

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 65

**51'inci Birleşim
24 Şubat 2021 Çarşamba**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	11
II.- GELEN KÂĞITLAR	16
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	24
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, ek süre vermeyeceğine, konuşma yapacak milletvekillerinin ona göre planlama yapmaları gerektiğine ilişkin konuşması	24
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	24
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>24:28</i>
1.- Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun, Trabzon ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	24:25
2.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 2B arazileri dışında kalan alanlarla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	26:27

3.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep ilinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

27:28

V.- AÇIKLAMALAR

28,68,70,76

1.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Çorum ilinde Ekmekçiogulları firmasında Kod-29'la işten atılan 90 işçinin direnişlerine açlık greviyle devam ettiğine, İŞKUR müfettişlerinin raporuna istinaden işçilerin geri alınması, sorumluların cezalandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

28:29

2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Mersin ilinin yaş meyve sebze ihracatında 2020 yılı şampiyonu olduğuna, 83 çeşit ürünün yetiştiği Mersin ilinin ülkenin en önemli tarım kentlerinden biri olduğuna, pandemi sürecinde bu başarıyı yakalayan çiftçileri, ihracatçıları ve tarım sektöründe çalışan kamu personelini tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

29

3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ilinde Anamur, Bozyazı, Mut, Tarsus ve birçok ilçede hazine arazilerinin açık ihale yoluyla satışa çıkarılması sonucunda başka illerden gelen büyük şirketlerin bu arazileri satın almasıyla yaşanan sorunların çözümünün arazilerin kullananlara ya da o köyde yaşayan insanlara satılması olduğuna, şu anda satışlarda istenen Yatırım Teşvik Belgesini köylünün nereden bulacağını sorduğuna, konuyla ilgili acil bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

29

4.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, 2020 yılında tüm dünya salgınla boğuşurken Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, bir yıl içinde 8'i şehir hastanesi olmak üzere 25 hastanenin halkın hizmetine sunulduğuna, yerli sağlık gereçlerinin üretimine başlandığına, onlarca baraj, köprü, tünel yapıldığına, uydu fırlatıldığına, yerli üretim silahların kullanıma girdiğine, yerli elektrikli trenin hizmete girdiğine ilişkin açıklaması

30

5.- Trabzon Milletvekili Muhammet Balta'nın, Trabzon ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümünü kutladığına, vatan, millet, bayrak uğruna can veren şehitleri rahmetle andığına, Trabzon ili Çarşıbaşı ilçesinde meydana gelen yangında hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

30

6.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, öğrencilerin Covid-19 nedeniyle sınavların yüz yüze yapılmasından korktuğuna, pek çok öğrencinin de şu anda okulunun bulunduğu ilde olmadığına ve yolculuk sırasında hastalık kapma riski olduğuna, liseli gençlerin sesini duyması için Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'a seslendiğine ilişkin açıklaması

30:31

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin ilinde tarımsal üretimin küçük aile işletmelerince yapıldığına, bunların üretimlerini kendi

arazileri haricinde hazine arazilerinde de gerçekleştirdiklerine ancak Mersin ili Erdemli, Mut, Anamur, Tarsus ve Bozyazı ilçelerinde hazine arazilerinin teşvik belgesi olanlara kiralanacağını belirtildiğine, üreticilerin teşvik belgesi olmadığına, üreticilerin mağdur edilmemesi için bu hazine arazilerinin üreticilerin ödeyebileceği bedeller üzerinden kendilerine tahsis edilmesinin önemli olduğuna ilişkin açıklaması

31

8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, pandemi sürecinde işverenlerin İş Kanunu'nun 25'inci maddesini işten çıkarma yöntemi hâline getirdiğine, ücretsiz izne çıkarılan Sinbo işçilerinin çalışma bölge müfettişinin denetimi sonrasında işlerine geri döndüklerine ancak bu kez de işçilerin Kod 29'a dayanılarak kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve işsizlik ödeneği gibi haklardan mahrum bırakılarak tekrar işten çıkarıldığına, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını görevini yapmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

31:32

9.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, 2020 yılında turizm sektöründe 1,3 trilyon dolarlık gelir kaybı yaşandığına, pandemi sürecinde insanların yat ve tekne turizmüne yöneldiğine, gelecek yıllarda da öncelikli tatil tercihi olacağı görülen yat ve tekne turizmüne yönelik destekleyici tedbirlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

32

10.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Karayolları Genel Müdürlüğünde aynı işi yapan ve yan yana çalışan işçilere farklı ücretler ödenmesinin iş barışını bozduğuna, benzer bir mağduriyetin Demiryolu İşçileri Sendikası tarafından bir protokolle giderildiğine, aynı tavrı Karayolları Genel Müdürlüğünden de beklediklerine ilişkin açıklaması

32

11.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, açıklanan ciro kaybı desteğinden faydalanabilmek için yüzde 50 ve üzerinde ciro kaybının olması gerektiğine, verilecek desteğin ise kaybedilen cironun en fazla yüzde 3'ü kadar olacağına, dükkân ve işletme sahiplerinin, esnafın, çiftçinin suni söylemler ve şişirme haberlere karnının tok olduğuna, sektörü ayağa kaldıracak adımlar atılmadığı takdirde sorumluluğun AKP iktidarında olduğuna ilişkin açıklaması

33

12.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, nüfusun yüzde 7'sini engelli vatandaşların oluşturduğuna, 2005 yılında engellilerle ilgili ilk kanun olarak Engelliler Hakkında Kanun'un çıkarıldığına, AK PARTİ iktidarının engelli vatandaşların yanında olmaya devam edeceğine ilişkin açıklaması

33

13.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son iki ay içerisinde işini kaybettiği ya da ekonomik sıkıntı çektiği gerekçesiyle 95 vatandaşın intihar ettiğine, herkesi vicdana davet ettiğine ilişkin açıklaması

33

14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, ülkede neredeyse herkesin borçlu olduğuna, iktidarın bu kadar feryada rağmen vatandaşına destek olmadığına, mağdur olmuş tüm kesimleri kapsayan, gerçekçi ve ödenebilir bir borç yapılandırmasının bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

34

15.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 20 bin öğretmen atamasının yapılacağını duyurduğuna, bu sayının çok yetersiz olduğuna, en az 150 bin öğretmen ataması yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

34

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Trabzon ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümünü kutladığına, bu toprakları vatan yapan şehitleri rahmetle andığına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 20 bin öğretmen atamasını müjde olarak duyurduğuna, bu sayının atanamayan öğretmenlerin derdine çare olmayacağı gibi ihtiyacı da gidermeyeceğine, öğretmenlerin 3600 ek göstergeyi beklediğine, KARDEMİR'de 2017 yılından sonra yönetim kurulunda görev alan isimlerin birçok kez değiştiğine, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanının KARDEMİR yönetimine atanacak isimlerin belirlenmesi konusunda müdahale ettiğine dair iddialarla ilgili olarak Aralık ayı sonunda verdiği soru önergesine henüz cevap alamadığına, bu güzide kuruluşun kaderinin 2 ailenin elinde olduğuna, devlet bağımsız üye atasa da yönetim kavgalarının şirketin büyümesini engellediğine, Giresun ilinde pandemi nedeniyle 420 kahvehanenin bir yıldır kapalı olduğuna, hâl böyleyken AK PARTİ'nin ilde 3 kongre yaptığına, Giresun ilinde pandeminin tavan yaptığına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Trabzon il kongresinde söz verdiği hızlı tren güzergahında Giresun ilinin bulunmadığına, Giresun ilinin sıkıntılarının çözümü noktasında Hükûmeti göreve çağırdığına ilişkin açıklaması

34:36

17.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin 15 Ocakta yaptırdığı ilk doz aşıyla herkese örnek olduğuna, ülke genelinde 7,5 milyondan fazla kişinin aşılandığına, aşılamanın emin adımlarla ilerlediğine, Sağlık Bakanlığının getirmiş olduğu aşının etkinliği ve güvenilirliğinin bilimsel testlerle ispatlandığına, Gaziantep ilinde pandemi sürecinde zor günler geçiren vatandaşların artık normalleşme sürecini beklediğine, biraz daha dikkat edilirse el birliğiyle ve rehavete kapılmadan bugünlerin geride bırakılabileceğine ilişkin açıklaması

36:37

18.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, "Herkes için adalet." kampanyalarının devam ettiğine, Van ilinde Kasım 2016'dan beri her türlü etkinliğin yasak olduğuna, Van iline giden eş başkanlarının aynı

yasaklarla karşılaştığına, yoksulluğun diz boyunu çoktan aşmış durumda olduğuna ama iktidarın HDP'yle uğraştığına, HDP milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasıyla ilgili fezlekelerin Meclise geldiğine, bütün bu yapıların başarıya ulaşamayacağına ilişkin açıklaması

37:38

19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, CHP'nin iptal istemi üzerine İletişim Başkanlığının Anadolu Ajansının Personel ve Faaliyetlerini Denetlemesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle getirilen hukuki kararı, yayınlarının tarafsızlığı ve ajansın özerkliğini ihlal ettiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiğine, kamu kaynaklarını kullanan TRT ve Anadolu Ajansının Anayasa Mahkemesinin bu kararına uymak zorunda olduğuna, Merkez Bankası rezervlerinde 128 milyar dolara ne olduğunu üç aydan beri sorduklarına, iktidarın aylarca sustuğuna, hem Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hem de Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın ilk kez rezervdeki erimeyi kabul ettiğine, Merkez Bankasındaki dövizlerin ihale yapılmadan kimlere, ne zaman, hangi kurda, ne koşulda satıldığının cevabını istediklerine ilişkin açıklaması

38:39

20.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Trabzon ilinin kurtuluşunun yıl dönümünü tebrik ettiğine, bütün şehitlere rahmet dilediğine, Covid-19'la ilgili 8 milyona doğru yaklaşan bir aşılamanın söz konusu olduğuna ve bu vesileyle Sağlık Bakanlığı ve sağlık ordusunu tebrik ettiğine, bölgede barındığı değerlendirilen teröristlerin tamamen etkisiz hâle getirilmesi maksadıyla Bitlis ve Siirt illerinde Eren Bülbül'ün adını taşıyan Eren-11 Sehi Ormanları Operasyonu'nun başlatıldığına, Eren Bülbül ve tüm şehitlere bir kez daha rahmet dilediğine, Gara bölgesinde teröristlere çok büyük zayıat verildiğine, operasyon sırasında şehit olan 3 askere ve 13 vatandaşa Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 20 bin öğretmen atanacağı ile Tarım Kredi Kooperatifleri marketlerinin sayısının artırılacağını ve gerektiğinde de ihtiyaç odaklı olarak milletin hizmetine sunulacağını müjdelediğine, Çankırı ili ve Ankara ili arasında Çerkeş-Kızılcahamam bölgesindeki geçişi sağlayacak tünelin cumartesi günü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın iştirakiyle açılışının yapılacağına, AK PARTİ iktidarlarının ülkeyi nereden nereye taşıdığının hep beraber görüldüğüne ilişkin açıklaması

39:41

21.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

68:69

22.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

70

23.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un 234 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

76:80

VI.- ÖNERİLER

41,47

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

41:47,47:57

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 24/2/2021 tarihinde Kocaeli Milletvekili Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından, bazı özel şirketlere tanınan vergi affı, İstanbul Havalimanı kira erteleme, yap-işlet-devret uygulamasıyla yapılan Kütahya Zafer Havalimanı gibi devlet hazinesini zarara uğratan işlemlerin tespit edilmesi ve bu şirketlere tanınan imtiyazlar konusunda kamuoyunun aydınlatılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

41:47,47

2.- HDP Grubunun, 24/2/2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, küçük esnafın yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

48:52

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan hızlı tren hattı yapımına yönelik olarak ortaya çıkabilecek sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3778) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

53:57

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

57:58

1.- Danışma Kurulunun, Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan 120, 54, 195, 204, 192, 34, 30, 60 ve 67 Sıra Sayılı kanun tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10'uncu sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun; 24 Şubat 2021 Çarşamba günü birleşiminde 23 Sıra Sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar; 25 Şubat 2021 Perşembe günü birleşiminde (10/77), (10/372), (10/491), (10/534), (10/693), (10/817), (10/868), (10/992), (10/1004), (10/1018), (10/1150), (10/1170), (10/1221), (10/1305), (10/1434), (10/1518), (101806), (10/1815), (10/1943), (10/2009),

(10/2139), (10/2206), (10/2391), (10/2909), (10/2929), (10/3031), (10/3032), (10/3382), (10/3558), (10/3575), (10/3581), (10/3583), (10/3647), (10/3677), (10/3682), (10/3690), (10/3708), (10/3740), (10/3769), (10/3798), (10/3817), (10/3831) ve (10/3840) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına, siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin onar dakika olmasına ve bu birleşiminde Meclis araştırması açılmasına ilişkin görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi

57:58

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

47,67,69,104

1.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında İYİ PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

47

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 234 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

67:68

3.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

69:70

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 195 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

104:105

5.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 195 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında MHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

105:106

6.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

106:107

7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

107:109

8.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

109:111

9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ve AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

111:112

10.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

112

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

58,71,80,113

A) KANUN TEKLİFLERİ

58:67,71:75,80:104,113:128

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 234)

58:67,71:75,80:83

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 120)

84:88

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 54)

89:99

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 195)

99:104,113:117

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 204)

117:119

6.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 192)

119:120

7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 34) 120:121

8.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 30) 121:122

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 60) 122:123

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 67) 123:128

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

129

1.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Antalya Lara'da bulunan PTT'nin sosyal tesislerinin satışa çıkarılmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40405) 129:130

2.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Yiğitler Barajı Projesi için yapılan harcama tutarına ve projenin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40566) 131:132

3.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2021 yılında Bakanlığın deniz yolları için kullanılmak üzere ayırdığı bütçeye,

İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ankara-İzmir hızlı tren hattının güzergahında obruk oluşmasına ve bölgede yapılan altyapı çalışmalarına,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40569), (7/40570) 133:135

4.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'dan Eskişehir ile Bozüyük Tren Garlarına ulaşımın sağlanabilmesine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40574) 136:137

5.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, TCDD yönetimi tarafından bazı demiryolu işçilerine haksız tayin ve atama yapıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40646)

138:140

6.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı bölge müdürlüklerinde işçilere farklı skalalar üzerinden ücret verilmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40744)

141:142

7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2021 yılında Bakanlık bütçesinden Aydın için ayrılan paya ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40745)

143:144

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, iktisadi gelişmeler ve Doğu Anadolu'nun kalkınma trendine,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, işitme ve görme engelli insanların sorunlarına,

Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, 21 Şubat Uluslararası Ana Dili Günü'ne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Murat Çepni, "Kral çıplak." diyenlerin en büyük korku olduğuna, HDP'ye ve Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na saldırının sebebinin bu olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Hacı Bektaş Veli'nin vefatının 750'nci yıl dönümü olması nedeniyle UNESCO tarafından 2021 yılının anma ve kutlama yıl dönümleri arasına alındığına, Cumhurbaşkanlığının 11 Şubat 2021 tarihli genelgesinde 2021 yılının Hacı Bektaş Veli Yılı olarak kutlanmasının öngörüldüğüne, Hacı Bektaş Veli'yi rahmetle yâd ettiğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, 2020 yılının son ayında sanayi üretim verilerinin bir önceki yılın son ayına göre yüzde 9 artış gösterdiğine, son verilerin ülkenin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, AK PARTİ iktidarında, 2023 ekonomik hedefleri doğrultusunda emin adımlarla ilerlediğini gösterdiğine,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Boğaziçi Üniversitesinde seçilerek rektörlük yapmış, ömrünü bilime adanmış, yüzlerce makale yayınlamış olan Profesör Doktor Üstün Ergüder'in tehditvari bir söylemle kulağının bükülmeye çalışılmasını asla kabul etmediklerine, AKP'nin ülkeyi karıştırmasına izin vermeyeceklerine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Adana ilinde insanların bolluk ve bereket kadar barış ile hoşgörü ikliminde yaşadığına, iktidarı tarımsal üretim alanlarında üreticileri mağdur eden, ekili dikili alanlara hukuksuzca el konulmasından ve yasa dışı mafyatik oluşumların neden olduğu güvenlik sorunlarından doğan olumsuzlukları engellemeye çağırarak,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, esnafa geçici değil ayakta kalmasını sağlayacak destek verilmesi gerektiğine,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Bodrum Yarımadası İçme Suyu Projesi'nin imalat ve proje hatalarından dolayı milleti canından bezdirdiğine, Tarım ve Orman Bakanlığına Bodrumluların su çilesinin ne zaman biteceğini sorduğuna,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Gaziantep Ticaret Odasının Covid-19 pandemisinin ekonomik etkilerinin azaltılması amacıyla esnafın kredi, hibe ve teşvik paketleriyle desteklenmesi, kısa çalışma ödeneğinin en az asgari ücret tutarında olması, emlak vergisi, çevre temizlik vergisi ve kültür vergilerinin alınmaması, kira artışlarının işletme lehine düzenlenmesi gibi beklentileri olduğuna,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Covid-19 nedeniyle Adıyaman ili merkez Yaylakonak Beldesinin Merkez Karaçalı Mahallelerinde karantina tedbirleri uygulandığına, hemşehrilerine geçmiş olsun dileklerini ilettiğine, Adıyaman ilinde vaka sayısının artmasının sağlık tesislerinin eksikliğinden kaynaklandığına, bu eksikliğin giderilmesi için Sağlık Bakanlığına çağrıda bulunduğuna,

Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya, yerli ve millî silahlı insansız hava aracı SİHA Bayraktar TB2'nin gerçekleştirilen operasyonlarda terör örgütlerine çok ağır kayıplar verdirdiğine, Karabağ zaferinin arkasında Türk SİHA'larının olduğuna dikkat çekildiğine,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, AK PARTİ Grup Başkan Vekili Özlem Zengin'e yönelik yapılan ahlaksız ve kirli yorum ile son dönemlerde döviz rezervleri üzerinden Hazine ve Maliye eski Bakanı Berat Albayrak aleyhine CHP tarafından yürütülen haksız ve seviyesiz söylemleri şiddetle kınadığına,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, Gaziantep iline yaptığı yatırımlardan dolayı Gençlik ve Spor Bakanlığına teşekkür ettiğine, Kamil Ocak Spor Salonunun yıkılmasının ardından şehir merkezinde müsabık 1 veya daha fazla spor salonu ihtiyacı ortaya çıktığına,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Maliye Bakanlığının Bursa ilinde sağlıkla ilgili başlattığı, boşanmalara sebep olacak kadar aile içindeki huzuru bozan denetim yöntemine bir an önce son vermesi ve insan haklarını ihlal etmemesi gerektiğine,

Muğla Milletvekili Burak Erbay, Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen sektörlerden birinin turizm sektörü olduğuna, Avrupa'da aşılama çalışmalarının hızlı bir şekilde devam etmesinin 2021 turizm sezonu için umut vadettiğine, bunun için turizmcilerin beklentisinin sağlıkçılar, eğitimciler ve güvenlik görevlilerinin ardından turizm sektöründe çalışanların aşılmasına öncelik verilmesi olduğuna,

Mersin Milletvekili Alpay Antmen, Mersin ilinde Mersin Limanı işletmesi şirketi MIP'ın limanın yanındaki Atatürk Parkı'na göz koyduğuna, Mersin Limanı eğer genişleyecekse yerinin olduğuna, Atatürk Parkı'nın Mersin ilinde ilelebet kalacağına,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Ardahan ilinin düşman işgalinden kurtarılışının yıl dönümünde işgal boyunca Ardahan ilinde bağımsızlık mücadelesi verirken hayatını kaybeden şehitlere rahmet dilediğine, kurtuluşunun 100'üncü yılında Ardahanlıları selamladığına, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün İGA tarafından işletilen İstanbul Havalimanının 2021-2022 dönemine ait kira bedellerinin iki yıl boyunca yüzde 50 indirimli uygulanmasına karar verdiğiğine, Kızılay'da liyakatsiz atamaların devam ettiğine, her kurum gibi Kızılay'ın da bu dönemde tarumar edildiğine ve parti kurumu hâline getirildiğine, Van ili Özalp ilçesinde yer alan halk pazarında 3 Kasım 2020 tarihinde çıkan yangında 95 dükkânın yandığına, yangının ardından esnafa verilen sözlerin tutulmadığına, on bir yıl önce Van iline yapılacağı müjdelenen çevre yolunun hâlâ tamamlanamadığına, yolun tamamlanmamasının ve yapılan kamulaştırmaların ciddi mağduriyetlere neden olduğuna, Hükûmeti bu konuda duyarlı olmaya davet ettiklerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, 21 Şubat 2021 tarihinde AK PARTİ Grup Başkan Vekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin'e sosyal medya üzerinden yapılan çirkin saldırıyı bir kez daha nefretle kınadıklarına, son zamanlarda sosyal medya üzerinden insan haysiyetine, namusuna ve şerefine yönelik gerçek veya bot hesaplardan gerçekleştirilen linç kampanyalarının planlı ve maksatlı bir şekilde hemen hemen aynı kaynaklardan organize edildiğine, cezaevlerinden gelen sözde mağduriyet mektuplarının insaniyet ve masumiyet kisvesi altında servis edilerek gerçeklerin çarpıtıldığına, Adalet Bakanlığının mahkûm hakları ve cezaevi koşulları konusunda ihtimam gösterdiğine, Ege Üniversitesinde eğitimine devam ederken altı yıl önce 20 Şubat 2015'te PKK'lı teröristler tarafından öldürülen Fırat Yılmaz Çakıroğlu'nu ve onun şahsında terör saldırılarında hayatını kaybedenleri rahmetle andığına,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, 21 Şubat Uluslararası Anadili Günü'nü kutladığına, ülkede çok dilli bir yaşamın birlik duygusunu pekiştireceğini düşündüğüne, son zamanlarda belli çevrelerin akademi, hukuk ve insan hakları dünyasından insanları hedef hâline getirdiğine ve bu

zihniyetin bugün ülkede yürütme görevinde bulunduğu, yürütmenin çeşitli mensupları tarafından akademi, insan hakları ve hukuk dünyasına yönelik yapılan saldırıları kınadıklarına, Cumhurbaşkanlığı Başkanışmanı ve Cumhurbaşkanlığı Hukuk Politikaları Kurulu Başkan Vekili Mehmet Uçum'un, "Hiç kimse bu ülkede İletişim Başkanlığı kurumundan hesap soramaz." derken kendilerini kastettiğine, devletin eleştirilemez, hesap vermez ve kutsal olduğunun ilan edildiğine, devletin görevinin hesap vermek olduğuna, bu iktidarın yaklaşımını kınadıklarını bir kez daha ifade ettiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Genel Kurulda 3 araştırma komisyonu raporunun görüşüleceğine, Meclisin ortak sorunların, ortak zenginliklerin birlikte değerlendirildiği, beraber politika üretildiği bir zemin olduğuna, şehitlerin acısının ortak olduğuna, işsizliğin, pandeminin, kadın cinayetlerinin, çocuk istismarlarının ortak sorunlar olduğuna, iklim değişikliği ve kuraklığın ortak kaygı olduğuna, sorunları birlikte çözmeye çalışmak zorunda olunduğuna, ortak aklın çalıştırılması gerektiğine, 12'nci Dönem kursiyer astsubayların sehven KHK mağduru olduğuna, 900 astsubay ve 60 uzman çavuşun beş yıldır atama ve terfi beklediklerine, araştırılmadan ilişkilerinin kesilmesinin bir mağduriyet olduğuna, bu mağduriyetin daha da ağırlaşmadan ortadan kaldırılması gerektiğine, bunun herkesin görevi olduğuna,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, AK PARTİ Grup Başkan Vekili Özlem Zengin'e yapılan çirkin saldırıları kınadığına ve bu konuda herkesin dayanışma içerisinde olması gerektiğine, Özlem Zengin'e karşı hakaretamiz yaklaşımlar karşısında ikiyüzlü tutumu nedeniyle Twitter'i bir kez daha kınadığına, bugünün 1998 yılında İstanbul Üniversitesinde insanların kıyafetleri, başörtüleri, sakalları nedeniyle kampüse girmelerinin yasaklandığı bir gün olduğuna, ülkenin bugünkü kazanımlarının demokratik hakların kullanılması açısından ne kadar önemli olduğunu görmemenin mümkün olmadığına, gençlerin kendileri, aileleri, millet ve bütün insanlık için en güzel başarılarla imza atacaklarına inancını belirtmek istediğine, Türkiye Cumhuriyeti Devletin Anayasa'sına göre resmî dilin Türkçe olduğuna, Türkçe dışında hangi dille konuşulursa konuşulsun kayıtlara İç Tüzük gereğince aynı şekilde geçtiği hususunun herkes tarafından bilindiğini hatırlatmak istediğine, terörle ve terör örgütleriyle mücadelenin kesintisiz bir şekilde süreceğine, önümüzdeki aylarda millî eğitim ordusuna 20 bin yeni öğretmenin dâhil olacağı müjdesini hatırlatmak istediğine, hiçbir ayırım gözetmeksizin 84 milyona hizmet edeceklerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasında HDP'ye,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye ve AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Özhaskeki'ye,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İYİ PARTİ Grubunun, 28/12/2020 tarihinde Kocaeli Milletvekili Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından, engelli çocuğa sahip olan ailelerin yaşadığı sorunların araştırılarak çözüme kavuşturulması amacıyla verilmiş (10/3623) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin,

HDP Grubunun, 23/2/2021 tarihinde Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve arkadaşları tarafından, ana dil hakkının uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması ve önündeki engellerin kaldırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (11705 no.lu),

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, karşılıksız çek keşide etmek sebebiyle hapis cezası alan kişilerin durumlarının tespit edilmesi ve ortaya çıkabilecek sorunların araştırılarak çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/2759) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 23/2/2021 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, hiçbir konuşmada ek süre uygulaması yapılmadığını hatırlatmak istediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, (2/1012) esas numaralı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 37’nci maddesi uyarınca doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan, Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 30 Milletvekilinin, İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 19 Milletvekilinin, Kayseri Milletvekili Hülya Nergis ve 22 Milletvekilinin, MHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 32 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu Adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu’nun; Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri (10/242, 349, 392, 394, 397, 401) ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S.Sayısı:200),

2’nci sırasında yer alan, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 28 Milletvekilinin, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 24 Milletvekilinin, Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 32 Milletvekilinin, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 Milletvekilinin, Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 21 Milletvekilinin, MHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Ankara Milletvekili Arife Polat Düzgün ve 23 Milletvekilinin, Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 34 Milletvekilinin, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 19 Milletvekilinin, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 Milletvekilinin; ALS, SMA, DMD, MS Hastalıklarında ve Kesin Tedavisi Bilinmeyen Diğer Hastalıklarda Uygulanan Tedavi ve Bakım Yöntemleri ile Bu Hastalıklara Sahip Kişiler ve Yakınlarının Yaşadıkları Sorunların ve Çözümlerinin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri (10/184, 185, 281, 403, 585, 604, 734, 914, 915, 917, 920, 921) ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 199),

3’üncü sırasında yer alan, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 31 Milletvekilinin, MHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Hatay Milletvekili Hacı Bayram Türkoğlu ve 24 Milletvekilinin, CHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İYİ Parti Grubu Adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu’nun; Tıbbi ve Aromatik Bitki Çeşitliliğinin Korunmasında, Bunların Üretiminde ve Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunlar ile Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri (10 / 361, 405, 406, 407, 410) ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 159),

Üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, telefonuna gelen mesajlardan nadir hastalıklarla mücadele eden hastaların ve yakınlarının da Komisyon Raporu üzerindeki görüşmeleri ilgiyle takip ettiklerinin anlaşıldığına, Dünya Kas Hastaları Derneği Başkanı DMD hastası Çağlar

Özyiğit'in teşekkürlerinin Genel Kurulla paylaşılmasını istediğine, nadir hastalıklarla mücadele eden hasta ve hasta yakınlarını saygıyla selamladıklarına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince kanun teklifleriyle komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 24 Şubat 2021 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 22.47'de son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ

Başkan Vekili

Necati TİĞLİ

Giresun

Kâtip Üye

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Sibel ÖZDEMİR

İstanbul

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 90

24 Şubat 2021 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3411) (Milli Savunma ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3412) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

4.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın; 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3413) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

5.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3414) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Plan ve Bütçe ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlığı)

1.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1520) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

2.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1521) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

3.- Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1522) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

4.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1523) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1524) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

6.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1525) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

7.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1526) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1527) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

9.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1528) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

10.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1529) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

11.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1530) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

12.- İstanbul Milletvekili Pervin Buldan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1531) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

13.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1532) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

14.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1533) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

15.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1534) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

16.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1535) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

17.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1536) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

18.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1537) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1538) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

20.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1539) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

21.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1540) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

22.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1541) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

23.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1542) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

24.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1543) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

25.- İstanbul Milletvekili Pervin Buldan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1544) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

26.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1545) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

27.- Batman Milletvekili Feleknaş Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1546) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

28.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1547) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

29.- Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1548) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

30.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1549) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

31.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1550) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

32.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1551) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

33.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1552) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.02.2021)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, mülga Başbakanlıktan TBMM'ye devredilen bir limuzine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40864) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

2.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, terör örgütleri tarafından kaçırılan kolluk güçleri ve sivil vatandaşlara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/40935) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

3.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, üniversitelerin ve akademisyenlerin sorunlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/40936) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şakran 4 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan hasta bir hükümlünün tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40937) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde kalan hasta bir hükümlünün tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40938) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda koğuş kapasitesinden fazla mahkum kaldığı iddialarına ve kurumca alınan Covid-19 önlemlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40939) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

7.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, infaz ve koruma memurlarının özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40940) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

8.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, pandemi döneminde işten çıkarma yasağına aykırı şekilde işten çıkarılanlara ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40941) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir fabrikanın çalışanlarına inanç hürriyetine aykırı yaptırımlar uyguladığı iddiasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40942) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, pandemi sürecinde alışveriş merkezlerinde çalışan kişilere destek verilmesi önerisine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40943) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

11.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2017-2021 yılları arasında yıllara göre sosyal yardım talep edenlerin sayısına ve 2021 yılında zamlanan kamu hizmetlerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40944) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

12.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, TYP kapsamında çalışan kişilerin bazı sorunlarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40945) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

13.- Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, Porsuk çayında meydana gelen toplu balık ölümlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40946) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

14.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2020 yılında yapılan ÇED başvurularına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40947) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

15.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Hatay ve Doğu Akdeniz'de olası bir depreme yönelik alınan tedbirlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40948) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

16.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'daki konutlarda kullanılan doğalgaz birim fiyatına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40949) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

17.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas'ta yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40950) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

18.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Çankırı'nın Orta ilçesindeki madencilik faaliyetlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40951) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

19.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 2016-2020 yılları arasında faturasını ödemediği için elektrik ve doğalgazı kesilen abonelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40952) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

20.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Milli Piyango İdaresinin ve Türkiye Varlık Fonunun hizmet aldığı şirketlerin KDV muafiyetlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40953) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

21.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arhavi ilçesinde kamulaştırma kararı alınan arazideki hak sahiplerinin mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40954) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

22.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, gıda ürünlerinde katma değer vergisinin sıfırlanması önerisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40955) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

23.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, engelliler için sağlanan ÖTV indirimli araç satışındaki fiyat sınırının yükseltilmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40956) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

24.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Covid-19 nedeniyle hastalanan ve hayatını kaybeden polis memurlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40957) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

25.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir polisin intiharına yönelik iddialar ile polis intiharlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40958) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

26.- Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın, Boğaziçi Üniversitesi Kampüsünde düzenlenen sanat sergisinde yaşanan olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40959) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

27.- Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın, Boğaziçi Üniversitesinde yaşanan olaylarda gözaltına alınanlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40960) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, acil yardım ve afet yönetimi bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40961) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

29.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, sivil toplum örgütlerinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40962) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

30.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, meslek örgütlerinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40963) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

31.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Kapıköy Sınır Kapısı'nın açılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40964) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

32.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'ün Solhan ilçesinde bulunan bazı mahallelerin çocuk parkı ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40965) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

33.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın İznik ilçesindeki arkeoloji müzesinin ne zaman açılacağına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40966) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

34.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2020 yılı turizm verilerine ve turistlerde görülen koronavirüs vakalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40967) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

35.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, 5 Şubat 2021 tarihinde Göbeklitepe yakınlarında bulunan metal bloğa ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40968) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

36.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, köy okullarında yüz yüze eğitime başlanmadan önce alınan tedbirlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40969) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

37.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Bakanlık bütçesinden Türkiye Maarif Vakfına yapılan ödenek aktarımına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40970) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erciyes Üniversitesi Uçak Mühendisliği bölümü mezunlarının unvanlarına yönelik taleplerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40971) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

39.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, pandemi sürecinde göçmen çocukların eğitimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40972) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

40.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Bakanlığın uzaktan eğitime dair yayınladığı bir raporun sonuçlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40973) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

41.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, biyomedikal teknikeri istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40974) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

42.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, paramedik istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40975) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

43.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, Samsun'un Tekkeköy ilçesindeki devlet hastanesi inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40976) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

44.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, biyokimya teknikerlerinin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40977) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

45.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, evde hasta bakım teknikerlerinin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40978) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

46.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Covid-19 aşı takvimi ile öğretmenlerin aşılama sürecine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40979) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

47.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, aile hekimlerinin sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40980) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

48.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Kemalpaşa ilçesindeki sağlık merkezi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40981) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

49.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in koroner anjiyografi ünitesi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40982) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

50.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, biyomedikal teknikerlerinin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40983) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

51.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, sağlık meslek lisesi ve sağlık lisans mezunlarının atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40984) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

52.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, biyokimya teknikerlerinin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40985) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

53.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Erzurum ilinin Tekman ilçesine bağlı bir mezrada yaşanan kanser kaynaklı ölümlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40986) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

54.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, biyokimya teknikerlerinin sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40987) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

55.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, diyaliz teknikerlerine ayrılan kadro sayısının artırılmasına ve sertifikasız personel çalıştırılmamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40988) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

56.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Nilüfer ilçesindeki Badırğa Mahallesi'nde bulunan deri sanayi ve Teknosab alanının tarım arazilerini de içine alacak şekilde genişletileceği iddiasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40989) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

57.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, tarımsal üretimin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40990) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

58.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Marmaris ilçesindeki bir mesire alanının işletme hakkının kiraya verilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40991) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

59.- Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, Porsuk çayında meydana gelen toplu balık ölümlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40992) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

60.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, sulama birlikleriyle ilgili çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40993) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

61.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, Ankara'nın Ayaş ilçesinde yapılan domates üretimine ve bölgede tarımsal desteklemelerden yararlanan çiftçilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40994) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

62.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, tarımsal üretimin artırılmasına yönelik alınacak tedbirlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40995) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

63.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, Türkiye'deki geçici gümrük depolama yerleri ile ve dış ticaret işlemleriyle ilgili alınan ücretlere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40996) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

64.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, pandemi sürecinden etkilenen esnaflara yapılacak desteklere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40997) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

65.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'nın Finike ilçesindeki otoyol projesinin iptal edilmesi önerisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40998) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

66.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, İzmir'deki depremde mağdur olanların internet hattı iptallerine yönelik yaşadıkları sorunlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/40999) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

67.- Van Milletvekili Tayip Temel'in, Van'ın Bahçesaray ilçesinde projeye uygun şekilde inşa edilmediği iddia edilen tünellere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/41000) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2021)

68.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2020 yılındaki gemi sökümü faaliyetlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/41001) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

69.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Arhavi-Kavak köyü yolunun çift şeritli hale getirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/41002) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

70.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'ün Solhan ilçesinde yer alan Boğlan Mahallesi'nden şehirler arası yolun geçmesinin yol açtığı sorunlara ve bölgenin internet altyapısının iyileştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/41003) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.02.2021)

24 Şubat 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51’inci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Trabzon’un düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Ayvazoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, ek süre vermeyeceğine, konuşma yapacak milletvekillerinin ona göre planlama yapmaları gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Konuşma süreleri beş dakikadır.

Ek süre vermiyorum değerli arkadaşlar, ona göre kendinizi planlayın lütfen.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu’nun, Trabzon ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Birinci Dünya Savaşı’nın en ağır darbelerine maruz kalıp yaşadığı türlü acı, çile ve kayıpların ardından düşman işgalinden kurtulan Trabzon’umuzun kurtuluşunun 103’üncü yıl dönümünde görüşlerimi ifade etmek üzere şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlamadan önce, dün gece Trabzon Çarşıbaşı ilçemiz Fener Mahallesi’nde meydana gelen yangında vefat haberlerini üzüntüyle öğrendiğim merhum Emin Yılmaz amcamıza ve kıymetli eşi Havva Yılmaz teyzemize Rabb’imden rahmet, ailesi ve yakınlarına başsağlığı dilemek isterim.

Değerli milletvekilleri, iki yıla yaklaşan esaretin karşısında verdiği kurtuluş mücadelesini 24 Şubat 1918’de zaferle taçlandıran tarih, sanat, kültür, medeniyet, eğitim ve spor şehri Trabzon’a ve vatanın bölünmez bütünlüğünü tüm değerlerinin üzerinde tutarak mücadelecı ve kararlı kimliğini teslimiyeti reddediş ve temsiliyeti seçişle taçlandıran kıymetli hemşehrilerime gönül selamımı iletiyorum.

Ulusal egemenliğimize olan sıdkı, öğretilmiş kelamın hakkı adına, yeşil dokusu ve mavi kokusuna meftun nazlı hilali gökyüzünde sonsuza kadar dalgalansın diye Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti’nin ilk kurulduğu şehirdir Trabzon. Kurtuluş mücadelesinin en şanlı zaferlerine imza atan doğudur, Karadeniz’dir, kuzeydir.

Küreselleşen bir dünyada, Trabzon, gelişmeleri izlemek yerine onlara öncülük eden bir şehir konumundadır.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren, coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Tarihsel konum ve işlevine bakıldığında Trabzon'un nerede durması gerektiği çok daha iyi anlaşılacaktır; Gazi Mustafa Kemal'in "Samsun'a ayak bastığım zaman bana kalp gücü veren vatandaşlarımın ilk sırasında Trabzonluların bulunduğunu asla unutmayacağım." deyişi, bir medeniyet tasavvurunun atlasındaki Trabzonluları geceye yenilmeyen bir liderin derinlik ve aydınlık eşliğinde buluşturup damgasıyla, mührüyle dünya lideri Sayın Erdoğan'ın arkasında dimdik bekleyişidir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Fatih fetheder, Yavuz yönetir ve Kanuni doğarsa bir şehirde, mehabet gereğince cesaret, kararlılık, adalet ve asalet timsali ecdadının yoluna da revan olunur.

Dün Çanakkale'de düşman donanmasının Marmara'ya girmesine müsaade etmeyen mayınları harbin binbir güçlüğü altında yurda getirmeyi başaran Beşikdüzülü Ali Şükrü Bey, bugün düşmanı inlerinden çıkarmayan İHA'ların, SİHA'ların Sürmeneli mucidi Selçuk Bayraktar olur. Dün Trabzonlu Albay Hamdi Bey ve tek başına işgal kuvvetlerini durduran Hüsnü Çavuş, bugün ayağındaki kara lastikle 14'üncü yaşından çok daha büyük Eren Bülbül olur ve "Ben 11 tane evladımın avucunu ağzıma alıp doyurdım." diyebilen Ayşe Bülbül olur.

Ahi Evran Dede'nin, Hacı Hakkı Baba'nın, Haçkalı Baba'nın memleketidir Trabzon. Trabzonlu olmadığı hâlde Trabzonlu anılan Şamil Ekinci'nin, Bedri Rahmi'nin, "Allah bu toprağı her zaman korusun." diye dua ederek bir dönem yaşadığı Trabzon'dan ayrılan Portekizli futbolcu Pereira'nın eşinin memleket tasviridir. Ezan vakti bereketine kepenk açan Kemeraltı'ndan kardeş şehir Maraş'tan adını alan caddeye, görünen kısmı az ama bilinen kısmı güzel hikâyelerle dolu, renkli camekânların uzun sokağına ve oradan 15 Temmuzda destan yazılan Meydan Parkı'nın gücüdür Trabzon. En çok da futboldur; her anlamda her alanda inandıkları değerler için Dozer Cemil, Şenol, Kadir, Necati, Turgay gibi müdafaanın, Ünal, Hami, Fatih Tekke gibi taarruzun sembolü oluverir. Köprübaşı'nın evlatları Adnan Kahveci'nin kıvrak zekâsı, Recep Yazıcıoğlu'nun devlet vefası gibidir. Akçaabat, Araklı, Çaykara, Düzköy, Çarşıbaşı, Vakfıbekir, Maçka, Tonya, Beşikdüzü, Şalpazarı, Yomra, Of, Dernekpazarı, Arsin, Ortahisar, Sürmene, Köprübaşı, Hayrat; işte, benim birbirinden kıymetli, her biri farklı coğrafi ve kültürel özelliklere sahip 18 ilçem, Sultan Fatih'in 1461'de mühür bastığı Ayasofya'sı, dağı taşı oyularak inanç turizmine kollarını açmış Sümela'sıyla, Uzungöl'üne kuş bakışı tablosundan, Boztepe'de içilen demli çayın tadına ve kırmızı yanaklı, güleç uşakların yaylası Kayabaşı'na kadar uzanır. Dolayısıyla Mahmut Goloğlu'nun dediği gibi "Trabzon Türkiye'dir ve Türkiye de Trabzon."

"Damına, tarabasına,

Ağasına, marabasına,

Kara kaşlısına, gözü yaşlısına,

Erine, yiğidine, kocamışına,

Sakalı tel tel, saçı yeni bitmişine,

Yedisinden yetmişine

Selam olsun." diyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bu kadar güzel anlatılırdı.

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, 2/B arazileri dışında kalan alanlarla ilgili yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 2B arazileri dışında kalan alanlarla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sizleri ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Düzce’de 2/B arazilerinde yaşanan sorunları dile getirmek için bugün karşınıza çıktım ve bu konunun sadece Düzce’de değil, bütün Türkiye’de, özellikle Karadeniz Bölgesi’nde çok büyük bir sorun olduğu hepimiz tarafından biliniyor.

Öncelikle, “Bu Kanun nasıl gelmiş ve nasıl çözülebilir?” diye bunu tartışmak için sizlere bilgi vermek istiyorum. Şimdi, 19/4/2012 tarihinde çıkan 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun’la, 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine istinaden orman sınırı dışına çıkarılan yerlerin vatandaşlara satışına bir düzenleme getirilmiş. Şimdi, ne bu madde? Öncelikle, 2’nci maddeyi bir okuyalım, 2’nci maddenin (B) bendini: “31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları orman sınırları dışına çıkartılır.” 2’nci madde biraz daha uzun ama onu okumayacağım, bizi ilgilendiren kısım da zaten burası. Şimdi, bu madde çıktıktan sonra 2012 yılında kanun çıkmış ve 2012 yılının 11’inci ayında da yönetmelik düzenlenmiş. Hangi yönetmelik bu? İşte, “2924 sayılı Kanun’un 11 ve 12’nci maddeleri gereğince fiili durumlarına göre ifraz edilerek bedeli karşılığı satılacak yer...” Yani, Orman Kadastro ve 2/B Uygulama Yönetmeliği çıkmış ve yine 6292 sayılı Kanun’a göre satış işlemleri başlamış. Satış işlemlerinin başlamasıyla beraber de sorunlar başlamış. Ne gibi sorunlar başlamış? Çünkü çok geniş kapsamlı tutulmuş.

Şimdi, burada, benim elimde 2/B kanunuyla alakalı Orman Kanunu, yönetmelikler, kanunlar, Kadastro Kanunu gibi, bir klasörü dolduracak kadar kanun metni var. Aslında bu konu teknik bir konu, benim konum da değil ama hepimiz vatandaşların sıkıntısını alana gittiğimiz zaman, sahaya gittiğimiz zaman görüyoruz.

Şimdi, 1973 yılında çıkarılan 1744 sayılı Kanun, 1961 yılına atıfta bulunmuş yani 2’nci maddeye atıfta bulunmuş; o zaman (B) bendi yok, 2’nci maddeye atıfta bulunarak ona göre bir düzenleme yapılmış.

1983 ile 1987 arasında 1982 Anayasası’na atıfta bulunulmuş, 2896 sayılı Yasa’ya göre kanun çıkarılmış ve 2/B uygulamaları yapılmış. 1986 yılında da 3302 sayılı Kanun çıkarılmış. Yani, tam bir keşmekeş olmuş. Burada devletimiz, 2012 yılında “Bir çözüm getirelim, bu insanlara buraları satalım.” demiş ve iyi bir şey de yapmış, doğru bir şey de yapmış. Ama doğru yaptıkları şeyle tam bir karmaşaya sebep olmuş. Şimdi, 1975 yılında, 1961 yılı baz alınarak verilen tapular iptal edilmeye başlamış. Adamın 1948 yılından tapusu var, 1948 yılından tapusu olan adamın tapusu iptal edilmiş, 46 dönüm yerin 22 dönümü ormana bırakılmış. Ya, yetmiş senelik yer, yetmiş senedir ormanın aklına gelmeyen yer, yetmiş sene sonra adamdan alınmış, 2 dönümü sadece 2/B’ye konulmuş, gerisine tapu verilmiş. Ya, buna benzer ne sorunlar.

Çayağzı köyü ile çevresindeki 5 köyde 250'nin üzerinde vatandaş davalık olmuş, orman işletmesi gelmiş dava açmış. Şimdi, Gölyaka'da görüştüğüm insanlar var, Cumayeri'nde görüştüğüm insanlar var. İnsanların sınırları birbirine kaymış. Yani CHP ile AK PARTİ'nin arasında sınır var; AK PARTİ'nin sınırı buraya gitmiş, CHP'nin sınırı buraya gelmiş. Ya, adamın tapulu arazisinin sınırı kaymış, bunların düzeltilmesi lazım.

Şimdi, bunların düzeltilmesi için bizim bir teklifimiz var. Değerli milletvekilleri, bir Anayasa değişikliği konuşuluyor ve biz diyoruz ki: 1981 yılına, 1961 yılına, hatta 1937 yılında çıkarılan kanuna atfedilmesin, yeni çıkacak Anayasa değişikliğinde bunlara düzenleme yapılsın. Bu düzenlemeyle beraber gerçekten orman köylüsüne ve köylüye, başkasına değil, dışarıdan satışı olanlara değil, sadece ve sadece oraları kullanan köylüye satılsın istiyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - AKP istemiyor işte onu, AK PARTİ istemiyor ki.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Gündem dışı üçüncü söz, Gaziantep'in sorunları hakkında söz isteyen Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'e aittir.

Buyurun Sayın Filiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep ilinin sorunlarına gündem dışı konuşması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gaziantep'in sorunları konusunda gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Gaziantep sanayisi, ticareti ve 8 milyar dolara varan ihracatıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en gelişmiş şehridir. Bir zamanlar “Küçük Buhara” diye anılan Gaziantep, geçmişin ve geleceğin bir arada yaşandığı şehirdir. Gaziantep, tarihî, turistik ve doğal güzellikleriyle, eşsiz el sanatlarıyla, Zeugma Müzesi'yle, kalesiyle, enfes yemekleri, baklavası, Antep fıstığı, kırmızı biberi, üzümü, zeytiniyle önde gelen ve UNESCO'nun aldığı kararla gastronomide öncü şehir unvanı olan şirin bir şehirdir.

Bunlarla birlikte Gaziantep, sanayiden ticarete, sağlıktan eğitime, çarpık kentleşmeye, betonlaşmaya, işsizliğe ve Suriyeli sığınmacılara kadar birçok sorunla karşı karşıyadır. Gaziantep Ticaret Odası kendi sektörleriyle ilgili sorunları ihtiva eden detaylı bir rapor hazırlayıp, bizi ziyaret edip raporu sundular. Emekleri için çok teşekkür ediyorum.

Şehrimizde şu an en güncel sorun elektrik kesintileri. Üretim aksıyor, makine ve teçhizatlar zarar görüyor, üretim taahhütleri yerine getirilemiyor. Bu sebeple, elektrik alt yapısının yenilenmesi, güçlendirilmesi ve elektrik hatlarının mümkün olduğu ölçüde yer altına alınması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, ihracatta önemli başarılarla imza atan ihracatçılarımız konteyner bulmakta ciddi sıkıntılar yaşıyorlar. Suudi Arabistan'ın Türk mallarına uyguladığı boykot nedeniyle ihracatımız pazar kaybetmekte ve rekabet gücü gün geçtikçe azalmaktadır. Bu konularda gerekli destek verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Gaziantep'te arazi toplulaştırması masa başında ve harita üzerinde arazilerin verim durumu gözetilmeden yapılmakta, vatandaşın arazisi birleştirilmekten ziyade parçalanarak birbirinden uzak parseller hâline getirilmektedir. Mal sahipleri arasında, dikili arazilerin birbirine girmesinden kaynaklanan şikâyetleri hâlen devam etmektedir. Ayrıca, toplulaştırma işlemlerinin yıllardır tamamlanamaması dolayısıyla çiftçimiz yasal hakkı olan tarım desteklerine ulaşamamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Gaziantep'te diğer illerimizde olduğu gibi çiftçi de perişan. Girdi maliyetleri 2 katı oldu; mazot, ilaç ve gübre fiyatları uçtu, çiftçi ürettiği mahsulün fiyatı için tüccarın ağzına bakıyor. Serbest piyasa koşullarında fiyat belirleme çiftçiyi değil, tüccarı besliyor. Çiftçinin sesini duyuran, fiyat dengesi sağlayan, çiftçinin mahsulüne sahip çıkan “Güneydoğu Birlik” diye bir kuruluşumuz varken maalesef takip edilen yanlış politikalar sonucunda kapandı. Aynı işlemi yapacak bir kurum mutlaka kurulmalıdır diyorum.

Değerli milletvekilleri, tüm sorunları beş dakikalık zamanda anlatmak mümkün değil. Biraz da ilçelerimizin öncelikli sorunlarından bahsedeyim. Karkamış ilçe yapılmış ama adliyesi, ilçe seçim kurulu, askerlik şubesi Nizip'te; kadastro, ehliyet yenileme ve pasaport işlemleri yine Nizip'te. 25 yataklı yeni bir hastane açıldı ama tahliller yapılamıyor, uzman hekim yokluğundan hasta kabul edilemiyor. Nurdağı ilçemizde otogar sorunu henüz çözülmemiştir. Ayrıca, çok fazla sayıda ölümlü kaza olan Nurdağı-Gaziantep yolunun bir an önce yapılması şarttır. İlçe devlet hastanesinde uzman doktor eksikliği nedeniyle vatandaşlar çareyi Gaziantep'te aramaktadırlar, İslâhiye'de benzer durum vardır. Nurdağı da dâhil olmak üzere biber üreticileri, üzüm yetiştiricileri, ürün satış fiyatının girdi maliyetlerinden daha düşük olduğundan, tüccarın elinde oyuncak olduklarından şikâyetçiler. Yavuzeli ilçesinde tarım ve hayvancılık çökmüştür. Fırat Nehri üzerindeki doğa harikası Rumkale'nin UNESCO Kültürel Miras Listesi'nde yer alması hâlinde turizm ve ayrıca, su sporları alanında Yavuzelililer için gelir ve istihdam kaynağı olacaktır. Araban'la ilgili olarak Çat Barajı'nın bir an önce bitirilmesiyle 130 bin dönüm arazi sulanacak ve çiftçilerimize nefes olacaktır. Nizip ilçemizde Nizip Çayı ve Hancağız Barajı ve Oğuzeli ilçemizde Sacır Suyu kesin çözüm bekliyor. Baraj sulama projesi çerçevesinde söz verilen 5 megavatlık GES'in en kısa zamanda faaliyete geçirilmesi beklentimizdir.

Değerli milletvekilleri, Gaziantep'in en büyük sorunlarından biri Suriyeli sığınmacılar. Gaziantep'te Suriyeli sayısı 450 bin kişiyi geçiyor. Kayıt dışı çalıştırılma, güvenlik, eğitim problemi var; ekonomik yükleri çok ama asıl sorun, demografik yapımızın değiştirilmek istenmesidir. Suriye'nin kuzeyinden Güneydoğu Bölgemize PYD/PKK baskısıyla göç ettirilerek Suriye'nin kuzeyinde demografik yapı değiştirilmiştir, bizim demografik yapımız da değiştirilmeye çalışılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) - Suriyelileri bir süre sonra istismar edecek güçler çıkacak ve Türkiye yeni bir sıkıntıyla karşı karşıya kalacaktır.

Bu bakımdan, en kısa sürede Suriyeliler vatanlarına dönmelidirler diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çepni, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Çorum ilinde Ekmekçioğulları firmasında Kod-29'la işten atılan 90 işçinin direnişlerine açıklık greviyle devam ettiğine, İŞKUR müfettişlerinin raporuna istinaden işçilerin geri alınması, sorumluların cezalandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkanım.

Pandemi sürecinde işçi çıkarmak yasaklanmasına rağmen kod 29 garabeti sermayenin imdadına yetişti.

Çorum Ekmekçiogluları'nda kod 29'la işten atılan 90 işçi direnişlerine açık greviyle devam ediyor. BİRLEŞİK METAL-İŞ Sendikası itirazıyla İŞKUR müfettişlerinin yaptığı incelemeler sonucunda işten çıkarmaların yasalara ve mevzuata aykırı olduğu sonucuna varıldı. Bu rapora bağlı olarak tüm işçiler geri alınmalı, hak kayıpları karşılanmalı ve sorumlular derhâl cezalandırılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Mersin ilinin yaş meyve sebze ihracatında 2020 yılı şampiyonu olduğuna, 83 çeşit ürünün yetiştği Mersin ilinin ülkenin en önemli tarım kentlerinden biri olduğuna, pandemi sürecinde bu başarıyı yakalayan çiftçileri, ihracatçıları ve tarım sektöründe çalışan kamu personelini tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye'nin geçen yıl yaptığı 2 milyar 730 milyon 157 bin dolarlık yaş meyve sebze ihracatının 653 milyon 539 bin dolarlık kısmını gerçekleştiren seçim bölgem Mersin, bu alanda 2020'nin ihracat şampiyonu oldu.

Akdeniz'in incisi Mersin, iklim yapısı ve verimli topraklarıyla 83 çeşit ürünün yetiştği ülkemizin en önemli tarım kentleri arasında yer almaktadır. Yaklaşık 333 bin hektar alanda, yılda 2,6 milyon ton meyve, 2,3 milyon ton sebze üretilmektedir. Ülkemizin en büyük konteyner limanına da ev sahipliği yapan Mersin, ürettiği bu ürünleri ihraç etmesiyle de önemli ölçüde döviz girdisi sağlamaktadır.

Coronavirüs salgını yaşandığı bir dönemde bu başarının mimarları olan çiftçilerimizi, ihracatçılarımızı ve tarım sektöründe çalışan kamu personelini tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ilinde Anamur, Bozyazı, Mut, Tarsus ve birçok ilçede hazine arazilerinin açık ihale yoluyla satışa çıkarılması sonucunda başka illerden gelen büyük şirketlerin bu arazileri satın almasıyla yaşanan sorunların çözümünün arazilerin kullananlara ya da o köyde yaşayan insanlara satılması olduğuna, şu anda satışlarda istenen Yatırım Teşvik Belgesini köylünün nereden bulacağını sorduğuna, konuyla ilgili acil bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, tabii, yıllardır hazine arazileriyle ve 2/B arazileriyle ilgili sıkıntılar devam ediyor; bu konuyla ilgili aslında çözüm çok basit.

Seçim bölgem olan Mersin, Anamur, Bozyazı, Mut, Tarsus ve birçok ilçede hazine arazileri açık ihale yoluyla satışa çıkarılıyor. Tabii, açık ihale yoluyla satışa çıktığı zaman da Ankara'dan, İstanbul'dan, başka şehirlerden gelen büyük şirketler bu arazileri satın alıyorlar ve büyük sıkıntılar oluşuyor. Burada çözüm basittir: Arazinin kullananlara ya da o köyde yaşayan insanlara satışının yapılması. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının mutlaka bunun üzerinde çalışması lazım. Aksi takdirde sosyal problemler ortaya çıkıyor. Bir de Yatırım Teşvik Belgesi isteniyor şu anda, hazine arazisi satılırken firmadan Yatırım Teşvik Belgesi isteniyor. Köylü, araziye kullanan, Yatırım Teşvik Belgesi'ni nereden alacak, ihaleye nasıl girecek, bu prosedürü nasıl yerine getirecek? Bununla ilgili mutlaka ivedi bir düzenleme yapılmalı ve özellikle önümüzdeki ayda satışa çıkacak olan Mersin'deki hazine arazilerinin satışı durdurulmalı ve yeni sisteme göre yeniden o köylülerin alabileceği bir şekilde satışa çıkarılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

4.- *Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, 2020 yılında tüm dünya salgınla boğuşurken Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, bir yıl içinde 8'i şehir hastanesi olmak üzere 25 hastanenin halkın hizmetine sunulduğuna, yerli sağlık gereçlerinin üretimine başlandığına, onlarca baraj, köprü, tünel yapıldığına, uydur fırlatıldığına, yerli üretim silahların kullanıma girdiğine, yerli elektrikli trenin hizmete girdiğine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Halka hizmeti Hakk'a hizmet olarak gören AK PARTİ Hükümeti, pandemi döneminde de hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını hizmetleriyle ispat etmiştir. 2020 yılında tüm dünya salgınla boğuşurken, Avrupa ve Amerika maske bulmada dahi zorlanırken dünya lideri Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye bir yıl içinde 8'i şehir hastanesi olmak üzere son teknolojiyle donatılmış 25 hastaneyi halkımızın hizmetine sunmuştur. Yerli solunum cihazı üretildi, ihracatı dahi yapılmaya başlandı; yerli MR cihazı üretildi; onlarca baraj, köprü, tünel açıldı; uzaya uydur fırlatıldı; ALTAY tankı düşmana korku saldı; yerli denizaltı, millî firkateyn denize indirildi; İHA, SİHA ve ATAK helikopterleri dünyanın en gözde savunma silahları oldu; yerli elektrikli tren hizmete girdi, Ankara-Sivas yüksek hızlı trenle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Balta...

5.- *Trabzon Milletvekili Muhammet Balta'nın, Trabzon ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümünü kutladığına, vatan, millet, bayrak uğruna can veren şehitleri rahmetle andığına, Trabzon ili Çarşıbaşı ilçesinde meydana gelen yangında hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması*

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Fatih'in fethettiği, Yavuz'un yönettiği, Kanuni'nin doğduğu Trabzon'unumuzun düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümü kutlu olsun.

Vatanı, milleti, bayrağı uğruna canlarını veren aziz şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyorum. Bu uğurda yine gazilerimize de Allah'tan sağlık, sıhhat diliyorum. Yine, dün, Çarşıbaşı ilçemizde, Trabzon'un Çarşıbaşı ilçesinde bir yangın neticesinde hayatlarını kaybeden Emin amcamıza, Havva ninemize Allah'tan rahmet diliyor, yakınlarına da sabırlar diliyorum. Bu vesileyle, Trabzonlu hemşehrilerimizi, aziz milletimizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

6.- *Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, öğrencilerin Covid-19 nedeniyle sınavların yüz yüze yapılmasından korktuğuna, pek çok öğrencinin de şu anda okulunun bulunduğu ilde olmadığına ve yolculuk sırasında hastalık kapma riski olduğuna, liseli gençlerin sesini duyması için Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'a seslendiğine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın milletvekilleri, şimdi sizlere, serhat şehri Edirne'den Millî Eğitim Bakanına yazılmış bir mektubu okuyacağım: “Merhaba, ben Balkan Uzun, 16 yaşımdayım, İstanbul'da okuyorum. Sizlere Edirne Millî Eğitim Müdürlüğü önünden sesleniyorum: Kimseyle kavgamız yok. Devletimiz Türkiye Cumhuriyeti bizim baş tacımız. Sadece sesimizi duyurmak istiyoruz.

Yüz yüze sınavların yapılacak olması Covid nedeniyle korkutuyor. Üstelik birçok öğrenci -benim gibi- okulunun bulunduğu ilde değil, ailesinin yanında, yolculuk sırasında da hastalık kapma riski var.

Sayın Ziya Selçuk’a sesleniyorum: Sizce gençlere önem vermek bu mudur Sayın Bakanım? 16-17 yaşında gençler depresyona girdik. Kendinizi biraz bizim yerimize koyun. Milyonlarca tweet atıldı, hiçbirinin mi önemi yok gözünüzde?

Saygıdeğer Bakanım, gençlerin saygısını ve sevgisini yine kazanın, geleceğe yine birlikte umutla bakalım.

Millî Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk, siz de bir öğretmensiniz, liseli gençlerimize duyarsız kalamazsınız, lise sınavları iptal edilmelidir.”

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz’un, Mersin ilinde tarımsal üretimin küçük aile işletmelerince yapıldığına, bunların üretimlerini kendi arazileri haricinde hazine arazilerinde de gerçekleştirdiklerine ancak Mersin ili Erdemli, Mut, Anamur, Tarsus ve Bozyazı ilçelerinde hazine arazilerinin teşvik belgesi olanlara kiralanacağı belirtilmesine, üreticilerin teşvik belgesi olmadığına, üreticilerin mağdur edilmemesi için bu hazine arazilerinin üreticilerin ödeyebileceği bedeller üzerinden kendilerine tahsis edilmesinin önemli olduğuna ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mersin’imizde üretim yapan çiftçilerimiz genellikle küçük aile işletmeleri şeklinde üretim yapmakta, bu üretim faaliyetlerini tapulu arazileri haricinde hazine arazilerinde de gerçekleştirmektedir. Bu nedenle hazine arazileri Mersinli üreticilerimiz için çok büyük önem arz etmektedir fakat Mersin’imizin Erdemli, Mut, Anamur, Tarsus, Bozyazı ilçelerinde hazine arazilerinin Teşvik Belgesi olanlara kiralanacağı belirtilmiştir. Üreticilerimizin Teşvik Belgesi olmadığı gibi, bu belgeyi de belirtilen sürede almaları mümkün değildir. Üreticilerimizin ihaleye girerek kullandıkları arazileri almaları da maddi yönden imkânsızdır. Üreticilerimizin mağdur edilmemesi adına bu hazine arazilerinin kullanıcıları olan üreticilerimize ödeyebileceği bedeller üzerinden tahsisi, hem üreticilerimiz hem de Türk tarımı adına oldukça önemlidir.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir’in, pandemi sürecinde işverenlerin İş Kanunu’nun 25’inci maddesini işten çıkarma yöntemi hâline getirdiğine, ücretsiz izne çıkarılan Sinbo işçilerinin çalışma bölge müfettişinin denetimi sonrasında işlerine geri döndüklerine ancak bu kez de işçilerin Kod 29’a dayanılarak kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve işsizlik ödeneği gibi haklardan mahrum bırakılarak tekrar işten çıkarıldığına, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını görevini yapmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

17 Nisan 2020’de ilan edilen işten çıkarma yasağı geçtiğimiz ocak ayında iki ay daha uzatıldı. Ancak yasakta istisna kapsamında tutulan İş Kanunu’nun 25’inci maddesinin “II- Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri” başlıklı maddesi, bazı kötü niyetli işverenler tarafından işçileri işten çıkarma yöntemi hâline getirmiş durumdadır.

Daha önce Meclis gündemine getirdiğim ücretsiz izne çıkarılan Sinbo işçileri, çalışma bölge müfettişinin yaptığı denetim sonrasında işlerine geri dönebilmişlerdi. Ancak, bu kez de kod 29’a

dayanılarak aralarında Dilbent Türker'in de olduğu işçiler kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve işsizlik ödeneği gibi haklardan mahrum bırakılarak tekrar işten çıkarılmışlardır. Bu durum da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görevini yapmadığını göstermektedir. Bakanlığı işçilerin haklarını koruma konusunda görevini yapmaya ve iktidar partisini bu konuda acil adım atmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Gunnar...

Sayın Erbay...

9.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, 2020 yılında turizm sektöründe 1,3 trilyon dolarlık gelir kaybı yaşandığına, pandemi sürecinde insanların yat ve tekne turizmine yöneldiğine, gelecek yıllarda da öncelikli tatil tercihi olacağı görülen yat ve tekne turizmine yönelik destekleyici tedbirlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2020'de turizm sektöründe 1,3 trilyon dolarlık gelir kaybı yaşanmıştır. Pandemi sürecinde hayatımızın birçok alanında olduğu gibi turizm alanında da davranış değişiklikleri ortaya çıkmıştır. Bu süreçte insanlar daha güvenli gördükleri yat ve tekne turizmine yönelmiştir. Yat ve tekne turizminin önümüzdeki yıllarda öncelikli tatil tercihi arasında yer alacağı görülmektedir. Bu nedenle, hem pandemi süreci hem de sonrası için bu sektöre yönelik destekleyici tedbirler alınmalıdır. Ancak otel konaklama hizmetlerinde yüzde 1'e indirilen KDV oranı yat ve tekne turizminde yüzde 18'dir. Dünya çapında rekabet edebilecek güçte bir turizm sektörü için yat ve tekne hizmetlerinde KDV oranı yüzde 1'e indirilmelidir.

BAŞKAN- Sayın Kasap...

10.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Karayolları Genel Müdürlüğünde aynı işi yapan ve yan yana çalışan işçilere farklı ücretler ödenmesinin iş barışını bozduğuna, benzer bir mağduriyetin Demiryolu İşçileri Sendikası tarafından bir protokolle giderildiğine, aynı tavrı Karayolları Genel Müdürlüğünden de beklediklerine ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Karayolları Genel Müdürlüğünün işçi ücretlendirmesinde büyük adaletsizlikler var. Şöyle ki: 1'inci cetvelde yer alanlar 263 lira, 2'nci cetvelde yer alanlar 178 lira, 3'üncü cetvelde -skala diyorlar onlar- yer alanlar ise 142 TL günlük yevmiye almaktalar. Hepsi de aynı işi yapıyor, yan yana çalışıyor; bu uygulama iş barışını bozuyor. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 23'üncü maddesinde, herhangi bir ayırım gözetilmeksizin eşit iş için eşit ücret hakkı vardır. Bu olayın benzeri 2020'de Demiryolu İşçileri Sendikasında becerildi, 2020'de protokolle bu haksızlık giderildi. Aynısını Karayolları Genel Müdürlüğünden de bekliyoruz; adalet yerini bulsun.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Sümer.

11.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, açıklanan ciro kaybı desteğinden faydalanabilmek için yüzde 50 ve üzerinde ciro kaybının olması gerektiğine, verilecek desteğin ise kaybedilen cironun en fazla yüzde 3'ü kadar olacağına, dükkân ve işletme sahiplerinin, esnafın, çiftçinin suni söylemler ve şişirme haberlere karnının tok olduğuna, sektörü ayağa kaldıracak adımlar atılmadığı takdirde sorumluluğun AKP iktidarında olduğuna ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) -Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İktidar, esnaflarımıza müjde olarak ciro kaybı desteği açıklaması yaptı ancak uygulanacak olan ciro kaybı desteğinden faydalanmak için yüzde 50 ve üzeri ciro kaybının olması gerekiyor. Verilecek destek ise en fazla kaybedilen cironun yüzde 3'ü kadar olacak yani 150 bin liralık ciro kaybı olan bir işletmeye bir defaya mahsus 4.500 lira verilecek. Bu tutar, esnafın stopajını bile karşılamıyor. Esnafın kredi ödemelerinin ertelenmesi, SGK ödemelerinde ve banka sicilinde düzenleme yapılması, bire bir oranda kira desteği sağlanması gerekmektedir.

Açıklanan paketler dertlere derman olmuyor. Ne yazık ki dükkân ve işletme sahiplerinin, esnafın, çiftçinin suni söylemler ve şişirme haberlere karnı tok. Gerçekten çözüm üretmek ve yaraları sarmak için sektörü ayağa kaldıracak adımlar atılmadığı takdirde, sorumluluk tamamen on dokuz yıllık AKP iktidarın olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

12.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, nüfusun yüzde 7'sini engelli vatandaşların oluşturduğuna, 2005 yılında engellilerle ilgili ilk kanun olarak Engelliler Hakkında Kanun'un çıkarıldığına, AK PARTİ iktidarının engelli vatandaşların yanında olmaya devam edeceğine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Nüfusumuzun yaklaşık yüzde 7'sini engelli vatandaşlarımız oluşturmaktadır. Allah korusun, hayatımızın herhangi bir döneminde bizler de engelli olabiliriz.

AK PARTİ iktidarlarında, engelli kardeşlerimize özel önem verilmiş, 2005 yılında Türkiye'nin ilk Engelliler Kanunu çıkarılmıştır. Engelli kardeşlerimize özel eğitim kurslarından yararlanma imkânı sağlanarak bugün 28.524 engelli vatandaşımız özel eğitimden faydalanmaktadır. Ayrıca, ağır özürlü olan 535 bin kardeşimize evde bakım hizmeti verilerek yaklaşık 7,5 milyar TL ödeme yapılmıştır. Engelli kardeşlerimizin mağdur olmaması için ödenen engelsiz aylığı artırılmış ve bugün 611 bin engelli kardeşimize ve 94 bin engelli kardeşimizin yakınına engelli aylığı verilmektedir. AK PARTİ iktidarları olarak engelli kardeşlerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

13.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son iki ay içerisinde işini kaybettiği ya da ekonomik sıkıntı çektiği gerekçesiyle 95 vatandaşın intihar ettiğine, herkesi vicdana davet ettiğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ekonomik kriz ne yazık ki intiharları beraberinde getiriyor. Son iki ay içerisinde ya işini kaybettiği ya da ekonomik sıkıntı çektiği gerekçesiyle tam 95 vatandaşımız intihar etti.

Marketlerde bebek bezlerine takılan alarmdan sonra, mahalle bakkallarında bebek bezleri taneyle satılıyor. Ayçiçeği yağını bardakla satın alıyoruz; şekeri gramla satın alıyor artık bakkallardan insanlar ne yazık ki. Yumurtayı taneyle satın alıyor; deterjanı alamadığı için maalesef, pet şişelerde, yarım litrelik şişelerde satın almak durumunda kalıyor. Üstelik çoğu da bakkalların veresiye defterlerine kayıtlı, bunları da ödeyemiyorlar. Bu kalabalıklarda, lebalep kongre salonlarında toplantı yapanlar artık esnafın derdiyle dertlense, bu intiharlara son verse, ekonominin önünü açsa çok iyi olacak. Hepsini vicdana davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, ülkede neredeyse herkesin borçlu olduğuna, iktidarın bu kadar feryada rağmen vatandaşına destek olmadığına, mağdur olmuş tüm kesimleri kapsayan, gerçekçi ve ödenebilir bir borç yapılandırmasının bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Esnafından çiftçisine, emeklisinden öğrencisine kadar ülkemizde neredeyse herkes borçlu. 2019 yılı sonunda bankalara borçlu vatandaş sayısı 31 milyon iken 2020 yılı sonunda 34 milyon kişiye kadar çıktı. Yani 83 milyon vatandaşın 34 milyonunun bankalara borcu var. Türkiye’de 24 milyon aile var, bir aileden sadece bir kişi değil, birden çok kişi borçlu. Yüksek enflasyon ve fahiş zamlar altında ezilen ve geliri azalan işçi, emekçi ve emeklilerin, çiftçi ve esnafların borçları ise faizli kredi ve birkaç aylık ertelemeyle ötesine gidemiyor. İktidar, bu kadar feryada rağmen vatandaşına destek olmuyor. Bir an önce, mağdur olmuş tüm kesimleri kapsayan, gerçekçi ve ödenebilir bir borç yapılandırması hayata geçirilmeli; faizler silinmeli, haciz ve icra işlemleri durdurulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

15.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 20 bin öğretmen atamasının yapılacağını duyurduğuna, bu sayının çok yetersiz olduğuna, en az 150 bin öğretmen ataması yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı 20 bin öğretmen atamasının yapılacağını duyurmuştu. 100 binlerce öğretmen açığı olan eğitim camiasına 20 bin öğretmen atamasının çok yetersiz olduğunu sizler de çok iyi biliyorsunuz. 20 bin öğretmen atamasıyla hangi açık kapatılacak, çok merak ediyorum. En az 150 bin öğretmen ataması yapılmalı ki öğretmen açığı bir nebze kapatılsın. Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı personel sayısı 2019’da toplam 104 bin iken 2020’de bu sayı yaklaşık 25 bin kişi artarak 128 bine yükseldi. İhtiyaç olduğundan Diyanetin personeli bir yılda yüzde 25 oranında artırıldı, gayet normal, ihtiyaç olduğu için. Değerli arkadaşlar, Millî Eğitimin de öğretmenlere ihtiyacı var ama iş eğitime gelince “Bütçe yok.” “Para yok.” diyorsunuz. Millî Eğitim Bakanlığında görevli 943 bin öğretmen var, eğer öğretmen sayısı -Diyanetteki gibi- yüzde 25 artırılsaydı eğitimdeki öğretmen açığı da kapanmış olurdu. Ancak amacınız, eğitim sistemini düzeltmek mi veya baltalamak mı, nedir; anlamadık.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Türkkan...

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Trabzon ilinin düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümünü kutladığına, bu toprakları vatan yapan şehitleri rahmetle andığına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 20 bin öğretmen atamasını müjde olarak duyurduğuna, bu sayının atanamayan öğretmenlerin derdine çare olmayacağı gibi ihtiyacı da gidermeyeceğine, öğretmenlerin 3600 ek göstergeyi beklediğine, KARDEMİR’de 2017 yılından sonra yönetim kurulunda görev alan isimlerin birçok kez değiştiğine, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanının KARDEMİR yönetimine atanacak isimlerin belirlenmesi konusunda müdahale ettiğine dair iddialarla ilgili olarak Aralık ayı sonunda verdiği soru

önergesine henüz cevap alamadığına, bu güzide kuruluşun kaderinin 2 ailenin elinde olduğuna, devlet bağımsız üye atasa da yönetim kavgalarının şirketin büyümesini engellediğine, Giresun ilinde pandemi nedeniyle 420 kahvehanein bir yıldır kapalı olduğuna, hâl böyleyken AK PARTİ'nin ilde 3 kongre yaptığına, Giresun ilinde pandeminin tavan yaptığına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Trabzon il kongresinde söz verdiği hızlı tren güzergâhında Giresun ilinin bulunmadığına, Giresun ilinin sıkıntılarının çözümü noktasında Hükûmeti göreve çağırdığına ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Trabzon'un düşman işgalinden kurtuluşunun 103'üncü yıl dönümü; kutluyorum, Parlamentoda bulunan Trabzonlu milletvekili arkadaşlarımızı ve tüm Trabzonlu vatandaşlarımızı en içten duygularıyla selamlıyorum.

Hürriyet için mücadele eden tüm vatandaşlarımızı ve toprakları vatan yapan aziz şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı dün yaptığı açıklamada 20 bin öğretmen atamasını “müjde” olarak duyurmuştu. Bu sayı atanamayan öğretmenlere çare olmadığı gibi, ihtiyacı da gidermiyor. Hükûmet ne yazık ki öğretmenlerimize hak ettiği değeri vermiyor. Yüz binlerce öğretmen atama beklerken ihtiyacı karşılamayacak atamalar günü kurtarmıyor. On dokuz yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında öğretmenlerin sorunları her geçen gün daha da büyüyor. Atanamayan öğretmenler ile zor şartlarda çalışan ücretli ve sözleşmeli öğretmenler, Hükûmetin çözmesi gereken öncü konular olmalıdır. Öğretmenlerimizin en büyük beklentilerinden biri de 3600 ek göstergenin verilmesi. Bu konuyu, Meclis araştırması önergeleriyle daha önce de birkaç kez Genel Kurulun gündemine taşımıştık. Verdiğimiz önergeler otuz hizmet yılında ve 1'inci derecenin 4'üncü kademesinde bulunan öğretmenlerin ek göstergelerinin 3600'e yükselmesine, aylık ücretine, emekli aylığına ve emekli ikramiyesine büyük katkı sağlayacaktı. Hükûmet seçim öncesi verdiği 3600 ek gösterge sözünü tutmadıkça bunu uzun zamandır bekleyen polis, öğretmen, din görevlisi, hemşireler mağdur olmaya devam edecekler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi” diye bir şirket var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – KARDEMİR'de 2017 yılından sonra yönetim kurulunda görev alacak isimler birçok kez değişti. KARDEMİR'le ilgili olarak yaşanan süreçte Sermaye Piyasası Kurulunun tebliğine göre hareket edilerek 4 bağımsız üye tespit edildi. Bu kişiler arasında AK PARTİ'den eski milletvekillerinin de olduğu isimler vardı. Bu süreçte Sermaye Piyasası Kurulu Başkanının KARDEMİR yönetimine atanacak isimlerin belirlenmesi konusunda müdahale ettiğine dair iddialarla ilgili olarak ben, aralık ayı sonunda verdiğim önergemi ne yazık ki henüz cevap alamadım. Türkiye'nin güzide kuruluşunun kaderinin 2 ailenin dudaklarının arasında olduğu, yüzde 5'le hâkim hissedar hâlinde olan ailelerin sürekli yönetim kavgasında olduğu aylar önce iktidara yakın gazetelerde yazıldı. Devlet, bağımsız üye atasa da yönetim kavgaları şirketin büyümesini engelliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Örneğin “Turkcell gibi devletin, ülkeye stratejik fayda sağlayacak başka alanlara da nüfuz etmesi gerekir.” şeklinde değerlendirmeler yapıldı havuz medyasında. Ben şimdi buradan sormak istiyorum: KARDEMİR’in geleceği nerede ve nasıl planlanıyor? Borsada işlem gören KARDEMİR ve onun gibi şirketlere tehdit yoluyla, hukuk dışı kılıf uydurarak el mi koyuyorsunuz yani amiyane bir tabirle çöküyor musunuz KARDEMİR’e? KARDEMİR’e kayyum mu atadınız? İktidara yakın şirketlerden birine mi pas edeceksiniz KARDEMİR’i?

Son olarak Giresun’dan söz etmek istiyorum. Pandemi nedeniyle Giresun’daki 420 kahvehane bir yıldır kapalı, kafe ve restoranlar da kapalı ama hâl böyleyken AK PARTİ şehirde il kongresi, kadın kolları kongresi ve gençlik kolları kongresi olmak üzere 3 tane kongre yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bitiyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Partinin güç kaybettiği anlaşılmaması diye araçlarla ilçelerden ve çevre illerden insanlar bu kongrelere taşındı. Hep söylüyorum, bu virüs lokantaya, pastaneye, kafelere, kahvehanelere uğruyor ama nedense AK PARTİ kongrelerine uğrayamıyor ve maalesef pandemi Giresun’da tavan yaptı. Artan vakalara karşı da şehirde yeni kısıtlamalara gidildi.

Sayın Cumhurbaşkanı Trabzon il kongresinde hızlı tren sözü verdi ancak planlanan güzergâha bakıldığında ne yazık ki Giresun yok bu güzergâhta. Güzergâh; Refahiye, Çamoluk, Şiran, Kelkit, Gümüşhane, Tirebolu şeklinde düzenlenmiş olsaydı Giresunlular da hızlı trenden yararlanmış olacaktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bitiyor Başkanım.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Karadeniz’deki 4 ilin hepsinin güney çevre yolu varken Giresun bu yola sahip değildir. Güney çevre yolu, hem Giresun’un trafik sorununu çözecek hem de limana giriş çıkışa ve çevre üzerine olumlu etkilerde bulunacaktır. Giresun’un sıkıntılarının çözümü noktasında Hükûmeti göreve çağırıyorum.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Ali Muhittin Taşdoğan.

Buyurun.

17.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan’ın, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’nin 15 Ocakta yaptırdığı ilk doz aşıyla herkese örnek olduğuna, ülke genelinde 7,5 milyondan fazla kişinin aşılandığına, aşılanmanın emin adımlarla ilerlediğine, Sağlık Bakanlığının getirmiş olduğu aşının etkinliği ve güvenilirliğinin bilimsel testlerle ispatlandığına, Gaziantep ilinde pandemi sürecinde zor günler geçiren vatandaşların artık normalleşme sürecini beklediğine, biraz daha dikkat edilirse el birliğiyle ve rehavete kapılmadan bugünlerin geride bırakılabileceğine ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ilk aşılamanın yapıldığı 13 Ocaktan bu yana Türkiye’de, öncelikli gruplar başta olmak üzere aşı çalışmaları sürüyor. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli 15 Ocakta yaptırdığı ilk doz aşılamayla hepimize örnek olmuştur. İlk günden itibaren, aradan geçen sürede, bugün itibarıyla Türkiye genelinde 7,5 milyondan fazla kişi aşılandı. İllere göre değişiklik gösteren aşılama tablosuna göre ise seçim bölgem Gaziantep’te 110 binin üzerine çıktı. Bu rakamlar göstermektedir ki hem şehrimizde hem de ülkemizde aşılama sistemi emin adımlarla ilerlemektedir.

Bu aşırı sırası gelen vatandaşlarımızın mutlaka olması gerekiyor. Bugün için bu hastalıkla mücadelede elimizdeki en güçlü silah aşıdır. Aşının menşesi ya da ülkesi olmaz, etkinliği ve güvenilirliği önemlidir. Sağlık Bakanlığının getirmiş olduğu aşının etkinliği ve güvenilirliği bilimsel testlerle ispatlanmıştır. Aşı tüneline ucundaki ışıktır. Dolayısıyla aşıyla ilgili tereddütleri redde döndürmememiz lazımdır.

Türkiye olarak artık pandemi sürecindeki zor günleri geride bırakmaya hazırlanıyoruz. Gaziantep’te de zor günler geçiren esnafımızdan öğrencimize, tüm vatandaşlarımız artık normalleşme sürecini beklemektedir. Bu sebeple sevgili hemşehrilerimizin biraz daha dikkat etmeleri gerekmektedir. İnşallah 1 Mart itibarıyla normalleşmeye başlayan ilk şehirler arasındaki yerimizi almaya hazırlanalım. Çünkü bu süreçten kurtularak artık ülke ve şehir olarak rahat bir nefes almaya ihtiyacımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Bitiriyorum Sayın Başkanım

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Bu sebeptendir ki biraz daha dikkat edersek el birliğiyle ve rehavete kapılmadan bugünleri geride bırakabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun.

18.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, “Herkes için adalet.” kampanyalarının devam ettiğine, Van ilinde Kasım 2016’dan beri her türlü etkinliğin yasak olduğuna, Van iline giden eş başkanlarının aynı yasaklarla karşılaştığına, yoksulluğun diz boyunu çoktan aşmış durumda olduğuna ama iktidarın HDP’yle uğraştığına, HDP milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasıyla ilgili fezlekelerin Meclise geldiğine, bütün bu yapılanların başarıya ulaşamayacağına ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Herkes için adalet” kampanyamız devam ediyor ve herkes gerçekten adalete aç ve susuz bu memlekette. Van’da Kasım 2016’dan beri açık hava toplantıları, basın açıklaması ve her türlü etkinlik yasak. Bu yasaklar bir tek AKP teşkilatları ve vali için geçerli değil ancak onlar için işlemiyor. Van Barosu tam 14 kez bu yasaklarla ilgili iptal davası açıyor ve tam 14 kez “Yasaklar ölçülü ve orantılı.” denilerek reddediliyor. Yani nesi orantılı bu kararların gerçekten sormak istiyoruz. Bütün kongrelerinizde... Belki bütün Karadeniz’e gerçekten virüsün yayılmasına da neden oldunuz ama bu yasaklar hiçbir şekilde size işlemiyor. Evet, o yüzden insanlar “herkes için adalet” kampanyamıza büyük bir ilgi gösteriyorlar ve zaten sıkıntınız da burada. Partimiz aynı zamanda iş, aş buluşmalarını sürdürüyor. Vekillerimiz, eş başkanımız da geçenlerde Van’daydı ve yine Van’da aynı engellerle, aynı yasaklarla karşılaştılar ama halkla buluşurken, onlarla karşı karşıya geldiğimizde gördüğümüz şey yoksulluk ve gerçekten

insanların iş, aş sorunları. Bugün Migros işçileri, PTT işçileri grevde, yoksulluk diz boyu demiyorum çünkü diz boyunu çoktan aşmış bir durumda ve siz iktidar olarak bunlarla uğraşmıyorsunuz, yine HDP, yine HDP...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Deniyor ki haberde “Aralarında HDP’li vekillerin de olduğu fezlekeler geldi Meclise.” Gerçekten gülmek istiyorum yani -hani bir dejavu- aynı 4 Kasım darbesine benzer bir süreç yaşadığımızı düşünüyorum. Bundan vazgeçemediniz, 80’lerde de devlet aklı bundan vazgeçmedi, 90’larda da vazgeçmedi, bugün de vazgeçmeyecek görünüyor.

“Aralarında” değil, HDP’li vekillere fezleke geliyor gerçekten. Belki aralarına bir tane, iki tane başka ilıştırılmış olabilir ki bu da zaten demokratik ahlaka, demokratik siyasete aykırı bir durum. Ve Erdoğan diyor ki bugün: “Süreç neyse aynen işleyecektir. Meclis Komisyonunda müzakere yapılır, Genel Kurulda da eller kalkar.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ne kadar kolay değil mi? “Genel Kurulda da eller kalkar.” Haydi eller havaya, hep beraber eller havaya. 6 milyon oy, aileleriyle birlikte 25 milyon vatandaş hiçe sayılır ve biz demokraside yaşıyoruz. Şu Meclisin hâline bakın, gerçekten bununla ilgili daha fazla söylenecek şey yok ama ben biliyorum ve inanıyorum, bütün bunlar yine başarıya ulaşamayacak, yine başarıya ulaşamayacak. Ne kadar el havaya kalkarsa kalsın, halkımızın elleri de her zaman bizim için havada olacak.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

19.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, CHP’nin iptal istemi üzerine İletişim Başkanlığının Anadolu Ajansının Personel ve Faaliyetlerini Denetlemesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle getirilen hukuki kararı, yayınlarının tarafsızlığı ve ajansın özerkliğini ihlal ettiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiğine, kamu kaynaklarını kullanan TRT ve Anadolu Ajansının Anayasa Mahkemesinin bu kararına uymak zorunda olduğuna, Merkez Bankası rezervlerinde 128 milyar dolara ne olduğunu üç aydan beri sorduklarına, iktidarın aylarca sustuğuna, hem Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hem de Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan’ın ilk kez rezervdeki erimeyi kabul ettiğine, Merkez Bankasındaki dövizlerin ihale yapılmadan kimlere, ne zaman, hangi kurda, ne koşulda satıldığının cevabını istediklerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün Anayasa Mahkemesi, partimizin iptal istemi üzerine, İletişim Başkanlığının Anadolu Ajansının personel ve faaliyetlerini denetlemesine dair Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yayınlarını tarafsızlığı ve ajansın özerkliğini ihlal ettiği gerekçesiyle bu hukuki kararı iptal etmiştir. Anadolu Ajansını, ucube başkanlık sisteminin ortaya çıkardığı memur mu yoksa siyasetçi mi, belli olmayan Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un vesayetinden kurtarmıştır. Kamu kaynaklarını kullanan TRT ve Anadolu Ajansı AYM’nin bu kararına uymak zorundadır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak hukukun ve adaletin peşinde olmaya devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlarım, üç aydan beri soruyoruz, Merkez Bankası rezervlerinde 128 milyar dolara ne oldu? İktidar, damat ve kayınpeder aylarca sustu, inkâr etti; ilk kez geçtiğimiz gün hem Erdoğan hem de Hazine Bakanı Lütfi Elvan damadı savunalım derken rezervdeki erimeyi kabul ettiler. Düne kadar “Rezervlerimiz arttı.” diyenler resmî olarak Merkez Bankası rezervlerindeki erimeyi kabul etti. Bugün de Canikli’nin açıklamaları geldi. Çalınan minarenin kılıfını dikmeye çalışan Canikli ikinci bir adım olarak bizim söylediğimiz Merkez Bankasındaki dövizlerin ihale yapılmadan birilerine satıldığını kabul etti, bu da ikinci itiraf oldu. Şimdi hesap verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Merkez Bankası sizin telaffuz ettiğiniz rakamlar bile olsa bu dövizleri ihalesiz, duyurusuz kimlere, ne zaman, hangi kurda, ne koşulda satmıştır? Dolar 8 liranın üzerine neden çıkmıştır? Kimler ne kazandı? Millet ne kadar kaybetmiştir? Sorumuzu yineliyoruz ve cevap verin, hesap verin. Yaratılmak istenen illüzyona karşı konuya biraz daha açıklık getirelim. Erdoğan “Hazinede 95 milyar dolar rezervimiz var.” dedi. Hakikat bu değil. Merkez Bankasının 19 Şubat itibarıyla 96 milyar döviz ve altın varlığı var, tamam. Buna karşılık swap borçlarıyla birlikte 155 milyar dolar döviz borcu bulunuyor. Bu ne demek? Merkez Bankasının kendine ait döviz yok demek, aksine 58 milyar dolar döviz açığı var demek.

İkincisi, 2018 yılı sonunda Merkez Bankasının swap borçları dâhil 29 milyar dolar döviz fazlası vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bugün 58 milyar dolar döviz açığı var. Yani toplamda, rezervde 86 milyar dolar azalma meydana gelmiş.

Üçüncüsü, söz konusu dönemde reeskont kredilerinden 47 milyar dolar gelmiş; o da erimiş, hesapta gözükmüyor. Bu da dâhil edildiğinde, bugün geçerli rakamlarla rezervlerde yer alan tam 133 milyar dolar ortada yok.

Cevap istiyoruz: Merkez Bankasındaki dövizleri ihale yapmadan kimlere, ne zaman, hangi kurda, ne koşulda sattınız? Kimler ne kazandı, millet ne kazandı? Cevap istiyoruz, hesap verin.

BAŞKAN – Evet, Sayın Akbaşıoğlu...

20.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Trabzon ilinin kurtuluşunun yıl dönümünü tebrik ettiğine, bütün şehitlere rahmet dilediğine, Covid-19’la ilgili 8 milyona doğru yaklaşan bir aşılamanın söz konusu olduğuna ve bu vesileyle Sağlık Bakanlığı ve sağlık ordusunu tebrik ettiğine, bölgede barındığı değerlendirilen teröristlerin tamamen etkisiz hâle getirilmesi maksadıyla Bitlis ve Siirt illerinde Eren Bülbül’ün adını taşıyan Eren-11 Sehi Ormanları Operasyonu’nun başlatıldığına, Eren Bülbül ve tüm şehitlere bir kez daha rahmet dilediğine, Gara bölgesinde teröristlere çok büyük zayıat verildiğine, operasyon sırasında şehit olan 3 askere ve 13 vatandaşa Allah’tan rahmet dilediğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 20 bin öğretmen atanacağı ile Tarım Kredi Kooperatifleri marketlerinin sayısının artırılacağını ve gerektiğinde de ihtiyaç odaklı olarak milletin hizmetine sunulacağını müjdelediğine, Çankırı ili ve Ankara ili arasında Çerkeş-Kızılcahamam bölgesindeki geçişi sağlayacak tünelin cumartesi günü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın

ıştırakiyle açılışının yapılacağına, AK PARTİ iktidarlarının ülkeyi nereden nereye taşıdığının hep beraber görüldüğüne ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, öncelikli olarak Trabzon’un kurtuluşunun yıl dönümünü ben de tebrik ediyorum. Bu vesileyle bütün şehitlerimize ve gazilerimize rahmet diliyorum. Trabzon başta olmak üzere, Karadeniz ve bütün Türkiye sınırları içerisinde yaşayan bütün milletimize esenlikler diliyorum.

Değerli Başkanım, hakikaten Covid-19’la ilgili etkin ve başarılı mücadele devam etmekte, bu süreçle ilişkin de şu an itibarıyla 7,5 milyonu geçmiş ve 8 milyona doğru yaklaşan bir aşılama söz konusu. Ben bu vesileyle hem Sağlık Bakanlığımızı hem de sağlık ordumuzu tebrik ediyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum; aziz milletimize de sıhhat, afiyet niyaz ediyorum.

Bugün itibarıyla, bölücü terör örgütü PKK ve türevlerini ülke gündeminden tamamen çıkarmak ve bölgede barındığı değerlendirilen teröristleri tamamen etkisiz hâle getirmek maksadıyla Bitlis ve Siirt’te şehit kardeşimiz Eren Bülbül’ün adını taşıyan Eren-11 Sehi Ormanları Operasyonu başlatıldı. Rabb’imiz güvenlik güçlerimize güç kuvvet versin, ayaklarına taş değdirmesin. Şehit Eren’imize ve tüm şehitlerimize buradan bir kez daha rahmet diliyorum. Eren’in tabiriyle “İyi ki varsın Eren, iyi ki varsınız Erenler.” diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hakikaten geçtiğimiz hafta Gara’da yapılan operasyon sonucunda özellikle Kandil’in kapısı olan, geçiş noktası olan Gara’da teröristlere çok büyük zayıat veridirmiştir. Bütün sığınakları, bütün barınakları, bütün mühimmatı imha edilmiştir. Bu manada, maalesef 13 vatandaşımız orada PKK tarafından başlarına kurşun sıkılarak katledilmiştir, 3 Mehmetçik’imiz de operasyon bölgesinde şehit olmuştur. Şehitlerimize Allah’tan rahmet ve mağfret diliyorum.

Gara bölgesinde terör örgütü PKK’nın katlettiği 13 kardeşimizle ilgili “Gara’da esas mesele vatandaşları kimin öldürdüğü değildir.” yaklaşımını da gerçekten kınıyorum. Bu nasıl bir akıl tutulmasıdır? Bu, açıkça PKK’yı, terörü, teröristleri perdelemedir, arka çıkma yaklaşımıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunu asla benimsemediğimizi ve bunun milletimiz tarafından reddedildiğini de ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, hakikaten Sayın Cumhurbaşkanımız dün 20 bin öğretmenin atanacağı müjdesini verdi. Bu manada, hangi siyasi görüşe sahip olursa olsun, bize bir harf öğreten öğretmenlerimizin hizmetindeyiz, onların emrindeyiz, onların bütün meseleleriyle ilgileniyoruz ve ilgileneceğiz. Bu manada, daha sonra da inşallah eğitim ordumuza katılımlar söz konusu olacak.

Değerli arkadaşlar, özellikle, Sayın Cumhurbaşkanımız bugün bir müjde daha verdiler. Tarım Kredi Kooperatifleri marketlerinin sayısını evveleminde 500’e, daha sonra 1.000’e ve gerektiğinde de ihtiyaç odaklı olarak bu konuda hakikaten milletimizin hizmetine sokulacağıyla ilgili bir müjde ifade ettiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Ve son olarak, hem seçim bölgem olan Çankırı'mız hem Ankara'mız hem de bütün Türkiye'miz için bir müjdeli haberi daha paylaşmak istiyorum. Memleketim Çankırı'mız ile Ankara'mızın özellikle Çerkeş-Kızılcahamam arasında tünelle geçişini sağlayacak tünelin cumartesi günü, Sayın Cumhurbaşkanımızın iştirakiyle açılışını yapacağız. Bu tünel, 2.071 metre uzunluğunda. Bu tünelin, hem bölgemize hem Çankırı'mıza, Ankara'mıza ve Türkiye'mize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Ve Bolu Tüneli'ni hatırladığımızda AK PARTİ iktidarından önce, soğuk hava deposu, patates deposu olarak düşünülen bir tünelden yüzlerce tünele yaklaşan ve 6 bin kilometre bölünmüş yoldan 28 bin kilometre bölünmüş yola çıkaran AK PARTİ iktidarlarının Türkiye'yi nereden nereye taşıdığını hep beraber görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım, son kez açıyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son kez, evet.

Eksiden derlerdi ki: “Eller aya, bizler yaya.” Allah'a hamdolsun şu anda Türkiye uzayda. Türkiye'nin teknolojisinin nereye geldiğinin en güzel ifadesi olarak bu cümle yetiyor, milletimiz bu konuda kıvançla yapılan hamleleri tebrik ediyor; biz de milletimize saygılarımızı, hürmetlerimizi arz ediyoruz.

Teşekkür ediyorum yüce Meclisimize. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 24/2/2021 tarihinde Kocaeli Milletvekili Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından, bazı özel şirketlere tanınan vergi affı, İstanbul Havalimanı kira ertelemesi, yap-işlet-devret uygulamasıyla yapılan Kütahya Zafer Havalimanı gibi devlet hazinesini zarara uğratan işlemlerin tespit edilmesi ve bu şirketlere tanınan imtiyazlar konusunda kamuoyunun aydınlatılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/02/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2021 çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan
Kocaeli
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından bazı özel şirketlere tanınan vergi affı İstanbul Havalimanı kira ertelemesi, yap-işlet-devret uygulamasıyla yapılan Kütahya Zafer Havalimanı gibi devlet hazinesini zarara uğratan işlemlerin tespit edilmesi ve bu şirketlere tanınan imtiyazlar konusunda kamuoyunun aydınlatılması amacıyla 24/02/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 24/02/2021 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan. Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kocaeli Milletvekili.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili olduğunuzu biliyor Meclis Genel Kurulu.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kocaeli’ni duymak açısından.

BAŞKAN – Kocaeli de biliyor efendim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kocaeli bilmiyormuş efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Evet, Uşak’ta bilinenleri gördük, gittik, Uşak gördük. Bana sordular “Lütfü Bey, bu arkadaş kim?” diye, izah ettim, bu da bizim arkadaşımız dedim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; coronavirüs salgınının havacılık sektöründe yarattığı olumsuz finansal etkilerin en aza indirilmesi için iktidar, sektörlle ilgili birtakım kararlar aldı. 19 Şubat 2021’de Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada havalimanlarında; hava yolu, yer hizmet kuruluşları ve ticari hacim işleten kiracılar için 2020 yılı içerisinde düzenlenen ve vadesi 31 Ocak 2021’e ötelenen kira bedeli faturalarına ait tutarların iptal edileceği belirtildi. 2021-2022 dönemine ait kira bedellerinin de iki yıl boyunca yüzde 50 indirimli uygulanmasına karar verildi. Söz konusu uygulamayla vazgeçilen kamu alacağı tutarının 1,5 milyar liraya yani 12 milyar liraya yakın olduğu tahmin ediliyor. Pandemi sürecinde vatandaşlara kamu bütçesinden geri ödemesiz olarak sağlanan desteğin 8 milyar lira civarında olduğu düşünülecek olursa sadece birkaç şirketten vazgeçtiğiniz alacak bunun tam bir buçuk katı; 84 milyona, 8 milyar lira. Benim o vampir dediğim kan emici beşli çeteye sağladığımız avantaj 12 milyar lira. 84 milyon bir yerde, beşli çete bir yerde. Pandemi sürecinde vatandaşlara kamu bütçesinden geri ödemesiz olarak sağlanan desteğin 8 milyar lirayla kalması aslında Türkiye’nin gerçekten utancıydı. Adalet bu değil, sosyal devlet anlayışı da bu değil. Adalet, sevdiğiniz patronları koruyup onları kollamak olmamalı. Pandeminin ekonomik etkilerini derinden hisseden esnaf var -gittiğimiz her yerde rastlıyoruz- çiftçiler var, işçiler var; yükümlü oldukları kamu alacaklarının ertelenmesini veya silinmesini talep etmişlerdi ama hiçbir destek alamadılar şimdiye kadar.

İYİ PARTİ olarak biz aylardır sokaktayız, bugün de 7 ilde arkadaşlarımız geziyor. Kapı kapı, esnaf esnaf geziyoruz, vatandaşları dinliyoruz. Daha bugüne kadar, lütfedip esnafa verdiğinizizi söylediğiniz o 500 lira kira yardımı var ya -yürekten söylüyorum- daha henüz bir kişi bize “Evet, ben aldım.” demedi, belki dağıtılıyordur ama biz henüz daha rastlayamadık; geçen hafta 10 ildeydik, ben de Bursa’daydım, hiç rastlamadım.

Pandemi nedeniyle kapanan dükkânlar hâlâ vergi ödüyor. Stopaj öderken de bu sosyal devleti görmek istemiştik, göremedik; dükkân kapalı, stopaj almaya devam ediyorsunuz. “Ciro desteği” adı altında verilen yardımlarsa muhatapların büyük çoğunluğu tarafından şartlar sağlanamadığı

gerekçesiyle ödenmedi. Durum böyleyken büyük havalimanlarının işletmecisi olan büyük şirketlere sağlanan bu kolaylık kamuoyunun vicdanını sızlattıyor.

Yeme içme sektöründe çalışan 2 milyon kişinin, yani aileleriyle beraber düşündüğünüzde 8 milyon insanın tenceresi kaynamıyor bu ülkede, kiralari ödenemiyor, faturalari ödenemiyor; posta kutulari elektrik, doğal gaz kesme ihbarnameleriyle dolu. Mesela bu 8 milyon insanımızın kirasini erteleme şansı var mı? Yok. Faturasini erteleme gibi bir şansı var mı? Yok. Hemen elektrik dağıtım şirketi kapıya çöküyor. 2022 yılında kiranın ya da faturanın yarısını ödeme şansı var mı? O da yok. Mesela elektrik, su, doğal gazdaki vergileri iki sene boyunca almayın onlardan, yapar mısınız? Hayır. Ama beşli çeteye, o patronlara gelince akan sular duruyor. Siz hangi vicdanla, hangi akilla, milletin durumu ortadayken bu yandaşlara kol kanat germeye devam ediyorsunuz? Millet olarak giderek yoksullaşmış ve fukaralaşmışız, umudu kalmamış insanların. 95 kişi iki ay içerisinde intihar etmiş arkadaşlar, 95 kişi; hepsi de aynı sebeplerle. Tüm bunlar ortadayken bu getirdiğiniz kira erteleme ve kira indirimi tam anlamıyla bir soygundur, hem de danışıklı soygundur bunun ismi. Örneğin, Zafer Havalimanı için 2020 yılına yönelik 1,3 milyon yolcu garantisi verilmiş, sadece 7.235 yolcu uçmuş ya. Hiç mi öngörünüz yok sizin, hiç mi vizyonunuz yok ya? 7.235 nerede, 1,3 milyon nerede? Hani bir yanından yaklaşıp, bir ortasından geçse, içinden geçmişsiniz bütçenin vallahi ya. Yani, böyle bir yanılma değil bu, başka bir şey. Konuya ilişkin yoğun eleştiriler olmasına rağmen sözleşmelerin detayları da henüz kamuoyuyla paylaşılmadı; saklı, gizli, bilinmiyor. Eğer soygun değilse bu karar, taahhüt edilen yolcu garanti bedelini ödemesin o zaman devlet. Ödemeyin ya, eğer soygun olarak kabul etmiyorsanız. Kira bedeliyle mahsuplaşınlar, kalan fark ödensin ya da alınsın. Böyle olursa biz de bu işin danışıklı soygun olduğunu düşünmeyiz o zaman.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Başkanım bitiriyorum.

BAŞKAN – Uzatma vermiyorum ama kayıtlara geçsin.

Buyurun Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Mesela, İGA tarafından işletilen İstanbul Havalimanı için iptal ettiğiniz 1 milyar 45 milyon euro tutarındaki kiranın iptali helal midir? Ya, bu konuda fetva verecek çok arkadaş vardı, onlara soruyorum. Hele ki havalimanı ihalesi sürecinin bitmesinin akabinde inşaat başlamadan önce proje kotlarının düşürülmesiyle başlayan yüz milyonlarca dolarlık yolsuzlukla devleti zarara uğratan bir havalimanı projesinden bahsediliyor. İhaleden sonra inşaat çalışmaları başlamasına rağmen yer tahsis bilinçli bir şekilde iki sene geciktirildi, yer tahsis edilmedi; inşaat başladı, tahsis edilmedi. Niye? Bu projeyi alanlar avantaj sağlasın diye. Maksat, yandaşların zarar etmemesi için ihalede yazan işletme sürelerini uzattınız. Bu yüzden iki sene boyunca havalimanı inşaatı yer tahsis olmadan başladı. Milletin kanını emen bu müteahhitlerin devlete para ödemeleri gereken süre başlamış olmasına rağmen, bu iki yıl için ödeyecekleri 2 milyar eurodan zaten kurtuldular. Şimdi, geldiğimiz noktada geçtiğimiz sene için ödemeleri gereken yaklaşık 1 milyar eurodan da kurtuldular. Esnafa, çiftçiye, KYK borçlusu öğrenciye yok ama beşli çetenin işlettiği İstanbul Havalimanı'nın devlete ödemesi gereken 1 milyar 45 milyon euro tutarındaki kirayı almıyorsunuz, iptal ediyorsunuz. Gerçekten biz bunları dile getirmekten yorulduk. Ben inanıyorum ki aranızda bunlardan dolayı gerçekten utanan, gerçekten sıkılan çok arkadaşımız var, emin olun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Buna yürekten inanıyorum çünkü bu ihaleyi siz imzalamıyorsunuz, gıyabınızda imzalıyorlar. Hesabı biz size soruyoruz, siz de utanıyorsunuz. Bu, utanmak önemli bir duygudur, saygıyla karşıyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Celadet Gaydalı, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ'nin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım, hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, bütçeye yük olmayacağı tezi üzerinden tanıtımı yapılan, “Cebimizden 5 kuruş çıkmadan yaptık.” diyerek lanse edilen kamu-özel iş birliği projelerinin ülkenin bütçesine, emekçiye, yoksula olağanüstü bir yük getirdiği artık tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir. Bu projelerde işletici firmalarla yapılan sözleşmelerde kâr garanti taahhütlerinde bulunuluyor. Bu taahhütler tutturulmazsa devlet aradaki farkı firmalara döviz bazında ödüyor, yani yurttaşlar kullanmadıkları köprüler, tüneller, havalimanlarına milyarlarca lira ödemek zorunda kalıyor, kullananlar da son derece yüksek ücretler ödemek durumunda kalıyor. 2019 yılında 9,8 milyar lira ayrılan kamu-özel iş birliği projeleri için 2020 yılı bütçesine konulan ödenek 2'ye katlayarak 18,9 milyar TL olmuştur. En yüksek pay ayrılan bakanlıklardan birisi de Ulaştırma Bakanlığı. Bu projeler için ayrılan toplam 18,9 milyar TL'nin 8,3 milyar TL'si ulaştırma projeleri için ayrılmıştır. Ancak yükümlülükler ve döviz bazlı ödeme anlaşmaları nedeniyle ayrılacak ödeneklerin 20 milyar lirayı aşacağı öngörülmektedir. Bu ödemeleri düzgün bir şekilde takip etmek neredeyse imkânsız. Birçok başka alanda olduğu gibi burada da şeffaf davranılmıyor. Sayıştay raporlarında bu projelerde belirlenen garanti sebepleriyle uğranan zararın miktarına dair hiçbir veri yer almıyor. Milyarlarca dolarlık zarar Türkiye Büyük Millet Meclisinden ve kamuoyundan saklanıyor. Bu projelerle ilgili harcamalar kamu finansal tablolarından kaçırılıyor. Yapılan harcamalara ilişkin veriler ticari sır olduğu gerekçesiyle Sayıştaya verilmiyor. Bu projelerin yüzde 80'inden fazlası yandaş 8 şirketin elinde. Özellikle kamuoyu tarafından iyi bilinen 5'li müteahhitler grubu en çok bilinenlerdir ve Dünya Bankası, yayınladığı raporda, bu 5 müteahhit şirketin dünyada en büyük hazine garantisi almış şirketler olduğunu açıkladı. Eski Ulaştırma Bakanının övünerek bahsettiği bu şirketler aslında topluma kambur olmuş, kamu-özel işbirliği projelerinde imzası bulunan şirketlerdir. Hodri meydan! Eğer bu projelere bu kadar güveniyorsanız bu önergeye “evet” dersiniz. Bakalım kamu-özel işbirliği vatandaşla mı yoksa yandaşa mı hizmet ediyor?

Özet olarak, kamu-özel işbirliği projeleri kârının müteahhide, zararının ise kamuya yüklendiği projelerdir.

Teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Gruba adına Sayın Alpay Antmen.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bir esnaf çocuğu olarak, ticaretle uğraşan bir ailenin evladı olarak konuşmak istiyorum.

Evet, vergi vermek hepimizin kutsal görevi. Esnafımız, çiftçimiz, köylümüz, memurumuz vergisini ödüyor. Ama, baktığımız zaman, kimler vergi ödemiyor bu ülkede? İktidara yakın “5’li çete” diye adlandırdığımız, bütün ihalelere giren, bütün ihaleleri kazanan, devlet müteahhitliğinden dünyada ilk 10 müteahhit arasına giren 5’li çete.

Esnafımız ne yapıyor? Çiftçimiz ne yapıyor? Köylümüz ne yapıyor? Emeklimiz ne yapıyor? Hele pandemide ne yapıyorlar? Esnafları geziyoruz sayın milletvekilleri. Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nun talimatıyla Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri bu pandemi döneminde Türkiye’de her yerde esnafı geziyor, çiftçiyi geziyor, köylüyü geziyor. Hepsı dertli, hepsi şikâyet ediyor, hepsi kan ağlıyor. Esnaf diyor ki: “Ben kırk yıldır vergi veriyorum ama devlet bana kırk gün bakmadı.” Küçük esnaf kan ağlıyor, ticaret erbabı kan ağlıyor ama ne yapılıyor? İşte, havaalanlarının kira gelirleri alınmıyor ama onlara hiçbir indirim yapılmadan alacakları ödeniyor.

Ben bir hukukçuyum, akdin yeni şartlara uyarlanması var. Evet, büyük bir pandemi yaşıyoruz. Neden bu 5’li çeteyle veya rantiyeci sınıfıyla yapılan anlaşmalar tekrar ortaya dökülüp yeni şartlara uyarlanmıyor; devletin çıkarları göz önüne alınmıyor; yetimin, küçük çocuklarımızın, geleceğimizin, tüyü bitmemiş çocuklarımızın hakkı neden sorulmuyor? Bunlara bakmamız gerekiyor.

Esnafı dolaşıyoruz. 2020-2021 yılında 100 binin üzerinde esnaf işini kapattı. Esnaf haftada yedi gün çalışır neredeyse; sabah sekiz akşam sekiz çalışan, ailesini görmeyen, çocuğunun çocuğunun rızık için çalışan esnaf var. Ne yapıyoruz? Hiç. “500 lira, 750 lira, bin lira sana kira yardımı yapaım ama sen vergini öde. Sana biz hibe vermeyelim, kredi verelim, kredi borcunu da öde.” Hayır, sayın milletvekilleri, devlet eğer devletse, bu, saraylarda oturmakla olmaz; devlet eğer devletse, sosyal devletse vatandaşın hakkını savunur. Esnafın, çiftçinin, köylünün, emekçinin, emeklinin yanında mısınız değil misiniz; bana bunu söyleyin. Eğer değilseniz, az kaldı, en kısa zamanda, ilk seçimde zaten esnaf da, çiftçi de, köylü de, emekçi de, emekli de size bunun hesabını sandıkta soracak.

Evet, araştıralım, işte önerge, gelin hem araştıralım hem de olacak, ortaya çıkacak çözüm önerileriyle esnafımızın, çiftçimizin, tacirin sorunlarını giderelim, sonuçları görelim diyorum. Her birinizi ayrı ayrı sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İbrahim Aydemir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum ve hemen başlarken “çete” kavramını şu yüksek mevkiye, şu mehabet ifade eden yapıya yakıştıramadığımı özellikle söylüyorum ve iş âleminin içerisinde gelen birisi olarak bir bühtan, bir iftira olarak gördüğümüzü, dahası bütün camia tarafından böyle yaklaşıldığını özellikle bilmenizi istiyorum. Hususen, o âlemin içerisinde olan, iş âleminin içerisinde olanlar için söylüyorum ve “Utaniyorsunuz.” dediniz, tam tersi, biz iftihar ediyoruz, eserlerimizle iftihar ediyoruz, yaptıklarımızla iftihar ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Gerçekten mi? Bu soygundan iftihar ediyor musunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Dahasını söyleyeyim... Anlatacağım, onları anlatacağım, onların hiçbirinin hakikat payı yok. Bir defa “Ciro desteğinden kimse faydalanamadı.” diyorsunuz, ya, ayın 31’ine kadar müracaatlar devam ediyor Lütfü Bey. En azından şunları hazırlarken biraz dikkat

etmek lazım, biraz çalışmak lazım, ondan sonra buraya gelmek lazım çünkü insanlar biliyor. Kaldı ki bu bir finansman yöntemi, kamu-özel iş birliği, biz bunu hayata geçirerek ülkemizin her zerresini eserlerle donattık. Bununla sizin de iftihar etmeniz lazım, gurur duymanız lazım; bu nasıl bir anlayıştır ben çözemiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Arkadaş “Efendim, bu 5’li çeteye af geldi, vergiler...” Ben Plan Bütçe Komisyonu üyesiyim, siz de zaman zaman geliyorsunuz, arkadaşlarınız var; orada şu mevzuyu kaç defa tartıştık, kaç defa vuzuha kavuşturduk ama perdeli olunca gözler, yüreklerde, kalpte bir mühür olunca görülmüyor bu maalesef. Böyle bir şey olur mu?

Milletimize, özellikle, ben buradan sesleniyorum: Aziz milletimiz, size yapılan hizmetler, eser eser önünüze koyduklarımız maalesef birilerini rahatsız ediyor. Bu öneri iyi bir öneri değildir. Bu grup önerisi, samimi söylüyorum ki sizin adınıza, bence sonrasında utanacağınız, efendim, içerik ifade ediyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – O zaman araştıralım, araştıralım, biz de utanalım, razıyız, kabul ediyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bakın, size ben bir şey söylüyorum, çok açık bir şey söylüyorum arkadaşlar.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hiç borcunu silmediniz mi ya bu grupların?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Biz, kamu-özel iş birliği yöntemiyle bugüne kadar 57,3 milyarlık yatırım hayata geçirmişiz 2019 yılı sonu itibarıyla. Buradan elde ettiğimiz gelir ne arkadaşlar bugüne kadar? Onu da net rakam veriyorum: 76,5 milyar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Nereden gelmiş ya o para, nereden? Bir köprüye 13 köprü parası ödediniz ya! Nereden geldi o para?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Yani arkadaşlar, “Bu devleti zarara uğrattılar, millet kaybetti.” demek afaki, hakikatle uzaktan yakından ilgisi olmayan şeyler. 20 milyar gelirimiz var rakamsal olarak, net rakam; artı, -bu yetmez arkadaşlar, bu rakam yetmez- bir defa, bir konfor koymuşuz; onun dışında, yollar yapmışız, yolları kısaltmışız, her hâliyle insanlarımızın refahına, huzuruna, hayatının niteliğine katkı sunmuşuz. Dolayısıyla “Ya, ben bunu yazarım, nasıl olsa orada söylerim, üç beş kişinin kulağında kalsa da kafi.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bu, hakşinas bir yaklaşım değildir Başkanım, doğru değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Tamam, araştıralım o zaman.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Araştıralım, sıkıntı yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bir şey daha söylüyorum arkadaşlar, az önce dediniz ki: “Kira yardımından kimse faydalanamıyor.” Hemen, anında Erzurum Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanımız Rasim Fırat’ı aradım, milletvekilinize sorun arasın, “Öyle şey olur mu ya? Kira yardımını elbette ki alıyor bizim esnafımız. Sırada olanlar da var, alacaklar.” dedi.

Şunu söylüyorum arkadaşlar, bakın, çok net bir şey söylüyorum.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Vekilim, Mersin’i de arasaydınız, 60 bin esnaftan kaç tanesi alıyor... Arayın, lütfen, telefonu var.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Noksanımız vardır, eyvallah, olabilir, onu söyleyeyim ama hakikatleri ters yüz etmeyin; bunlar doğru değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Araştıralım, biz de utanmak istiyoruz.

İBRAHİMAYDEMİR (Devamla) – Bu önergeyi bütünüyle kabul etmiyor, reddediyoruz; gerçekleri bütün bütün çarpıtmak olarak değerlendiriyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz 69’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Sözlerinizi mi çarpıttı? Ben tam dinleyemedim de, ne dedi diye, onun için...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yani “Utanacaksınız.” dedi, sözlerimizi çarpıttı. “Bu söylediklerinizden siz utanacaksınız.” dedi.

BAŞKAN – Yani sataşmanın ne olduğunu söylerseniz ben de daha rahat yönetim diye...

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında İYİ PARTİ’ye sataşması nedeniyle konuşması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Arkadaşlar, bu araştırma önergesi sonucunda, gerçekten, bu benim söylediğim rakamların doğru olmadığını ifade etmek İstiyorsanız, buyurun, böyle bir araştırma komisyonu kuralım. Araştırma komisyonu sonucuna göre ben de gelip size “Eyvallah, ben özür diliyorum.” diyeceğim ama siz diyecek misiniz? (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, bakın, belge koyuyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bakın, başka bir şey daha söyleyeceğim: Mars’a araç indi. Kaç paraya biliyor musunuz? 2,8 milyar dolar harcama yapmış NASA. Adamlar, Mars’a gitmek için 2,8 milyar dolar harcadılar, biz İzmir Otoyolu’na 6,4 milyar dolar harcadık. Biz, İzmir’e gidene kadar adamlar 2 defa Mars’a gidiyorlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben rakamları konuşuyorum. Bakın 20 milyar kârdan bahsediyoruz, 20 milyar kâr etmişiz. Rakam koyuyorum ben, belgeli konuşuyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum, hayırlı günler diliyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 24/2/2021 tarihinde Kocaeli Milletvekili Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından, bazı özel şirketlere tanınan vergi affı, İstanbul Havalimanı kira ertelemesi, yap-işlet-devret uygulamasıyla yapılan Kütahya Zafer Havalimanı gibi devlet hazinesini zarara uğratan işlemlerin tespit edilmesi ve bu şirketlere tanınan imtiyazlar konusunda kamuoyunun aydınlatılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kabul edilmiştir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Kabul edilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 24/2/2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, küçük esnafın yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/2/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2021 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

24 Şubat 2021 tarihinde, Siirt Milletvekili, Grup Başkan Vekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili, Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, (11733) grup numaralı, küçük esnafın yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/2/2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında biz pandemiye çok zor koşullarda denk geldik. Daha önce şirazesinden çıkmış ekonomik koşullar, artan döviz kurları, artan işsizlik, savaş politikaları, zaten zorda olan esnafımızın bir de Covid-19 salgın şartlarına denk gelmesiyle birlikte küçük esnaf gerçekten nefes alamaz duruma geldi. İşin doğrusu, AKP ve MHP ittifakı, bir taraftan -biraz önce diyorlar ya- yandaşlarına para aktarırken, onların borçlarını sıfırlarken, onların borçlarını silerken -bunlar ortada, gizli saklı rakamlar değil- küçük esnafın hiçbir sorununa maalesef درمان olmadılar değerli arkadaşlar.

Bakın, küçük esnaf için Covid-19'la beraber neler yapıldı? Öncelikle -işte marketler, manavlar vesaire- birçok esnaf için çalışma saatlerinde kısıtlamaya gidildi. Ama birçok esnaf için de özellikle restoranlar, lokantalar, kafeler, kafeteryalar için sadece “gel-al” şeklinde paket siparişlere izin verildi. Bir tarafta AKP'nin lebalep dolu salonlarda kongreleri ama bir tarafta da siftah yapamayan küçük esnaf değerli arkadaşlar. Her gün, siftah yapamadıklarını, geçinemediklerini ve borçlarını ödeyemediklerini ifade ediyorlar.

Peki, Hükûmet ne yaptı değerli arkadaşlar? Hükûmet, öncelikle “Kira yardımı yapıyoruz.” adı altında, büyükşehirlerde 750 lira, normal şehirlerde de 500 lira kira yardımı yaptığını söyledi. Ama

gerçekten -hepimiz şahidiz ki- kiralar almış başını gidiyorken 500 lira esnafın neyine yetecek? Yine “1.000 lira destek veriyoruz.” dediler. Aylık 1.000 lira değerli arkadaşlar, günlük 33 lira eder. Günlük 33 lirayla esnafa, küçük esnafa: “Faturalarını öde. Yanında çalışanların ücretlerini öde ve bununla ayrıca yaşamını idame ettir.” dediler. Esnafın bununla geçinemediklerini, zorda olduklarını söylüyorlar. İşte, Erdoğan, Malatya’da esnafın “Geçinemiyoruz.” dediğinde, “Buna inanamıyorum.” dedi. “Bir dostum geldi, dedi ki: Dükkânlar kapanıyor, esnafın kepenk kapatıyor. Hayır, böyle değil rakamlar.” dedi. Ama değerli arkadaşlar, bakın, size rakamlar: 2019’da 114 bin kişi, 2020 yılında da 100 bin kişi yani son iki yılda yaklaşık 214 bin kişi bu ülkede kepenk kapattı, bu ülkede iş yaşamından çekildi. Şimdi, durum buyken bizim esnaflarımız sanki bu durumu yaşamıyormuş gibi, ülkenin TRT’si, ülkenin resmî yayın kurumu Japonya’daki esnafın nasıl sorunlar yaşadığını anlattı. Ama dünya ülkeleri kendi esnafına krediler açarken, yardımlar açarken, küçük esnafa Türkiye’nin neredeyse bütçesini aşan yardımlar yaparken sanki Türkiye’deki esnafın hiçbir sorunu yokmuş gibi bir algı yaratılıyor. Değerli arkadaşlar, son olarak dediler ki: “Küçük esnafın kredilerini erteliyoruz.” Ama gerçek bu değil, birçok iş kolunda ertelemediler. Zaten ertelemenin de bir anlamı yok, küçük üreticiler, küçük esnafın borçlarının silinmesini istiyor. Bakın, o 5’li çetenin sildiğiniz borcunun yarısını bile esnafa verseniz esnafın tamamı hayatını idame ettirecek koşullara ve kepengini kapatmayı engelleyecek koşullara sahip olacak.

Değerli arkadaşlar, onun için, bu küçük esnafımıza sahip çıkma noktasında neler yapabiliriz, ülkenin kaynaklarının küçük esnafa akması, yandaşa değil küçük esnafa akması için neler yapabiliriz, hepimizin sorumluluğundadır. Onun için, ben buradan bir çağrı yapıyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisinde yetkiyi milletten alan tüm milletvekilleri olarak küçük esnafın derdine çare olmak üzere gelin, bir araştırma komisyonu kuralım, kepenklerin inmesini engelleyelim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

...yurttaşımıza verdiğimiz sözün gereğini yerine getirelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Süreler konusunda, Sayın Başkan, hakkaniyetli davranmadığınızı ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

Teşekkür ediyorum.

İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Bedri Yaşar, süreniz beş dakikadır.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bizden önceki hatip arkadaşımız “Esnafın problemleri çözüldü.” dedi, Erzurum’daki Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanının da adını söyledi. Ben de buradan diyorum ki: Ben de geçtiğimiz hafta Samsun’daydım, Bafra’da hem Kahveciler Odasını ziyaret ettim hem de Lokantacılar Odasını ziyaret ettim. Bafra Kahveciler Odası Başkanı Sayın Ahmet Yılmaz’ın söylediği aynen şu: “Hepiniz izliyorsunuz, bizim 8-10 masa olan kahvehanemizde 2 masa açılrsa ne olur? Yani 14 tane kural koydunuz, bize de 114 tane kural koyun. Eğer bu, kurallar manzumesiye biz de bunlara uyalım, bu kurallar çerçevesinde biz de faaliyet gösterelim. Aynı şekilde, bakın, kongreleri yapıyorsunuz ‘Cenaze

merasimlerinde 30 kişi.’ diyorsunuz, yüzlerce kalabalıklarla bu işi yapıyorsunuz.” diyor. Bunun talebi haksız mı? Lokantacılar Odası Başkanına da gittik Başkanım, o da aynısını söylüyor, diyor ki: “Bakın, paket servisiyle bizim ciromuz dörtte 1’e düştü. Dörtte 1’le bizim bu işlerin altından kalkmamız mümkün değil.” Bakın, bu insanları küçümsemeyin, bunların sayısı 2 milyon, birer de hanımları 4 milyon, 1 kişi de yanında çalışsa o da hanımıyla beraber 8 milyon, birer tane çocukları olsa 12 milyon. 12 milyon kişiyi devletin üzerine yük olmaktan çıkarmış ve bunların iâşesini sağlamaya çalışıyor.

Ne diyor biliyor musunuz? Aynı şekilde, Ordu ziyaretimizde Perşembe’de Mehmet amca diyor ki: “Kırk yedi yıllık esnafım, kırk yedi senelik.” Ben biliyorum, Anadolu’da her esnafın bir kefen parası olur, bir tarafa koyar, vasiyetini de yazar, der ki: “Benim şurada şu kadar param var, bu parayı al, vaktizamanında Hak vaki olursa bunu kullan.” Ne dedi biliyor musunuz Mehmet amca? “Ben kefen paramı da bu ay elektriğe, suya yatırdım.” dedi.

Şimdi, bakın, bu problemleri duymazdan gelirsek... Problemleri halının altına süpürmeyle bu işlerin çözülemeyeceğini biz buradan ifade ediyoruz. Buradan yanlış bir şey çıkarmayın; bakın, bir problem var. Siz de gezin, geziyorsunuzdur muhakkak. Siz aşağı indiğinizde, bakkala, manava uğradığınız zaman Sayın Başkanım “Ya, Allah razı olsun, hiçbir problemimiz yok.” mu diyorlar? Yani ya bu dünya...

İSMET YILMAZ (Sivas) – Hamdolsun...

BEDRİ YAŞAR (Devamlı) – Herkes şükreder Sayın Bakanım, şükür başka bir şeydir. Allah’ın verdiği nimete, verdiği cana, verdiği nefese sonsuz, sayısız şükretmek hepimizin vazifesi, bunda problem yok ama çocukların da nafakasını da ihmal etmemek lazım.

Bununla ilgili de gün bugün, gerekli katkıyı sağlamamız lazım diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Emine Gülizar Emecan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekilleri, HDP Grubunun önerisi üzerine söz aldım ancak önergeyle ilgili konuya geçmeden önce, biraz önce İYİ PARTİ’nin grup önerisi üzerine de birkaç söz söylemek istiyorum açıkçası çünkü hakikaten birbiriyle çok bağlantılı konular.

Biz bugün kamu-özel iş birliği projelerinin neden ekonomimiz üzerinde bu kadar büyük kara delik oluşturduğunu konuşuyorsak bu aslında bizim ekonomimizin AK PARTİ iktidarı tarafından ne kadar kötü ve yanlış yönetildiğinin sonucu olarak, özellikle ekonomimizde esnaflarımızın cebinde, pandemi döneminde işçimizin, çiftçimizin cebinde açtığı deliklerin kapatılamamasından dolayı bunları konuşuyoruz.

Şimdi, biraz önce bahsedildiği gibi, İbrahim Bey söz almıştı “Bütün dünyada uygulanan bir yöntem.” dedi kamu-özel iş birliği projeleriyle ilgili çalışmalara. Evet, doğru, uygulanan bir yöntem yap-işlet-devret yöntemi ama herhâlde dünyada en kötü uygulandığı ülke Türkiye olmuştur. Çünkü Türkiye’de uygulanırken bu KÖİ modeli, özellikle “5’li çete” dediğimiz 5 müteahhit üzerinden bu projeler yürütülmüştür; çok uzun sürelerde işletme hakkı devirleri, döviz üzerinden anlaşmalar, köprü ve tünellerde yüksek miktarda geçiş ücretleri, araç geçişi sayıları, havalimanlarında yolcu sayıları gibi uygulamalarla aslında müteahhitlerin cebine hazine garantili çok büyük paralar aktarılmıştır. Hazine

garantisi de ne demek? Aslında vatandaşın ödediği verginin bu 5’li çeteye, müteahhitlere aktarılması demektir değerli arkadaşlar.

Şimdi, buradan baktığımızda zaten doların da şöyle bir rakamına baktığımızda -özellikle onu da çıkardım konuşmaya gelirken- Kasım 2016’da 3,40 iken dolar kuru şimdi 7,80 olmuş ve Ulaştırma Bakanlığının bütçe görüşmelerinde Ulaştırma Bakanı kendi ağzıyla itiraf etti “Evet, bizim bu model, maalesef, işte bu dövizdeki artıştan dolayı çok büyük garantiler ödeme zorunluluğu getirmiştir.” diye kendi ağzıyla bunu itiraf etti. Aslında yapılan bu uygulama işte esnafımıza, işçimize, çiftçimize ciddi anlamda yük bindirmiştir. Bugün biz bunu konuşuyoruz. 1 milyon 300 bin esnafımız var bugün çok büyük sıkıntı yaşayan. Onlara ne yapıldı? Kredi verildi, sonra da kredi borçları daha yüksek faizlerle ötelendi. 700 bin tane kahve kapalı, 170 bin komi, garson işsiz durumda, restoranlar kapalı ama bu arada AK PARTİ kongreleri lebalep dolu bir şekilde maalesef yapılıyor. Siftah yapmadan dükkânını kapatan esnaf var. Esnafın yanında işsiz kaldığı için sokakta başka işler yapan, yumurta satan, sebze meyve satan, iş yeri kapalı olduğu için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bir dakika rica edeceğim.

BAŞKAN – İlave süre vermiyorum Emine Hanım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – O zaman ben şöyle tamamlayım: Bu nedenlerle esnafımızın dükkânları kapalıyken, bu kadar esnafımız ağılarken, ekonomimizden, bütçeden esnafımıza sadece 7-8 milyarlık bir pay ayrılmışken aslında bugün sadece HDP grup önerisini değil, İYİ PARTİ grup önerisini de tartışmamız ve kabul etmemiz gerekiyor. 2 grup önerisi üzerine de araştırma önergelerini biz destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Cemal Öztürk.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis araştırma önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adın söz aldım, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

2019 Aralık ayında Çin’de görülmeye başlanan Covid-19 virüsü maalesef bütün dünyayı sarmıştır ve bugüne kadar Covid-19’dan 113 milyonu aşkın insan etkilenmiş ve 2,5 milyonu aşkın insan da vefat etmiştir. Ülkemizde de 2 milyon 645 bine yakın vatandaşımız virüse maruz kalmış, 28 binden fazla vatandaşımız da vefat etmiştir.

Elbette bütün dünyayı etkileyen bu virüs, ülkemizi de her alanda olduğu gibi, ekonomik alanda da etkilemiştir. Bundan en çok etkilenen gruplardan birisi de esnafımızdır. Bugüne kadar esnafımıza Hükümetimiz gerekli desteği sağlamıştır. Salgının yol açtığı sıkıntıları azaltmak için emekliden ihracatçıya, esnaftan işçiye, çiftçiden sanayiciye kadar herkese yönelik çok ciddi destek paketleri açıklanmış, hayata geçirilmiştir. Hayata geçirilen destek ve teşvikler için bugüne kadar 311 milyar

lirayı bulan bir kaynak kullanılmıştır. Sosyal destek ve kısa çalışma ödeneği başta olmak üzere, “Sosyal Koruma Kalkanı” uygulaması kapsamında milletimize doğrudan ve karşılıksız aktarılan kaynak miktarı ise 53 milyarın üzerindedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yeter mi? Elbette yetmez, daha fazlasını inşallah veririz ama ümit ediyoruz en kısa zamanda bu Covid belasından bütün dünya kurtulur.

Bugün Sayın Cumhurbaşkanımız grup toplantısında da yaptığı konuşmada salgının yayılmasını önlemek için alınan tedbirler sebebiyle faaliyetlerine ara verilen veya kısıtlanan sektörlerdeki vatandaşlarımızın sıkıntılarını bildiklerini, özellikle bu kategoride yer alan esnafımıza yönelik ciro desteğinden kira yardımına, kredi kolaylığından istihdam teşviklerine kadar pek çok ilave destekte bulunduklarını ifade ederek tek bir vatandaşımızın dahi mağdur olmaması, kendini sahipsiz hissetmemesi için devletimizin bütün imkânlarını seferber ettiklerini ifade etmiştir. Hiç şüphesiz bu tür destek ve teşviklerin kalıcı çözümler olmadığının da farkında olduklarını söylemiştir. Üretimi, istihdamı, ticareti yeniden canlandırmanın yolunun normalleşme adımlarından geçtiğini de asla unutmadıklarını sözlerine ilave etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk, ilave süre vermiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kayıtlara geçsin.

CEMAL ÖZTÜRK (Devamla) – Kayıtlara geçsin o zaman, cümlemi tamamlayayım.

“Önümüzde bir tarafta her gün milletimizle paylaşılan vaka, hasta, ölüm sayıları var, diğer tarafta ise normalleşme adımları için belirlenen takvim var.” diye sözlerine devam etmiş ve her türlü tedbiri aldıklarını ifade ederek...

Ben, Genel Kurulu saygıyla selamlıyor ve önerenin aleyhinde olduğumuzu, ret oyu vereceğimizi ifade ederek sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, ben bu ek süreleri vermiyorum ama “Kayıtlara geçsin.” diye konuşmalarınız da gene aynı süre kaybına sebep oluyor. Lütfen konuşmacılarımız, milletvekillerimiz belirlenmiş süre içerisinde sözlerini tamamlasınlar.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, milletvekilinin cümlesini bitirmesi için tanıyacağımız süre bu kadar mı önemli?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bari dinleme nezaketini gösterseniz. Ayıp ya!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yani bu kadar olur ya! Gerçekten cümleyi motamot saniyesine hesaplayacaksınız, cümleyi söyleyeceksiniz.

BAŞKAN – Evet, Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan hızlı tren hattı yapımına yönelik olarak ortaya çıkabilecek sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3778) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2021 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/2/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2021 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç
Sakarya
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan hızlı tren hattı yapımına yönelik olarak ortaya çıkabilecek sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/3778) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin görüşmesinin Genel Kurulun 24/2/2021 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Bedri Serter, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi önerisi olarak... Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

2007’de doğan ve bir yılın hikâyesine dönen Ankara-İzmir tren hattıyla ilgili size bazı anekdotlar ve bilgiler aktarmak için buradayım.

Demin, Grup Başkan Vekili dedi ya “Uzaya araç gönderiyoruz.” diye, şimdi uzaya mı gidiyoruz, İzmir’e mi gidiyoruz; bir anlamasını rica edeceğim.

Yüce Atatürk neden Ankara’yı başkent yapmıştır? Çünkü Anadolu’nun göbeğindeki en güzel şehirdir, ondan Ankara’yı başkent yapmıştır. Hangi hükümet gelirse gelsin, bu kentten doğusuna, batısına, kuzeyine, güneyine bütün hatları yapmak mecburiyetindedir. Bir hükümet için yol yapmak, köprü yapmak, tünel yapmak lüks bir olay değildir; bunu yapmak için hükümet olunmuştur, ondan dolayı yapılacaktır ama yaparken de götürmemek gerekir.

Bakın hikâyeye; Ankara’dan İzmir’e 2007 yılında, Dokuzuncu Kalkınma Planı içine bir konu yerleşmiş ve demişler ki: “2007’de 3,7 milyar TL’ye Ankara’dan İzmir’e sizi götüreceğiz.” Sevinдик, İzmirliyiz -o zaman vekil filan değilim, Meclis üyesiyim belediyede- Allah, ne kadar güzel dedik ama sonrasında ne oldu? Sonrasında çocuk doğmuyor bir türlü.

2013 yılına gelinmiş, son Başbakan ve o günün Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım dördü bir konsorsiyumla, yakın ve yandaş konsorsiyumla tokalaşıyor, diyor ki: “Bak –biliyorsunuz onun yapısını- üç yılda ben İzmir’e gideceğim.” Konsorsiyum da diyor ki: “Tamam, tabii ki Sayın Bakanım, ne demek gitmemek, hep beraber gideceğiz.” Ve olay... Son Sayın Başbakan gidiyor, arkasından, o firma batıyor ve geliyoruz 2020 yılına arkadaşlar. 2020 yılında Plan ve Bütçe Komisyonunda -şu andaki- yeni Ulaştırma Bakanına bir soru sordum, “Ne zaman gideceğiz ve buraya kaç para harcandı?” dedim. Dedi ki... 2020’den bahsediyorum, Plan ve Bütçe Komisyonundan, 8,2 milyar TL para harcanmış. İnanın, arabamla gidip geliyorum şu anda, bir tane tünel, 2 metre ray görmedim. 8,2 milyar TL para harcanmış.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Afyon’da var. Sen kara yoluyla gidince tren yolunu nasıl göreceksin!

BEDRİ SERTER (Devamla) – Bu paralar nereye gidiyor, nasıl gidiyor; anlayamıyorum. Sonuçta, Bakan bana ne dedi biliyor musunuz? Şaşırsınız ya, şaşırsınız... “Ne zaman bitecek Sayın Bakan?” dedim -burada Ceyda Hanım da var, İzmir Milletvekilimiz- dedi ki: “107 ay.” 107 ay, on yıl! 2007’de doğmak için giden çocuk on yıl sonra... Nasıl bir şeydir anlayamadım.

Sonuçta nereye geldik biliyor musunuz arkadaşlar? 2021 yılında Plan ve Bütçe Komisyonunda yeniden gündeme gelmiş konu ve ne yapmışlar biliyor musunuz? Projeyi tekrar ihale etmişler, tekrar ve kaç paraya biliyor musunuz? Elinizi vicdanınıza koyun, Allah aşkına! 27,7 milyar TL’ye ihale edilmiş. Yahu, hani 4,7 milyar TL’ye binecektik üç yılda Sayın Binali Yıldırım? Şimdi 27,7 milyar TL nereden çıktı? 9 katı arkadaşlar. Lütfen ya! Hepimiz hesap adamıyız, buraya gelen insanlar boş değil, hepimiz dolu geldik buraya. Bu hesapları nasıl yapıyorlar, nasıl bu işin altından kalkamıyorlar; anlayamıyorum bir türlü. Bunun 23,3 milyar TL’si de dış kredi, İngilizlerden alınan faizli krediler ve bu krediler bizi nereye getiriyor biliyor musunuz? Ey halkım, dinle bizi: Her gün senin cebinden tefecilere 3 ekmek parası faiz ödüyorsun, anapara ödemiyorsun, faiz ödüyorsun 3 ekmek parasını. (CHP sıralarından alkışlar) 4 kişilik aile 12 ekmek veriyor, 5 kişilik aile 15 ekmek veriyor. Yahu, sokakta insanlar ekmek parası bulamıyorlar ve çöpten ekmek toplarken şu 83 milyon halkın cebinden günde 3 ekmek parası ödetiyorsunuz ya, helal olsun size! Ne diyeyim ki... Takdir halkın, takdir milletin.

Bir de son sözüm: Sayın Recep Tayyip Erdoğan İzmir Kongresi’nde haykırdı resmen Genel Başkanımıza. Ben de tesadüf biraderimin evindeydim. İkimiz var -Allah bağışlarsa- biri kız biri oğlan, 5 yaşında ikisi de. Dediler ki: “Ya, amca, sen milletvekilisin -biliyorlar vekil olduğumu- bu Cumhurbaşkanı amca neden haykırıyor size, neden bağırıyor?”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ SERTER (Devamla) – Şu bağış nedir? 5 yaşında çocuk ve bizim Genel Başkanımızın fotoğrafı... Yani bunun takdirini size bırakıyorum, halka bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sertter.

İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

AK PARTİ’si iktidarının cilalayarak sunduğu icraatın başında ulaşım yatırımları yer almaktadır. Yapışlet-devret modeliyle, davetiye usulüyle bilinen, malum firmalara yaptırılan, garanti sözleşmeleriyle vatandaşla kullansa da kullanmasa da maliyet yükleyen otoyol, tünel, köprü yatırımlarının yanında AK PARTİ’sinin hızlı tren projeleri de vitrin süsü olarak kullanılmaktadır. Ancak ne hikmetse her seçim dönemi vaat olarak sunulan, her yatırım programında yer verilen bu renkli hayal, gerçeklerle uzaktan yakından uyuşmamaktadır. Hızlı tren yatırımlarını geçtik, cumhuriyetin ilk on yılında döşenen demir ağlar bugün kullanılmaz durumdadır. Devlet Demiryollarının konvansiyonel hatlardaki seferleri yavaş yavaş son bulurken ana hatlarla şehirleri bağlayan, ne zaman başlayacağı ve ne zaman biteceği belli olmayan hızlı tren hatları planlanmaktadır. 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’na göre Türkiye’deki mevcut demir yolu ağı 2019 yılı sonu itibarıyla 1.213 kilometresi hızlı tren hattı, 9.194 kilometresi konvansiyonel ana hat, 2.396 kilometresi tali hat ve istasyon hatları olmak üzere toplam

12.803 kilometreden oluşmaktadır. Avrupa bizi kısıkanıyor ama ülkemizin mevcut demir yolu ağ yoğunluğu hem nüfus hem yüz ölçümü bakımından Avrupa Birliği ortalamasının çok çok altındadır. Ayrıca, asıl önemlisi, demir yolu hatlarımız verimli kullanılmamaktadır, bunu da başka bir rapordan anlıyoruz, Sayıştay raporundan. Devlet Demiryolları istikrarlı bir şekilde her yıl zarar etmektedir, son on yıldaki toplam zarar 17,3 milyar liradır. Devlet Demiryollarının zarar zincirine, yük ve yolcu taşımacılığının cazip hâle getirilememesi bir tarafa, “ikmal ihalesi” adı altında bitmemiş ama ek ödemesi yapılmaya devam edilmiş olan işler ilk sırada yer almaktadır. Günümüz itibarıyla 624 kilometrelik Ankara-İzmir, 442 kilometrelik Ankara-Sivas, 105 kilometrelik Bursa-Bilecik ve 237 kilometrelik Konya-Karaman hızlı tren hattının inşası devam etmektedir; 16 hızlı tren projesi de onaylama safhasındadır. Her nedense 2011 yılından bu yana, on senedir onaylanmamış yatırım programlarına -göstermelik, makyaj maksatlı- Denizli de dâhil edilmiş, hâlâ bir arpa boyu yol katedilememiştir. Bu 16 hızlı tren projesi arasında yıllardır her seçim döneminde hayali kurdurulan Denizli-Aydın-İzmir, Ankara-İzmir Hızlı Tren Projeleri de bulunmaktadır.

İktidar, Ankara-İzmir için 2007 yılından bu yana bağıra çağıra müjde vermiş, 2007-2013 yılları arasında yatırım planına almış, aynı şekilde Aydın-İzmir-Denizli hızlı tren hattı da bu plana dâhil edilmiş, çok da güzel reklamı yapılmıştır. Hatta kendi seçim bölgemden örnek vereyim, her seçim döneminde belediye başkan adayı sanki demir yollarını kendi yapacakmış gibi “Hızlı tren geliyor.” diye bu hayalin peşine takılmıştır. Her seçim döneminde gündeme geliyor ancak seçim bitince konuşulmuyor, unutuluyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ali Kenanoğlu, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Verilen önerge üzerine HDP Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Tabii, bu demir yolları meselesi Türkiye’de çokça tartışılan konulardan bir tanesi. Bu hızlı tren ilk hayata geçirildiğinde de Pamukova faciasıyla karşı karşıya kalmıştık. Bir şov uğruna, hazır olmadan, trenlerin de altyapının da mevcut istasyonların da demir yolu hattının da hiçbir şekilde hazır olmadığı, normal hat üzerinden başlatılan bir şovla birlikte vatandaşlarımızın ölümüne neden olan bir süreci hep birlikte yaşadık ve hızlı tren meselesi de 22 Temmuz 2004 yılında bu Pamukova faciasıyla birlikte Türkiye’de çok daha ciddi bir şekilde tartışılmaya başlanmıştı.

Şimdi, bu Ankara-İzmir Tren Hattı’yla ilgili benden önceki konuşmacılar çok şey söylediler. Ben burada başka bir şeye dikkat çekmek isterim. Ben aynı zamanda Deprem Araştırma Komisyonundayım, orada da çok sayıda verileri dinliyoruz. Bu tren hattıyla ilgili olarak da örneğin Polatlı-Afyon kesimindeki altyapı güzergâhında obrukların olduğu tespit ediliyor ve bu tespitlerde ilginç olan şu: Aslında burası için yapılan bir çalışmada tespit edilmiyor bu, Jeoloji Mühendisleri Odasının bir raporu sonucunda tesadüfen öğreniliyor. Şimdi, bu tesadüfen öğrenilen raporda burada obruklar olduğu ifade ediliyor. Şimdi, buraya da tren hattı yapılacak. Netice itibarıyla aynı Çorlu tren kasasında yaşadığımız sonuç. Hani nedir oradaki göçüğün sebebi? İşte toprağın zeminiyle, jeolojik yapısıyla alakalı. Şimdi, siz bir yere bu tren hattını yaparken insanları buradan taşıırken önce buranın jeolojik verileri, o hattın

bütün jeolojik verileri ortaya çıkarılmadan bu yapılırsa sonuç da öyle olur. Ancak ne oldu Çorlu tren kazasına baktığımız zaman? Çorlu tren kazasına baktığınız zaman da ortada çokça yetkili var ama sorumlu kimse yok, sadece sorumlu bir gariban makinist bulundu ve Türkiye’de tren kazalarında ne hikmetse hep sorumlu olarak da makinistler hatalı görüldü ve bütün cezalar, suçlar da onlara yüklendi.

Baktığınız zaman, 22 Temmuz 2004 Pamukova’da 41 kişi, 11 Ağustos 2004 Kocaeli’de 8 kişi yaşamını yitiriyor, 27 Ocak 2008 Kütahya’daki tren kazasında 9 kişi yaşamını yitiriyor. 6 Temmuz 2015’te Sivas’ta 2 yük treni çarpışıyor, 6 Mayıs 2017’de Ankara-Kırıkkale tren vagonu devriliyor, 4 Ağustos 2017’de Elâzığ’da yük treni devriliyor. 8 Temmuz 2018 Çorlu tren kazasında 25 kişi yaşamını yitiriyor ki bu kazalarda da dediğim gibi hakikaten sorumlu bulmak mümkün değil makinistler dışında. Bu anlamıyla öncelikli olarak tabii ki bunların maliyeti hesap edilmeli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – ...ama bunun yanında can kayıplarının da hesaba katıldığı bir altyapı sistemi oluşturulmalı, bunlar da dikkate alınmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Başkan, baktım süre bitmiyor, ben de konuşacaktım ama...

BAŞKAN – İyi oldu, son anda fark ettik.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Habib Soluk, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından verilmiş olan grup önerisi aleyhine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyet öncesi ana demir yolu hattımız 1.436 kilometre, cumhuriyet döneminde 1923 ile 1950 arasında 3.764 kilometreye çıkmış, 1951’den 2003’e kadar da 945 kilometre demir yolu yapılmış, demir yolları âdeti cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk’ün “Demir yolları bir ülkenin refah yoludur, ümran yoludur.” ifadesinin tam tersine, zıt olarak 945 kilometreyle elli beş altmış yılı geçirmiş. Burada mevcut demir yollarının durumu vagonları durur, rayları yürür hâline gelmiş, hiçbir tarafta bakım onarım yapılmamış, tamamen kaderine terk edilmişti. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın talimatlarıyla demir yolları yeniden devlet politikası hâline geldi. 2009 yılında 13 Mart tarihinde Ankara-Eskişehir Yüksek Hızlı Trenin hizmete girmesiyle ülkemiz dünyada 8’inci, Avrupa’da 6’ncı yüksek hızlı tren kullanan ülke unvanına da kavuşmuş oldu. Ayrıca Ankara-Konya, Eskişehir-Konya, Ankara-İstanbul, Ankara-Konya-İstanbul yüksek hızlı tren güzergâhları tamamlanarak milletimizin hizmetine sunuldu.

Diğer taraftan Sivas-Ankara Yüksek Hızlı Treni de inşallah bu sene hizmete girecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özellikle İzmir’le ilgili yaklaşık 2,5 milyar euro tutarındaki bir ihale... 824 kilometre olan İzmir hattının yeni yapılan projeyle 624 kilometreye düştüğü, on iki saatlik yolun üç saat, üç buçuk saate düşeceği de yapılan çalışmalar, planlamalar içerisinde yer almaktadır. 2007 yılında, doğrudur, planı, projesi yapılan ve ihale edilen Ankara-Afyon güzergâhının altyapısıdır, şu anda Afyon-İzmir arasındaki altyapı güzergâhının da ihalesi yapılmış, ayrıca üstyapı ve sinyal sistemlerinin ihaleleri tamamlanmış -tamamlanmış demek belki de doğru bir cümle değil- yapılmış, şu anda kredi sözleşmesi

görüşmeleri devam ediyor. Bu kredi görüşmeleri tamamlandığında da inşallah o güzergâhımız da tamamlanmış olacak.

Diğer taraftan önerenin asıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Soluk.

MEHMET HABİB SOLUK (Devamla) – Bir tek cümle...

BAŞKAN – Yok, tamamlandı Sayın Soluk.

Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan 120, 54, 195, 204, 192, 34, 30, 60 ve 67 Sıra Sayılı kanun tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10’uncu sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun; 24 Şubat 2021 Çarşamba günkü birleşiminde 23 Sıra Sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar; 25 Şubat 2021 Perşembe günkü birleşiminde (10/77), (10/372), (10/491), (10/534), (10/693), (10/817), (10/868), (10/992), (10/1004), (10/1018), (10/1150), (10/1170), (10/1221), (10/1305), (10/1434), (10/1518), (101806), (10/1815), (10/1943), (10/2009), (10/2139), (10/2206), (10/2391), (10/2909), (10/2929), (10/3031), (10/3032), (10/3382), (10/3558), (10/3575), (10/3581), (10/3583), (10/3647), (10/3677), (10/3682), (10/3690), (10/3708), (10/3740), (10/3769), (10/3798), (10/3817), (10/3831) ve (10/3840) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına, siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin onar dakika olmasına ve bu birleşiminde Meclis araştırması açılmasına ilişkin görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerisi

24/2/2021

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 24/2/2021 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda, aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Muhammet Emin Akbaşoğlu

AK PARTİ

Grubu Başkan Vekili

Engin Özkoç

CHP

Grubu Başkan Vekili

Hakkı Saruhan Oluç

HDP

Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

MHP

Grubu Başkan Vekili

Lütfü Türkkan

İYİ PARTİ

Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan 120, 54, 195, 204, 192, 34, 30, 60 ve 67 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10’uncu sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun; 24 Şubat 2021 Çarşamba günkü birleşiminde 23 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

25 Şubat 2021 Perşembe günkü birleşiminde 10/77, 372, 491, 534, 693, 817, 868, 992, 1004, 1018, 1150, 1170, 1221, 1305, 1434, 1518, 1806, 1815, 1943, 2009, 2139, 2206, 2391, 2909, 2929, 3031, 3032, 3382, 3558, 3575, 3581, 3583, 3647, 3677, 3682, 3690, 3708, 3740, 3769, 3798, 3817, 3831 ve 3840 esas numaralı Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılması, siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin onar dakika olması ve bu birleşiminde Meclis araştırması açılmasına ilişkin görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 234) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 234 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

ARABULUCULUK SONUCUNDA YAPILAN MİLLETLERARASI SULH ANLAŞMALARI HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KONVANSİYONUNUN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 7 Ağustos 2019 tarihinde Singapur’da imzalanan “Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonu”nun onaylanması uygun bulunmuştur.

(x) 234 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Evet, 1’inci madde üzerinde ilk söz, hem İYİ PARTİ Grubu adına hem de şahsı adına toplam on beş dakika Sayın Ayhan Erel’in.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine, partim İYİ PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz teklifle, ticari arabuluculuk sonucunda taraflar arasında imzalanan sulh anlaşmalarının milletlerarası alanda icra edilmesinin sağlanmasını amaçlayan konvansiyonun onaylanmasının uygun bulunması öngörülmektedir. Birleşmiş Milletler Antlaşması’nın temel felsefesi, kısaca, uluslararası barış ve güvenliğin sağlanmasıyla oluşacak istikrar zemininde sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasıdır. Barış ve güvenliğin sağlanmasının temel koşulu ise insan haklarına saygı ve sosyal adaletin güvence altına alınmasıdır. Dolayısıyla, insan haklarına saygı ve sosyal adalet, sistemin başarısının olmazsa olmaz koşuludur.

Özetle, insan hakları ve sosyal adalet, barış ve güvenlik, istikrar ve kalkınma zinciri; Birleşmiş Milletler sisteminin temel hedefidir. Daha iyisi bulunmadığı sürece bu sisteme sahip çıkılmalıdır. Reformlara ihtiyaç var mıdır? Evet, vardır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yapmış olduğu konuşmada “Herkes için özgürlük, herkes için barış, herkes için refah, herkes için adalet, herkes için huzurlu ve güvenli bir gelecek.” demişti. Biz de “İnşallah.” diyoruz ve bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu haftaki grup toplantımızda Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener engelli bir kardeşimize milletin kürsüsünü teslim etti. Bu kardeşimiz, kendi yaşadığı ve kendi gibi engelli olan vatandaşlarımızın yaşadığı mağduriyetlerini ve taleplerini dile getirdi. Engellilere verilen sağlık kurulu raporlarında, ölçme ve değerlendirme kriterlerinde yapılan değişikliklerde binlerce engellinin hak ve hizmetlerden mahrum bırakıldığını, engellilerin toplu taşıma mağduriyetini yaşadığını ve ulaşımın içinden çıkılmaz bir duruma geldiğini, engellilere yönelik doğru politikalar geliştirilerek ciddi çalışmalar yapılması gerektiğini, şehir planlamalarında, kamu hizmeti ve istihdam olanaklarında engellilere yönelik yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerektiğini dile getirdik.

Sakatlar Derneğiyle yapmış olduğumuz görüşmelerde gelir testi nedeniyle engelli maaşlarının kesilmesi yani engellinin yaşadığı hane gelirinin toplanması ve kişi sayısına bölünmesi sonucu bugün uygulanan asgari ücretin 1/3’ünü geçmemesi şartının on binlerce engellinin maaşının kesilmesine sebep olduğunu belirttiler. Engelli vatandaşlarımızın kendi geliri yerine, aynı evde yaşadıkları ailenin gelirinin toplamının dikkate alınması, on binlerce engellinin maaşının kesilmesine sebep olmuş ve mağdur olmuşlardır. Uygulanan hane geliri testi sonucunda “Muhtaç değilsin.” denilerek maaşı kesilen engelliler gerçekten zor durumdadır. Maaşı kesilen engelli kardeşlerimiz, bu uygulama sonucunda ise bu sefer de ailelerine, aynı hanede yaşadıkları kişilere muhtaç bırakılmışlardır. Engellilere ödenen aylık 1.035 liranın günümüz şartlarında yetersiz olduğu ve 1.657 liraya yükseltilmiş olan 1.544 liralık evde bakım yardımındaki 113 liralık artışın yetersiz olduğu söylenmektedir.

Yine, 2018-2020 Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı sonuçlarına göre 500 engelli öğretmen adayı göreve atanacak. Engelli öğretmen adayları; bu sayının yetersiz olduğunu, kendileri için en az 2.000 kişilik bir kontenjan talepleri olduğunu söylüyorlar.

Evet, hani diyoruz ya engelli olmak, hayatı yaşamak için engel değildir. Engelli kardeşlerimizin önündeki engelleri kaldıralım, kardeşlerimizin sesini duyalım, onlara gerçekten sahip çıkalım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20 bin öğretmen ataması, öğretmen adaylarına müjde olarak duyuruldu. Bu sayı ihtiyacı gidermiyor ve atama bekleyen öğretmen adaylarının da ihtiyaçlarına, taleplerine cevap vermiyor. Emekli olan öğretmenlerimizin boşluğunu karşılayacak bir sayı beklenmekte. Şu anda ülkemizde ÖSYM'nin tespitine göre, verilerine göre atanmayı bekleyen öğretmen sayısı 460 bin civarında, sendikalara göre ise 700 bin civarında olduğu belirtiliyor.

Valiliklerin norm kadro beyanları dikkate alındığında, ülkemizde 150 bin öğretmen açığı olduğu söyleniyor. “İtibardan tasarruf olmaz.” deniliyor; doğrudur, doğru değildir, onu tartışmıyorum ama eğitimde tasarruf olmaz. Zira, eğitimde yapılacak olan her türlü tasarruf, gelecekte çok ağır bedeller ödememize sebep olabilir. Bu anlamda, müjde olarak duyurulan 20 bin öğretmen sayısının devletin imkânları, atama bekleyen gençlerimizin heyecanları dikkate alınarak biraz daha artırılması; hiç olmazsa bu gençlerimizin hayata tutunmalarına, gelecekte ümitlerini gerçekleştirmelerine sebep olacaktır diye düşünüyorum.

Yine, gıda fiyatlarında yüzde 30 artış var, bu artış maalesef durdurulamıyor, sektör temsilcileri fiyat artışını önleyecek öneriler sunuyor. Özellikle, üretim konusunda çok kapsamlı planlar hayata geçirilmeli; süt ve et fiyatlarını direkt olarak etkileyen yemde dışa bağımlılık azaltılmalı; temel gıda maddelerinde KDV oranları gözden geçirilmeli; çiftçi desteklenmeli, daha çok üretime teşvik edilmeli.

Geçen gün söylemiştim, Çorum'da Damızlık Hayvan Birliği Başkanı “Yani, köyde yaşayan, sabah namazıyla çilesi başlayıp yatsı namazına kadar çilesi devam eden, analarımızın, bacılarımızın bir hanede bir tanesine devlet sigorta yapsın, hiç olmazsa orada, köyde kalsın ve üretime devam etsin.” diye söylüyor; vatandaşın talebi bu, takdir iktidardan diyorum. Bu gıda fiyatındaki artışın durulması için sektör temsilcilerinin önerilerinin acilen hayata geçirilmesi gerekiyor.

Biz, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in İYİ PARTİ kurulduğu gün dediği gibi “koltukları değil, ayakkabıları eskitmeye” devam ediyoruz, aynen onu yapıyoruz. Geçen hafta Genel Başkanımız ve milletvekili arkadaşlarımızla Düzce'deydik, Akçakoca ve Gölyaka'da ziyaretlerde bulunduk, çiftçilerimizin söylediklerini size aynen aktarıyorum. Bir çiftçi kardeşimiz diyor ki: “Gübre fiyatlarına yüzde 60-70 zam geldi. Hayvancılığa başlayalım dedik, 80 liralık yem beş ay sonra 130 lira oldu. Hayvancılık bitiyor, çiftçilik bitiyor, üretim de bitiyor. Destek kredilerini de -doğrudur, yanlıştır- iktidar partisinden torpil bulanlar hariç kimse alamıyor.” deniliyor. Gerçekten böyle bir şey varsa, bunun adına “adalet” olan bir partiye yakışmadığını ifade etmek istiyorum. Besicilikte ve çiftçilikte artık ekmek yok. Başka bir çiftçimiz “Bugün sordum, bir torba gübre 140 lira, 60 torba gübre kullanıyorum; tarım ilacı 2018'de 22 lira, günümüzde 110 lira; bir dönüme bin lira masraf ediyorum, 40 dönüme 40 bin lira ama sonuca baktığımda masrafı karşılayamıyorum. Köyde durumu en iyi olanlardan biriydim artık bittim, tükendim.” diyor.

Düzce'de dünyanın en kıymetli ürünlerinden fındık üretimi var, hani bizim ürettiğimiz ama fiyatı yurt dışında belirlenen fındık. Bir üretici kardeşimiz diyor ki: “Fiskobirlik bitti, her şeyi İtalyanlara verdiler.” Yani çalışan, çabalayan, didinen Düzceli kardeşim; işinin patronuysa İtalyanlar olmuş. Geçenlerde fındık üreticisi “Fiyat durduk yerde 27 liradan 21 liraya geldi, satıp zarar edeceğime kırar yerim, kabuğunu da yakar doğal gazdan tasarruf ederim.” diyor; çiftçinin durumu bu.

Değerli başkan, kıymetli milletvekilleri; yine sözleşmeli infaz koruma memurları tarafımıza ulaştılar, mağduriyetlerini dile getirdiler. Sözleşmeli infaz koruma memurları, kadrolu infaz koruma memurlarından 500 lira daha az maaş alıyorlarmış, senelik kullanmadıkları izinleri diğer seneye devretmiyormuş; bu, adalete yakışmıyor. İki günlük yol izinlerini çoğu zaman kullanamıyorlarmış. Tayin istediklerinde talep ettikleri yerlerde “Sözleşmeli memurlara ait boş kadro yok.” diye ret cevabı alıyorlar. Kadrolu kadın infaz koruma memurları süt izinlerini öğleden sonra kullanırken, sözleşmeli memurlar saat ikiden, üçten sonra süt iznine çıkabildiklerini söylüyorlar. Sözleşmeli memurlarda derece ve kademe hakkı olmadığını, sözleşmeli memurlarının görevde yükselme haklarının bulunmadığını, sözleşmeli memurların aldıkları istirahat raporlarının ikinci ve üçüncü gününden sonra maaşlarından kesinti olduğunu, tayini çıkan sözleşmeli memurlara on beş gün mehil müddeti verilmediği söyleniyor. Yani devletin aynı işini yapan, aynı görevini yapan insanlar arasındaki bu adaletsizliği gidermek, herhâlde çalışma huzurunu ve barışını sağlar diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde sade bir vatandaş -bugün sosyal medyada gördüm, araştırdım; doğru- sabah güne bismillah dediği anda yaklaşık 15-20 kalem vergiyle başlıyor. Boğazımızdan geçen her yudumda, bastığımız her düğmede dolaylı vergiler var. Örneğin elektrik faturası içinde 4 ayrı vergi ve fon vergisi bulunmakta. Musluktan suyla birlikte 3 farklı vergi akıyor, hatta bu oran bazı belediyelerde 5 kaleme bile çıkıyor. Tekstil ürünleri, tüketiciye yüzde 8 KDV'yle ulaşıyor. Ocağımız ister tüp olsun, ister doğal gaz olsun -bir kısmı özel tüketim vergisi olmakla beraber- gazın yüzde 18'i vergi. Gıda ürünlerinde peynirden zeytine, biberden yumurtaya yüzde 8 vergi.

Cep telefonunu ise elimiz yanmadan tutmak çok güç. Telefonun değeri 1.500 liradan fazla ise yüzde 50 ÖTV ekleniyor, buna TRT bandrolü, KDV, Kültür ve Turizm Bakanlığı kesintisi de eklenince bir telefonun üzerine neredeyse vergisiz fiyatı kadar da vergi ödüyoruz. Kullanım ücretine gelirse özel iletişim vergisinin yüzde 10'a çıkartılmasıyla birlikte faturanın yüzde 35'i vergi. Beyaz eşyada verginin vergisini ödüyoruz, yüzde 6'nın üzerine yüzde 18 de KDV ödemek zorundayız.

Yine, araçlardan alınan vergiler, ülkemizin önemli gelir vergi kalemini oluşturmakta. Arabaya bir nevi “tekerlekli vergi dairesi” desek abartmış olmayız. ÖTV, araçların motor hacmine göre değişmekte. Gümrük girişi 200 bin lira olan 2000 motor bir otomobil, vergileriyle beraber bayide 756 bin liradan aşağı satılmıyor, bunun 556 bin lirası vergi. Yerli üretimi desteklemek amacıyla bir karar alındıysa bilemiyorum ama gerçekten vergiler çok. Yani, her araç için 2 araç fiyatı vergi ödemek durumundayız. Benzinin yaklaşık yüzde 50'si vergi. Yıllık vergiler, otoyol, köprüler, cezalarla birlikte şahsi aracımıza ödediğimiz vergi 15 kalemi buluyor.

Şehir içinde toplu ulaşım araçlarında KDV ödüyoruz. Maaşlı çalışıyor iseniz ülkenin vergi kısmının büyük bir bölümü bu çalışanların üzerinde. 2020 yılında vergilerin büyük bir bölümü şirket sahiplerinden değil, çalışanlardan toplandı. Maaşlı çalışanlar yılın yaklaşık yüz elli günü vergi için çalışmak zorundalar.

Kullanılmasını tasvip etmesek de, bir paket sigaranın içerisinde 20 tane sigara var, bu 20 tane sigaranın 16 tanesi vergiye gidiyor. Yani, 20 sigaradan 16'sı vergiye gidiyor.

Marketlerde satılan 25 kuruşluk poşetin 23 kuruşu vergi, 2 kuruşu marketlere kalıyormuş.

Televizyon satın alırken satış bedelinin yüzde 16'sı TRT bandrolü, yüzde 6'sı ÖTV, yüzde 18 de KDV ödüyoruz. Yani, TRT'ye televizyon alan her vatandaş yüzde 16 vergi ödüyor ama maalesef

TRT'den kendi anlamında beklediği her şeyi bulması mümkün değil. Ben İYİ PARTİ milletvekili olarak TRT'den İYİ PARTİ'ye yeteri kadar zaman ayrılmadığından şikâyetçiyim. Bu bağlamda da eğer bir hakkım varsa bunu TRT'ye helal etmediğimi beyan etmek istiyorum. Satın aldığımız bilgisayarlarda yine yüzde 2 TRT bandrolü, yüzde 18 KDV var. Türkiye'de maaşlı çalışanların dolaylı vergilerle birlikte maaşının yüzde 42'si vergiye gidiyor.

Yine burada defalarca söylememize rağmen, tabiri caizse dilimizde tüy bitmesine rağmen, şu taşeron işçiler arasında yüzde 30 ile yüzde 70 ayırımını neye göre yaptınız, bu insanlar arasındaki barışı, huzuru neye göre bozdunuz, anlamış değiliz. Bir hastanenin mutfağında yerleri süpüren bir kardeşim kadroya geçmiş, mutfakta soğan doğrayan arkadaş kadroya geçememiş. Yani bunu ne ben anlatabiliyorum ne oradaki arkadaşlar anlayabiliyor ne de sayın yetkililer bunu anlatabiliyor. Bu para, mademki devletin kasasından çıkıyor -aradaki taşeron firmalar para kazanıyorsa onu bilemiyorum yani amaç onları korumaksa ki sanmıyorum- yani devletin kasasından çıkan bir para varsa -ki çıkıyor- hepsini kadroya alın; ne değişecek onu anlamıyorum yani devletin bu cebinden çıkacağına bu cebinden çıksın para.

Bu huzursuzluğa da bir son verilmesini talep ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın İsmail Özdemir'in.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 234 sıra sayılı Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve büyük Türk milletini sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

2020 yılı içerisinde yaygınlaşmaya başlayan Covid-19 pandemisi, küresel ticareti baştan sona etkilemiştir. Dünyada ticarete yaşanan daralma, beraberinde yeni önlemlere, yeni koşullara uygun arayış, strateji ve uygulamalara geçmeyi her ülke için zorunlu hâle getirmiştir. Bu durumda ülkeler arası ilişkilerde ticari münasebetlere yönelik tedbirlerin geliştirilmesine dair çaba ve gayretler de yoğunlaşmıştır. Hiç kuşku yok ki pandeminin etkisinin azalmasıyla beraber küresel ticari faaliyetlerde önemli bir ivmenin yakalanması, daha şimdiden, açıklanan verilere bakarak mümkün gözükmektedir.

Ülkemiz, pandeminin ağır koşullarını, alınan yerinde ve doğru olan tedbirleri kararlılıkla uygulayarak aşmayı başarmış ve küresel seviyedeki ticaretimizde de hızlı bir toparlanma şimdiye kadar gözlemlenegelmiştir. Dış ticaret hacmimiz, 2020 Aralık ayında bir önceki yılın yani tam da Covid-19 pandemisinin başladığı dönemle mukayese edildiğinde yüzde 13,58 oranında artış göstermiştir. 2020 yılındaki toplam dış ticaret hacmimiz ise 388 milyar 939 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Yine, 2020 yılı içerisinde küresel ticaret hacmi, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı verilerine

göre, 2019 yılıyla mukayese edildiğinde yüzde 9 oranında azalmıştır. Türkiye bu daralmadan en az etkilenen ve en hızlı toparlanma gösteren ülkeler arasında en üst sırada bulunmaktadır.

Dolayısıyla, alınan tedbirler ve geliştirilen ilave stratejilerle 2021 yılının ülkemiz açısından küresel ticaretteki yerini daha ileri bir seviyeye taşınması anlamında çok daha olumlu bir şekilde geçeceğine dair inancımız da bu verilere bakarak tamdır, mümkündür. Zira Türkiye artık sadece bölgesinde değil, farklı kıtalarda kendisini ticari olarak kanıtlamış, katma değeri yüksek ürünleriyle talebe yönelik prestijini artırmış, ikili ve çoklu yeni ticaret anlaşmalarıyla yeni koşullara adapte olabilmeyi de yine başarmıştır. Bu kapsamda ithalat ve ihracat alanlarında faaliyet gösteren teşebbüslerimize verilen destekle birlikte hak ve menfaatlerinin kurulmasına yönelik sergilenmesi gereken gayretlerin olduğu da aşîkârdır.

Değerli milletvekilleri, ticaret dünyasında zaman zaman bazı anlaşmazlıkların olabildiği malumdur. Bu kapsamda son yıllarda gerek anlaşmazlıkların daha kısa sürede çözülerek zaman israfının önlenmesi ve buna dayalı ekonomik kayıpların daha düşük bir seviyeye indirgenmesi gerekse maliyet ve emek tasarrufunun sağlanması anlamında ara buluculuk müessesesinin geliştirilmiş olması, hiç kuşku yok ki büyük bir avantaj olmuştur.

Ara buluculuk süreci, ilk olarak ülkemizde 14 Kasım 2013 tarihinde uygulamaya geçmiştir. Gelineen noktada ve bugünkü verilere baktığımızda 1 milyon 917 bin 869 dosyanın ara buluculuk sürecine girdiği ve bu çalışmaların diğer ülkelere de dikkatle takip edildiği yine ifade edilmektedir. Ayrıca iş dünyasına katkı sağlayan ara buluculuk sistemi, mahkemelerimizdeki yükü de azaltmış, sadece ekonomi ve ticari faaliyetlere katkı sağlamakla kalmamış, hukuk sistemimize de değer biçmiş ve yine, fayda sağlamıştır. Aynı gayretler, bugün dünyanın pek çok ülkesi tarafından da uygulamaya geçirilmiştir. Her ülke; kendi iç hukuk, nizam ve kuralları çerçevesinde uygulamaya geçirdiği ara buluculukla anlaşmazlıkların aşılması için rekabet koşullarındaki pozisyonlarını güçlendirmeyi arzu etmiştir. Ara buluculuk uygulamasının başarılı sonuçlar vermesi, uluslararası ticarete de uygulanabilirliğini ve her tarafa kazandıracağını şimdiye kadar göstermiştir.

Bu kapsamda, şimdiye değin, ara buluculuk yönteminin yasal yükümlülüklerini düzenleyen bağlayıcı bir metnin olmaması, bu uygulamayı hayata geçirememiştir. Bugün gündemimizde olan, görüştüğümüz ilgili konvansiyon, ara buluculukla alakalı olarak uluslararası ticarete ihtiyaç olan hukuki talebin karşılanmasını sağlayabilecektir. Milletlerarası Ticaret Odası verilerine göre, 25 milyon dolarlık uyuşmazlık davasında tahkime gidilmesi hâlinde yaklaşık 2,9 milyon dolarlık ekstra bir masrafın ortaya çıktığı, aynı uyuşmazlığın ara buluculuk yoluyla çözümündeyse maliyetin 120 bin dolara kadar düştüğü ifade edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, Türk şirketlerinin yaşayabileceği olası anlaşmazlık hâllerinde ara buluculuk sistemi sayesinde hak ve menfaatlerinin korunmasının daha sağlıklı olarak gerçekleşebileceği anlaşılmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Birleşmiş Milletler, ülkeler arası ilişkiler ve diğer küresel gelişmeler konusunda tesis edilmiş olan en üst düzeydeki uluslararası yapılanmadır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında şartlarına göre kurulan yapı, aradan geçen yetmiş yılı aşkın uzun zaman sonrasında yapısal olarak güncellenme ihtiyacında olduğunu her yönüyle göstermektedir. Bunun ilk nedeni, Birleşmiş Milletlerin kurulduğu dönemdeki dünya koşullarının artık bugün mümkün olmadığı gerçeğidir; ne siyasi ne ekonomik ne de başka bir kıstasla ele alındığında asla 1940'lı yılların, günümüz ve özellikle de 21'inci yüzyılın geri kalan dönemiyle mukayese edilemeyeceği açıktır.

Bugün, ülkeler arası ilişkilerde anlaşmazlıklar taraflar arasında doğrudan yürütüldüğünde ekonomileri ve siber dünyayı hedef alan saldırılar ile farklı coğrafyalarda vekil güçler arasındaki mücadele çerçevesinde çözülmeye çalışılıyor. Ülkeler arası rekabet sahaları, genelde kendi sınırları dışında, hangi bölgede rekabet ediliyorsa oranın insanını etkileyen yıkıcı sonuçlar doğurabiliyor. Dış müdahalenin yaşandığı her ülkede bu sonuç açık bir şekilde kendisini gösterirken vekil güçler olarak kullanılan terör örgütleri dahi ne yazık ki kategorize edilebiliyor. Dolayısıyla, adında her ne kadar “güvenlik” geçse de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi olan ülkeler, küresel güvenliği riske atan eylemlerini bugün dahi ne yazık ki sürdürmeye devam ediyorlar.

Nükleer silahların yahut balistik teknolojinin yaygınlaşmasının önlenmesi, sadece bu silahlara sahip olmayan ülkelerin çabalarını sınırlandırma gibi absürt bir yaklaşımla küresel güvenliği daha ciddi bir risk alanı hâline getiriyor. Söz gelimi, nükleer silaha sahip olduğu iddia edilen İsrail’ in faaliyetlerine kimse, bilhassa da Güvenlik Konseyi üyesi ülkeler bugünlerde ses çıkarmazken diğer ülkelerin çabalarının küresel barışı olumsuz etkileyeceği yorumundan hareketle farklı bir gayret yürütülüyor. Bu yaklaşımın adil olduğu söylenemez. Var olan bir kabul, her ülke nazarında aynı yaklaşımla ele alınmalıdır. Bu yapılmıyorsa amaç, barış ve istikrarı tesis etmek değil; aksine, seçilmiş ve belirlenmiş ülkelerin üstünlüğünü kurabilmektir ki bunun kabulü de mümkün değildir.

Diğer yandan, günümüzde sadece devletler arası ilişkilerle ilgili olmayıp çevre ve sağlık gibi diğer alanları da ilgilendiren, insanlığın ortak problemleri vuku bulmaya başlamıştır. Üstelik, bu problemler, aynı anda dünyanın genelini, tüm bölgeleri ve kıtaları ilgilendiren yüksek riskli bir seviyeye doğru hızla ilerlemektedir. Covid-19 pandemisi dahi, başlı başına Birleşmiş Milletler ile bu bünyede çalışan uluslararası kuruluşların yetersizliğini ve üzerinde çalışılarak günümüz koşullarına uygun hâle getirilmesi zorunluluğunu karşımıza getirmiştir. Ne hastalığın zamanında teşhisinde ve diğer ülkelerle paylaşılmasında ne tedavisinde ne de -şimdilerde görüldüğü üzere- aşılamanın adil bir şekilde yapılmasında ve uygulanmasında Birleşmiş Milletler, mevcut yapısıyla başarılı olamamıştır. Şimdi yeni bir tehlike daha insanlığın hemen karşısında bulunurken hâlâ iklim değişikliği gibi, yıkıcı etkileri olan bir süreçle alakalı sağlıklı iş birliği mekanizması kurulamamıştır. Bu kriz, dünyayı yalnızca çevre koşulları itibarıyla değil, doğrudan her ülke açısından millî güvenlik meselesi hâline gelebilecek gelişmeler sebebiyle de etkileyecektir.

İklim değişikliğiyle mücadelenin başarılı bir şekilde yönetilememesi hâli ise beraberinde yıkıcı bir buhran ve kaos dönemini de getirebilecektir. Dolayısıyla insanlığı bekleyen böylesine büyük, yeni ve güncel riskler karşısında Birleşmiş Milletlerin yapısal olarak gözden geçirilmesi ve yeniden ele alınması acil bir ihtiyaçtır. Temel ölçü, mutlak suretle insanlığın huzurunun tesis edildiği bir yapı olmalıdır ve bu kapsamda da ülkemizin sürekli ifade ettiği dünyanın 5’ten büyük olduğu gerçeği, her tarafça dikkatlice ve üzerinde hassasiyetle düşünülmesi gereken bir konudur. Her ne kadar Güvenlik Konseyi üyesi ülkelerin ilk etapta buna sıcak bakmayan bir tutum takınmaları gözlemlense de kaçınılmaz gelişmeler kapımıza geldiğinde dünyanın huzur ve barışı için yeni veya revize edilmiş bir küresel sisteme geçilmenin ne derecede zorunluluk olduğu görülecektir.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken ilgili teklife olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu...

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili halkımız; sayın AK PARTİ'liler bugün konuşmam size, hatırlatmak istediğim bir şey var çünkü. Sizler artık mağdur değilsiniz, on dokuz yıldır iktidarsınız siz. Nasıl bir konfor ki bu, hâlâ sürekli mağdurmuş gibi davranabiliyorsunuz ama bir yandan da sürekli herkese gözdağı veriyorsunuz; “Fezlekeler gelsin gereğini yapacağız.” demeler, seçmenlerimize kadar bela okumak, sövmek, sürekli soruşturmalar, gözaltılar. Siz ne olacak sanıyorsunuz, merak ediyorum. Halk bizleri seçmekten vaz mı geçecek, biz siyasetten, mücadele etmekten vaz mı geçeceğiz? Bunların hiçbirisi olmayacak ama bu topraklara tıpkı daha öncekilerin yaptığı gibi verdiğiniz acılarla, haksızlıklarla anılacaksınız. Bu ülkeyi tıpkı öncellerinizin yaptığı gibi yoksullukla, zulümle, öfkeyle cebelleşen bir ülke olarak yaşatmış olacaksınız.

Siz, anlamıyor musunuz artık gerçekten; A Haber, ana haber değil. Herkes her şeyi biliyor, koskoca bir iletişim çağındayız, hiçbir gerçek gizli kalmıyor, manipülasyon çağı bile bitti, troller bile artık işe yaramıyor. Siz Başkanınıza bir taraftan inanılmaz övgüler düzerken iki dakika sonra “Allah canını alsın AKP.” diyen eski videonuz düşüyor ortama. “İffetli kadın, çıplak aramayı söylemek için bir yıl beklemez.” derken hemen ardından “Kadınlar, şiddeti yıllarca söyleyemezler; bu, çok zordur.” diyen videonuz düşüyor ortaya. Çaresiz kalırsınız, bu çağda sadece sosyal medyada trol kullanarak yaşanmaz, hayat sizi süpürür. Üstelik, o polis amirlerine verdirdiğiniz “Süpür, süpür.” emirleri gibi de olmaz bu. Polisin “süpür” dediği insan haklı olduğu için, hakkını aradığı için ertesi gün aynı yerde dimdik dikilir ama siz, hayat sizi süpürdüğünde esameniz bile okunmadan kalırsınız.

Bakın, bir kanun teklifi çerçevesinde, geçen hafta Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunu toplantıya çağırdık, CHP'nin bir kanun teklifiydi. Konu ne? Şiddet uygulayan erkekler, genelde ısrarlı takipte de bulunuyorlar ve Türk Ceza Kanunu'nda ısrarlı takibin de ayrı bir suç olarak düzenlenmesine ilişkin bir kanun teklifiydi bu ve bunu gene A Haber denilen haber sitesi, üşenmemiş üç dört dakikalık bir haber yapmış. Peki, konu ne? Bu haberin içerisinde konuyla ilgili, ısrarlı takiple ilgili bir şey var mı? Hayır, asla yok. Diyor ki: “CHP'nin kanun teklifine HDP de, DBP de imza attı. İşte, ittifak böyle görüntüledi. İYİ PARTİ ise katılmadı.” Ya, Allah aşkına, vebalıyız ya biz, aman yanımıza yanaşılrısa neler olur, neler. Akıllı sıra bunlar habercilik yapıyorlar. İşte, bunları besliyorsunuz, bu kötülüğü besliyorsunuz. “Kadınlar her gün ölüyor, KEFEK toplanmıyor.” diyoruz, toplantıya çağırıyoruz ve haberci müsveddesi “Ahanda bir araya gelmişler.” diye haber yapıyor kendi kendine. Keşke tüm kadınlar bir araya gelebilse. Ne var bunda?

Bakın, bir başka icraat ise Özlem Zengin'in “Bu insanlar, artık talimatla bebek sahibi oluyorlar ‘Sırf bebekli kadınlar cezaevinde.’ demek için.” sözleri. Ben, bu sözleri nereye sığdıracağımı bilemiyorum. Bir kadının ağzından kadın bedenini, kimliğini bu denli yok sayan bir söz nasıl çıkabilir, inanın, havsalam almıyor. Ancak Özlem Zengin'in “tweet”ini alıntılararak ona ve aslında tüm kadınlara Twitter'dan sarf edilen cinsiyetçi sözleri de aynı derecede kınadığımı ifade etmek isterim. Bu arada, benim paylaşımlarımın altına yazılan ve Özlem Zengin'e hakaret içeren paylaşımları da bildirip engellediğimi söylemeliyim. Aynı tavrı sizden bekliyor muyum? Hayır, sizden hiçbir şey beklemiyorum. Ama eğer arzu ederseniz Dilan Vekilimize yapılan cinsiyetçi saldırılara, linç girişimlerine karşı da siz de aynı tutumu gösterebilirsiniz tabii, elinizi tutan olmaz.

Bakın, bir icraat da Meclis Başkanından, pul yapıştırma ve mektup yazmaya ilişkin. Türkiye Mimarlar ve Mühendisler Odasının efsane kişiliklerinden Ersin Ağabey'i anmak isterim burada. Biz hukukta, Ankara'da öğrenciyken Mimarlar ve Mühendisler Odasına gider, dayanışma için zarfların üzerine pul yapıştırdık, üyelerine postalayacakları yazılar için dayanışma gösterdik onlar yorulmasın diye. O dönem bu yüzden örgütle suçlanmadık pul yapıştırıyoruz diye. Ama şimdi Sayın Şentop'un laflarına bakılırsa "pul ve mektup örgütü" diye bir örgüt ya da suç tipi de çıkabilir yakında. Siz iyi misiniz gerçekten? Şöyle diyor Şentop: "Cezaevlerinde terör örgütü mensuplarının zaman zaman eylem hazırlığında olduğunu duyuyoruz. Bazı vekillerin de bu içerikleri Meclis gündemine taşıdıklarına şahit oluyorum. Geçenlerde gelen bir bilgiye göre cezaevlerinde bazı terör örgütü mensuplarına eski ve yeni vekiller tarafından büyük hacimde pullar gönderildiğini ve cezaevlerinden bazı mektup kampanyalarını organize etmek için bir faaliyet düzenlendiğini ifade etmek isterim." Allah'ım, ne büyük suç Ya Rabb'im! Yani, mektup kampanyası da nedir Allah aşkına, mektup kampanyası nedir gerçekten? Siz o mektupların her birini okuyup denetlemiyor musunuz? Bu mektuptan, puldan suç ve örgüt çıkarmaya çalışmak nedir?

Bakın, bugün yaşadığımız başarısızlıkları bizimle uğraşarak çözmeniz, atlatmanız mümkün değil. Çocuklar bile sorumluluk almayı öğreniyor, siz ise koca bir ülkeyi yönettiğinizi iddia ediyorsunuz. Ve "Kaynım ona demiş ki, o da bana dedi, sonra da görüncem duymuş." şeklinde yalan dolanla ülke yönetmeye kalkıyorsunuz. Tabii, bu "yönetme" işini tırnak içerisinde söylüyorum.

Vekillerimizi karalamak için yapmayacağınız şey, başvurmayacağınız yöntem kalmadı. Her biriniz birer gizli tanık olma yolunda ilerliyorsunuz.

AK PARTİ'li Öznur Çalık'ın sözlerine bakın mesela. Diyor ki: "Geçen hafta tanımadığım bir numaradan arandım. Karşımdaki kişi kendisinin Pervin Buldan olduğunu söyledi." Ne bu şimdi? "Dün hiç tanımadığım biri sırf sana benziyor." diye bir şarkı vardı, gerçekten onu hatırlattı bana. Ya, arayan Pervin Başkan, numarası değişmiş bir yıldır, haberiniz olmayabilir ama bu gizem yaratma hâli nedir Allah aşkına? Yani gerçekten nedir? O yüzden tekrar soruyorum: Siz iyi misiniz gerçekten?

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Niye Öznur Hanım'ı hedef alıyorsunuz? Niye alıyorsun...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Niye aradığını Pervin Hanım ile Öznur Hanım'a sorun, bana değil. İki insan konuşabilir.

Örneğin, onca insanın, ayırt etmeksizin hakkını savunan vekilimiz Ömer Faruk Gergerlioğlu sırf size ayna tuttuğu için hukuksuzca ona yaptıklarınızı bu halk unutacak mı sanıyorsunuz?

Örneğin, fotoğraf koleksiyoncusu Soylu'nun yaptıklarına bakalım, bu açıkça cana kastetmektir, çok ciddiym. Normal bir ülkede yalanla, "O bunu demiş." "Şundan duydum." dolanlarıyla Dilan Vekilimizi hedef gösteren, her saldırıya açık hâle getiren bir kişinin bu sözleriyle ilgili soruşturma açılır ama tabii ki böyle bir beklentimiz de yok. Aynı şeyi 80 yaşındaki Üstün Ergüder'i tehdit ederek de yapıyor bu Bakan. Üstün Hocanın rektörlüğündeki Boğaziçi'nde 28 Şubat sürecinde başörtüsü yasağı uygulanmadı, tek üniversiteydi Boğaziçi. Bunları hatırlamıyorsunuz değil mi? Çünkü mağduru oynamak çok daha konforlu, hâlâ buna devam ediyorsunuz.

Evet, şunu bilin ki sorumluluk almadan iktidar olunmaz. Gara'nın hesabını verecek olan da halka yaşıttığınız yoksulluğun hesabını verecek olan da sizsiniz. "Bana ne; siz yaptınız, biz mağduru." oyunu bitti artık, bitti arkadaşlar.

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Mağdur edebiyatı yapan sizsiniz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Son olarak diyeceğim şu ki: Gerçekleri karartamıyorsunuz, aydınlık ve gerçek olanın ışığını yok edemiyorsunuz, derdinize yanın vallahi. Siz ne yaparsanız yapın, herkes daha çok HDP’li oluyor “...”(x)yani.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, yerinizden bir dakika söz mü istiyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kürsüden iki dakika efendim, sataşma var.

BAŞKAN – Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in 234 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasında AK PARTİ’ye sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, tabii, biraz evvel konuşan hatibin konuşmalarını reddediyoruz. Sayın Özlem Zengin Hanımefendi’ye ilişkin söylediği söz, Meclis Başkanımıza ilişkin söylenen sözlerin hepsi bir terör propagandasının aleti olmamakla ilgilidir. Milletvekillerinin terör örgütlerinin, cezaevlerindeki insanların, birtakım mahkûmların talimatla mektup kampanyalarına alet olmamaları, destek vermemelerine ilişkindir.

Özlem Hanım’ın konusuna gelince, bu konuyla ilgili bağlamından hiçbir şeyi koparmamak lazım gelir. Her sözü kendi bağlamında değerlendirmek zarurettir hakikate ulaşmak için. Bir farklı durum söz konusu, sadece Özlem Hanım bunu söylememiş, bakın, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel Bey de FETÖ terör örgütlerinin emirle “Hamile kalın.” şeklindeki sözünü aynı şekilde ifade etmiş bir eleştiri anlamında. Bu konudaki, terör örgütlerinin talimatları hususunda, Sayın Özlem Zengin Hanımefendi de işte bu meseleye dikkat çekmektedir. Dolayısıyla, bu konuda eleştirilerinizin hiçbir yeri yoktur, tutarlılığı yoktur, gerçekliği yoktur. Ters yüz edilmemesi gereken şey hakikattir. Siyaset, ahlak ve hakikat üzerine bina edilmelidir. Öncelikli olarak doğruları ortaya koymak siyasetçinin görevidir. Ancak görüyoruz ki maalesef, biraz evvel gündeme taşıdığımız hususlar hakikatleri ters yüz etmeye dönük hususlardır. Her konuyu bu şekilde bir propaganda yöntemine çevirdiğiniz de milletimizin gözünden kaçmamaktadır. Bu hakikatleri dile getirmek istedim.

Meclisi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Hakikat sizin tanıdığınız bir şey değil, size çok yabancıdır o.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Müsaade ederseniz, yerimden 60’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben sataşmadan söz istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bakın, önce verdim.

Buyurun.

Size de sataşmadı ayrıca ama...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Nasıl sataşmadı, nasıl sataşmadı Başkan!

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşmadım, hayır kimseye sataşmadım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Öyle mi? Bir açıklayayım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç kimseye sataşmadım, açıklamada bulundum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Öyle mi? Size söylenince size sataşma oluyor, bize söylenince hiç sataşma olmuyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yok, sataşmadım.

BAŞKAN – Mahmut Bey...

Buyurun Sayın Özkoç.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şimdi, hani, kel başa şimşir tarak diyeceğim, herkes bana bakacak, başka bir şey olacak.

BAŞKAN – Bana da bakıyorlar, onun için söylemeyin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani ne alaka, yani Özgür'le ne alakası var? Özgür Fetullahçı terör örgütünün örgüt sistemleri içerisindeki bir mekanizmasını anlatmış, diğeriye tamamen cezaevindeki kadınlarla ilgili, cezaevindeki kadınlarla. Arkadaşlar, Özlem Zengin'le ilgili ben de dedim ki -aynı sayın hocam gibi, az önce ifade ettiği gibi- “Ona karşı yapılan saldırıyı da kınıyorum.” Ama artık bunu bırakmak lazım. Yani orada kadına yönelik söylenen şeyi tarih boyunca bütün kadınlar hatırlayacaktır. Onun için bunun üstünü hiçbir şeyle örtemezsiniz. Özgür Özel'in söylediğiyle de bunun hiçbir alakası yok.

Teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz?

Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

Size bir sataşmada bulunmadı aslında.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz, başka durumda açıklama istemiyorsunuz ama biz söz konusu olunca istiyorsunuz sanıyorum. “Terör örgütlerine, o mektup vesaire işlerinde onların talimatlarına alet oluyorsunuz.” gibi bir söz sarf etti.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır hayır, öyle değil.

BAŞKAN – Sizinle ilgili olarak öyle bir şey söylemedi, yapmayın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kiminle ilgili söyledi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Sayın Meclis Başkanının sözü bu manadadır.” dedim, o kadar.

BAŞKAN – Yani tutanakları çıkarırım, sizinle ilgili öyle bir şey söylemedi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Söylemedim, evet, söylemedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Meclis Başkanı böyle diyor, ters yüz ediyorsunuz.” dedi.

BAŞKAN – Ben biliyorum efendim yani.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz genellikle...

BAŞKAN – Ama üzerinize alındınız, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sizin böyle bir şey yapmaya hakkınız olduğunu düşünmüyorum Sayın Başkan. Üzerime alındım değil...

BAŞKAN – Ben tutanakları da isteyeceğim.

Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- *Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben duyduğunu anlayabilen bir insanım genelde. O yüzden bu ayrımcı tutumunuzu da kınıyorum.

Ama dün Sayın Akbaşıoğlu, Kürtçe konuşma yaptığında vekilimiz “Ben bunları tamamen reddediyorum.” demişti. Siz de “Anlamadığım konuşma, nasıl oldu, nasıl anladınız da reddediyorsunuz?” demiştiniz. Ama galiba benim konuşmam için de aynı şey oldu yani benim konuşmamı da yeterince anlayamadınız ya da ben ifade edemedim herhâlde, öyle düşünüyorum.

Hiçbir şeyi ters yüz etmiyorum. Hiçbir kadın ya da erkek, bir kadın bedeni üzerine kalkıp da “Siz, talimatla bebek sahibi oluyorsunuz, sırf ‘Cezaevinde bebekli kadınlar var.’ demek için.” diyemez. Ben bu sözleri söyleyenleri zaten kadınlara havale ediyorum. Seçmenimize beddualar eden Özhaseki’yi de zaten halk siyasetin dışına tamamen havale etti, onu havale edecek bir yer yok. Ama sözlerimi lütfen doğru anlayın çünkü ben Özlem Zengin’e yapıları da aynı şekilde kınadım. Aslında, yapılması gereken, bu Mecliste olması gereken tutum budur. Ama siz, sadece particilik yaptığımız için kalkıp sizinle ilgili olan söylenenleri alıyorsunuz, kendi işinize gelenleri alıyorsunuz, bunun dışındakileri de anlamamakta ısrar ediyorsunuz.

Her şey sizin kontrolünüzde şu anda. Bakın, Van’da -az önce söyledim- 2016’dan beri toplantı, gösteri hakkı ihlal edilmiş durumda. Bütün bunları yapıyorsunuz, cezaevlerindeki bütün mektupları okuyorsunuz, denetliyorsunuz, kantini denetliyorsunuz, kitap alışverişini denetliyorsunuz, arkadaşlarımızın dosyalarını bile ellerinden alıyorsunuz kontrol bahanesiyle ve şimdi kalkıp da, Allah aşkına ya, bir Meclis Başkanının “Mektup kampanyası örgütleniyor.” demesi gerçekten abesle iştigal.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, bir sataşma yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle bir sataşma var...

BAŞKAN – Sataşma yok...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle efendim...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu’nun sözlerinde... Bakın...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle: Dünkü konuşmaya atıfla söylediğimi başka maksatta bir şekilde yorumladı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir sataşma yok efendim.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, o bir sataşma değil, rica ediyorum, lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, kesinlikle, bakın, şöyle...

BAŞKAN – Bakın, Grup Başkan Vekili olarak istiyorsanız yerinizden bir dakika söz verebilirim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, şöyle efendim: Kürtçe konuşmayla ilgili, çünkü Kürtçe konuşmaya siz...

BAŞKAN – Ben anlamadım, evet.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ama böyle bir şey demedim ben.

BAŞKAN – Anlamayan benim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ama böyle bir şey demedim, ben ne dediğimi anlatacağım, böyle bir şey demedim yani.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, lütfen, sataşma yok. Yerinizden bir dakika 60’a göre söz veriyorum. Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kesinlikle çünkü konuşmamı çarpıtarak anlattı sayın konuşmacı. Bir kere, öncelikli olarak Kürtçe konuşulmasıyla ilgili “Bunu reddediyorum.” demedim “Yürütmeye ilişkin, AK PARTİ iktidarına ilişkin iddialarını reddediyorum.” dedim, bir.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Hayır, “Konuşmacıyı reddediyorum.” dediniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İkinci olarak, Sayın Özhasseki, PKK terör örgütünü lanetlemiştir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Onlar mı oy kullanıyor?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Onu lanetlemeyenlere, onu kınamayanlara yönelik söz söylediğini kendisi de açıklamıştır, hiçbir şekilde söz çarpıtmanın bir manası yoktur.

Üçüncü olarak, biz, her mazlunun ve mağdurun yanındayız, bu konuda ikircikli bir tutumumuz yoktur.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Söz çarpık, söz; neyini savunuyorsun?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Özgür Özel ile Sayın Özlem Zengin, ikisinin de söylediği bu konuda, terör örgütlerinin söyledikleriyle ilgili, talimatlarına ilişkin aynı noktaya temas etmişlerdir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ancak Özlem Hanım’a karşı gelenler, Özgür Özel’in sözlerini kabul etmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İkircikli yapı bu manada ortaya çıkmaktadır. Teşekkür ederim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.43

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 234) (Devam)

BAŞKAN – 234 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin 2’nci maddesi üzerindeki görüşmelerde kalınmıştı.

Evet, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gürsel Erol; şahsı adına da beş dakika, toplam on beş dakikadır süreniz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Ben aslında bugünkü konuşmamı Sayın Cumhurbaşkanının hem İzmir İl Kongresi’nde hem de bugün grup konuşmasında gerek Sayın Genel Başkanımızla ilgili gerek CHP’nin tarihiyle ilgili söyledikleriyle ilgili bir genel değerlendirme yapmak istiyorum.

Aslında, siyasette nezaketin her zaman olması gereken... Özellikle devleti yönetenlerin, siyasi parti genel başkanlarının çok daha mütevazı, hoşgörülü olması gerektiği düşüncesindeyim hatta buna güzel bir örnek vererek konuşmama başlamak isterim: Bir gün Adalet Partisi milletvekillerinden birisi İsmet İnönü’yle ilgili çok ağır ifadeler kullanınca Süleyman Demirel, Adalet Partisinin milletvekilini çağırır, der ki: “Senin eleştirdiğin ve haddini aşarak konuştuğun kişi İsmet Paşa, arkasında 2 savaş zaferi var; senin arkanda ensen ve yalnızca ceketin var.” Yani bunu siyasetin nezaketini, siyasetin hoşgörüsünü ve geçmişte yapılan işlerle ilgili saygının bir ifadesi olarak değerlendirmek isterim.

Şimdi, her şeyden önce, tabii, bütün siyasi partilerin kendilerine göre siyaset tarzı, dili, bakış açısı, ideolojisi, parti programı; hükûmet olduğunda hükûmet programı, uygulamaları, kadrolaşması; doğal olarak birbirimizden farklılıklarımız var. Zaten hepimiz aynı şeyi düşünmüş olsaydık ayrı partilerde olmazdık ama hepimizin ortak amacı şu olmalı: Devletin liyakati, devletin geleneği, devletin geleceği olmalı; yani bugün A partisi iktidar olabilir, yarın B partisi iktidar olabilir. Geçmişte bizden önce de bu koltuklarda oturan birçok partinin milletvekili vardı; bugün biz oturuyoruz, bizden sonra da başka milletvekilleri olacak ve geçmişte yine bu Parlamentoda başbakanlık, cumhurbaşkanlığı yapan partililer vardı. İşte, Süleyman Demirel’in DYP’si, Turgut Özal’ın ANAP’ı, Necmettin Erbakan’ın Refah Partisi, Bülent Ecevit’in Demokratik Sol Partisi -Allah hepsine rahmet eylesin- yani bunlar bu ülkede

milletvekilliği yaptılar, Başbakanlık yaptılar, Cumhurbaşkanlığı yaptılar ama bugün Parlamentoda partileri yok ama devlet var ama Parlamento var. Onun içindir ki birinci görevimiz, yalnızca kendi iktidarımızı korumaya yönelik, kendi siyasi amaçlarımızı Hükûmetin uygulamalarına dönüştürmeye yönelik değil, devletin geleneklerine uygun davranmak zorunda olduğumuzu asla unutmamalıyız. Bununla ilgili, ülkemizin efsane milletvekillerinden, Millî Eğitim Bakanlarından Hasan Ali Yücel'in çok güzel bir sözü var, diyor ki: "Devlet adamları bir sonraki nesli, siyaset adamları bir sonraki seçimi düşünürler." Bugüne kadar... Önemli olan, siyasi vasfımızla, siyasi kimliğimizle siyaset yapmak değil ama aynı zamanda devlet geleneklerine uygun davranmak.

Bunları niye anlatıyorum? Bunları şunun için anlatıyorum. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının her televizyon programında, her il kongresinde, her grup toplantısında 2 konu üzerinde genelde çok yoğun bir söylemi var; nedir bu? Birincisi, "CHP'nin dikili ağacı yok." ikincisi, "cibilliyet" meselesi. Ben ikincisinden başlamak istiyorum, cibilliyet meselesinden.

Bu ülkede Anadolu toprakları üzerinde yüzyıllardır yaşayan bütün medeniyetler, bütün kültürler; dini, mezhebi, ırkı ne olursa olsun herkesin cibilliyeti kendi şerefi, kendi onurudur; kimse kimseyi cibilliyetsizlikle suçlayamaz. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü niye? Hepimiz bir kültürden geliyoruz, hepimizin kendimize göre aile geleneklerimiz var; soyumuz var sopumuz var. Herkesin kendine göre soyu sopu kendisinden sonraki nesillere bırakabileceği en büyük mirastır, şereftir ve onurdur. Cibilliyet meselesinden bir söylem geliştirilmesini, bu siyaset dilini asla kabul etmiyorum ve doğru bulmuyorum.

İkincisi, "CHP'nin dikili ağacı yok." Doğru, CHP'nin dikili ağacını bırakmadınız, vardı. Neler vardı? Yani CHP'nin dikili ağacı olarak neler vardı? Birincisi, 1950 yılına kadar yani tek partili hükûmet döneminde, o dönem, Cumhuriyet Halk Partisi, İstiklal Savaşı'nı veren bir parti olduktan sonra cumhuriyeti bir tarafta kurarken, devletin kurumlarını bir tarafta oluştururken ve ülkenin ekonomik yapısını, siyasi yapısını, eğitimini, dış politikasını kurumlarıyla yerleştirirken, Osmanlı'dan kalan borçlarını da öderken bakın neler yapmış.

Mesela, Merkez Bankasını kim kurdu? Merkez Bankasını Cumhuriyet Halk Partisi kurdu. İş Bankası, Etibank, Denizbank, Sümerbank yani -sürem kısıtlı olduğu için ben yalnızca bir kısmını söylüyorum size- bugün ülkenin ekonomisine destek veren ve ayakta tutan en önemli bankalar Cumhuriyet Halk Partisinin döneminde kuruldu ve bugün hâlâ o gelenekler bu ülkenin ekonomisini ve bürokrasisini yaşatan geleneklerdir. Şimdi, örnek olarak, sanayi yatırımları... Ya, bakın, bu ülkede Kayseri Uçak Fabrikası kuruldu, Eskişehir Uçak Bakım Fabrikası kuruldu. TEKEL fabrikaları, şeker fabrikaları, çimento fabrikaları, gübre fabrikaları, Petrol Ofisi, maden ocaklarının hepsi yabancı işletmelerin elindeydi, Cumhuriyet Halk Partisinin döneminde hepsi kamulaştırıldı ve devletleştirildi. SEKA... Bakın, bunların hepsi Cumhuriyet Halk Partisi döneminde kurulan ve sanayi yatırımlarını ayakta tutan yatırımlar, bunların hepsi Cumhuriyet Halk Partisi döneminde yapıldı.

Ulaşımında... Ya, tabii ki doğal olarak her parti döneminde yapılan işler var. Allah rahmet eylesin, Süleyman Demirel dedi ki: "Yaptığımız yolları böldünüz, adı duble yol oldu." Bir yol vardı. Doğru, çağın koşullarına göre, teknolojinin gelişimlerine göre standartlar, koşullar sürekli değişecek; doğaldır bu. Peki, duble yolların fikir babası kim? Sabri Erbakan; Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarıydı. Sabri Erbakan kim? Necmettin Erbakan'ın yeğeni, daha ötesine gideyim, 2015 yılında bizim Fatih Belediye Başkanı adayımız. Yani duble yolların fikir babası Sabri Erbakan; duble yolların fikir babası ve bizim Fatih Belediye Başkan adayımız. Yine, CHP düşüncesi ve CHP mantığı.

Yine, geleyim, kara yolları, demir yolları, Türk Hava Yollarının kuruluşu, limanlar... Haydarpaşa ve İzmir Liman'ı devletleştirildi, kamulaştırıldı. Havaalanları... Sizin döneminizde havaalanları yapılmadı ki iyileştirildi, bunlar zaten vardı. Yani her dönemin koşullarına göre kamu yatırımlarının geliştirilmesi gayet doğaldır.

Tarım... Mesela, bence şu anda corona sürecinden sonra Türkiye'nin, ülkenin birinci öncelik süreci tarım, tarım politikalarının gözden geçirilmesi. Ne yapmışız? Bakın, devlet üretim çiftlikleri kurmuşuz; Malatya'da, Maraş'ta, Sivas'ta, Ankara'da Atatürk Orman Çiftlikleri. Kamu-özel sektör ortaklıklarını geliştirmişiz ve tarımı desteklemişiz. Tarım Kredi Kooperatifleri, Toprak Mahsulleri Ofisinin kuruluşu, Zirai Donatım Kurumu ve en önemlisi, toprak reformu Cumhuriyet Halk Partisi döneminde gerçekleşmiştir, hâlâ onun dışında gerçekleşen bir şey yok.

Eğitime gelince; bugün övünüyoruz değil mi? Ne diyoruz? Diyoruz ki: Sağlık sistemimiz öyle bir sağlam ki. Ama bu, şehir hastanelerinden dolayı değil, o şehir hastanelerinde hizmet eden, cumhuriyet eğitimi alan akademisyenler ve doktorlar sayesinde. Peki, o akademisyenler hangi üniversitelerde yetişmiş? O akademisyenlerin büyük bir bölümü, yüzde 80'lik, yüzde 90'lık bir bölümü kamu üniversitelerinde, Hacettepe'de, Sütçü İmam'da, Ankara Üniversitesi'nde, Diyarbakır Üniversitesi'nde, Karadeniz'de, birçoğu Cerrahpaşa'da, devlet üniversitelerinde yetişmiş ve bugün eğer sağlıkta bir başarı varsa bu başarı şehir hastanelerinin büyüklüğünden ve modernizasyonundan değil, cumhuriyet eğitimi ölçeğinde verilen eğitimlerden ve mesleki sorumluluktan dolayıdır.

Yine, gelelim, bakın, şimdi... Kaç yıldır iktidarsınız? AKP'li bütün milletvekillerine seçim bölgemiz neresi olursa olsun soruyorum, Sayın Grup Başkan Vekili, bu kürsüden cevap verin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Vereceğim.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Yaklaşık on dokuz yıldır iktidarsınız, binlerce fabrika sattınız, limanları sattınız; değil mi? Bakın, sattınız; üretime dayalı bir yatırımınız yok.

Her şeyiniz kötü mü? Hayır, tabii ki doğru yaptığınız işler de var ama istihdam alanı yaratan, ama katma değer yaratan, ama ülke ekonomisini ayakta tutan bir yatırımınız yok; hep tüketim politikası, tüketim, tüketim, tüketim.

Size bir örnek vereceğim. Binlerce fabrika satıldı, kamu mülkleri peşkeş çekildi. Bakın, MHP'li milletvekillerine sesleniyorum. Ben de milliyetçi, CHP'nin milliyetçi kültüründen gelen bir milletvekiliyim. Size bir örnek vereceğim. TEKEL fabrikası 2004 yılında özel sektöre 292 milyon dolara satıldı. Daha sonra, bu TEKEL'i alan ortak girişim, 2006 yılında bunu Amerikalı bir şirkete 810 milyon dolara sattı, daha sonra Amerika Birleşik Devleti şirketi İngilizlere bunu 2011 yılında 2 milyar 100 milyona sattı yani 10 katına ve içi boşaltılmış şekilde, mülklerinin bir kısmı da şirketten şirkete devredilirken verilmedi. Şimdi soruyorum size: Bu mu milliyetçilik? Yani kamunun, devletin malını peşkeş çekmek mi milliyetçilik? Bu hepimizin malı mülkü değil mi? Bu, devletin, fakir fukaranın malı değil mi? 292 milyon dolara satılan bir mülk yedi yıl içinde 2 milyar 100 milyon dolara nasıl satılır? Alın size yalnızca bir örnek.

Şimdi gelelim "CHP döneminde kuyruklar vardı." Bugün grup konuşmasında Sayın Cumhurbaşkanı 1974 yılındaki kuyukları gösterdi. Ben üzülerek seyrettim, demek ki danışmanları yeterince bilgi vermemiş. Niye vermemiş? Çünkü 1974 yılındaki kuyruklar yoksulluktan kaynaklı kuyruklar değildi, yokluktan kaynaklı kuyruklardı. İnsanların cebinde para vardı, alım gücü vardı ama mal yoktu. Ne

yoktu? Yağ yoktu. Ne yoktu? Tüp yoktu. Ne yoktu? Akaryakıt yoktu. Niye yoktu peki? Çünkü o zaman -tarihinizi bilmiyorsunuz, tarihinizi öğrenin- 1974 yılında MSP-CHP Hükûmeti emperyalist güçlere karşı direndi ve Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştirdi. Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan dolayı o emperyalist güçler ambargo koydu ama Türkiye, dik durdu. Bugün ne var? Bugün yoksulluk var, kötü olan bu. Millet pazarlardan çürümüş meyve topluyor, sebze topluyor. Yani yokluğun olması yoksulluğun olmasından daha kötü değil. Yoksulluk insana her şeyi yaptırır ama yokluk varsa beklersin, bir süre sonra o yokluk telafi edilebilir.

“CHP her şeye karşı.” CHP hiçbir şeye karşı değil. CHP'nin karşı olduğu ne biliyor musunuz? CHP'nin karşı olduğu, sizin haksız uygulamalarınız. Bakın, bir örnek vereceğim: Birinci boğaz köprüsünü kim yaptı? Allah rahmet eylesin, Süleyman Demirel döneminde yapıldı. Doğru bir proje mi? Evet, doğru bir proje. Peki, nereden yapıldı? Kamu bütçesinden. Kimin mülkiyetinde şu anda? Karayolları Genel Müdürlüğünün. Geliri kimin? Karayolları Genel Müdürlüğünün yani devlet malı. İkinci boğaz köprüsünü kim yaptı? Turgut Özal yaptı, Allah rahmet eylesin. Doğru bir proje mi? Evet, doğru bir proje. Nereden yapıldı? Kamu bütçesinden. Kimin mülkiyetinde? Karayolları Genel Müdürlüğünün. Geliri kime gider? Karayolları Genel Müdürlüğüne. Üçüncü boğaz köprüsü kimin döneminde yapıldı? Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan döneminde yapıldı. Doğru proje mi? Evet, doğru proje. Peki, kim tarafından yapıldı? Özel sektör tarafından yapıldı. Peki, onun kaynağı nereden bulundu? Kamu bankalarının finansı ve hazinenin garantisıyla yurtdışı kredileri. Şimdi kardeşim, kimin orası? Özel sektörün. Sen kamu parasını verdin mi oraya, kamunun malı mı? Değil. Peki, hazine garantisini şirkete vereceğine, kamu bankalarının kredisini o şirkete vereceğine Karayolları Genel Müdürlüğüne verseydin değil mi; o köprü de, üçüncü boğaz köprüsü de devletin olsaydı, geliri de Karayolları Genel Müdürlüğünün olsaydı, geçiş garantili olmasaydı, devletin malı olsaydı.

Şimdi, hastaneler... Bakın, Elâzığ'da da şehir hastanesi var. Gerçekten güzel projeler, gerçekten güzel projeler, beş yıldızlı otel ayarında, girdiğiniz zaman gerçekten güzel projeler.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Doktor yoktu.

GÜRSEL EROL (Devamla) - Peki, soruyorum size? Özel hastanelerin yapılmasına karşı değiliz, işletme mantığına karşıyız. Elâzığ'daki tüm hastanelerin aylık masrafı, devlete maliyeti 3 milyonken, şu anda şehir hastanesinin devlete aylık maliyeti 34 milyon; yazık, günah değil mi? Yatak kapasitesi aynı, doktor kapasitesi aynı ama bir tarafta mükemmel bir bina ama diğer taraftaki binalar da kötü değildi ki. Bu neyi gösteriyor? Kamu bütçesini, kamu kaynaklarını doğru kullanmıyorsunuz. Çünkü Cumhurbaşkanlığı partili sistem kamu kaynaklarının doğru kullanılmasına engel.

Eskiden Devlet Planlama Teşkilatı vardı, Devlet Planlama Teşkilatından yetişen çok saygın siyasetçiler vardı, Hikmet Çetin gibi, Turgut Özal gibi, birçok isim sayabilirsiniz. Bunlar, Devlet Planlama Teşkilatı hem siyasete devlet adamı niteliğindeki siyasetçiler kazandırırды hem de devlete iyi bürokratlar yetiştirirdi ve kamu bütçesini uzun vadeli, kısa vadeli ihtiyaçlara göre, önceliğine göre planlardı. Şimdi, hiçbir bakanlığın birbirinden haberi yok; Ulaştırma Bakanlığının Çevre Bakanlığından haberi yok, Çevre Bakanlığının Kültür Bakanlığından haberi yok; herkes bütçesini kendi yapıyor. Ne oluyor böyle olunca? Devlette bir birliklilik, bir bilgi akışı yok. Bunların hepsi problem.

Şimdi, demokrasi inancımıza gelince: Bakın, bizim demokrasi inancımızı sizin asla tartışma hakkınız yok. Ben, siyaseti nezaket kurallarıyla yapan birisiyim. Eğer CHP olmasaydı siz bu kürsülerde

oturamazdınız. Bakın, bu kadar iddialı konuşuyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Siz bu kürsülerde milletvekili olarak oturamazdınız, niye biliyor musunuz? Sizin Genel Başkanınızın ve şu anda Sayın Cumhurbaşkanımızın siyaset yasağını Cumhuriyet Halk Partisi kaldırdı; bakın, siyaset yasağını Cumhuriyet Halk Partisi kaldırdı ve yine Cumhuriyet Halk Partisi 1950 yılında çok partili sisteme geçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜRSEL EROL (Devamla) - Ama siz İstanbul seçiminin sonuçlarını bile kabullenmediniz, 2'nci defa seçim yaptınız.

Bu düşüncelerle hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erol.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, biraz evvel sayın hatip, konuşması esnasında “Kamu kaynaklarını doğru kullanmıyorsunuz.” dedi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu, sataşma değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sataşma değil ki.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Havalimanları yapmadınız, sadece iyileştirdiniz.” şeklinde grubumuza sataşmıştır, gerçek dışı bilgi vermiştir.

ENGİN ÖZKOÇ (Kocaeli) – Sataşma değil, fikir beyanı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu sataşma değil, eleştiri ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Gerçek dışı bilgi vermiştir ve grubumuza da sataşmıştır. Bu nedenle, kürsüden söz almak istiyorum efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu bir eleştiri, sataşma ayrı bir şey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sataşma değil efendim, fikir beyanı.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkalarının eleştiri hakkına bile tahammül edemiyor Sayın Akbaşoğlu, doğal olarak sokakta nasıl tahammül edecek?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “Eleştiri” ile “sataşma” farklı kavramlar.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, projelerin yapımı konusunda ve uygulanan metot konusunda bir eleştiri getirdiler yoksa grubu hedef alan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır efendim, şöyle: “Kamu kaynakları doğru kullanılmadı ve siz havalimanı yapmadınız.” diyor yani buna cevap vermeyeceğim, ne yapacağım?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ya, bu bir eleştiri, sataşma değil ki.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Eleştiri efendim, sataşma değil.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “Eleştiri” ile “sataşma”yı karıştırmaydınız keşke.

BAŞKAN – Yerinizden söz vereyim Sayın Akbaşoğlu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet efendim, sataşma yok.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un 234 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuçta, sayın hatip biraz evvel “Gelip bu kürsüden bunlara cevap vermenizi istiyorum.” şeklinde açık bir beyanda da bulundu.

Değerli arkadaşlar, bu manada şunu ifade ediyorum: Bazıları konuşur, AK PARTİ yapar; farkımız bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sonuç itibarıyla “Fikirler bizden çıktı falan.” diyorsunuz. Bütün cumhuriyet tarihimiz boyunca, seksen yılda yapılan bölünmüş yol 6 bin kilometredir, biz on sekiz yılda 22 bin kilometre ilave ettik; 4 misli bunu yukarı çıkardık.

Evet, havalimanlarıyla ilgili şunu söyleyeyim: 26 tane havalimanı vardı AK PARTİ iktidara geldiğinde, 56'ya çıkardık; 4 tanesi devam ediyor. Dolayısıyla, bu tür bilgilerin hiçbirisi doğru değil.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Siz yapmadınız, özel sektör yaptı; özel sektörün.

BAŞKAN – Gürsel Bey lütfen...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hep beraber biz yaptık.

İkinci olarak; sonuç itibarıyla, dünyada, bütün dünyada 10 büyük yatırımın 7 tanesi Türkiye'de yapılmıştır; bu, bir rekordur. Bunu yapan AK PARTİ'dir. Aynı zamanda uçak fabrikalarını kapatan Cumhuriyet Halk Partisi değil mi? Sonuç itibarıyla, tarihi bilgilerinizi lütfen tekrar teyit edin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımızın Sayın Kılıçdaroğlu'na söylediği de o eleştirilere yönelik cevaplar mahiyetindedir. Bu konuda başka bir hakaret veya başka bir şey söz konusu değildir.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım karar yeter sayısı istiyoruz!

BAŞKAN – Evet, 3'üncü maddeyi okutuyorum:

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İşlemi başlattım, okutayım da...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece efendim, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

Hatibimiz Gürsel Erol kürsüden yaptığı konuşmayla ...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım karar yeter sayısı istiyoruz!

BAŞKAN – Sayın Tanal lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - ...cumhuriyet tarihi boyunca hangi iktidarların hangi konuda doğru ve yanlış yaptığını, bunları tek tek anlatmıştır.

Grup Başkan Vekillerinin görevi, burada bir çarpıtma varsa o zaman buna cevap vermektir. Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu cumhuriyet tarihi boyunca 33 tane fabrika yapılmış on beş yılda, on beş yılda 33 tane fabrika yapılmış. Grup Başkan Vekili söylesin, hangi fabrikayı yaptınız?

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hangi fabrikayı yaptınız?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben de cevap vereyim efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Söyleyin, hangi fabrikayı yaptınız?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sordunuz cevap vereyim.

Müsaadenizle Sayın Başkanım, sordu...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hangi fabrikayı yaptınız; 1 tane...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz, on sekiz yılda binlerce fabrika yaptık.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya 1 tane, 1 tane fabrika söyle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, Sayın Kılıçdaroğlu bir şey söyledi -Çankırı'dan örnek vereceğim- “Çankırı’da fabrika mı açtınız?” dedi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 1 tane, 1 tane...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Cumhurbaşkanımızın 2015 yılında kurdelesini kestiği...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 1 tane fabrika...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...550 milyon dolarlık...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, 1 tane fabrika...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Türk-Japon ortaklığıyla açılan ve şu anda 2 bin kişinin çalıştığı Sumitomo Fabrikası Çankırı’da açılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye’de, Çankırı Kurşunlu’da 1 milyon metrekare kapalı alana sahip olan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sen, 1 milyon metrekare kapalı alan duydun mu hiç?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Avrupa’nın en büyük seramik ve granit fabrikası Çankırı Kurşunlu’da AK PARTİ döneminde açılmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yüzlerce fabrika AK PARTİ döneminde açılmıştır.

Bu kadar hakikati bile görmezden gelen bir anlayışı milletimizin mahşerî vicdanına havale ediyorum; bu kadar “Güneş yoktur.” demek ancak bu şekilde izah edilebilir. Cumhuriyet Halk Partisi yönetiminin artık maddi gerçekliği, varlığı bile inkâr eden bir konuma gelmesi nasıl bir şaşkınlık içerisinde olduğunu gözler önüne sermektedir.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu fırsatı verdiğiniz için teşekkürlerimi arz ediyorum Sayın Grup Başkan Vekilim, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli Grup Başkan Vekilleri...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, bir dakika...

BAŞKAN – Siz de kayda geçirin.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum:

Şimdi hezeyan geçirmeye gerek yok ki. Niye bağıırıyorsun? Gerçeği söylersin, dersin ki... Bak, benim sesim.

Vallahi bütün herkes ayağa kalktı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ama sesim duyulsun diye, mikrofon kapalı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Olur mu? Bak, benimki duyuluyor.

Ben diyorum ki: Oradan, benim duyabileceğim kadarıyla devletin yaptığı 1 fabrika söylesene.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Olur, bak söylüyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, 1 fabrika söylesene...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 1 tane mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, 1 fabrika söyle devletin yaptığı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çankırı’ndan...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devletin yaptığı diyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Devlet de özel sektör de...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, 1 fabrika söyle!

Bağırma, Allah aşkına bağırma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bütün fabrikalarımız...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devletin yaptığı 1 fabrika söyle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...milletin hizmetinde.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devletin yaptığı 1 fabrika söyle...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çankırı’da 550 milyon dolarlık...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, yazıklar olsun...

BAŞKAN – Evet, Sayın Grup Başkan Vekilleri, teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 1 fabrika, 1 fabrika... Devletin yaptığı bir fabrika...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, çok önemli bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Siz de kayıtlara geçirin efendim, aradan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Sumitomo Lastik Fabrikası...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devletin yaptığı tek bir fabrika...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Çankırı’da birçok akü fabrikası...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devletin yaptığı tek bir fabrika...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Çankırı’ndan bir tane daha örnek vereyim...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın Grup Başkan Vekilleri...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Çankırı’da teknokentle ilgili şu anda 6.600 kişinin çalışacağı...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, bunların hiçbiri doğru değil.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Çankırı Karatekin Üniversitesinin inşaatına devam ediyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devletin yaptığı 1 fabrika, 1 tane fabrika?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Var, var; ÇAYKUR Fındıklı Fabrikası var.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şu anda Spor Bakanı değilsin. Otur!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var ya? Rize’de 4 tane fabrika yaptık. Hazan Çay Fabrikası, Fındıklı Çay Fabrikası...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bütün illerimizde teknokentler, devletin yaptığı fabrikalar... Sonuç itibarıyla şu anda İHA’sıyla, SİHA’sıyla, TİHA’sıyla, MİLGEM’iyle, Cirit Füzesi’yle bütünüyle bunlar Makine Kimya Endüstrisi Kurumunun içerisinde bulunan muazzam bir...

Sonuç itibarıyla, hakikati lütfen, kabul edin. (AK PARTİ, CHP ve İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar rica ediyorum lütfen.

Değerli arkadaşlar, lütfen rica ediyorum.

Evet, buyurun Sayın Türkkkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir fabrika söyleyebilir misiniz devletin yaptığı, 1 tek?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bölgemizden söyledim işte. Bak, sor Fındıklı Belediye Başkanı'na sor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 1 tek.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sümer Çay Fabrikası, Hazan Çay Fabrikası. Gel, beraber gezelim. Gel, beraber gezelim, gel! (AK PARTİ, CHP ve İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Devletin yaptığı 1 fabrika? Hep sattınız.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, devlet yaptı işte ÇAYKUR'u; yazın kapasiteyi 10 binden 11 bine çıkardı, ya!

Gel, beraber gezelim. Gel, götüreyim beraber!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sattınız ÇAYKUR'u be! ÇAYKUR bitti.

BAŞKAN – Arkadaşlar müsaade eder misiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Gel beraber gezelim.

Mehmet Bekaroğlu'na sor, Mehmet Bekaroğlu'na. Fındıklı Sümer Çay Fabrikası. Ya, fabrika ismi istemiyor musun? Söyledik işte. Ben, seçim bölgemden söyledim.

BAŞKAN – Sayın Bak, rica ediyorum.

Sayın Bak, lütfen müsaade eder misiniz?

Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

Sayın Türkkkan, buyurun.

Buyurun Sayın Türkkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Sayın Akbaşıoğlu konuşuyorken çok bağırınca yalanların kaybolacağını zannediyor, kaybolmuyor. Lisede matematiğiniz kaçtı Sayın Akbaşıoğlu, lisedeyken kaç alıyordunuz matematikten?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var ya?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir şey söyleyeceğim: 1 milyon metrekare kapalı alandan bahsediyorsunuz, 1 milyon metrekare kapalı alan, fabrika; böyle bir fabrika Türkiye'de var mı? Avrupa'da var mı arkadaş ya? Ya, yalanın da bir sınırı var. (CHP sıralarından alkışlar) 1 milyon metrekare kapalı alan... Allah Allah, ya! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Açıkça, bakın...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hangisi fabrika?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Pardon, pardon, bir dakika. Lütfen, arkadaşlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Fındıklı Sümer Çay Fabrikası...

Tamam, tamam; ben gezdireceğim onları.

BAŞKAN – Sayın Bak, bakın, Grup Başkan Vekili konuşuyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, sakince konuşuyorum, sakince. Arkadaşlar, siz susarsanız sakince konuşacağım ama...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkanım, mikrofonu açsınlar. Mikrofon kapalı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Açalım, buyurun, lütfen. “Açın.” diyorlar da.

BAŞKAN – Hayır canım, onların demesiyle mi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Mikrofondan duymak istiyoruz.” diyorlar, “Halk da duysun.” diyorlar da... Halkın huzurundayız.

Sayın Grup Başkan Vekilim, sizi de -zatualinizi de- özellikle Engin Özkoç Bey’i de beraber -yarın çalışıyoruz ama arzu ederseniz cuma günü- hemen buradan bir saatimizi alır... Sizi Çankırı Kurşunlu’da -bir saat, buradan bir saat- 1 milyon metrekare...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Adı ne ya?

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Adı ne, adı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Söğüt Seramike ait seramik ve granit fabrikası, Avrupa’nın seramik ve granit alanında en büyük fabrikası...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Özel sektör.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, değerli arkadaşlar, sizi davet ediyorum, beraberce gezelim.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, siz bu müzakerelerin bitmesini istemiyorsunuz galiba.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 234) (Devam)

BAŞKAN – Evet, 3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İhracat rekorları kırıyor, 700 insan oradan evine ekmek götürüyor Allah’a çok şükür. 1 milyon metrekare kapalı alana sahip ve benim de... Sonuç itibarıyla şunu söyleyeyim: Sayın...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Rize’ye gel. 5 tane fabrika.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Özel sektör, Osman, özel...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, ÇAYKUR devlet ya! Ağabey, ÇAYKUR devlet ya!

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri...

Sayın Bak, lütfen, rica ediyorum ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Geliriz de o özel fabrika.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Rize’ye gel, Rize’ye.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çankırı’ya geliyor musunuz? Çankırı’ya, Kurşunlu’ya geliyor musunuz? Sizin, Sayın Kılıçdaroğlu’nun inkâr ettiği barajı da göstereyim. “Kızlaryolu Barajı yok.” diyordu ya Sayın Kılıçdaroğlu, gelin, oraları gezdireyim ben size, ev sahipliği yapayım, beraberce...

BAŞKAN – Ya, rica ediyorum, Allah rızası için yapmayın lütfen.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hep beraber gidelim, Sayın Kılıçdaroğlu’nun inkâr ettiği Kızlaryolu Barajını size göstereyim.

BAŞKAN – Bakın, müsaade ederseniz 3’üncü madde üzerinde konuşmacı hatibi davet edeceğim.

Evet, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Toğrul, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Engin Başkan, Rize’ye gel. 500 ton kapasiteli 2 tane... Gel, gel...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Osman Bey devam ediyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, hatibi davet ettim, lütfen.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Gel, gezdireceğim seni, gelin ya! ÇAYKUR diyorum sana ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onlar gecekondtu.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Toğrul.

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Salih Bey...

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Başkanım, konuşmalar devam edince...

BAŞKAN – Sayın Akar, rica ediyorum... Haydar Bey, lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, lütfen ya... Salih Bey’e izah etmeye çalışıyorum, anlatmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Sayın Mevkidaşım, lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Size yardımcı olmaya çalışıyorum.

BAŞKAN - Sayın Toğrul, buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, sizleri, Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

İşin doğrusu, tabii, uluslararası sözleşmeler üzerine söz aldım ama uluslararası sözleşmeden ziyade ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum ve buna bağlı olarak yaşanan sorunlar üzerine konuşmamı sürdüreceğim. Türkiye halkları, günümüzde derinleşmiş bir ekonomik kriz ve çöküş hâlinde olan bir ekonomik sistem içerisinde yaşıyorlar. Saraya ve saraya yakın yandaşa göre ekonomi tıkırında ama halka göre ekonomi batık durumda. Kapanan şirket sayısı artıyor, batık krediler nedeniyle iflaslar artıyor, icra dosyalarının sayısı artıyor, takibe düşen kredi miktarı artıyor; esnaf iflasın eşiğinde, çiftçiler tarlasını ekemiyor, KOBİ’ler borç batağında; enflasyon, işsizlik, döviz kuru, cari açık ve yoksulluk tarihî rekor kırmış, saraya göre ekonomi nasıl tıkırında, gerçekten biz anlamış değiliz.

İktidar olarak rakamlarla oynayarak ekonominin iyi gittiğini söylüyorsunuz ama biz size söyleyelim, ekonomi iyi gitmiyor. Rakamlarla oynayarak enflasyonun yüzde 14-15 olduğuna

inanmamızı istiyorsunuz fakat biz biliyoruz ki memlekette gerçek, reel enflasyon yüzde 30'un üzerinde; her şey ateş pahası. Rakamlarla oynuyorsunuz ve işsizliğin yüzde 12 civarında olduğunu söylüyorsunuz ama gerçek işsizlik yüzde 30 civarında. Türkiye, yüksek enflasyon ve faizle dünyada ilk 5 ülke arasına girmiş durumda. Bu, vahim bir durumdur. Bütçe açığı 172,7 milyar TL'ye, cari açık 40 milyar dolara yakın ve millî gelirin yüzde 5,6'sı... Yüzde 5 kritik eşik, dünyanın her yerinde bu rakam ülkenin krizde olduğunu söylüyor, bizde bu rakam 5,6 ama buna rağmen "Ülkede ekonomik kriz yok." diyorsunuz.

Sayın vekiller, peki, pandemi dönemiyle birlikte ekonomi ne oldu? Kötü durumda olan ekonomi daha da katmerleşerek kötüleşti. Gerek iktidarın yanlış politikaları gerekse de pandemi nedeniyle yaşanan ekonomik krizden dolayı dar gelirli daha da yoksullaştı, vatandaş işini kaybetti. Birçok iktidar yurttaşlarını pahalılık karşısında korumaya yönelik tedbirler alırken AKP iktidarı sadece borç vererek yoksulluğu derinleştirdi, iktidar, yurttaş desteklemek yerine onları borçlandırdı. Pandemi sürecinde bütün hükümetler ikilemle yüz yüze kaldı, ekonomi mi, insan mı; ekonomi mi, halk sağlığı mı? Türkiye'de ise bu ikilem böyle kurulmadı,

"Kâr mı, rant mı, sermaye mi?" diye bakıldı meseleye. Çok net olarak, işbaşındaki rejim "Rant, kâr ve sermaye" dediği için sorunlar katmerleşti. Zaten 2020 yılında vatandaş zor bir yıl geçirdi, 2020 yılında vatandaşlarımız ekonomik olarak büyük bir yara aldı. Sadece elektrik ve doğal gaz konusunda bile 2020 yılının ilk on ayında 3 milyon kişinin elektrik ve doğal gaz aboneliği kesilmiş durumda. Normalde böyle şartlarda iktidarlar ne yapar? Vatandaşlarına umut verir, vatandaşlarına gelir güvencesi verir, onlara iş-aş müjdesi verir ama yeni yılın ilk saatlerinde vatandaşlarımız iktidardan ne duydu? Tek bir şey duyular: Zam, zam, zam... Pandemiyle birlikte gıda ürünlerine yapılan fahiş zamlar yoksulluğu derinleştirdi, insanlar zaruri ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz noktaya geldiler, bu dönemde meyve sebze, yağ ve bakliyat gibi birçok temel gıda maddesinde fahiş fiyatlar söz konusu oldu.

Bakın, İstanbul'da 402 mahalle bakkalıyla yapılan bir araştırmaya göre, salgın sonrası veresiye yazdırılanların sayısı yüzde 32,2; veresiye defterindeki borç miktarı yüzde 54,8 arttı. En çok veresiye yazdırılan ürünler nedir biliyor musunuz? Ekmek ve yumurta değerli arkadaşlar.

Sayın milletvekilleri, geldiğimiz noktada yurttaş için bıçak kemiğe dayanmış durumda. İktidar, pandeminin birinci dalgasında iş yerlerini kapattı, işçiler ekmeksiz, aşsız şekilde evlerine gönderildi; esnafın iş yerlerini güvencesiz olarak kapattı, esnafı iflasa sürükledi, daha önce ciddi anlamda sorunları bulunan esnafın, pandemi süreciyle birlikte sorunları daha da derinleşti, "pandemiyle mücadele" adı altında esnaf cezalandırıldı. İktidar hep bir ağızdan "Türkiye tırmanışta. Türkiye uçuyor." diyor ama esnaf battıkça batıyor.

AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan diyor ki: "Bazı dostlar bize geldi 'Dükânlar kapanıyor.' dedi, işte rakamlar ortada." Ama gerçek rakamlar nedir biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Sadece 2019 ve 2020 yılında 214 bin küçük esnaf dükânlarının kepenklerini kapattı. Türkiye'de yaklaşık 6 milyon sokak esnafı var ama bu insanları dikkate alan tek bir yetkili olmadı. Esnaf bu dönem "Dışarı çıcarsak coronadan, evde kalırsak da açlıktan öleceğiz." diye feryatta bulundu.

Sadece 2019'da 3.406 kişi intihar etti değerli arkadaşlar. Öte yandan sadece 2021 yılı Ocak ayı içerisinde işsizlik, geçim sıkıntısı gibi ekonomik nedenlerle 9 yurttaş intihar girişiminde bulundu, 5 yurttaş hayatını kaybetti. Yine 1-13 Şubat 2021 tarihleri arasında ise 9 yurttaş intihar girişiminde bulundu, 7 yurttaş hayatını kaybetti.

Değerli arkadaşlar, küçük esnaf açısından durum bu ama son olarak da bugün, işçinin yaşadığı ciddi bir sorundan bahsetmek istiyorum: “Kod 29” diye bir garabet çıkarıldı. Son günlerde özellikle işverenler tarafından kod 29 gerekçesiyle birçok insanın, işçinin işine son veriliyor. Kod 29 gerekçesiyle çıkarılan işçi başka bir yerde de çalışmıyor değerli arkadaşlar çünkü yüz kızartıcı suç olarak tarif ediliyor ve insanlar işinden ediliyor.

Peki, gerçekte insanlar, işçiler niye işinden çıkarılıyor biliyor musunuz? Sendikal çalışma yaptıkları için, örgütlendikleri için patronlar tarafından kod 29 gerekçesiyle işlerinden çıkarılıyor, değerli arkadaşlar. Bakın, Sosyal Güvenlik Kurumunun işten ayrılış kodları arasında yer alan kod 29, işveren tarafından, işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeniyle fesih anlamına geliyor. İşverenin çalışanı kod 29’la işten çıkarabilmesi için işçinin, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 25’inci maddesinin II’nci bendi kapsamında belirtilen fiillerden birini işlemesi gerekiyor. Pandemi başlarında İş Yasası’na eklenen geçici bir maddeyle sözde yasaklanan işten atma, 25/II maddesiyle yani kod 29 olarak bilinen... Bu madde kapsam dışı bırakıldığı için insanlar bugün işlerinden oluyor. Kod 29’la patronlar işçileri tazminatsız işten alıyor.

Değerli arkadaşlar, son olarak kod 29 gerekçesiyle Antep’te bugün, işinden atılan işçilerin durumunu anlatmak istiyorum. Türkiye genelinde olduğu gibi, vekili olduğum Gaziantep’te de ahlaksız davranış anlamına gelen kod 29 maddesi nedeniyle işten çıkarmalar giderek artıyor. Toplam 630 işçinin çalıştığı Yasin Kaplan Halı Fabrikasında kod 29 gerekçesiyle son bir hafta on gün içerisinde 17 işçinin işine son verildi. Daha önce de aynı şey Güven Boyada yaşandı, benzer şekilde işçilerin işine son verildi. Kod 29’la işten atılan işçiler sanki alınlarına bir kara leke sürülmüş gibi başka yerlerde de iş bulamıyorlar. İşverenler, her ne kadar, işçinin ahlak ve iyi niyet durumunu sorgulayarak kod 29’la işçilerin işine son veriyorlarsa da gerçeğin böyle olmadığını herkes biliyor. Yasin Kaplan Halı Fabrikasında çalışan ve işten atılan 17 işçinin suçunun, daha önce işten atılan 2 arkadaşının haksız yere, tazminatsız işlerinden atılmasına tepki göstermek, açıklanan düşük zam oranına itiraz edip insanca yaşamaya yetecek bir zam talep etmek ve bunlar için fabrika yönetimiyle toplantı yaparak taleplerini ve şikâyetlerini dile getirmek olduğunu çok iyi biliyoruz. Ve en önemlisi, bu işten çıkarılmaların asıl nedeni ise sendikalaşmadır değerli arkadaşlar.

Kısaca, bu sürece ilişkin gerekli tedbirler alınmazsa kod 29 yasal ihtiyacın ötesine geçerek işçi kıyımının silahı hâline gelecektir, bunu belirtiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir. İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası “Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir.” hükmünü havidir. Bu hüküm uyarınca, teklifin açık oylamasını 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum. Belirtilen gündeki birleşimde, gündemin “Oylaması Yapılacak İşler” kısmında teklifin tümünün açık oylaması yapılacaktır.

2’nci sıraya alınan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 120) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 120 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Söz talebi yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KALKINMA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI VE ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 26 Nisan 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması" ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair "Notalar"ın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Evet, madde üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş.

Beş dakika da şahsı adına, toplam süreniz on beş dakika. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu konuşmamda kamu çalışanlarının yani devlet memurlarının sorunlarını bir kez daha dillendirmek istiyorum. Türkiye'nin önde gelen memur konfederasyonlarından olan TÜRKİYE KAMU-SEN geçtiğimiz haftalar içerisinde Yüksek İstişare Kurulu Toplantısı gerçekleştirmiştir. Söz konusu toplantı sonrasında yayınlanan bildiride Türkiye Büyük Millet Meclisinden, Hükümetimizden bazı talepleri var. Bu talepleri burada ifade etmeye gayret edeceğim. Devletimizin olmazsa olmazı kamu çalışanlarımız ekonomik ve sosyal yönden oldukça büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Özellikle son bir yıldır yaşanan pandemi süreci toplumun diğer kesimlerinde olduğu gibi, kamu çalışanlarımızda da büyük sıkıntılara sebep olmuştur.

TÜRKİYE KAMU-SEN Yüksek İstişare Kurulu madde madde şu taleplerde bulunuyor: "Covid-19 salgını tüm hızıyla sürerken salgına karşı insanüstü mücadele veren, başta sağlık çalışanları olmak üzere kamu çalışanları maddi ve manevi olarak desteklenmelidir. Ekonomik gerçekler dikkate alındığında memur maaşlarına ilave zam yapılmak zorundadır. Hâlihazırda açıklanan resmî enflasyonun yüzde 14'leri aştığı 2020 yılında memur maaşları enflasyon farkı dâhil yalnızca yüzde 9,8 oranında artmıştır. Yaşadığımız pandeminin de etkisiyle gıda fiyatlarındaki artış yüzde 21'leri aşmıştır. Aylığın zorunlu harcamaları aynı oranda yükselmiştir. Buna bağlı olarak kamu çalışanlarının ve emeklilerin alım gücü son bir yılda yüzde 11 düşmüştür. Merkez Bankasının faizleri artırması önümüzdeki dönemde enflasyonun daha da yükseleceğinin işaretidir. Kaldı ki bu dönemde memur maaşları altın, gümüş, döviz, gayrimenkul gibi tüm yatırım araçları karşısında yüzde 50'ye varan oranlarda değer kaybetmiştir. Hâl böyle iken yetkili olduğu hâlde etkisini ortaya koyamayan, sözde yetkili sendikalar

(x) 120 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ve konfederasyonların basiretsizliği nedeniyle 2021 yılında memur maaşlarına yalnızca yüzde 3+3 zam yapılması kararlaştırılmıştır. Bütün bu gerçekler ışığında, 2021 yılı için memur ve emeklilere reva görülen bu zammın hiçbir mesnet ve karşılığı bulunmamaktadır. Gerek ekonomik gerçekler gerekse resmî tahminler göz önünde bulundurulduğunda, 2021 yılı için memur ve emeklilere yapılması kararlaştırılan yüzde 3+3 zammın güncellenmesi ve geçmiş dönem kayıplarını da karşılayacak şekilde tatminkâr bir maaş artışı yapılması zorunludur. Kamudaki her türlü ayrımcılığa son verilmesini istiyoruz.” diyor sendika bu maddede de. “Covid-19 salgını esnasında ayırım yapmaksızın bütün kamu görevlilerimizin yaptığı fedakârlıklar bir kere daha görülmüşken çalışanlarımızı sendikal aidyetler üzerinden ayırma, bölünme ve baskı ortamına sürükleyen anlayışı kabul etmiyoruz. Kamudaki her türlü ayrımcılığın bir an önce sonlandırılmasını talep ediyoruz. Evrensel sendikacılığa uygun, uluslararası sözleşmelerde tanınan hakları içeren adil, demokratik ve çağdaş bir sendika ve toplu sözleşme kanunu istiyoruz. Vergi adaletsizliğinin çözülmesi, 3600 ek gösterge uygulamasının tüm memurları kapsayacak şekilde genişletilerek hayata geçirilmesi, bütün ek ödemelerin emekli maaşı hesabına esas alınması, kamuda liyakatin geçerli olması, mülakat uygulamasına son verilmesi, bütün güvencesiz, sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesi olmazsa olmaz taleplerimizdir.”

Değerli milletvekilleri, yine aynı bildiriye, devamla şunlar söyleniyor: “Vergi adaletsizliği son bulmalıdır. Bugün, kamu görevlilerinin en büyük sorunlarının başında ülkedeki vergi sisteminin adaletsizliği gelmektedir. Gelir dağılımındaki adaletsizliğin kaynağı da vergi sistemindeki bu adaletsizliklerdir.” Ücretli kesimden alınan gelir vergisi oranlarının kısa sürede yüzde 20 ve yüzde 27’lik dilimlere yükselmesi nedeniyle kamu görevlilerinin maaşları yıl içinde düşmekte, alınan maaş zamları artan vergi yüküne gitmektedir. Bu nedenle, TÜRKİYE KAMU-SEN Yüksek İstişare Kurulu, gelir vergisine ilişkin mevzuatta çalışanlar lehine bir düzenleme yapılmasını ve kamu görevlilerinin ödediği gelir vergisi oranının yüzde 15’e sabitlenmesini talep etmektedirler.

“3600 ek gösterge konusu, bütün memurları kapsayacak şekilde genişletilerek sonuca bağlanmalıdır.” talebi de bu taleplerin içindedir. “Sayın Cumhurbaşkanı tarafından verilen söze paralel olarak öğretmen, din görevlisi, hemşire ve polislerle birlikte şube müdürleri, müdürler, müdür yardımcılar, şefler, merkez taşra ayırımına tabi tutulanlar ile kurum içi yükselme sınavıyla gelen uzmanlar, idareci konumundaki kamu görevlileri, denetmenler, avukatlar ek gösterge uygulamasından hiç faydalanamayan mübaşirden teknisyen yardımcına, şoförden hizmetlisine, yardımcı hizmetli sınıfına kadar olan personel gibi bütün kamu görevlilerinin ek gösterge rakamlarının yeniden ve adaletli bir şekilde düzenlenmesi elzemdir. Bütün ek ödemeler emekliliğe sayılmalıdır. Kamu görevlilerinin çalışırken elde ettiği ücret ile emekli olduğu zaman alacağı maaş arasındaki uçurumu kapatmak, özellikle emekli kamu görevlilerini yoksulluk sınırında yaşamaktan kurtarmak amacıyla memur maaşını oluşturan bütün kalemler ile ek ödeme, döner sermaye, ek ders, sosyal denge sözleşmesi gibi tüm ödemelerin emeklilik keseneğine dâhil edilmesi, yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi, bu yolla her çalışanın eline geçen ücretle orantılı emekli maaşı almasının sağlanması gerekmektedir.” deniliyor.

Yine, bildiriye devamla deniliyor ki: “Görevde yükselme ve atamalarda tarafsızlık ve liyakat esas alınmalıdır. Kamu görevlilerinin atanmalarında, görevde yükselmelerinde, tayin ve terfilerinde tarafsızlık ve liyakat ilkelerinden vazgeçilmemesi, idareci kadrolarına hak eden liyakatli kamu görevlilerinin getirilmesi, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışma barışının, birlik, dayanışma ve

verimlilik artışının sağlanması için en temel gerekliliktir.” Bildirinin devamında “Kamu görevlileri arasında kadrolaşmanın, adam kayırmanın, haksızlığın, hukuksuzluğun son bulmasının, kamu kurum ve kuruluşlarının idarecilerinin tarafsızlığının sağlanmasının, adil bir sınav ve atama sistemiyle çağdaş bir yönetim anlayışının oluşturulmasından geçtiği bilinmelidir.” deniliyor.

Bu kapsamda, özellikle, yönetici atamalarında yazılı sınava dayalı, adil, şeffaf ve tarafsız bir sistem oluşturulmalı, kamuya personel alımlarında mutlak surette yazılı sınava itibar edilmeli, taraflı değerlendirmelere açık sözlü sınav uygulamalarından bir an önce vazgeçilmelidir. Sözleşmeli personel istihdamına son verilmeli, tüm sözleşmeli personel kadroya geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, “Kamuda iş güvencesini zayıflatan, her türlü baskı ve istismara açık bir yapı arz eden, ‘4/B’li’, ‘4/C’den 4/B’ye geçen sözleşmeli’, ‘geçici, vekil’, ‘idari hizmetli sözleşmeli’ gibi adlar altında güvencesiz istihdam modelinin kaldırılarak personelin memur kadrolarına geçirilmesi sağlanmalı, kamu kuruluşlarında memur işi yapan işçiler de aynı çerçevede kadroya geçirilerek kamu istihdam yapısı güvenceli bir şekilde düzenlenmelidir. Yardımcı hizmetler sınıfı personelinin beklentileri mutlaka karşılanmalıdır. Kamuda liyakat ilkesinin bir gereği olarak yardımcı hizmetler sınıfı da dâhil personel bir defaya mahsus olmak üzere genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmeli, bu yolla kamu görevlilerimiz arasında oluşan adaletsizlikler giderilmeli, herkesin eğitim seviyesinin gerektirdiği kadro derecesine yükselmesi sağlanmalıdır. Kamu görevlilerinin acil çözüm bekleyen sorunlarının, hazırlanacak bir memur paketi içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasalaşarak çözüme kavuşturulmasını istiyoruz.” diyorlar. TÜRKİYE KAMU-SEN Yüksek İstişare Kurulu “Yukarıdaki sıraladığımız taleplerimizle birlikte, kamu görevlilerimizin bayram ikramiyesi, sosyal yardımların emeklilere ödenmesi, aile bütünlüğünün korunması, kadın istihdamının geliştirilmesi, kreş ve gündüz bakımevleri açılması, zorunlu rotasyon, sicil ve disiplin uygulamaları, görevde yükselme, atama ve yer değiştirme gibi personelin ekonomik durumunu, verimliliğini ve etkinliğini doğrudan etkileyen konulardaki sorunların sürüncemede bırakılmamasını istiyoruz ve bu sorunların çözülmesi için mutlaka bir memur paketinin hazırlanmasında ısrarcıyız.” diyorlar. “Hazırlanacak memur paketinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanunlaşarak sayıları 3 milyonu aşmış olan kamu görevlilerimizin beklentilerinin bir an önce karşılanması sağlanmalıdır.” denilerek sözler bitiriliyor.

Değerli milletvekilleri, bu açıklama gerçekten çok önemli. TÜRKİYE KAMU-SEN, Türk memur hareketinin millî ve gerçekçi bir sendikasıdır; hak, hukuk ve adalet noktasında Türkiye sevdalılarının oluşturduğu bir kuruluştur. Bu kuruluşun bu talepleri asla kulak ardı edilmemelidir ama bu kuruluş diyor ki burada: “Kamu kurumlarında hâlâ ayrımcılık var, adaletsizlik var, hukuksuzluk var, liyakat hâlâ geçerli değil, geçer akçe değil.” Bunları artık on sekiz yıllık AK PARTİ iktidarında sonlandırmamız lazım. Yeter artık! Artık sözlü sınavlar kaldırılmalı, artık yükselme sınavlarına yeni bir yöntem geliştirilmeli -burada ifade ediliyor- artık kamu düzeninde huzur sağlanmalı ve diyoruz ki: “Siyasi iktidar bu taleplere sessiz kalmamalı.”

Bilindiği gibi, 2021 yılı için memurlara yüzde 3+3 artış öngörülmüştü. İlk altı ay için öngörülen yüzde 3'lük zammın yarısından fazlası ocak ayında erimiştir. Ocak ayı enflasyonu yüzde 1,63 oranında gerçekleşmiştir. Aslında, memurlarımız sadece hakkı olanı istiyor, millî gelirden payına düşeni istiyor; sözün özü adalet istiyor. Kamuda ayrımcılık sonsalsın, atamalara liyakat gelsin ve tekrar ediyorum, on sekiz yıllık AK PARTİ iktidarında bu talepler bugüne kadar karşılanmadı, artık karşılansın isteniyor

çünkü şöyle deniliyor: “Devlette adalet olmazsa, kamuda liyakat olmazsa, kamu çalışanları arasında huzur olmazsa; devletin kurumları, devletin memurları Türk milletine sağlıklı, nitelikli, gerçekçi hizmet veremez. Huzurun olmadığı yerden sağlıklı hizmet çıkmaz. O bakımdan, inşallah bu talepler karşılanır ve yine buradan ifade etmeliyim ki başta memur emeklileri olmak üzere SGK ve BAĞ-KUR emeklilerinin de emeklilik sisteminde adaletli bir noktaya getirilmesi, hâlen asgari ücret altında maaşı olan tüm emeklilerimizin emekli maaşlarının asgari ücret seviyesine artırılarak yeni bir düzenleme yapılmasını buradan talep ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına, 1’inci madde üzerinde Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Çakırözer, süreniz beş dakikadır; ek süre vermiyorum, bilginize.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum

Ülkemizde ekonominin beceriksiz ellerde, yönetilemez noktaya getirilmesi nedeniyle yurttaşlarımız zor günler geçirmekte. Size bugün Eskişehir’den örnekler vereceğim. Pandemide bir yılı geride bırakmak üzereyiz. Esnaf kan ağlıyor. 3 üniversitemiz kapalı, 100 bin öğrenci gelmediği için ticaret durmuş durumda. Sadece Bağlar’da yüzlerce öğrenci “apart”ı kapalı durumda.

Bir de pandemi yasakları var. Emek Mahallemizden, esnaf lokantalarından geliyorum. Köfteci Yaşar’ın, Konyalım Pidenin, Emek Simitçisinin, Dönerci İsmail Usta’nın derdini anlatacağım. Lokantalara müşteri yasak, ciolar yüzde 80 düşmüş durumda. Doğal gaz, elektrik, su faturaları; kiralara ödenmiyor. Arabasını, evini satmak zorunda kalmış durumda; evine eklemek götüremiyor esnaf. “Destek verdik.” diyorsunuz, bu destekler Emek Mahallesi’ne uğramamış. Köfteci Yaşar mesela, dört masasına müşteri alamadığı için sadece paket servisi veriyor; kendi pişiriyor, kendi kuryelik yapıyor; günde 100 lirayla dükkân kapatıyor. Bu 100 lirayla evini mi geçindirsin; kirasını, faturasını mı ödesin; hangisini yapsın?

Bir yanda Köfteci Yaşar’ın dört masasını yasaklıyorsunuz virtüs bulaşır diye; diğer yanda lebalep parti kongreleri, kayak merkezleri ağzına kadar dolu. Vatandaş cenazesinde acısını sadece 10 kişiyle paylaşabiliyor ama protokol cenazelerinde ne sınır var ne de mesafe. Ayıptır, gınahtır; bir an önce bu lokantaların, HES kodu ve hijyen kurallarına göre hizmete açılması şarttır.

Sadece Eskişehir’de son bir yılda 178 lokanta, 150 kahvehane, 117 berber, 54 tuhafiyeci esnafı kepenk kapatmak zorunda kalmış; tam 550 bakkal, 74 servisçi işini devretmek zorunda kalmış. Böyle, Eskişehir gibi 81 tane il var değerli arkadaşlar. Bu esnafımızın yanında olmamız lazım.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye’nin en yaşanabilir illeri arasında bulunan Eskişehir’imizde bile evlatlarımızın eğitime erişimini sağlayabilmiş değiliz. EBA’ya erişemeyen öğrenci sayısı 11 bini bulmuş. Ankara’dan 11 bin tablet istenmiş, sadece 2 bin tane gönderilmiş, gerisi yok; bu hepimizin ama hepimizin ayıbıdır.

Değerli arkadaşlarım, neye baksak elimizde kalıyor. Milletvekili arkadaşımız gitti, gördü; 5 bin nüfuslu Güllük Mahallemizde haftada 300 haneye icra gönderiliyor.

Emeklilerimize, bu ülkenin kalkınmasına on yıllarca çalışıp katkı sağlayan emeklilerimize şu salgında hak ettikleri refahı veremiyoruz. Cumhuriyet Halk Partisinin ısrarlı talepleriyle getirilen 2 bayram ikramiyesi bile yıllardır hâlâ bin lira, enflasyon oranında dahi artmıyor. Emeklilerimiz muayene

katkı payları altında da ezilmekte. Neden böyle? Çünkü millî zenginliğimiz üç-beş müteahhide peşkeş çekilmekte, sarayın hesapsız harcamalarına gitmekte, kaynaklarımız işte böyle tükenmekte. İktidar üç-beş yandaş müteahhidin derdiyle dertlenirken Eskişehir’de başta Büyükşehir Belediyemiz olmak üzere belediyelerimiz hemşehrilerimiz için seferber, hem de gelirlerindeki yüzde 80-85’lik düşüşe rağmen. Sadece Büyükşehir Belediyemiz 181.821 hemşehrimize erzak, gıda ve benzeri aynı yardımda bulunmuş durumda. Bağış hesaplarına el koyduğunuz belediye aşevlerimiz binlerce Eskişehirliye her gün sıcak yemek dağıtıyor. Tepebaşı Belediyemiz, Odunpazarı Belediyemiz esnafımıza kol kanat geriyor. Saray yönetimi üç-beş yandaş müteahhitin işlettiği hazine garantili havaalanlarının milyarlık kiralarnı ertelerken onların dönüp bakmadığı küçük esnafın yardımına Büyükşehir Belediyemiz koşuyor. Tam 347 işyerinden pandemi süresince kira alınmazken 308 işyerinin de kira bedeli ertelenmiş durumda. Cumhuriyet Halk Partili Millet İttifakı’nın belediyeleri bu dönem verdikleri hizmetlerle halkımızın en önemli güvencesi, hepimizin gururu olmuş durumda.

Yeri gelmişken sizlere bu pandemi ortamında en fazla destek vermemiz gereken çiftçilerimizi anlatmak isterim. Bir tarafta gübre, mazot, elektrik faturalarının yükü, diğer yanda ürünün para etmiyor olması. Mahmudiye’de soğan depolarda çürüyor. Alpu’nun, Çiftelerin, Seyitgazi’nin çiftçisinden buğdayı ucuza alan devlet, şimdi ithal buğdaya dünyanın parasını döküyor.

Değerli arkadaşlarım, Mihalicçık’ta, Diközü köyünde 15 traktörden 8’ine haciz gelmiş, 22 bin liralık borç 150 bin lira olmuş. Dönüm başına 15 lira, her çiftçiye en az 2 bin lira DSI “sorma, ver faturası” göndermiş. Böyle sorumsuzluk, böyle vurdumduymazlık, böyle devlet yönetimi olmaz.

Değerli arkadaşlarım, nereye baksak -dediğim gibi- elimizde kalıyor ama umudumuz vardır, umut Millet İttifakı’ndadır, umut Cumhuriyet Halk Partisindedir.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı, İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

3’üncü sıraya alınan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 54) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 54 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI İLE IRAK CUMHURİYETİ SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI ARASINDA SU ALANINDA MUTABAKAT ZAPTI VE MUTABAKAT ZAPTINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 25 Aralık 2014 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı” ve Mutabakat Zaptında değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Olcay Kılavuz'un.

Buyurun Sayın Kılavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OLCAY KILAVUZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milleti; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye ve Irak arasında su alanında imzalanan mutabakat zaptına dair kanun teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Türkiye Cumhuriyeti ve Irak Cumhuriyeti yüz yıla yakın süre zarfında iyi ilişkiler geliştirmiş iki dost ve kardeş ülkedir. İki ülkenin sınır birlikteliğinin yanı sıra ortak tarihî geçmiş ve sosyal dokuya sahip olması, dostane ilişkilerin yürütülmesi ve karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesi açısından doğal bir ortam yaratmakla birlikte ekonomik, kültürel, sosyal, siyasi ve askerî alanlarda iş birliği yapılmasını zaruri kılmaktadır. Bu ikili ilişkiler, Türkiye ve Irak'ın bölgede söz sahibi olması, mevcut sorunların karşılıklı güven içerisinde suhulete erdirilmesi ve iki ülkenin refahının artırılması bakımından elzemdir.

Küresel ısınmadan kaynaklı iklim değişiklikleri etkisini gün geçtikçe artırmakta ve hissettirmektedir. Bu etkiyi en aza indirebilmek, gelecek nesillerin sağlığını ve refahını muhafaza etmek ve ülkelerin kalkınmasına katkı sunmak adına su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasında sınıraşan sulara ilişkin komşu ülkelerle yapılacak olan iş birliğinin önemi aşikârdır. Bu iş birliği taraflar arasında eşitlik ve karşılıklı fayda temelinde oluşturulmalıdır. Özellikle uluslararası hukukta sınıraşan sulara ilişkin bağlayıcı bir metin ya da teamül olmaması iş birliğini, özel koşullar bağlamında nüfus, ekonomi, sosyal yapı, güvenlik ve suya duyulan ihtiyaç gözetilerek çözümü zorunlu kılmaktadır. Türkiye bu konuda uzun yıllardır izlediği sınıraşan sular politikasında suyun insani boyutunu her zaman ön planda tutmakta, uluslararası hukukun değerlerini gözeterek hakkaniyete yaraşır bir tutum sergilemekte, suyu politik bir silah olarak kullanmamakta, aşağı kıyıdaş ülkelerle iş birliği odaklı bir politika izlemeye ve uygulamaya devam etmektedir.

(x) 54 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Türkiye ve Irak arasında 1980 yılında kurulan Ortak Teknik Komiteyle Türkiye, havza sularının tartışılması ve su sorununun çözülmesi hususunda önemli bir adım atmıştır. Günümüzde de Irak’la akdedilen protokoller uyarınca ilişkiler devam etmektedir. Bu noktada hakça, akılcı ve etkin kullanım yaklaşımını benimseyen Türkiye için “iki nehir tek havza” ilkesi vazgeçilmez bir koşuldur. İki nehrin tek bir nehir olarak denize dökülmesi bu konuda haklılığımızın bir yansımasıdır.

Bununla birlikte kişi başına düşen su miktarı ülkemizde 2020 yılı DSİ verilerine göre 1.346 metreküptür, bu oranlar Irak’ta da neredeyse ülkemizle aynıdır. Bu oran, ülkemizin su stresi yaşayan ülkeler arasında olduğunu gösterdiği gibi Irak’la aynı kaderi paylaştığımızın kanıtıdır. Bu sebepten ötürü, su ihtiyacımızın giderilmesi, gıda güvenliğimizin sağlanması, enerji ihtiyacının karşılanması ve GAP alanlarının sulanması bakımından Fırat ve Dicle Nehirleri konusunda ülkemizin çıkarlarının korunmasını da önemli görmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ve Irak ortak bir tarihî geçmişe, sosyal, kültürel ve siyasi ilişkilere sahip aynı coğrafyada yer alıp birbirine sınır olan iki ülkedir. Bu nedenden ötürü Türkiye-Irak ilişkilerinin geliştirilip güçlendirilmesi hem iki ülkenin hem de Orta Doğu coğrafyasının istikbali adına oldukça elzemdir. Bölgede huzur ve güven ikliminin oluşması, kan ve gözyaşının dinmesi ikili ilişkilerin geliştirilmesiyle mümkündür. Irak’ın toprak bütünlüğü ve siyasi birliğinin korunması Türkiye’nin Irak politikasının temelini oluşturmaktadır. Bununla birlikte, özellikle ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi, iki ülkenin ilişkilerinin sacayaklarından birini oluşturmaktadır. 2020 yılında Türkiye-Irak ikili ticaret hacmi 20 milyar doları aşmış; Irak, 2020 yılında ülkemizin üçüncü en büyük ihracat pazarını teşkil etmiştir. 2001 yılında kurulan Türkiye-Irak İş Konseyi, 20 Haziran 2019 tarihinde açılışı gerçekleştirilen Türkiye-Irak İş Forumu, ekonomik iş birliğinin artırılması hususunda sevindirici. Bununla birlikte, Şubat 2018’de Kuveyt’te düzenlenen Irak Donörler Konferansı’nda 5 milyar dolarla Irak’a en büyük yatırım taahhüdünde bulunan ülke Türkiye olmuştur.

Bunun yanı sıra, Türkiye-Irak ilişkilerinde Türkiye’nin güvenliği bizler için her zaman ön plandadır. Irak topraklarında konuşlanan kahpe ve kalleş PKK/PYD, DEAŞ gibi terör örgütlerinin varlığı Türkiye için tehdit oluşturmakta, Türkiye’de meydana gelen birçok terör olayı bu bölgede bulunan terör unsurları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, özellikle terör örgütü PKK’nın kampları Irak sınırları içerisinde bulunmakta ve hatta Irak şehirlerinde dahi faaliyet göstermektedir. Aynı zamanda FETÖ’nün de Irak’ta Türkiye aleyhine faaliyetler yürütmeye devam ettiği bir gerçektir. Türkiye-Irak ilişkilerinin daha güçlenmesi, Irak Merkezî Hükûmetinin terör örgütleriyle mücadele etmesiyle, topraklarını terör unsurlarından temizlemesiyle ve bu alanda iş birliğini önemsemesiyle mümkün olacaktır.

Türkiye, millî güvenliğini tesis etmek üzere uluslararası hukuktan kaynaklanan hakları ölçüsünde başta Pençe Harekâtı olmak üzere sınır ötesi operasyonlar gerçekleştirmektedir. Irak Merkezî Hükûmetinin bu operasyonlara gerekli ve yeterli desteği vermesi ilişkilerimizi daha da güçlendirecektir. Özellikle Kandil, Mahmur, Sincar hattının PKK’dan temizlenmesi, kadim Türk yurdu olan Kerkük’te PKK’nın etkinliğinin azaltılması hayati bir öneme sahiptir. (MHP sıralarından alkışlar)

Bugünlerde DEAŞ’ın Irak’ta faaliyetlerini artırdığını görmekteyiz. Bu noktada, PKK gibi DEAŞ’ın Irak topraklarında etkinliğini artırıp her iki ülke için de tehdit oluşturmaması adına Irak Hükûmetinin gerekli önlemleri alması zaruridir. Ayrıca, Suriye örneğinde olduğu gibi “DEAŞ’la mücadele” adı altında PKK terör örgütü ve uzantılarına alan açılmaması, özellikle küresel odaklar tarafından destek

verilmesinin önlenmesi hem ülkemiz hem de Irak için oldukça ciddi bir konudur. Bunun yanı sıra PKK'nın, Irak'tan Suriye'ye bir koridor açma isteği hepimizin malumudur. Bu husus da her yönüyle tetkik edilerek Türkiye'nin tarihî hak ve menfaatleri gözetilmelidir. Ayrıca, Türkiye Irak arasında açılması planlanan Ovaköy Sınır Kapısı ile Türkiye'den Basra'ya kadar uzanması planlanan yeni kara yolu ve tren hattı projelerinin de hem Türkiye hem de Irak için tarihî bir önemi haiz olduğunu belirtmek istiyorum. Bu projeler hem ekonomik hem siyasi olarak iki ülke ilişkilerine ciddi katkılar sağlayacağı gibi iki ülke vatandaşlarını birbirine daha fazla yakınlatacağı da malumunuzdur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak'ta bulunan Türkmen soydaşlarımız Irak politikamızda merkezi bir rol oynamalıdır. Irak'ın kurucu unsurlarından biri olan Türkmen soydaşlarımızın güvenliklerinin temini, hak ve menfaatlerinin garanti altına alınması Türkiye'nin Irak politikasının önceliğini oluşturmali, Türkmen soydaşlarımıza yönelik her türlü asimilasyon ve inkâr politikaları bertaraf edilmeli, şiddet ve terör eylemlerinin önüne geçilerek failleri bulunup cezalandırılmalıdır. Irak'ın kurucu unsuru olan kadim Türk varlığı yerel, ulusal, bölgesel ve küresel dinamiklere kurban edilmemelidir. Bununla birlikte, Irak'ta yer alan Türk kültür eserlerinin, tarih vesikalarının yok edilmesinin önlenmesine yönelik çalışma yapılmalıdır. Bu kapsamda, Kerkük gibi tartışmalı hâle getirilen Türkmeneli'nin diğer parçalarının statüsü de netleştirilmelidir. Ayrıca, Irak parlamentosunda yönetim, idari ve güvenlik mekanizmalarında Türkmen soydaşlarımızın diğer unsurlarla eşit temsili yolundaki adımları hayati bulmaktayız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bereketli topraklar üzerinde yaşıyoruz. Topraklarımız yüzlerce yıl sadece yurttaşlarımızın değil, birçok ülkedeki vatandaşların da âdeta can suyu oldu, kan verdi. Sularla çevrili bir ülkeye sahibiz; 3 yanımız deniz, akarsularımız ve göllerimiz 7 bölgede hüküm sürüyor ama bunların hiçbirinin kıymetini bilemedik. AKP'nin iktidarı döneminde 3 milyon 500 bin hektar tarım arazisi yok oldu. Bunların tamamı rantçı bir anlayışla yandaşlara peşkeş çekildi ve o verimli tarım arazileri yok edildi.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki yılların iki değeri var: Biri toprak, diğeri su. Bütün ülkelerin, insanlığın vazgeçilmezidir toprak ile su ama biz ikisinin de kıymetini bilemedik. Topraklar böyle de peki ya akarsularımız? Akarsularımıza kelepçe vurduk. 1924 ile 2003 yılları arasında bu ülkede özel sektörün ve DSİ'nin yaptığı 134 HES vardı, AKP iktidarı döneminde bu sayı 674'e çıktı; lisanslı ve lisanssız. Ve maalesef bunların hepsi, o doğanın yaratıcı özelliğini taşıyan akarsular ile çevresini tarumar etti. Bu da rantçı anlayışın bir ürünüydü. Oysa biz, o akarsularla birlikte sadece bölgeyi değil, komşularımızın da hayatını idame ettiriyorduk zira o akarsular insanlığın ortak malıdır. İyi komşuluk ilişkileriyle bölgedeki komşularımızla sularımızı birlikte kullanmak son derece kıymetli. Onun için bu uluslararası anlaşma son derece önemli ve önemsiyoruz.

Bakın, değerli milletvekilleri, Mezopotamya'nın toprakları var, iki evladı var o toprakların: Biri Dicle, diğeri Fırat. Dicle, 1.900 kilometre uzunluğuyla dünyanın en uzun nehirlerinden bir tanesi ve o Dicle 4 havzaya sahip, o nedenle bu bölgenin ortak değeridir Dicle. Peki, sorarım size: Dünyada kaç şehir “su şehri” diye anılır? Sınırlı sayıda, bunların bir tanesi de bizim ülkemizde. Meriç'le, Arda'yla,

Tunca Nehirleriyle Edirne, su şehridir. Peki, ya Çukurova'nın o bereketli topraklarını besleyen nehirlerimize ne demeli? Koca bir Çukurova'yı o iki nehir bereketli kılıyor; biz ise bunların hiçbirinin kıymetini bilmedik. Şimdilerde, adı "su fakiri" ülkeler arasında anılıyor çünkü vahşice sulama yaptık, çünkü bu bölgedeki bütün akarsulara kelepçe vurduk. Bize, 83 milyona cennet vad edilmişti, hayatımızı zehreden bu iktidar, bu ülkede yaşayan insanların hayatını âdeta cehenneme çeviren bir anlayışla hükmediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim, elbette sulara, toprağa çok önem vermemiz lazım. Niçin "bereketli topraklar" diyoruz? Tropikal meyveler ülkemize gelmeye başladı; ya, bu tropikal meyveler bile Türkiye'nin belli bölgelerinde ekildiğinde âdeta, o asıl ülkelerinden çok daha fazla, çok daha verimli ürün almaya başladık.

Bunların hepsini, hepimiz yakından biliyoruz. Peki, bütün bunları, topraklarımızı, sularımızı nasıl koruyacağız? Bunun korunmasının çok temel nedenlerinden bir tanesi, yeniden, iktidarın yok saydığı tarımı önemseyerek, tarıma gerekli desteği vererek topraklarımızı koruyabiliriz. Bugün artık, -saymayacağım, herkesçe malum- birçok tarım ürünü dışarıdan alınıyor. Oysa biz bu tarım ürünlerinin tamamının ihracatını yapıyorduk, tamamının. Şimdilerde sadece tarım ürünü değil, bizim sularımız bile artık çok farklı bir şekilde değerlendirmeye tabi tutuluyor. Göreceksiniz, ilerleyen yıllarda biz, suyla ilgili, belki komşularımızla birlikte farklı bir anlayışa bürüneceğiz. Çünkü önce var olan kendi ülkemizin yurttaşlarının su ihtiyacını karşılamaksa o zaman su ihtiyacını karşılamak adına suyun kıymetini bilmek zorundayız. Suyun kıymeti bilinmiyor, su hoyratça, bu iktidar döneminde, bahsettiğim şekilde, çok kötü bir şekilde kullanıldı, yok sayıldı tarımla birlikte ve bir süre sonra dönüp bakacağız, eyvah ki eyvah, ne suyumuz ne toprağımız bu ülkenin insanlarına yetmeyecek düzeye gelecek. Ve şöyle bir tehlike var değerli milletvekilleri: Su savaşlarından bahsediliyor, bu çok vahim bir olay. Eğer, dünyada su savaşları yaşanırsa, işte o zaman, çok net bir şekilde söylüyorum, insanlığın sonu gelir çünkü susuz bir hayatı düşünmek mümkün değil, çünkü su olmadan hele günümüzde hiçbir şekilde yaşamımızı sürdürmemiz mümkün değil ama biz sularla ilgili bakış açımızı Devlet Su İşlerinin yanlış politikalarına teslim ettik. Devlet Su İşleri "Yatırım yapacağız." diye bu su kaynaklarımızı kötü ellere emanet etti; yine bahsedeceğim, o yandaşların rantçı hırsına mahkûm edildi tıpkı topraklarımız gibi ve bugün sularımızla ilgili o vahim tabloyla karşılaşmamak için oturup ciddi bir şekilde bunu değerlendirmemiz lazım. Evet, komşularımızla paylaşmalıyız; evet, iyi komşuluk ilişkilerimiz bunu gerektiriyor. Mezopotamya toprakları sadece Türkiye'de değil, İran'da, Irak'ta, Suriye'de hüküm sürüyor ve Dicle, Fırat bu ülkelerin ortak malıysa birlikte kullanmayı, ama adil bir şekilde birlikte kullanmayı da bu Parlamento yasal düzenlemelerle kayıt altına almalı. Yoksa biz, sadece zevahiri kurtarmak adına, sadece komşularımıza başka bir anlayışla, başka birtakım çıkar hesaplarıyla alelacele bu yasaları bu Parlamente'ye getirirsek korkarım ki çıkaracağımız bu yasalar ilerleyen yıllarda bizim başımıza bela olacak.

Bu teklifi destekliyoruz, bunda bir sorun yok; elbette Iraklı dostlarımızla suyu birlikte kullanmanın onurunu, olgunluğunu birlikte yaşayalım ama dediğim gibi, belli çıkar hesapları gütmekten, sadece gerçeklikle hareket ederek, suyu kendi ülkemizin yurttaşlarının ihtiyacını, her türlü ama her türlü ihtiyacını karşılayacak bir şekilde kullanmak üzere, komşuluk ilişkilerimizin gereği sularımızı birlikte kullanmaya açacağız elbette ama dediğim gibi, aslolan Türkiye, aslolan 83 milyon vatandaşımızın birincil öncelikli ihtiyaçlarını karşılamak; sonrası? E sonrası düşün bayram. Herkese yetecek

suyumuz varsa herkesle suyumuzu da paylaşıyoruz, topraklarımızda ürettiklerimizi de onlarla paylaşıyoruz; hiç kimsenin aç ve açıkta kalması bizi mutlu etmez, yeter ki tarım politikalarını değiştirin, yeter ki muhalefetin sesine kulak verin, yeter ki yeniden bu ülkenin o onurlu çiftçisinin tarım yapmasının önünü açın, o zaman herkese yeter; biz de karnımızı doyururuz, komşularımıza da yeterli derecede su da veririz, tarım ürünlerini de onlarla paylaşmanın önünü açmış oluruz diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Erhan Usta.

Sayın Usta, beş dakika da şahsı adına konuşma talebiniz var, toplam on beş dakika süreniz.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de bugün burada Türkiye ekonomisi gündemindeki son konuları değerlendirmek üzere söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, bir süredir tartışma var, tartışma bir miktar kesilmişti ancak Sayın Lütfi Elvan'ın ve Sayın Erdoğan'ın son çıkışlarıyla tekrar alevlendi bu rezerv meselesi. “Merkez Bankasının -veya daha doğrusu Merkez Bankası da değil tam, çünkü kamu bankaları ve KİT’ler de var bunun içerisinde- yaklaşık 128 milyar dolarlık rezervi ne oldu, nereye gitti?” sorusunun cevabına ilişkin üç-dört aylık ve belki de daha fazla süredir olan suskunluk bozuldu ve savunma psikolojisi içerisinde birtakım sözler ifade edilmeye başlandı. Yalnız tabii, keşke hiç savunulmasaydı, özürleri kabahatlerinden büyük. Öyle açıklamalar yapılıyor ki hayret ediyoruz. “Hangi eller Türkiye’yi yönetiyor? Türkiye nasıl yönetiliyor?” diye insan hayret etmekten kendini alamıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, açıklamaların, tabii, olumlu bir yanı var: Rezervlerdeki erime kabul edilmiş oldu yani bir suskunluk vardı, hiçbir şey söylenmiyordu ama şu anda rezervlerdeki erimeyi iktidar partisi -daha doğrusu Hükûmet- kabul etmiş oldu fakat gerekçeleri. artık, bunu savunurken yani niye bu rezerv eridi anlamındaki hususları açıklarken söylenen gerekçeler çok anlamlı değil. Bunlara ilişkin ben, bir miktar değerlendirme yapmak istiyorum: Sayın Elvan finansal istikrar hedefi doğrultusunda yapıldığını söyledi, Sayın Cumhurbaşkanı da ona yakın bir şey söyledi; Sayın Canikli, bir muhasebeci mantığıyla kalem kalem nerelere ne kadar para verildi şeklinde hususlar ifade etti. Ya, bu söylenenler, bunlar, bilinmeyen hususlar değil. Yani, nereye gittiğini az çok... Yani devletin bir kısım istatistikleri geçmişe göre sınırlandırılmış olsa bile az çok bunları rakamlardan görme imkânı var. Evet, biz de görüyoruz, bunun yaklaşık 32 milyar doları, efendim, cari açığın finansmanı için kullanıldı. Şimdi, bir Türkiye hayal edin -yani bu, uzun süredir karşılaştığımız bir şey değil- cari açığımızın neredeyse tamamını açıkla finanse ediyorsunuz. Açıkla finansman derken borç da bulamıyorsunuz, elindeki rezervi harcayarak ithalat yapan bir Türkiye ekonomisi; Türkiye’nin geldiği nokta bu. O yüzden özürleri kabahatlerinden büyük diyorum. Hiç olmazsa insan böyle bir açıklamayı yapmaz. Türkiye’ye karşı güvensizlik o kadar çok arttı ki, gelirleri azaldı, harcamaları o kadar çok arttı ki rezervleri kullanarak -nasıl, hani, ihtiyat akçelerini, kefen paralarını kullanarak bütçe harcaması yaptığı gibi- şimdi de uluslararası rezervlerimizi kullanarak ithalat yapan bir Türkiye’yle karşı karşıyayız.

Şimdi, Canikli’nin ifadelerinde: “Efendim, işte, konvertibiliteye geçtik, talep edilen parayı elbette vereceğiz.” Tabii ki vereceğiz. Ama niye Türkiye’de hem yerliler hem yabancılar hem ithalatçılar bu kadar çok döviz talep etti? Esas soru bu. Yani nasıl bir Türkiye idare ettiler ki Türkiye böyle bir şeyle

karşı karşıya kaldı? Hani, diyorlardı ya: “Finansal saldırı, kur saldırısı, yabancı saldırıyor.” Bakın, o hikâyelerin hepsi bırakıldı, onların zaten gerçek olmadığını herkes biliyor, öyle bir finansal saldırı filan yok. Arkadaşlar, marttan bu yana 30 milyar dolar sadece -o da bizim gördüğümüz yani döviz tevdiat hesaplarında gördüğümüz- yerlilerin tasarruf mevduatlarında, dolar tasarruflarında, daha doğrusu döviz tasarruf mevduatlarında artış var. Bir kısmı da mutlak surette efendim, altın veya döviz olarak yastık altına gitmiştir. Yani onları bilemediğimiz için bir şey söylemiyorum ama asgari 30 milyar dolarını zaten kendi vatandaşımız talep ediyor. Kendi vatandaşımız mı bu ülkeye saldırıyor? Ülke o kadar kötü yönetiliyor ki, öyle bir güvensizlik ortamı var ki herkes kendi şahsının veya firmasının kârını korumak için, kendi yatırımlarını korumak için bir davranış sergiliyor. Bunlara böyle milletimizin o hassas duygularından faydalanmak için “Türkiye’ye finansal saldırı var.” filan yalanları atıldı. Şimdi, artık bunları söylemiyorlar çünkü bunların gerçek olmadığı ortaya çıktı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir miktar bunun detaylarına girmek istiyorum. Az önce ifade ettim, ithalatınızı karşılayacak ihracatınız olmaz, turizm gelirleriniz düşer -bakın, bunların hepsi anlayışla da karşılanabilir- bunları normal şartlarda finanse edecek güven ortamı olmuş olsa doğrudan yaptırımlarla finanse edebilirsiniz veya uzun vadeli veya kısa vadeli borçla finanse edebilirsiniz. Bunların hiçbirisi olmamış “İşte, bir miktarı buraya vermişiz, diğeri yabancı yatırımcılar...” Elbette içeride bir sürü yatırımcı var. Sizin ülkenizde güvensizlik artarsa, yerliler bile dolara saldırırsa öyle bir ülkede yabancı durur mu? Elbette yabancı da... Ama finansal saldırı değil. Bakın, ikisini ayırt etmek gerekir. Nihayetinde, bunların hepsi bir kurum yönetiyorlar yani fonları yöneten insanlar, sorumlulukları var kendi ortaklarına karşı veya kendi paralarıysa da içeride bir güvensizlik, sıkıntı görürse elbette yurt dışına çıkmaya çalışacaktır. Onların döviz talepleri var, biraz önce ifade ettiğim gibi, yerlilerin döviz talepleri var. Fakat -biz bunu Plan ve Bütçe Komisyonunda Merkez Bankası Başkanı geldiğinde de sorduk, kamuoyuna açık bir şekilde, bütün konuşmalarımızda da soruyoruz- temel soru şu: Şimdi, bu para, bu 128 milyar dolar... Tabii, bu, hangi dönemi aldığınıza bağlı olarak değişir. Şimdi, belli bir dönem için konuştuk, artık orada kestik, yoksa rakam değişiyor elbette, her gün rakam değişebilir, o ayrı bir konu. Bu 128 milyar dolar hangi yöntemle satıldı? Dünyada merkez bankalarının yaptığı işler çok şeffaftır. Merkez bankalarının en büyük varlığı itibarıdır, itibarı da şeffaflığından gelir. Şeffaf olmayan merkez bankasının trilyonlarca doları olsun, piyasaya müdahale etmesinin hiçbir anlamı olmaz. İtibar her şeyden önemlidir, dolayısıyla itibar da şeffaflıktan gelir.

Şimdi, örnek olsun diye söylüyorum: Bir yöntemdir, Merkez Bankası doğrudan piyasaya, dövizle müdahale edebilir; alım yönünde de olabilir, satım yönünde de. Ne olur? Kur çok düşüyordur, gider “Hem de rezervimi biriktirim.” der, piyasadaki müdahaleyle alım yapabilir ama bunları, bu tür alımları yaptıktan bir süre sonra -çünkü bunlar anlık yapıldığı için bunları hemen, o anda açıklayamaz- internet sayfasında açıklar. Buna ilişkin en son açıklama ne zaman biliyor musunuz? 2014 yılında, en son Ocak 2014’te açıklama yapılmış işte “Biz şu vakitte, şu saatte şu kadar dolar aldık piyasadan.” veya “Şu kadar sattık.” diye. Böyle bir şey olur mu arkadaşlar? Ondan sonraki müdahaleler nerede? Yok, hiçbir şey yok. Veya ilan eder önceden -atıyorum- der ki: “Ben günlük 20 milyon dolar alacağım, satacağım.” Veya “Şu kadar miktarda alacağım, satacağım.” diye duyurular yapar. Piyasaya bu bir mesaj verir. Bakın, bu mesajı verdiğiniz zaman piyasaya, bu ne anlam taşır biliyor musunuz? Döviz alıp satmasanız bile, döviziniz olmasa bile piyasa bilir “Aha, Merkez Bankası piyasaya giriyor, dolar alacak,

dolayısıyla dolar kuru şuraya gidecek.” der, o panik veya şey havasını, o kaçışları, varsa o birtakım spekülasyonları, onları engeller. Şimdi, böyle bir ihale yöntemiyle döviz satımı en son -Merkez Bankası sayfasına bakıyoruz- 2016 yılında yapılmış. Arkadaş, 128 milyar dolarımız gitti, bu para nasıl gitti peki? Yani daha önceki yapılanların hepsi bu Hükûmet döneminde de -sonrasında veya öncesinde- ilan edilmiş ama şimdi -işte, problem burada- yöntemi belli değil. Kamu bankaları bu süreçte nasıl kullanıldı, ne kadar kullanıldı, belli değil. BOTAŞ nasıl kullanıldı, belli değil. Tedirginliği yaratan nokta burası, bunların açık olması lazım. Tabii kime satıldı? Kime verdik bu paraları? Kaç liradan verdik? Şimdi bakıyorum ben, bir kısım yandaş televizyoncular diyor ki: “Ya 8,50’den sattıysa iyidir işte, şimdi 7 liraya düştü.” Nereden biliyoruz kaçtan aldı, kaçtan sattı? 6,20’den sattığına ilişkin de hesaplamalar var ama bunları bilmek bizim, Türkiye Cumhuriyeti milleti olarak hakkımız değil mi arkadaşlar, Türk milleti olarak? Elbette ki hakkımız ve bunları, bakın bütün dünyada merkez bankaları bunları şeffaf yapar, geçmişte bizim Merkez Bankası da şeffaf yapıyordu ancak bu şeffaflık yok. Tabii o zaman insanın aklına “Ya, bunlar niye açıklanmıyor, gizlenen bir şey mi var, bir şey mi saklanıyor?” diyor, elbette ki hepimizin aklına geliyor. Dolayısıyla hâlâ Merkez Bankası Başkanı, yeni Başkan eğer kredibilite kazanmak istiyorsa, itibar kazanmak istiyorsa bunlara ilişkin açıklamaları yapar doğru veya yanlış, ondan sonra da millet de bununla ilgili kendi kararını verir. Bunların mutlak surette yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi gelelim şu 95 milyar dolar meselesine. Hani, şimdi muhalefet diyor: “128 milyar dolar eridi, gitti.” Şimdi Sayın Cumhurbaşkanı ne dedi? “95 milyar dolarımız var kardeşim, ne eksisi?” filan dedi, değil mi? Doğru. 95 milyar dolar... Arkadaşlar, şimdi şu kavramlarda bir anlaşılm: Bir brüt rezerv var, bir de net rezerv var. Şimdi bizim geçmişte 130 milyar dolara da rezervimizin çıktığı zamanlar oldu, oralarda net rezervimiz hiçbir zaman eksi değildi, hatta işte bunlar ay ay, gün gün değişiyor; 50, 60, 70 milyar dolar netteydi yani 130 brütü ama 60, 70 de yükümlülüklerinizi çıktıktan sonra netiniz vardı. Şu anda problem şurada: 95 milyar dolar, evet, 42’si altın; şimdi altını da “Ayrıca var.” diyor yandaşlar. Şimdi benim beyanatlarımı eleştiriyorlar, gazetede, sabah yorum yapıyorlar, diyor ki: “Bunun hiçbir şeyden haberi yok, bir de altın var ayrıca.” Kardeşim, 95 milyar doların içerisinde altın, döviz, hepsi var, hatta SDR var, duymamışlardır bu kelimeyi ama şimdi ben onlara söyleyeyim fakat yükümlülüklerimiz var. Bir defa bu 95 milyar doların -bunu en son rakamlar olarak söylüyorum, bizde bunlar her konuşmamızda değişiyor çünkü rakam değişiyor, en son rakamı söylüyorum- 56,4 milyar doları bize ödünç olarak verilmiş, “swap” dediğimiz, takas karşılığında; bir ay, iki ay, üç ay, dört ay vadeli olarak verilmiş paralar yani belki de bunun bir kısmının yarın ödemesi var yani birisinin size emanet olarak verdiği parayı şöyle gerile gerile “Benim 95 milyar dolarım var.” diyebilir misiniz ya? İki gün sonra adam isteyecek parasını ve karşılığında sana TL verecek.

Şimdi, 56,4’ü düştüğünüz zaman geriye ne kalıyor? 38,2 kalıyor, değil mi? Merkez Bankasının diğer yükümlülükleri var. Bakın, bunlar Merkez Bankası bilanço rakamı arkadaşlar, “Nereden bulunuyor bu rakamlar?” deniliyor ya, hiçbir yerden uydurulmuyor bunlar. Biri çıksın, şu teknik açıklamayı yapsın bize, 95 milyar doların altında ne olduğunu. Şimdi, orada da 96,1 milyar dolar da diğer yükümlülükler var. Tek tek saymayacağım çünkü Samsunluların bir meselesini de konuşacaktım ama vakit fazla gitti. Şimdi, onu da çıktığınız zaman eksi 57,8 milyar dolardır. Nasıl eksi oluyor? İşte, böyle eksi oluyor. Bundan farklı bir tane rakam söyleyecek varsa ben buradayım, çıksın, kürsüden bize bunu söylesin arkadaşlar. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı 2002'yle mukayese yapmaya bayılıyor fakat hep açığa düşüyor. Tabii, bizim söylediklerimizi duymuyor; kendisi söyleyip kendisi dinlediği için duyulmuyor. Şimdi, 2002'yi savunmak benim işim değil, onun siyasal sorumluları burada ama şu kadarını söyleyeyim... Tabii, dürüstlük adına da bunu söylemek durumundayız, hâlâ 2002 eleştirisi var. "Efendim, 2002 yılında Türkiye'nin rezervleri 27,5 milyar dolardı." diyor. Evet, 27,5 milyar dolardı ama -şimdi Merkez Bankasının bilançosundan değil, Hazinesin açıkladığı kısa vadeli borçlardan söylüyorum- bunun karşılığında o dönem Türkiye'nin kısa vadeli borcu... Yani bu rezervleri niçin tutuyoruz? Kısa vadeli yükümlülüklerimizi yerine getirmek için tutuyoruz, değil mi? Bir aksama olursa hemen dövizimizden çıkaralım, ödeyelim, ülke temerrüde düşmesin diye tutuyoruz. 16,4 milyar dolar yani 27,5 milyar dolar rezervim var ama kısa vadeli borcum 16,4 milyar dolar. Türkiye'nin, o zaman, kısa vadeli borcunun 1,7 katı rezervi vardı. Şimdi ne kadar var? Rakamlar karışmasın çünkü kısa vadeli borç rakamları açıklanmadığı için eylül sonu itibarıyla söylüyorum rakamları: Türkiye'nin, eylül sonu itibarıyla 79,7 milyar dolar rezervi var ama bunun karşılığında 134 milyar dolar kısa vadeli borcu var. Kaç katı? 0,6 katı. 1,7 katından almışsınız; 0,6 katına getirmişsiniz; hâlâ çıkıp bin kişilik, tıklım tıklım dolu salonlarda aslı varmış gibi bunları konuşuyorsunuz ya, olmaz böyle bir şey! Ya, bu, milletin aklıyla alay etmekten başka bir şey değildir, samimi söylüyorum. Olmaz böyle bir şey! (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, az önce burada bir tartışma oldu. Başkanım, bu Samsun meselesini ayrı bir konuşmada yapacağız artık, Samsun'a zaman kalmadı. Buradan Gülsan Sanayi Sitesi esnafının meselelerini dile getireceğimi ifade etmek istiyorum çünkü orada büyük bir zulüm var. Biz "Üretim devam etsin." diyoruz ama -genel Hükümet de böyle, yerel idareler de böyle- orada üretimi, ticareti aksatacak şekilde Samsun'un esnafına, 2 bin esnafına zulüm yapıyor; onu artık başka bir zaman konuşacağız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 2003-2020 on sekiz yıllık dönemde Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri küresel likiditenin bolluğundan da faydalanarak 570 milyar dolar cari açık vermiş ve dolayısıyla bunun anlamı şudur -iktisatçılar daha yakından bilir- bu tasarruf, yatırım farkıdır. 570 milyar dolarlık da tasarrufları ile yatırımları arasındaki farkı cari açıkla kapatmış, buradan finanse etmiş, 570 milyar dolar.

Şimdi, cari açık ile büyüme arasındaki ilişkiye bakılır. Yani ülkelerin büyüdüğü zamanlarda, bizim gibi finansman sıkıntısı çeken ülkelerde cari açıklar artar. Dolayısıyla büyüme ve cari açık ilişkisine bakmak çok sağlıklı bir yöntemdir. Şimdi, AK PARTİ'den önceki on sekiz yılda Türkiye'nin -yine on sekiz yıl, bakın, her şey adil; on sekiz yıl ile on sekiz yılı mukayese ediyoruz- toplam cari açığı, yani dışarıdan kullandığı toplam kaynağı 21 milyar dolar. Yani 21 milyar dolar bir tarafta, 570 milyar dolar bir tarafta.

Peki, bunun karşılığında Türkiye ne yapmış? Emsal ülkelerle karşılaştırıyoruz çünkü her dönemin şartı farklıdır. 2000'den sonra gelişmekte olan ülkeler açısından olumlu koşullar vardı; zaten herkes büyüdü, biz de büyüdük. Zor zamanlar vardır, kolay zamanlar vardır, dönemle mukayese ederiz; daha doğrusu o dönemde, aynı dönemlerde emsal ülkelerle mukayese ederiz. Şimdi, bu mukayeseyi yaptığımızda Türkiye AK PARTİ'den önceki on sekiz yılda, sadece 21 milyar dolar cari açık vererek gelişmekte olan ülkeler ortalamasının 0,4 puan üzerinde büyümüştür; bunu başarabilmiştir 21 milyar dolar cari açıkla. Yani gayrimenkulünü satmadan, borçlanmadan, sıkıntıya girmeden 21 milyar dolarla

bu işi çözmüş. Ama burada 570 milyar dolar yabancı kaynak kullanarak Türkiye, gelişmekte olan ülkelerin 0,6 puan altında büyümüştür. Mesele bu işte yani bu Hükûmete eğer bir karne vereceksek vereceğimiz karne budur. Dolayısıyla ben konuların bu çerçevede değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Samsun'a ilişkin konuları da daha sonra değerlendirmek üzere huzurlarınızdan ayrılıyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım efendim.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum. Bu konuyla ilgili gerek Maliye Bakanımız gerek Nurettin Canikli Bey gerekli açıklamaları yapmışlardır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne yaptılar?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuyla ilgili teferruatı oradan herkes görebilir. Bu iddiaların hepsini reddettiğimizi ifade etmek istiyorum.

Sağ olun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu teferruat mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne dediler?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Engin Başkanım, teferruat mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yanlış kıyaslama, doğru bir kıyaslama değil o.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, ben de tutanaklara geçmesi açısından söylüyorum. Ben zaten Maliye Bakanının ve Canikli'nin söylediklerine cevap verdim, onların söylediğinin ne kadar anlamsız olduğunu söyledim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Onların söyledikleri...

ERHAN USTA (Samsun) – Sizin anlamlı söyleyecek bir şeyiniz varsa buyurun, kürsü burada yani tabii ki bağırıma benzemiyor. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Uzatmamak için konuşmuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir diyeceğiniz varsa lütfen Sayın Grup Başkan Vekili, çıkarsın, bu kürsüde söylersin.

BAŞKAN – 1'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Başkanım, çağırın, göreve çağırın. Hiç olmazsa burada yeteri sayıda adam otursun.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum. AKP sıralarında “Kabul edenler... Etmeyenler...” dediğiniz zaman muhalefette daha çok insan vardı.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – 9 kişi vardı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakın, yani, 2, 4, 6...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, şöyle: Başkanlık Divanının milletvekillerini Genel Kurula davet etmek gibi bir şeyi yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben söylüyorum arkadaşlar, kabul ediyor musunuz yani şuradaki sayıyı, az önceki oylamayı? Bir daha oylayın. “Kabul edenler... Etmeyenler...” Edilmedi ki, arkadaşlar kaldırdılar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ettik, kabul edildi.

BAŞKAN – Efendim, edildi, şöyle: Kaldırılmadığı için edildi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kaldırdık efendim, hepimiz kaldırdık.

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ya, biraz ciddiye alalım. Genel Kurulu ciddiye alalım ya!

BAŞKAN – Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

Birleşime on dakika veriyorum.

Kapanma Saati: 18.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.59****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

4’üncü sıraya alınan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 195) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 195 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi? Yok.

Görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Veli Ağbaba’nın.

Sayın Ağbaba, şahsınız adına da beş dakika talebiniz var, ikisini birleştiriyorum, toplam süreniz on beş dakikadır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi gözlerinizi kapatın, hep birlikte bir yıl gerisine bir gidelim, tam bir yıl gerisine. Bundan tam bir yıl önce tarihimizin herhâlde en yıkıcı, en acı, en trajik ve en korkunç olaylarından birini millet olarak yaşadık. Bu olayda, Kurtuluş Savaşı’ndan sonra tek seferde en fazla şehidi verdik. Tarih 27 Şubat 2020, Rusya destekli Suriye kuvvetleri askerlerimize saldırdı; 36 askerimiz

(x) 195 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

şehit oldu, onlarca askerimiz yaralandı. Bu olay, bu saldırı, bu katliam hiç kuşkusuz tarihimizin en önemli katliamlarından biridir. 36 şehit verdik ve yer yerinden oynasın diye beklerken, dünyayı ayağa kaldırmayı beklerken, biz ne yaptık bir de onu hatırlayalım. Bu olayda 36 asker şehit verdik, sadece şehit vermekle kalmadık âdetâ Türkiye Cumhuriyeti'nin onuruyla, gururuyla oynandı. Bu sıra dışı olay karşısında -dediğim gibi Kurtuluş Savaşı'ndan sonra en fazla şehit verdiğimiz bu olay karşısında-verdiğimiz tepkiye bakalım, ülkeyi yönetenler ne yapmış? 27 Şubatı bir kez daha hatırlayalım değerli arkadaşlar ve hiç unutmayalım, hiç. Saat 17.00'de, akşam beşte askerlerimize saldırı oluyor. Türkiye, olayı yabancı basından, yabancı ajanslardan duymaya başlıyor. Tarihimizin en korkunç olayı yaşanırken kamuoyuna açıklamayı kim yapıyor? Mikrofon görünce konuşanlar, pandemide miting yapanlar ya da herkese sataşanlar açıklama yapmıyor; kim yapıyor, hatırlayın? Hatay Valisi yapıyor değerli arkadaşlar, Hatay Valisi yapıyor. Diyor ki Hatay Valisi Rahmi Doğan: "TSK unsurları hava saldırısına uğramıştır. Bu saldırı sonucunda 9 Mehmetçik'imiz şehit oldu." Bitti mi? Bitmedi. Daha sonra tam 23.49'da yine Hatay Valisi açıklama yapıyor: "Şehit sayımız 22'e yükseldi." diyor. Olaydan hemen sonra, sosyal medyaya erişim engeli getiriliyor, Cumhurbaşkanlığı güvenlik zirvesini topluyor. Hatay Valisi gece 02.00'de bir açıklama daha yapıyor: "Şehit sayımız 29 oldu." diyor. Bu olay duyulur duyulmaz Kemal Kılıçdaroğlu Cumhuriyet Halk Partisi MYK'yi olağanüstü topluyor, yetkililere ulaşmaya çalışıyor. Gecenin bir vaktinde Meclis Başkanına ulaşabiliyor. Değerli arkadaşlar, sözcümüz diyor ki "Meclisi olağanüstü toplayalım." diyor ama AKP sözcülerinden tıs yok, tıs; çıt çıkmıyor. Saat dörde on kala, gece dörde on kala Hatay Valisi bir açıklama daha yapıyor: "33 askerimiz şehit oldu." diyor.

Değerli arkadaşlar, bu muhteremlerin, her yerde konuşanların sesi 27 Şubatta çıkmadı, 28 Şubatta da çıkmadı, akşama kadar bekledi herkes, akşama kadar bekledi, orada da çıkmadı. Ne zaman çıktı biliyor musunuz değerli arkadaşlar? 29 Şubat Cumartesi saat 14.00'te. Ne için yaptı bu toplantıyı Recep Tayyip Erdoğan? Şehitlerle ilgili yapmadı, Rusya'yı kınamak için yapmadı, halka bilgi vermek için yapmadı. Ne için yaptı? Rutin bir toplantı, İstanbul milletvekilleriyle bir araya geldi. Kimle bir araya geldi? Hatırlarsınız burayı, bu Meclisi maalesef talihsiz bir şekilde yöneten, Atatürk düşmanı, cumhuriyet düşmanı İsmail Kahraman'la yaptı. Bakın, görüntüye bakın değerli arkadaşlar, bakın da ibret alın Allah aşkına. Burada herkesin, AK PARTİ'nin, MHP'nin, CHP'nin, herkesin utanması gereken bir görüntü, şuraya bakın. Konuşuyor. Ne zaman? 36 askerimiz toprağa düştüğü gün. Ne yapıyor? Fıkra anlatıyor. Kim gülüyor? Damat Bakan ile İsmail Kahraman gülüyor. Bunu da hatırlatacağım birazdan.

Değerli arkadaşlar, 36 şehit vermişiz. Ne yapacak? Ne konuşması lazım? Her konuya giriyor, her konuya giriyor değerli arkadaşlar. Diyor ki: "Gezi olayları" diyor, "Cami" diyor, "Camide bira içti." yalanını söylüyor. Bekliyoruz ki Putin'e bir laf söyleyecek. "Ey Rusya!" mı diyecek? "Ey Putin!" mi diyecek? Ne diyor? "Ey Kılıçdaroğlu, Bay Kemal, 'Ce-Ha-Pe', 'Ce-Ha-Pe' 'Ce-Ha-Pe.' Buradan bir şey söyleyeyim size: "Ce-Ha-Pe" kadar başınıza taş düşsün, Kemal Kılıçdaroğlu kadar başınıza taş düşsün. Yine iftira, yine yalan. Kahkahalar havada uçuşuyor değerli arkadaşlar, konuşulmayan bir konu yok. Merkel konuşuluyor, diyor ki: "Ondan para istedim, vermedi." Konuşulan her şey var ama ne diyor en sonunda biliyor musunuz? "Bu vesileyle, Suriye'de şehit olan 36 askerimizi anıyoruz." diyor. Kim diyor değerli arkadaşlar? AK PARTİ'nin, şehitleri kimseye bırakmayan, şehit tabutlarının üzerinde politika yapmayı seven Recep Tayyip Erdoğan söylüyor. Şimdi, Putin'e laf yok, Rusya'ya laf yok; konu "Ce-Ha-Pe" zihniyeti.

Değerli arkadaşlar, bakın, sadece o mu? Cumhurbaşkanı açıklama yapmıyor, eyvallah. Millî Savunma Bakanı var, Millî Savunma Bakanı. O da her şeye konuşuyor, İlker Başbuğ'un Cumhuriyet gazetesine verdiği röportaja gece on ikide cevap veriyor ya da Ali Mahir Başarır'ın saptırılan konuşmasına sert bir şekilde cevap veriyor. 36 asker ölmüş, şehit olmuş, Hulusi Akar'dan çıt yok, tıs yok değerli arkadaşlar. En çok konuşması gerekenlerin dilleri tutuluyor, lal oluyorlar, konuşamıyorlar. Değerli arkadaşlar, AKP MYK'si konuşamıyor. Bir de AKP'deki seçilmiş milletvekillerinin, grup başkan vekillerinin, genel başkan yardımcılarının görevini yapan bir çakma Goebbels var, "Siz yapamıyorsunuz görevi." diyor. Çakma bir Goebbels var sarayda, her gün açıklamaya "tweet" atıyor ya, pergolacı; pergolacı da konuşamıyor değerli arkadaşlar. Şimdi, bakın, arkadaşlar, cevap verin Allah aşkına, bir cevap verin. Herkese ayar veren birisi konuşmuyor; gazeteciye ayar veriyor, Müjdat Gezen'e laf söylüyor, Nuray Mert'e laf söylüyor, Hollanda'daki sıradan bir milletvekiline laf söylüyor, CHP milletvekillerine laf söylüyor, Engin Özkoç'a laf söylüyor ama Putin'e çıt çıkmıyor.

Diyoruz ki: "Ulusal yas ilan et." Kabul etmiyorlar. "Ulusal yas ilan et." diyoruz. Niye? Bakın, arkadaşlar, hatırlayın, bundan birkaç yıl önce -Engin ağabey bilir, Engin Özkoç- 100 mü, 150 yaşında mı tam hatırlamıyorum, Suudi Kral vardı, eceliyle yatağında öldü, üç gün yas ilan ettiler, Türk Bayrağı'nı yarıya indirdiler ama şanlı Türk Bayrağı için toprağa düşen 36 şehit için ulusal yas ilan edemediler. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, sadece AK PARTİ'li arkadaşlar mı, biraz da MHP'ye sataşayım. MHP'den bir laf çıktı mı, bir şey çıktı mı?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – HDP'yle... İşine bak sen, onu sorgula.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Onlardan da çıkmadı, onlar da Putin'i kınayamadılar. "Boğaziçi öğrencilerinin kafasını ezeceğiz." diyenler ama Putin'e 36 şehidimizin karşısında bir şey diyemediler değerli arkadaşlar.

Başka bir şey, karşılaştırma bir şey, 36 şehit... Bir başka olay: 2015, bir Rus uçağı düşürüldü, 2 de Rus askeri öldü değerli arkadaşlar. Bakın, onlar ne yaptı? Dünyayı başımıza yıktılar, dünyayı başımıza yıktılar. Recep Tayyip Erdoğan, dört gün sonra "Özür dilerim." diye telefon açtı, Putin kabul etmedi. İhracatı durdurdu, ithalatı durdurdular; meyvemize, sebzemize, domatesimize yasak koydular. Erdoğan dedi ki: "Yaşanan hadiseden dolayı özür dilerim." Kabul etmediler. Dışişleri Bakanı, Rusya Dışişleri Bakanını gınaşırı aradı, kabul etmedi; Rusya da, bir askeri öldüğü için ABD'yi araya koydu, NATO'nun olağanüstü toplanmasını sağladı. Recep Tayyip Erdoğan ve AKP'nin, özrünü Rusya, Putin kabul etsin diye araya sokmadığı kimse kalmadı. En son Bursalı bir iş adamı devreye girdi, Türkiye'yle Rusya'yı barıştırdı, daha doğrusu Putin ile Erdoğan'ı barıştırdı; değerli arkadaşlar, 27 Haziran 2016'da Putin mektubu kabul etti.

Allah aşkına, bir, Rusya'da, öldürülen 2 askerin değerine bakın, bir de fakir, yoksul, Anadolu topraklarında doğmuş 36 askerin durumuna bakın arkadaşlar, elinizi vicdanınıza koyun, bir bakın. Ya, 36 asker ölmüş, katledilmiş değerli arkadaşlar ya. Dünyayı ayağa kaldıran bizden çıt çıkmadı, ne yapıldı biliyor musunuz? Olaydan birkaç gün sonra, 6 Mart günü, Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında, Hulusi Akar'ı, Mevlüt Çavuşoğlu'su, Bakanlar Kurulu gitti, Rusya devlet televizyonunun canlı yayınında, Putin'in huzurunda, ayakta, iki dakika kronometre tutularak bekletildi. Ne için gitti? Rusya'yla ilişkileri düzeltmeye gitti. Sanki Rusların 36 askerini biz öldürmüştük, ayaklarına gittik; Türkiye'nin onuru yıkıldı, Türkiye'nin gururu yıkıldı değerli arkadaşlar. Olacak iş değil.

Şimdi, sorumlu kim? Ya, sorumlu bulmamız lazım. “O 13 askerin de sorumlusu Recep Tayyip Erdoğan.” diyoruz ya. Değerli arkadaşlar, bakın, bir başarı varsa bunu AKP yapıyor; bir başarı varsa Recep Tayyip Erdoğan ayrı konuşuyor, Grup Başkan Vekili ayrı konuşuyor, bir başarısızlık varsa tıs çıkmıyor. Ya, köprüyü sen yapıyorsun, yolu sen yapıyorsun, doğal gazı sen buluyorsun, uzaya sen gidiyorsun; askerimiz şehit olunca kim yapıyor? Devlet yapıyor. Diyorum ya, meşhur duble yolları AKP yapıyor, PKK’yla görüşmeyi devlet yapıyor. Değerli arkadaşlar, durum bu; elinizi vicdanınıza koyun, bir Rus askerine bir de bize bakın.

Şimdi, dün, bugün, sağ olsun Recep Tayyip Erdoğan, bizim de bir videomuzu yayınladı. Değerli arkadaşlar, bir Cumhurbaşkanına veya bir AKP milletvekiline trollük yakışmaz. Şimdi, bakın, ben insan hakları savunucusuyum; cinsiyetine, diline, dinine, siyasi görüşüne bakmadan, mağdur olan, mazlum olan herkesin yanında oldum. Özellikle, milletvekili olduktan sonra, kim gelmişse mazlum, onun yanında yer aldım. Bazen siyasi görüşüne hiç katılmadığım Salih Mirzabeyoğlu için Türkiye Büyük Millet Meclisinde basın toplantısı yaptım. Bazen, sizin hukuksuzca cezaevine attığınız -bu da rahmetli Kamer Genç- Balyoz, Ergenekon, askerî casusluk davalarından mağdurların yanında yer aldım. Bazen Aziz Yıldırım’la, bazen İlker Başbuğ’la. Bazen, değerli arkadaşlar, çocukları askerde intihar eden ailelerle basın toplantısı yaptım. Bazen -hatırlar mısınız bilmiyorum- IŞİD’ten kaçan, Kerkük’ten Türkiye’ye yürüyerek gelen Türkmen aileleri ve çocuklarıyla basın toplantısı yaptım. Değerli arkadaşlar, bazen Balyozcularla, Ergenekoncularla yaptım. Kim mağdursa onun yanında yer aldım, onların sesini duyurmaya çalıştım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bundan dokuz yıl önce, 13 Kürt çocuk -Kürt ailenin çocuğu- Hacettepe’de okuyor, haber geldi, tutuklanmışlar; gittim cezaevine. “Suçunuz ne?” Saçma sapan iddialar; halk sağlığı topluluğuna üye olmak, aralarında komite kurmaktan -komite, ders komitesi kuruyorlar- tıp fakültesinden 13 çocuk tutuklu. Gittim yanlarına değerli arkadaşlar, anneleri aradı -Türkçe bilmeyen anne- geldiler, basın toplantısı yaptık birlikte, ailelerle, ağladılar. Onların içinde, bir de tıp fakültesinde okuyan bir kız çocuğuyla beraber basın toplantısı yaptık, 13 aile. Şimdi, bu yargılanan 13 çocuktan hiçbiri ceza almadı, hepsi beraat etti. Şimdi hepsi ya senin annene bakıyor, ya senin babana bakıyor; Anadolu’nun birçok yerine yayılmış o Hacettepe mezunu çocuklar, coronadan annenize, babanıza bakıyor ve Özge Aydın da bir ceza almıyor, yargılama yok. Arkadaşlar, bu çocuk, bu kız, okulu bitiriyor -dokuz yıl sonra- Ağrı’ya doktor olarak atanıyor. Ağrı’dan sonra YPG’ye katılıyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi size bir şey soracağım: Tam kırk yıl el ele, kol kola, diz dize, omuz omuza yürüdüğünüz Fetullah Gülen’in gözlerine bakıp terörist olduğunu anlamadınız, bana diyorsunuz ki: “Dokuz yıl önce dokuz dakika yanımda duran bir kızın terörist olduğunu anla.” Yahu, bu kadar vicdansızlık olur mu? Değerli arkadaşlar, bakın, bu mantığa göre Meclise en çok terörist sokan parti kim biliyor musunuz? Sizsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Meclise en çok terörist sokan insan kim? Recep Tayyip Erdoğan. Niye söylüyorum değerli arkadaşlar? Hem de 1-2 değil, belki 100 terörist soktunuz Meclise. Şimdi, değerli arkadaşlar, ben dokuz dakikalığına soktum, siz dokunulmazlık verdiniz, maaş bağladınız; kimini milletvekili yaptınız, kimini bakan yaptınız, kimini Başbakan yardımcısı yaptınız.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Sağ tarafa söyle, sağ tarafa.

VELİ AĞBABA (Devamlı) – Size söylüyorum, size söylüyorum, buraya söylüyorum.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Sağ tarafa söyle.

VELİ AĞBABA (Devamla) – “Kimini bakan yaptınız, kimini milletvekili yaptınız.” diyorum. Size demiyorum, sizin içinde şu anda var mı bilmiyorum ama siz yaptınız.

Değerli arkadaşlar...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İtham ederek konuşma!

VELİ AĞBABA (Devamla) – İtham ederek söylemiyorum. Yahu, sizin içinde FETÖ’den cezaevinde olan milletvekili var mı? Var mı? Var.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Düzgün konuş, itham etme!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Meclisi bombalayanlar sizin yakınlarınız değil mi? Meclise bomba atanların kardeşlerini büyükelçi yapmadınız mı? Şu anda -cezaevinde olan rektör- bakanınız değil mi? Versenize hesabını! Suçlamak kolay, “terörist” demek kolay ama bu mantıkla Meclise en çok terörist sokan sizsiniz, en çok terörist sokan da Recep Tayyip Erdoğan.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – İftira...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bakın, hep söylüyorum, burada bir daha söyleyeyim, bir daha söyleyeyim son kez: Teröristin Allah belasını versin.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – İş birliği yapanların da...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Teröristi Meclise sokanların da Allah belasını versin. Teröristle iş birliği yapanların da Allah belasını versin. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Eyvallah. Versin.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Mafya babalarıyla kol kola girenlerin de Allah belasını versin. Katille, teröristle yan yana gelenlerin de Allah belasını versin. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Versin.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ama iftira edenlerin de Allah belasını versin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Allah senin de belanı versin!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Hele hele vekile iftira edenlerin de Allah bin türlü belasını versin. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Allah senin de belanı versin!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ya, ben bu olayın mağduruyum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Geç bunları, geç! Millet yemez!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ya, Meclis başkanı kim? Hepiniz ziyaretçi alıyorsunuz, siz ziyaretçi alıyorsunuz; bana laf atıyorsunuz ya, ziyaretçi alıyorsunuz Meclise. Kim sokuyor? Ben mi sokuyorum? Meclis Başkanından izin almadan bir şey yapabiliyor muyuz? Meclis Başkanı soktu. Şimdi, diyorlar ki... Terörist varsa onu sokan da sizsiniz. Ben mi soktum? Ya, adamın emniyette şey...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hadi oradan!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, onun için, herkese “terörist” demek, büyük bir iftiradır; yazıktır, günahıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Genel Başkanın FETÖ’ye “terör” demiyor.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, süreniz bitti.

Teşekkür ederiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, PKK... Ömrümde terörle yan yana gelmedim, bundan sonra da gelmeyeceğim; ömrümde insana zarar veren, canlıya zarar veren hiç kimseyle bir araya gelmedim, bundan sonra da gelmeyeceğim ama “Geldi.” diyenleri de tekrar buradan kınadığımı belirtmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu millet bunu yemez!

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kimse yemez bunları, kimse yemez!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sözün varsa gel, söyle!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kılıçdaroğlu “FETÖ’ye terör örgütü diyemem.” diyor.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kılıçdaroğlu da güzel bir konuşma yaptı!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Buraya bak, buraya; şehitler gelirken...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bakıyorum, her şey açık ve ortada. Suç atarak saklayamazsınız kendi kimliklerinizi!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Timsah gözyaşları bunlar, timsah!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Baştan aşağı sataşma var.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın 195 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında AK PARTİ’ye sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz evvel baştan aşağı birtakım hezeyanları dinledik. Söylediği bütün sözleri kendisine iade ettiğimi ifade etmek istiyorum öncelikli olarak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz PKK terör örgütüne, YPG’ye, DAESH’e El Bab, Cerablus, Afrin, Azez’de gerekli cevaplarını verdik; Veli Bey, sizin ağababalarınıza, demokrasi dilendiğiniz Amerika’ya da cevabını verdik. [AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar(!)] Evet, Amerika da Rusya da gelip imzalamak suretiyle masaya oturmak durumunda kaldı. Sonuç itibarıyla Türkiye’nin millî güvenliği ve millî egemenliği kırmızı çizgimizdir. Kendi göbeğimizi kendimiz keser hem terör örgütlerine hem onları içeride ve dışarıda siyasi yelpazesi altına almaya, korumaya, kalkan olmaya çalışanlara da her platformda gerekli cevaplarını verdik ve veririz; bir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci olarak, siz, bak, burada bir terör örgütü mensubunu, YPG’li bir teröristi, gelmiş, ağırlamışsınız, günah çıkarmaya çalışıyorsunuz. Öncesini bilmeyebilirsiniz, olabilir ama FETÖ, terör örgütü olarak ortada yokken iş birliği hâlinde olduğumuzu iddia ediyorsunuz, söylüyorsunuz; tamam, peki, terör örgütü olduktan sonra siz niye devam ediyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Beraber yürüdüler onlarla, beraber!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Biz teröristlerle ilgili mücadeleyi başlattık ancak siz FETÖ’nün terör örgütü olduğunu bile bile onlarla birlikte hareket ediyorsunuz. 15 Temmuzda biz onlarla mücadele ederken o darbeyi Genel Başkan bacak bacak üstünde kahvesini yudumlayarak

izliyordu. Sayın Ağbaba, biz sizin ağababalarınıza da cevap veriyoruz, herkese cevap veriyoruz, bunu unutmayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci olarak şunu ifade edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, baştan aşağı iftira ve çarpıtmayla dolu bu konuşmanın tamamını reddettiğimizi, iade ettiğimizi ifade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

5.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 195 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında MHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önceki konuşmacı kaba, saygısız ve pek çok saptırma ifadesinde, partimizin de adını zikretmek suretiyle kendince birtakım şeyler söylemeye çalışmıştır. Şimdi “Ben, kim mağdur olduysa onların yanında oldum.” diyor. Vallahi, siz hep teröristlerin yanında oldunuz bugüne kadar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani Türkiye Büyük Millet Meclisinde eski Muğla Milletvekilinizle birlikte basın toplantısı yap, ondan sonra bu kişi PYD saflarında Türk Silahlı Kuvvetlerine karşı saldırı da bulunurken de etkisiz hâle getirince, ondan sonra da sorumluluğu Meclis Başkanlığına yıkmaya kalk; bu, ne alaka! (CHP sıralarından gürültüler)

Ayrıca, Diyarbakır Annelerinin mücadelesini veren ve çocuğu PKK tarafından kaçırılan bir polis memurunun ailesine “Aman, PKK sizi şöyle yapar, böyle yapar!” diyerek, onun mücadelesini sona erdirmeye konusunda, âdeta PKK doğrultusunda dolaylı imada bulunacaksınız, güya koruyacaksınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kim o kim, kim?

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Var basında.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kim o? Söyleyin?

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Var şimdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kimse söyleyin.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Şeyhmus Kaya.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şeyhmus Kaya kim?

ERKAN AKÇAY (Devamla) – 2020 Eylül ayında ailesini aramışsınız. Daha sonra eşi de seni arıyor ve cevabını da veriyor.

Yine, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Katar’a satıldığını söyleyen bir şahsiyetin sen.

Değerli arkadaşlar, ayrıca, o Suriye’de askerlerimize yapılan, sizin bahse konu ettiğiniz saldırıda ve diğer pek çok hususta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) - ...Sayın Genel Başkanımız Rusya’ya defalarca en ağır ifadelerle gerekli açıklamaları yapmıştır ve bunun üzerine hemen ertesi günü Rusya devletinden Sayın Genel Başkanımıza cevaben açıklama yapılmıştır, bir. Onun da ertesi günü yine Ankara’daki Sovyet Büyükelçiliği kendince birtakım açıklamalar yapmıştır.

BAŞKAN – Sayın Akçay, teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Siz ABD’yle iktidar hayalleri kurarken ABD’si, Avrupa’sı, Rusya’sı bize laf yetiştirmekle meşgul. Kendinize bakın, dostlarına bakın; düşman safında yer almayın. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, özellikle AKP Grup Başkan Vekili isim vererek hatibimize saldırıda bulunmuştur, kürsüden kendisine söz vermenizi istiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Sizin ağababalarınız” dedim, saldırıda bulunmadım.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

6.- *Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben şimdi her 2 milletvekiline ve Grup Başkan Vekiline bir şey söyleyeyim: Bakın, Cumhuriyet Halk Partisine üye olan ve milletvekili olan herkes bir şeyin farkındadır. Bizler, yedi düvele meydan okuyan, İngiliz’ine, Fransız’ına meydan okuyan bu toprakların yetiştirmiş olduğu en büyük devrimci Mustafa Kemal Atatürk’ün evlatlarıyız, kardeşleriyiz; onu bil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hadi oradan, hadi oradan!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Senin partin hâlâ Canan Kaftancıoğlu...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ayrıca idam sehпасına giderken korkmadan, ürmeden, cellatlarına karşı “Yaşasın tam bağımsız Türkiye!” diyen Deniz Gezmiş’in kardeşleriyiz biz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler) Biz “Tam bağımsız Türkiye.” derken sizler İstanbul’da Amerikan askerlerine peçete tutuyordunuz. Bizler “Kahrolsun Amerika!” derken “Yaşasın tam bağımsız Türkiye!” derken sizler İsmail Kahraman’la beraber Deniz Gezmişlere karşı miting yapıyordunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hadi oradan, hadi oradan!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – PKK’nın orada ne işi vardı? Geç o boş konuşmaları... Sen PKK’yı niye Meclise getirdin?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, kim ki teröristle beraberse onun Allah belasını versin, kim ki mafya babasıyla beraberse Allah belasını versin, kim ki kadın katiliyle beraberse Allah onun belasını versin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – PKK’yı bu Meclise getirenin de Allah belasını versin mi, Meclis’e getirenin de Allah belasını versin mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Canan Kaftancıoğlu’na, İstanbul İl Başkanına bak önce bir!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, kim ki Şehmus Kaya diye birini aramışsa o şerefsizdir, namussuzdur; kim ki o PKK’yla ara bulmaya çalışmışsa... Onu da grubumuzda yapacak hiç kimse yok. Bakın, değerli arkadaşlar, “FETÖ” diyor “FETÖ”; ya, FETÖ’yü siz beslediniz, büyüttünüz. Bu Meclise atılan bombaların sorumlusu sizsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Genel Başkanına sor FETÖ’yü, Genel Başkanına!

VELİ AĞBABA (Devamla) – 15 Temmuzda Meclisi bombalayan adamın kardeşini büyükelçi yapan sizsiniz, 15 Temmuzda Boğaziçi Köprüsü’ne kurşun sıkanların kardeşini Bakan yapan sizsiniz. Bu FETÖ ayıbından kurtulamayacaksınız. Alnımız açık yüzümüz ak, bugün de öyle, dün de öyleydi, 80’de de öyleydi, 60’da da öyleydi; alnımız açık yüzümüz ak arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Arkadaşlar, cevap vereceğim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – PKK’lıyı buraya getirenin Allah belasını versin mi? Versin inşallah.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Versin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade ederseniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun, ne istemiştiniz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben, açıkça ismimi zikrederek...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, ben hiçbir şey duymadım konuşmalardan, gürültüden dolayı. Ne dediğini söyler misiniz bana? Ben duymadım, hakikaten duymadım. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

Arkadaşlar, müsaade edin, bakın bunu da duyamıyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuçta, baştan aşağıya sataşmada bulundu ve partimizi, grubumuzu ilzam edici, şahsımı ilzam edici sözler etti.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, hayır.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Atatürk’e hakaret var ortada.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – İfadeyi söylüyor, ifadeyi!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın Divan olarak duyamıyoruz, lütfen.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ’ye ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Şunu ifade edeyim: Herhâlde siz, Atatürk’le ilgili, İstanbul İl Başkanınız Kaftancıoğlu’na bir göndermede bulundunuz zannediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yok, şeye yönelik... Fesli Kadir’e, Fesli Kadir’e! Hocanız Fesli Kadir var ya, Fesli Kadir’e!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Teröristlerle ilgili de “Teröriste, terörist diyemeyenlerin Allah belasını versin.” dediniz ya. Kendi Genel Başkanınız “YPG terörist değil.” dedi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Cehaleti de haklı bulduğunuz, ayakta hazır ol da beklediğiniz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – “PKK’lılar da, hendek kazanlar da çukur kazıyor arkadaşlar.” dedi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Fesli Kadir var ya Fesli Kadir! Biz Atatürk’ün elçisiyiz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Herhâlde kendi Genel Başkanınıza bela okudunuz, hayırlı olsun. Ne diyeyim ben size. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Fesli Kadir, Fesli Kadir!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Söyle bakalım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Biz sizin ağababalarınızla mücadele ediyoruz.

Sağ kolumuzu yukarı kaldırıyoruz “Kahrolsun Amerikan emperyalizmi.” diyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne zaman?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sol kolumuzu yukarı kaldırıyoruz, sol kolumuzla bütün emperyalizmi, hepsini lanetliyoruz; sağımızla da solumuzla da. Siz emperyalizmin aparatları olarak onlardan medet umuyorsunuz, demokrasi ithalinde bulunuyorsunuz. “S-400’leri hangara kaldıracğız, aktif hâle getirmeyeceğiz.” diyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Nerede S-400, nerede?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Yazıklar olsun! Sizin içinize FETÖ kaçmış, sizin içinize PKK-YPG kaçmış.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Nerede S-400, nerede?

CAVİT ARI (Antalya) – S-400’ler nerede?

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, duyamıyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Siz artık onların oyuncağı olmuştunuz. Siz güya denge siyaseti noktasında terör örgütlerine bile “terörist” diyemeyen bir noktadasınız. Gerçekten milletimiz bu olup bitenlerin hepsini maşerî vicdanında tartıyor, Allah’ın izniyle zamanında yapılacak 2023 seçimlerinde de sandıktan size öyle bir tokat vuracak ki neyin ne olduğunu göreceksiniz.

Şunu söyleyeyim: Atatürk, bütün milletin lideridir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Fesli Kadir’e sor, Fesli Kadir’e! Rehberinize sor, rehberinize!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Kurtuluş mücadelesinde dedelerimiz canlarını verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Rehberin var ya, rehberin; fesli Kadir, rehberiniz!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bizim de bu vatan uğruna, din ve devlet uğruna, bayrak uğruna, dinimiz uğruna mutlaka şehadete canımızı vermeye hazır olduğumuzu ilan ediyorum; bunu bilin. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Ve aynı zamanda, Atatürk’ün istiklali, tam, tam bağımsız Türkiye idealini hayata geçiren liderin adı Recep Tayyip Erdoğan’dır; bu böyle biline. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli Grup Başkan Vekilleri, kifayetimizakere dememe az kaldı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç, ne istiyorsunuz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim... (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, duyamıyorum, lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Terörle irtibatlı olduğumuzu, direkt partimize atıfta bulunmuştur.

BAŞKAN – Söyledi efendim.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

8.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda mitingde gibi bağırarak bir şey elde edemeyiz; birbirimizi kırarak, üzerek de bir şey elde edemeyiz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz kırıyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bir sonuca gideceğiz. (MHP sıralarından gürültüler)

Biraz sonra, biraz sonra... Bana müsaade edin.

Türkiye Cumhuriyeti 16 şehit verdi, 16 şehit. Generaller askerde ne der askerlerine? “Evladım.” der. Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkomutanı Cumhurbaşkanıdır. Cumhurbaşkanı, cenazesi daha orada duruyorken AKP kongresine gidip de, fıkra anlatıp da böyle gülerse, o, Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı değildir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne ilgisi var onun, ne ilgisi var ya!

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Çarpıtma, çarpıtma!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bakın, burada, altında da, burada yazıyor, tamam mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne ilgisi var! Ne alakası var ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bitmedi, bitmedi.

İki: Kongrede, şehit annesinin haberi yok, cenazesinin başında...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sonraki açıklamalarını dinledin mi şehit annesinin?

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – AKP kongresinde çıkıp da, şehit annesinin sesini açıp da orada kendi politikana alet edemezsin, edemezsin.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hiçbir ilgisi yok, alakası yok! Sonradan şehit annesinin ne dediğini duydun mu?

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Üç: Hangi bağımsızlıktan bahsediyorsun benim güzel kardeşim! Senin Genel Başkanın “Ben Amerika Birleşik Devletleri'nin Orta Doğu'daki katliamının eş başkanıyım.” dedi; sen hangi emperyalizmden bahsediyorsun, hangi emperyalizmden? (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hiç öyle bir şey olmadı, hiç öyle bir şey yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Onun kasetini yarınki basın toplantısında herkese izleteceğim. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hiç öyle bir şey yok.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – FETÖ oyunları başlamış!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biraz evvel Sayın Grup Başkan Vekili Genel Başkanımıza ilişkin, grubumuza ilişkin açık suçlamada bulundu.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Suçlama ne?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Suçlamayı görmediniz mi, duymadınız mı?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, neyse onu söyle; ne o?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, güya fıkra anlattığından bahsetti, yalan bir hususla ilgili ve terörle ilişkilendirerek bizleri ilzam edici sözlerde bulundu. Dolayısıyla, sataştığı için ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz Sayın Akbaşoğlu...

Değerli Grup Başkan Vekilleri, bu böyle gittiği zaman ve kürsüye çıktığımızda da aynı konuşma üslubunu sürdürdüğümüz müddetçe...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Biz oradaydık, siz orada mıydınız? Yalan söylüyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Bak, müsaade eder misiniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu resmi unutmayın, bu resmi.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bırak onu. Ben oradaydım, sen orada mıydın? Fıkra falan anlatmadı.

BAŞKAN – Sayın Bak...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Boşuna bağırma.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – “Boşuna bağırma.” değil; ben oradaydım, sen orada mıydın?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bağırma! Cenazede böyle gülünmez!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Orada cenazeler duruyor, böyle gülemezsin; sen başkomutansan böyle gülemezsin cenazede, cenazede böyle gülemezsin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sen cenazenin sahibisin, böyle gülemezsin.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz... Sayın Grup Başkan Vekilleri, lütfen...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Fıkra falan anlatmadı, yalan söylemeyin.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böyle gülemezsin; bu, başkomutanlık değil.

BAŞKAN – Sayın Bak, yerinize oturur musunuz lütfen.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Rize kongresi orası be! Ben oradaydım, sen orada mıydın?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Boşuna şov yapma, bir daha seni Bakan yapmaz!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yalan söylemeyin be! “Fıkra anlattı.” diyorsun, yalan söylüyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gülmeyeceksin, gülmeyeceksin; cenazen var.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Siz orada mıydınız? “Fıkra anlattı.” dedin, fıkra falan anlatmadı, biz oradaydık.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hadi oradan!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi, yalan söyleme, biz oradaydık be!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hadi, hadi...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yalan söyleme!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, her kürsüye çıktığınızda aynı üslubu sürdürürseniz bu görüşmeler tamamlanmaz. Bir daha sataşma yapmamak üzere son kez söz vereceğim.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ama eğer satışma olursa da ara vereceğim, onu söyleyeyim size.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ara vermeyin. Sayın Başkan, satışma olursa niye ara veriyorsunuz?

Bizim söz hakkımız yok mu?

BAŞKAN - O zaman size söz vereyim, siz satışın, öyle devam edin gitsin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Genel Kurulun kaideleri neyse o.

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, lütfen yeni bir satışmaya yol açmadan.

Buyurun.

9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ve AK PARTİ'ye satışması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakın...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Neden gülüyordu açıkla? Şehit annesini açıkla.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...siyaset, ahlak ve hakikat üzerine bina edilir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kesinlikle, kesinlikle. Neden gülüyordu açıkla?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Asla ve kata yalan ve iftira siyasetiyle bir yere varılamaz, asla, genel olarak, herkes için söylüyorum.

BAŞKAN – “Öyle yapıyorsunuz.” demedi size.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Biz hakikati, işin gerçeğini ortaya koymaya her zaman özen gösteriyoruz. Bahsettiğiniz konunun hakikati nedir?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu, gülüyor mu, gülmüyor mu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Burada hiçbir şekilde şehit aileleriyle ilgili, şehitlerimizle ilgili bağlantısını kurduğunuz şekilde bir gülme söz konusu değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Cenaze kalkmamış, Başkomutan gülüyor mu, gülmüyor mu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Asla ve kata söylediğiniz kesinlikle doğru değil, kesinlikle.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gülüyor mu, gülmüyor mu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sonuç itibarıyla, başka bir olayla ilgili orada...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evladın ölse güler misin, gülmez misin? Buna cevap verecek ağabey.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – ...vatandaşlarımızla yapılan konuşma esnasındaki bir başka enstantaneyi orada fıkra anlatımı gibi anlatmak kesinlikle yalandır, yanıltır, doğru değildir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evladın ölse güler misin?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yalan söyleme!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hamaset yapma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Kesinlikle orada bir fıkra anlatımı yoktur. Siz “Fıkra anlattı.” dediniz, bu gerçek dışıdır kesinlikle.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Fıkra anlattı, güldü.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sonuç itibarıyla, Sayın Cumhurbaşkanımız, her zaman şehit ailelerini arayarak taziyede bulunur, onların acılarını paylaşır ve onlara her zaman tezkiyede bulunur.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kongreye bağlayarak değil, kongreye bağlayarak değil.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Dolayısıyla bunu her ortamda, her zaman yapı gelmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız, Başkomutan sıfatıyla, sonuç itibarıyla, bu konuda şehit ailemizin de gönlünü ferahlatmak noktasında kendisiyle her zaman, her ortamda irtibata her zaman geçmiştir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kongrede, kongrede...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Ve o konuda da geçmeye devam edecektir. Bu konuda sizi hakikatleri söylemeye davet ediyor, her olayı bağlamından kopartarak lütfen çarpıtmamaya özellikle özen göstermenizi istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşmadım.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Direkt “Yalan söylüyorsun.” diyerek ithamda bulundu.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizden ricam, lütfen yeni bir sataşmaya yol açmayın.

MUHARREM VARLI (Adana) – Sadece Grup Başkan Vekillerinin sataşacağı bir oturum yapsak nasıl olur acaba? Biz onları dinlemek zorunda mıyız?

BAŞKAN – Bence gayet makul bu öneri; bunu değerlendireceğim(!)

Buyurun.

10.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, olmaz; bir siyasi parti bizim Andımız'ı kaldırdı. Bir siyasi parti Türkiye tabelalarından TC kimliğini kaldırmaya kalktı. Bir siyasi partinin lideri, evlatlarımızın cenazesi kalkmadan şehit annesini kongrede bağlayarak politika yaptı. Arkadaşlar, biz bunu hep birlikte kabul etmeyelim. Ben kimseye hakaret etmiyorum ama ben diyorum ki acımız mı var, acımızı birlikte yaşayalım. Kongre nedir ya? İptal et. “Şehit cenazeleri kalkana kadar kongreleri iptal ediyorum.” de. Ne var bunda? Yas ilan ediyorsun ya...

Ya arkadaşlar, düşman değiliz ki ya.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) - Olmamamız lazım.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Bir şey ifade ediyorum, şehit cenazesinde, şehidin olduğu yerde, eğer bir Cumhurbaşkanı kongrede gülerken kongreyi yapıyorsa, şehit annesini kongreye bağlayıp da bir politika yapıyorsa, Allah aşkına ya, bir kere hep beraber “Yetti artık!” diyelim ya, yetti! (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bağlamından koparmayın, bağlamından koparmayın!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 195) (Devam)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. 2'nci maddeyi otuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Bedri Yaşar'ın.

Sayın Yaşar, beş dakika da şahsı adına söz talebiniz var, toplam süreniz on beş dakika.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben kongredeydim. Hepsi yalan, söylediklerinin hepsi yalan!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sen çok güvenilir bir adam değilsin Osman!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Olayı bilmiyorsun sen, olayı!

CAVİT ARI (Antalya) – Sana mı inanacağız, gördüğümüze mi inanacağız?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben oradaydım!

BAŞKAN – Sayın Bak, müsaade eder misiniz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bilmiyorsunuz olayı.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Başkanım...

BAŞKAN - Arkadaşlar, bakın, hatip arkadaşınız kürsüde, yapmayın.

Buyurun Sayın Yaşar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben oradaydım.

CAVİT ARI (Antalya) – Ordaymış; ordaysan ordasın, ne yapalım?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne demek “Ordaysan...” Tabii ki oradaydım ya! Benim il kongrem kardeşim!

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlamaya çalışıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Nerede vardın?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yalan söylüyorsunuz, ben oradaydım! Yalan söylüyorsunuz!

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Değerli arkadaşlar...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Gösteriyor işte...

CAVİT ARI (Antalya) – Televizyon gösteriyor, sen...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, ne alakası var? Olayı bilmiyorsun.

BAŞKAN – Sayın Ari, lütfen...

CAVİT ARI (Antalya) – Sana mı inanacağız gördüğümüze mi inanacağız?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Osman'a bir söz versenize konuşsun, bir boşalsın çünkü...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ne alakası var! Sen kendine bak ya! Senin aklına ihtiyacımız yok! Senin aklına ihtiyacımız yok, biz konuşuruz.

BAŞKAN – Sayın Yaşar, buyurun, siz devam edin lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Sayın Başkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ya, adam kürsüde, hatip konuşuyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hatibi dinleyelim, hatibi.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Olsun, sen konuşurken biz dinliyoruz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Dinleyeceksin, hatip konuşuyor.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, sabahtan beri on-on beş dakikadır yüksek sesle hâlâ Parlamentoda tartışmalara devam ediliyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yalan beyan var burada.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Şunun bu ülkemize katkısını siz anlatın, yüce Türk milleti dinlesin, biz de istifade edelim diyorum, ben konuya dönüyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yalan beyan var, biz de düzeltiyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Gürcistan’la yaptığımız bir anlaşmadan bahsediyoruz. Burada, Parlamentoda, bir sürü ülkeyle yaptığımız karşılıklı anlaşmaların onayıyla ilgili siyasi partiler görüş beyan ediyor ama hepimizin gördüğü gibi işin aslını bırakıp farklı şeylerle meşgul oluyoruz. Yüce Türk milleti... İşte diyorlar ya bazen Anadolu’yu dolaşırken “Niye bu partiyi kurdunuz?” İşte bunun için kurduk, bunun için kurduk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bütün bu siyasi mülâhazalardan uzak, sadece ve sadece ülkenin problemlerine odaklanmak için kurduk.

Değerli arkadaşlar, Gürcistan’ın bağımsızlığını 16 Aralık 1991 tarihinde ilk tanıyan ülkelerden biri Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Diplomatik ilişkilerin tesisinde de 21 Mayıs 1992’de karşılıklı ekonomik yatırımların korunmasıyla ilgili anlaşmamızı imzalamışız. Bu kapsamda biz Batum’a Başkonsolosluk açtık. Gürcistan da aynı şartlar altında İstanbul ve Trabzon’da başkonsolosluklar açmıştır. Türkiye ile Gürcistan arasındaki ilişkiler stratejik ortaklık düzeyindedir. Ülkemiz 2007 yılından beri Gürcistan’ın en büyük ticaret ortağıdır. Gürcistan’la doğrudan yatırım yapan ülkeler arasında da Türkiye yine ilk sıralarda yer almaktadır. Bildiğiniz gibi, Gürcistan, aynı zamanda da enerji yolları üzerindedir. Türkiye’nin özellikle Avrupa’ya giden projeleri Gürcistan üzerinden geçmektedir. 2019 yılıyla ilgili ticaret hacmimiz de yaklaşık 1,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bildiğiniz gibi, özellikle, yaptığımız Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı’mız var, 2006 yılında devreye girdi. Bu hat üzerinden özellikle petrolün Bakü-Ceyhan’a iletilmesi... Bakü petrollerini Tiflis üzerinden Akdeniz’e ulaştıran bir projedir. Devamında, TANAP projesi var, o da yaklaşık 16 milyar metreküp gazı Avrupa’ya iletecek projelerden biridir. Bunun da yaklaşık 6 milyarı ülkemizde kullanılacak, gerisi de diğer ülkelere transfer edilecektir. Dolayısıyla Gürcistan, bizim ciddi problemimiz olmayan ama stratejik açıdan da vazgeçemeyeceğimiz bir ülke.

Son dönemde yerel paralarla ticaret yapmaya başladık; bu, olumlu bir gelişme. Bugün lirayla Tiflis’te alışveriş yapmak mümkün, onların yerel parasıyla Türkiye’de alışveriş yapmak mümkün. Özellikle bu coğrafyada -geçmişte Sayın Cumhurbaşkanımızın Rusya’yla da böyle bir anlaşması vardı, Çin’le görüşmeleri vardı- bu coğrafyayla ilgili yani Asya coğrafyasıyla ilgili, yerel paralarla ilgili anlaşmalar yapılırsa bunun çok ciddi katkıları olacağını buradan söylüyorum.

Yine, bu bölgelerle ilgili belli problemlerimiz var. Bu coğrafyadaki ticaret ataşesi kadroları çoğu zaman boş, buralara atamaların bir an önce yapılması lazım; ben buradan uyarıyorum. Aynı şekilde, ticaret ataşelerinin orada yaptığı görevler açısından baktığımız zaman da diğer ülkelerde ticaret ataşeliklerinde çalışan eleman sayısı -özellikle Çin için- neredeyse büyükelçiliklerde çalışan eleman sayısına eşittir. Bu coğrafyalarda da mümkün olduğunca ticaret ataşeliklerini güçlendirerek ticaret hacmimizi artırmamız mümkün. Bugün, Avrupa da dâhil hepsinin yönü Asya'dır. Asya'nın kaynakları henüz ekonomik değerine tam manasıyla kavuşmamıştır. Bugün, Çin'de dâhil Bir Kuşak Bir Yol Projesi'yle beraber aynı hat üzerinden Avrupa'ya kadar uzanmaktadır. Dolayısıyla, ticaret ataşeliklerimizi ciddi oranda tahkim etmemiz lazım.

Yine, bu coğrafyada iş adamlarımızın zaman zaman problemleri var. Dün Azerbaycan Dışişleri Bakanı, Türkmenistan Dışişleri Bakanı ve bizim Dışişleri Bakanımızın ortak yaptığı bir toplantı vardı. İnşallah, oradan da hayırlı sonuçlar alınır ama bu coğrafyada iş yapan müteahhitlerimizin özellikle tahsilat konusunda problemleri var. Bunlarla ilgili de bir çalışma yapılmasında fayda var. Buna belki değişik bir boyut da getirebiliriz diye düşünüyorum. Bizim iş adamlarımızın alacaklarına karşılık o ülkelerin üretimleri var. Mesela Özbekistan'ın, Türkmenistan'ın tekstil ürünleri var, Gürcistan'ın tarımsal ürünleri var, Kazakistan'ın yine buğday konusunda çok ciddi ihracatları var. Şu olabilir: Yani müteahhit alacaklarımızın tahsilini o ülkede üretilen ürünlerle takas yöntemiyle belki bu borç alacak ilişkisini dengeleyebiliriz. Onunla ilgili de gümrüklerde zaman zaman belli sorunlar yaşanıyor. Mesela, özellikle tekstil alanında doğal olarak kendi ülke üreticilerimizi korumak adına konulan fonlar var ama hiç olmazsa iş adamlarının alacaklarına karşılık alınabilecek bu tür o ülke ürünleriyle ilgili gümrükler kaldırılabilirse bu da karşılıklı ticaret hacminin büyümesi açısından çok ciddi katkılar sağlayacaktır diye düşünüyorum.

Yine, özellikle Kars-Tiflis Demir Yolu Hattı son dönemde devreye girdi. Bu da çok önemli bir proje. Gerçi standartlar açısından, özellikle Rus coğrafyasının demir yollarının standartları, bizim demir yolu standartlarımızla aynı değil. Ama bir aktarma istasyonu marifetiyle bu şimdi aktarılabilir. Bu demir yolu marifetiyle bugün Pekin'den Adriyatik'e kadar demir yoluyla bir ürünü göndermek mümkün. Şahsen bizim zaman zaman Hükûmetin eleştirdiğimiz projeleri vardı ama bu da yine takdir ettiğimiz bir projedir. Bu hat sağlanmış, demir yoluyla bugün Orta Asya'ya da ticaretin önü açılmıştır. Ama tabii, bunlar yeterli mi? Kesinlikle yeterli değil, iç bağlantılarının da yapılması lazım. Yani demir yollarının o bağlantısı var ama mesela -özellikle Karadeniz açısından söylüyorum- bugün, Karadeniz'de demir yolu ulaşımı ciddi olarak yoktur. Bugün, Samsun-Sarp demir yolu -Trabzon milletvekillerimiz de zaman zaman gündeme getiriyorlar- veyaht işte Trabzon-Hopa demir yolu bir an önce projelendirilmeli. Bu da yeterli değil, aynı şekilde bunun Akdeniz-Karadeniz otoyol bağlantısıyla da desteklenmesi lazım ki Akdeniz'e gelen gemiler aynı şekilde bu yükleri otoyol üzerinden Karadeniz'e, Karadeniz üzerinden de Orta Asya'ya iletebilsinler ama maalesef bu demir yolu konusunda... Zaman zaman arkadaşlarımız hep hızlı trenden bahsediyorlar, doğru şeyler yapılıyor ama mesela maalesef hâlâ Ankara-Samsun -ki Samsun'u bugün Doğu Karadeniz bölgesinin tamamının bölgesel başkenti gibi de algılayabiliriz. Havaalanıyla, limanıyla, kara yolu bağlantısıyla, demir yolu bağlantısıyla, serbest bölgeleriyle dolayısıyla her şeye hazır olan bir ilimizden bahsediyoruz- demir yolu projesi daha sadece projelendirilme aşamasında, ne zaman yapılacağı konusunda herhangi bir fikrimiz yok. İnşallah hem Ankara-Samsun

demir yolu bir an önce başlar, devamında da Samsun-Sarp demir yolu bir an önce yapılır, projelendirilir. Özellikle, bugün, Asya’yla olan ticaretlerimizde çok ciddi mesafeler katedebileceğimizi düşünüyorum. Bizim bu bağlantıları yapmadığımız takdirde bu coğrafyalarda kolay kolay ticaret yapmamız mümkün değil. Özellikle bu coğrafyalara yönelik Asya Kalkınma Bankasının, Avrupa Yatırım Bankasının özel kredileri var, bu bölgelerde yatırım yapıyorlar. Bizim de bunları yapabilecek çok ciddi firmalarımız var. Tabii, bu bankaların kredileri üzerinden firmalara destek olabilirsek en azından bizim firmalarımız da bu coğrafyada çok ciddi işler yapabilirler. Aynı şekilde EXIMBANK bu coğrafyalara özel limitler açabilir, bunlar üzerinden de yine bu ülkelere özellikle inşaat sektöründe çok rahat gidebiliriz, çok rahat mesafeler katedebiliriz. Bugün, bu coğrafyada firmalarımızın çoğu devlet kredileriyle, işte, Fransızların dev firmaları, Çinlilerin dev firmalarıyla ve ülkelerinin o ülkelere açtığı kredilerle yaptığı işlerle rekabet etmeye çalışıyorlar. Bunlarla beraber rekabet etmeleri doğal olarak mümkün değil. Bununla ilgili EXIMBANK’ın da bu bölgeye muhakkak bir hat açması lazım, bir kredi açması lazım. Şimdi, “Kredi açılması lazım geliyor.” dediğiniz zaman daha çok, buradan da söylüyorum, belli başlı firmalara... Buradan bol miktarda ifade ediliyor, bu EXIM’in kredilerinden de bu belli başlı firmalar istifade ediyor. Hâlbuki küçük ve orta boy işletmeleri desteklemediğiniz sürece bu işlerden sonuç almanız mümkün değil. Yani orta direği, hani Özal’ın getirdiği tabirle bizim orta direği desteklememiz lazım ki çadır çökmesin. Bu kredilerle ilgili de ben özellikle Ticaret Bakanımızı buradan uyarıyorum çünkü sadece bütün Orta Asya değil, bunun devamında Balkan coğrafyasında da aynı işlerle karşılaşırız; oradan da iş adamlarının zaman zaman gündeme getirdiği en önemli olaylardan biri bu EXIM kredileri, bunların... EXIM kredileri tahsis edilirken en azından küçük ve orta boy işletmelere de bir hat açılmasını istiyorlar, bununla ilgili oluşturulan teminatların da karşılanabilir, yerine getirilebilir seviyede olmasını istiyorlar.

Bugün her zamankinden daha fazla -bu pandemi dolayısıyla zaten sıkıntılar yaşıyoruz- iç piyasada belli daralmalar var. Bunu enerjiden de görebilirsiniz, enerji koridorundan bahsettik. Türkiye’nin enerji tüketimi üç senedir neredeyse değişmiyor; aynı rakamlarda gidiyoruz. Demek ki içeride bir tıkanma var, pazarın süratle dışarıya açılması lazım.

Tabii, küçük işletmelerden bahsederken bizim Samsun’un merkezinde -biraz önce Erhan Bey’in fırsatı olmadı, onun yerine ben söyleyeyim- “GÜLSAN” diye bir sanayi sitemiz var. Tabii, şehir kurulurken orası uygundu, bundan elli sene önce, altmış sene önce yapılan bir sanayi sitesi. Şimdi şehrin içinde kaldığı için devlet diyor ki: “Buradan biz sizi, Toybelen diye bir mevkimiz var, oraya nakledeyim.” Buna kimsenin itirazı yok, doğru “Siz bizi alın, buradan oraya nakledin.” diyorlar ama şimdi, tabii, orada bir ticaretleri var; burayla ilgili, devletin kamulaştırırken bir değer tespiti var. Şimdi, tespit ettikleri şehrin göbeğindeki metrekare birim fiyatı, daha henüz rüşdünü ispat etmemiş Toybelen diye de bir yerimiz var, oranın fiyatlarıyla... Yani diyor ki: “Biz size oradan 100 metrekare dükkân verelim, fiyatı 405 bin lira ama sizin buna muadil GÜLSAN’daki yerinizi...” Onun daha altında bir fiyatı teklif ediyor yani bu, işin doğasına ters. Şehrin merkezinde olan bir dükkânın metrekare fiyatının, daha yeni bir yerde açılacak alanda fiyatının altında olması kabul edilemez çünkü GÜLSAN esnafının da hepsi ayağa kalktı, “Biz böyle bir şeyi kesinlikle kabul etmiyoruz.” diyorlar, bir. İki: “Bunlarla ilgili, tamam, size beş yıl vade yapalım.” diyorlar. “Ama açıkladıkları faizi bizim ödememiz mümkün değil.” diyorlar. Üç: “Buna en az on yıl vade yapın ki en azından bir ödeme kabiliyetimiz olsun.”

Tabii, bütün bu sorunları söylerken bizim İYİ PARTİ olarak olaya bakış açımız da şu: Kesinlikle, arsa, yatırımcı için bir maliyet unsuru olmamalı diyoruz. Eğer yatırımcı bir yere yatırım yapmak istiyorsa gerekirse devlet bunu tahsis etsin. Yani yatırımcı arsaya bir bedel ödeyerek bu yatırımda bir artı değer olmasın, yatırımcıya bu arsaları biz ücretsiz tahsis edelim diyoruz çünkü dünyanın her yerinde böyle. Siz bugün özellikle Balkanlara veya Türk coğrafyasına gittiğiniz takdirde bir yatırımdan bahsedin, size hangi imkânları sunduğunu siz de görürsünüz. Hatta ben bir toplantıya katılmışım Özbekistan’da, Cumhurbaşkanı, Başbakana “Ayağa kalk.” dedi, kaldırdı. “Bakın, Türk iş adamları burada ne istiyorsa, ne gerekirse yapacaksınız. Eğer bir eksiklik varsa ben sizden bilirim.” diyen bir Cumhurbaşkanı var. Ee, bugün de bizim gerçek manada yatırıma ihtiyacımız var, yatırımcının bir başka ülkede nasıl önü açılıyorsa Türkiye’de de önünün açılması lazım geldiğini buradan ifade ediyorum.

GÜLSAN’da da bir an önce bu kanayan yaraya bizim bir çözüm bulmamız lazım. Tamam, TOKİ, ihalesini yaptı, bu dükkânları yapacak ama bu fiyatla GÜLSAN esnafının bu dükkânları alma şansı yok. Diyor ki: “Siz almazsanız başkasına satarız.” Hâlbuki bizim derdimiz, oradaki esnafı kendi şartları içerisinde yeni açılan sanayi bölgesine kavuşturmak. Şunu da ilave ediyorlar, diyorlar ki: “Sanayi dükkânları talepler doğrultusunda yapılmalı. Yani bugün, galeri için dükkânın hesabı farklıdır, mobilyacı için farklıdır, tesisatçı için farklıdır, kaportacı için farklıdır yani işin kendi nevi şahsına münhasır metrekaireleri vardır. Bunları da dikkate alarak yapın. Kendi kafanıza göre ‘Yaptım, oldu.’ mantığından vazgeçin.” Dolayısıyla burada 3-5 değil, 1.500-1.600 esnafımız var. Samsun için bu önemli. Ben hem Belediye Başkanımızın hem TOKİ Başkanımızın hem Sanayi Bakanımızın bu işe bir el atacağını ümit ediyorum.

Ümit ediyorum ki bu sorunlar çözülür, bu ülkenin üretimine Samsun’un da bir katkısı olur diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. 3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

5’inci sıraya alınan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 204) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 204 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

(x) 204 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Görüşmeleri tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MORİTANYA İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA BALIKÇILIK VE DENİZ EKONOMİSİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 28 Şubat 2018 tarihinde Nuakşot'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde gruplar adına söz talebi? Yok.

Şahsı adına Sayın Burak Erbay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

BURAK ERBAY (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli vekiller, Covid-19 salgınının etkileri tüm şiddetiyle devam ediyor. Bu salgın sürecinde kaybettiğimiz tüm yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet, tedavisi devam edenlere de acil şifalar diliyorum. Başta sağlık çalışanlarımız olmak üzere, salgınla mücadele eden herkese de teşekkürlerimizi bir kez daha yinelemek istiyorum.

Değerli vekiller, salgından dolayı birçok sektör olumsuz bir şekilde etkilendi. Ben, sizlere, bu salgından en çok etkilenen turizm sektörünün sorunlarından bahsetmek istiyorum. 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını nedeniyle turizm sektörü önemli bir gerileme yaşamıştır. Dünya Turizm Örgütünün verilerine göre, 2020'de turizm sektöründe 1,3 trilyon liralık gelir kaybı yaşanmıştır. Turizm sektörü tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz için de birçok açıdan stratejik öneme sahip sektörlerden bir tanesidir. Turizm ülkemizin en önemli döviz girdi kaynaklarından biridir.

Değerli vekiller, turizmle ilgili ülkemizden de bazı veriler paylaşmak istiyorum: 2019 yılında ülkemize 52 milyona yakın turist gelmiştir. Yaklaşık 35 milyar dolar döviz girdisi elde edilmiştir. Türkiye genelinde turizm sektöründe çalışan sayısı yaklaşık 3 milyon 500 bin kişidir. Bu sektör ailelerle birlikte yaklaşık 12 milyon kişiye geçim kapısı olmaktadır. Ülkemizin toplam yatak kapasitesi yaklaşık 2 milyona ulaşmaktadır. Turizm sektörü taşımacılıktan tekstile, tarımdan hayvancılığa kadar birçok sektörü de etkileyen lokomotif bir sektördür. Maalesef, 2020 yılında ülkemize gelen turist sayısı da 52 milyondan 15 milyona düşmüştür. Turizm geliri de 35 milyar dolardan 12 milyar dolara gerilemiştir.

Değerli vekiller, birçok ülkede bu zor koşullarda işletmelere karşılıksız hibe desteği verilerek vatandaşların bu süreci en az mağduriyetle giderilmesi sağlanmıştır ancak ülkemizde birçok sektöre yeterli destek sağlanmadığı gibi turizm sektörü de maalesef görmezden gelinmiştir ta ki bugüne kadar. Bugün -basına da düştü- Halk Bankası ile TÜRİSAB arasında imzalanan bir anlaşma yapıldı. Tabii ki olumlu bir gelişme, teşekkür ediyoruz. Geç kalan da bir gelişme. Bu destek paketinin detaylarını incelediğimizde 100 bin liralık bir destekten bahsediliyor. Uygun koşulda olanlar faydalanabilirler ancak detayını incelediğimizde bunun gene aynı şekilde faizli olduğunu ve altı ay sonra geri ödenmek zorunda olduğunu gördük. Şimdi, buradan sormak istiyorum: Eğer gerekli hazırlıklar yapılmazsa, gerekli tedbirler alınmazsa, turizm sektöründe çalışanlar aşılılmaz ve turistler gelmezse bu krediler nasıl ödenecek?

Değerli vekiller, gayrimenkul satış internet siteleri var. Buralara girdiğinizde, turizm sektöründe beş yıldızlı otellerden butik otellere kadar birçok otelin satış aşamasında olduğunu görebilirsiniz. Sektör temsilcilerinin dışında da bu kurumlarda, bu işletmelerde çalışan vatandaşlarımız maalesef çok mağdur durumda. Daha bundan birkaç gün önce şahsi mailime atılan bir maili sizlere okumak istiyorum: “Lütfen” diye başlıyor. “Ben, Muğla’nın –seçim bölgem Muğla’nın- şu ilçesinde ikamet ediyorum, eşim ve 3 yaşında kızımla pandemi dolayısıyla çalışmıyorum. Aşçıyım, malum oteller kapalı, sizlerden kızım için gıda ve giyim yardımı rica ediyorum. Gerçekten zor durumdayım. Kızıma dört gündür süt bile alamadım. Lütfen...” diye mesaj atıldı. Kendisinin sorununu çözmeye çalıştık ama bir kişi neye yarar? O yüzden arkadaşlar, az önce bu konuşmayla ilgili mesaj attığımızda Marmaris’ten bir kardeşimiz de aradı “Ağabey ne olur, bizi de dile getir. Yüz binlerce liralık kira borcumuz var, biz ne yapacağız? Bizi de dile getir.” diyor.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen Avrupa’daki aşılama hızı bir şekilde devam etmesi bir umut vaat etmekte. İngiltere Başbakanı Boris Johnson geçenlerde bir açıklama yaptı, 17 Mayıs tarihini verdi. Eğer bu şekilde devam ederse seyahat yasaklarının kalkması söz konusu ancak ev sahibi olarak bizlerin de gerekli hazırlığı yapması gerekiyor. Güvenlik ve eğitimciler evet, öncelikli; daha sonra da turizm çalışanlarının muhakkak aşılama gerekiyor.

Evet, yerinde karar yöntemi doğru bir yöntem. Rakamlarla oynamadan bu süreci götürmemiz lazım. Ancak buradan Sağlık Bakanına, Turizm Bakanına ve tüm yetkililere sesleniyorum: Gecikmeden turizm çalışanlarını aşılayalım, 2021 turizm sezonunu da kurtaralım diyorum. Bu hususa buradan da dikkat çekiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesi 2’nci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

6’ncı sıraya alınan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

6.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 192) (x)

(x) 192 S. Sayılı Basmayazı tutanağa ekli.

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 192 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi yok, görüşmeleri tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE CİBUTİ CUMHURİYETİ ARASINDA DENİZCİLİK ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 24 Ocak 2015 tarihinde Cibuti’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesi 2’nci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

7’nci sıraya alınan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 34) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 34 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi yok, görüşmeleri tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

(x) 34 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ŞİLİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 7 Aralık 2017 tarihinde Kolombo’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesi 2’nci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

8’inci sıraya alınan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

8.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 30) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 30 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi yok.

Görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BURUNDİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 10 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

(x) 30 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

9'uncu sıraya alınan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 60) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 60 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi yok.

Görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE LESOTO KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamayı İç Tüzük'ün 145'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

(x) 60 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

10'uncu sıraya alınan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 67) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 67 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA'NIN 9/7'NCİ MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 7 Temmuz 2005 tarihinde İstanbul'da imzalanan “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ile 7 Nisan 2007 tarihinde Antalya'da imzalanan “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Evet, madde üzerinde ilk söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Arzu Erdem'in.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 67 sıra sayılı Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, basın mensuplarımızı ve ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

(x) 67 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Uluslararası sözleşmelerin birincil önemi, sürdürülebilir kalkınmadır. Sürdürülebilir kalkınma, toplumların ekonomik kalkınma yaklaşımı arayışı içinde olurken aynı zamanda da çevre ve yaşam kalitesi olarak da yararlandıkları bir stratejidir. Sürdürülebilir kalkınma anlayışı, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişme hedeflerinde ortak faydaya sürdürülebilirlik katmalarıdır. Bu açıdan, şu ana kadar görüşmüş olduğumuz uluslararası sözleşmelerin her biri, birbirinden kıymetli ve özellikle ülkemizin ve dünyanın da içinde bulunduğu koronavirüsle mücadele döneminde ekonomik zayıflamanın çok görüldüğü diğer ülkelerde de güçlenmeye sebep olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı; Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel ekonomik iş birliğini geliştirmek amacıyla 1964 yılında oluşturulmuş, Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Teşkilatının devamı olarak 1985 yılında kurulmuştur. Sekreteryası Tahran’da bulunan teşkilat, üyeleri arasında ekonomik, teknik ve kültürel iş birliğini artırmayı amaçlamaktadır.

1992 yılında Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan’ın da katılımıyla üye sayısı 10’a yükselmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Türk Konseyi ve Enerji Şartı Sekreteryası gözlemci üyesidir.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatının temel işlevleri; üye ülkelerin sürdürülebilir ekonomik kalkınması, ticaretin önündeki engellerin kaldırılması ve bölge içi ticaretin teşvik edilmesi, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı bölgesinin artan dünya ticaretinde daha fazla rol alması, üye ülkelerin birbirleriyle ve dünyayla bağlantısını sağlayan ulaştırma ve haberleşme altyapısının geliştirilmesi, ekonomik serbestleşme ve özelleştirme, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı bölgesinin kaynaklarının harekete geçirilmesi, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı bölgesinin tarım ve sanayi potansiyelinin etkin kullanımı, uyuşturucu ticaretinin önlenmesi, ekoloji ve çevrenin korunması ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı bölgesindeki milletlerarası tarihî ve kültürel bağların güçlendirilmesi, bölgesel ve uluslararası örgütlerle karşılıklı yararlı iş birliğinin tesis edilmesi. Ekonomik İş Birliği Teşkilatı, bu hedefler doğrultusunda ülkemizin üye ülkelerle ilişkilerinin geliştirilmesinde çok yönlü bir platform olarak dikkat çekmektedir. Günümüzde gerçekleştirilmeye çalışılan hedefler de bir bakıma bu önemli potansiyelin üye ülkelere benimsendiğinin ve artık değerlendirilmesi gerektiği yönündeki iradenin göstergesidir.

Büyük enerji kaynaklarından yüksek kaliteli endüstriyel ürünlere kadar Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyeleri arasında ticari faaliyetlerin artırılması için büyük bir potansiyel mevcuttur. Ancak, Teşkilatın kuruluşundan bu yana arzu edilen ekonomik iş birliği seviyesine ulaşamamıştır ve bu açıdan da gelişmesi için bu anlaşmanın faydalı olacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Ekonomik İş Birliği Teşkilatının kuruluş hedefi olan bölgesel iş birliği ve kalkınma, üye ülkeler arasındaki ticaretin artırılmasıyla gerçekleşebilecektir.

Ülkemize yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye gelişinin özendirilmesi için bugüne kadar 94 ülkeyle yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşması imzalanmıştır. Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üye ülkeler arasında daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören, yatırımların teşviki ve korunmasına ilişkin anlaşmayla birlikte bölge ülkeleri arasında sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir.

Değerli milletvekilleri, anılan anlaşma 7 Temmuz 2005 tarihinde, anlaşmaya yönelik olarak İran’ın değişiklik önerisini içeren protokol ise 11 Temmuz 2012 tarihinde ülkemiz tarafından imzalanmıştır. Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üye devletleri arasında yatırımların teşviki ve korunmasına ilişkin anlaşmanın temel esasları şu şekildedir:

1) Anlaşmaya taraf ülkelerde diğer akit taraflarının yatırımcıları tarafından gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımcıların ve ilgili faaliyetlere tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik iş birliği için uygun koşulları yaratmak.

2) Anlaşmaya taraf ülkelerde yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünde tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirme.

3) Taraf ülkeler açısından özel teşebbüs ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

4) Taraf ülke yatırımcılarının elde ettiği kârlar ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üye ülkeler arasında daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu anlaşmayla birlikte bölge ülkeleri arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken ilgili ülkelere herhangi bir yük getirmemektedir.

Değerli milletvekilleri, yatırımların teşviki ve korunması, anlaşmaların ana amacıdır. Beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş şansını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkelerin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

2018 yılı itibarıyla, Türkiye, Afganistan, Azerbaycan, İran ve Pakistan olmak üzere 5 ülke anlaşmayı imzalamış, Afganistan, İran, Pakistan ve Türkiye anlaşmayla birlikte protokolü de imzalamış; yalnızca İran ve Pakistan tarafından anlaşma ve protokolün onay süreci tamamlanmıştır. Anlaşmanın yürürlüğe girişi için 4 üye ülkede onay sürecinin tamamlanması gerekmektedir. Bahse konu anlaşma ile protokol, 21 Mart 2019 tarihinden bu yana yüce Meclisimizde onay için beklenmektedir. Ekonomik İşbirliği Teşkilatının kurucu ülkeleri arasında yer almamız ve Teşkilatı, proje ve sonuç odaklı bir yapıya kavuşturma hedefimiz doğrultusunda, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı bünyesinde geliştirilen program ve projelere yeni bir ivme kazandırmak adına söz konusu anlaşma ve protokolün onay sürecinin bir an evvel tamamlanması da oldukça önemlidir.

Değerli milletvekilleri, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, coğrafyasının en batısında yer alan ve işlevsel 2 deniz yolu ulaşımından birine sahip olan ülkemiz bakımından özellikle çok önemli bir durumdadır. Ülkemizin dış politikada bölgesel istikrara ve iş birliğine gösterdiği hassasiyet bağlamında Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, önemli bir bölgesel birlik olarak dikkat çekmektedir. Özellikle Asya'nın öneminin geçmiş yıllara nazaran farkına varmaya başlayan bir Avrupa Birliği için Türkiye vasıtasıyla bu coğrafyalarla iş birliği mekanizmasının oluşturulmasına da olanak sağlayacaktır. Türkiye'nin gerek Ekonomik İşbirliği Teşkilatı coğrafyasıyla gerek Asya'nın tamamıyla olan siyasi, ekonomik, kültürel, dinî ve insani ilişkileri de göz önüne alındığında, ülkemizi dışlayarak buradaki ülkelerle iş birliği ve bütünleşme hedeflerini içeren her tür planın sonuçsuz kalacağı da açıktır. Bu da ülkemizi oldukça avantajlı bir pozisyona taşıyacaktır.

Kurucu ülke sıfatıyla üye olduğumuz da göz önünde bulundurulduğunda ülkemiz sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı yatırım ve ileri teknolojilerin ülkemize gelmesi yoluyla ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içerisinde etkin bir şekilde yer almasının genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında yer alması; ülkemizin söz konusu anlaşmaya onay sürecinin bir an evvel tamamlanması açısından da özellikle önemini ortaya koymaktadır.

Burada tekrar şunu da belirtmek istiyorum: Özellikle uluslararası anlaşmalarla birlikte, Avrupa Birliği müzakere süreci içerisinde Gümrük Birliği Anlaşması'na ilişkin de çalışmaların hız kazandığı bu dönem, gerçekten, bizim için çok önemli. Ülkemizin, Türkiye Cumhuriyeti devletimizin ne kadar kadim bir devlet olduğu, ne kadar derin köklere sahip olduğu; bu açıdan, Orta Doğu'nun ve özellikle kendi coğrafyamızın ağabeyi, hamisi konumunda olduğumuz bugün de "2023 güçlü Türkiye" hedefine ulaşırken bu anlaşmaların her birine önem vermemiz ve geliştirmemiz için bizlerin her birimizin üzerine düşen görevi yapması oldukça elzem.

Ben hepinizi saygılarımla selamlıyorum ve teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde diğer konuşmacı, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 120 sıra sayılı Uluslararası Sözleşmenin Uygun Bulunması Hakkında Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Öncelikle, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımızı sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

120 sıra sayılı Uluslararası Sözleşme, Türkiye ile Somali arasında kalkınma ve iş birliğini düzenliyor. Halklar arasında köprü olmasını umduğumuz bu uluslararası sözleşmelere genel olarak, ilkesel olarak karşı çıkmadığımızı belirtmekle yetineyim.

Bugünkü konuşmamda Adalet Komisyonu üyesi bir hukukçu vekil olarak ülkemizin her gün yeni bir adaletsizlik üreten hukuk sistemi ve bu adaletsizliği besleyen iktidar uygulamalarını dile getirmeye çalışacağım. "Yeni anayasa, demokratik anayasa yapacağız." deniliyor ya, bakalım var olan temel hak ve özgürlüklere bu iktidar ne kadar saygılı davranıyormuş.

Evet, ülkemizde düşünce özgürlüğü yoktur. Düşünce özgürlüğü, ancak bir bilgiye ulaşabilirseniz vardır. Oysa, bu ülkede Wikipedia yasaklandı, Twitter yasaklandı; yüzlerce, binlerce internet sitesine, haberlere erişim engeli getiriliyor. Ne yapıyor haber siteleri buna karşı? Bir örnek: Sendika.org1, sendika.org2, sendika.org3, 4, 5, 66, 67, 68. Bu yasaklarla aslında düşünceye ulaşma, engellenmiş olmuyor ama Türkiye düşünceye ulaşmanın engellendiği ülkeler kategorisine giriyor.

Evet, ülkemizde ifade özgürlüğü yok. Yalnızca 1 "tweet" attığı için her gün onlarca yurttaş ya gözaltına alınıyor ya dava açılıyor hakkında ya da tutuklanıyor. Protesto hakkını kullanan öğrenciler gözaltına alınıyor, sendika üyesi emekçiler gözaltına alınıyor, kadın haklarını savunan kadınlar, feministler gözaltına alınıyor, gazeteciler gözaltına alınıyor, HDP'nin gerçekleştirdiği neredeyse her etkinliğe müdahale ediyor ve onlarca, yüzlerce kişi gözaltına alınıyor.

Evet, ülkemizde örgütlenme özgürlüğü yok, 15 Temmuz darbesini "Allah'ın lütfu" olarak gördünüz, 1.748 tane vakıf ve derneği kapattınız, bırakın darbeyi Fetullahçılarla hiçbir ilişkisi olmayanları da kapattınız. Kürt dili çalışmaları yürüten Kurdi-Der'i kapattınız, Mezopotamya Kültür Merkezini kapattınız. Kapattığınız tarihten önceki otuz yılda henüz "AKP" diye bir parti, "Adalet ve Kalkınma Partisi" diye bir parti yokken otuz yıl boyunca kültür, sanat, edebiyat, resim çalışmaları yürüten bir

derneği ve kapattınız. Özgürlükçü Hukukçular Derneğini kapattınız, Çağdaş Hukukçular Derneğini kapattınız. 1974'te kurulmuş olan Çağdaş Hukukçular Derneğini 15 Temmuz darbesini “Allah’ın lütfu” olarak görüp kapattınız. UNICEF’le birlikte onlarca proje yürüten “Gündem 21” diye bir dernek vardı, çocuk çalışmaları yürütüyordu ve bu derneği de 15 Temmuz darbesini “Allah’ın lütfu” olarak görüp kapattınız.

Evet, ülkemizde basın özgürlüğü yok. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtiniz, “İletişim Başkanlığı” diye bir kurum kurdunuz. İletişim Başkanlığını kurduktan sonra hepimizin bildiği sarı basın kartlarının tamamını iptal ettiniz, “Bunların yerine turkuaz kart vereceğiz.” dediniz. Onlarca yıllık gazetecilik yapan basın emekçilerine hâlâ turkuaz kart vermediniz, yüzlerce basın emekçisi, turkuaz kart vermenizi bekliyor. Bu verdiğiniz kartlar, onların gazeteci olup olmadığını tespit eden bir kart değil ama her tarafta, onları akredite etmediğiniz için haber yapmalarını da engelliyorsunuz. Türkiye, Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke arasında 154’üncü sırada, geri kalan ülkeleri ne siz sorun ne ben söyleyeyim. Yalnız 2020 yılında, 79 gazeteci yaptıkları haberler nedeniyle ama başka suçlamalarla gözaltına alındı, 24 tane gazeteci tutuklandı. 2020 yılında, bu nedenle Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 154’üncü sıradayız.

Evet, ülkemizde konut dokunulmazlığı ve özel hayatın gizliliği her gün, her saat ihlal ediliyor. Telefon ve iletişimin dinlenmesi kararlarının sınırı yok. Bakın, sizin iktidarınız döneminde bir cumhuriyet savcısı, bir ağır ceza mahkemesine başvurdu ve Türkiye’nin tamamında bütün telefonların dinlenmesi için izin istedi. Bir savcı, mahkemeye başvurdu, Türkiye’nin her tarafında, her karışında, her telefonu dinlemek için izin istedi ve bir mahkeme de izin verdi. Şimdi, sorsak diyeceksiniz ki “O savcı, FETÖ’cüydü, o hâkimler de FETÖ’cüydü.”

Gözaltına almak için gidilen her evde kapılar kırılıyor, evdekiler yaşına başına bakılmaksızın yere yatırılıyor, evlerin altı üstüne getiriliyor, zar zor aldıkları telefonlarına el konuluyor, çocukların bilgisayarına el konuluyor ve yıllarca vatandaş, telefonlarına, bilgisayarlarına ulaşamıyor.

İçişleri Bakanlığı, önceki hafta bir veri yayınladı, dedi ki: “Biz, terör operasyonları kapsamında bu hafta 718 kişiyi gözaltına aldık.” Gaziantep Milletvekilimiz, Meclis İdare Amiri Mahmut Toğrul’la beraber biz Gaziantep’teydik. Gaziantep’te 49 kişi bu kapsamda gözaltına alındı. Ne için biliyor musunuz? 2016 yılında kapatılan derneklere üye oldukları için. Hepsinin gece yarısı evi basıldı ve hepsi bu biçimde gözaltına alındı. Gözaltına alındıktan sonra onlara ne soruldu? “Bu derneğe üye misin, değil misin?” Sadece bunun için beş yıl beklediniz, 5’inci yılın sonunda insanlara çektiğiniz şey buydu, sonra hepsini serbest bıraktınız. Her gün televizyonlarda “terör operasyonu” deniliyor ya işte, terör operasyonu bunlar.

Evet, ülkemizde neredeyse her hafta vatandaşlar kim olduğu bilinmeyen ama tahmin edilen kişilerce kaçırılıyor, failler, garip bir şekilde hiçbir zaman bulunmuyor. Beyaz Torosların yerini siyah Transporter’lar aldı. Kaçıranlar, kaçırılan kişiler her nedense kendilerini “istihbarat elemanı, polis” olarak tanıtıyor fakat bu ülkenin İçişleri Bakanlığı, bu kaçırılan hiçbir kimseyi bulamıyor.

Evet, ülkemizde cezaevleri her gün hukuksuzluk üretiyor. Cezaevlerindeki hukuksuzluk üzerine çok şey söyledim, bugün bunları tekrar etmeyeceğim ama yeni bir şey yapıyorsunuz; cezaevlerine soktuğunuz yüz binlerce kişi yetmiyor, bu ülkede binlerce kişinin evini hapisaneyeye çevirdiniz, binlerce kişi ev hapsiyle cezalandırılmış durumda. Ayrıca, mahkûm olursa, bu, cezadan da düşmüyor; bir yıl

boyunca evinde hapsediyorsunuz, daha sonra ceza alırsa o bir yıl hiçbir şeye sayılmıyor. Ülkenin her tarafını, her evi hapishaneye çevirdiniz.

Evet, ülkemizde toplantı, gösteri yürüyüşü hakkı yok. Bu yasaklar hakkın özünü ortadan kaldıracak biçimde, hak kaldırılmış durumda. Benim zamanım çok yok, birkaç tanesini söyleyeyim: Yani 2017 yılında Nuriye ve Semih için yapılan eylemleri yasakladınız. Elimde 2018 Ekim, Kasım, Aralık raporları var derneklerin hazırladığı, her konuda yasak var. Batman Valiliğinin yasağı, Van Valiliğinin yasağı, Ankara Valiliğinin yasağı, Kocaeli Valiliğinin yasağı, Diyarbakır Valiliğinin yasağı; spesifik valilik yasakları, her konuda sınırsız yasaklar... Özel günlerde yasaklama; 10 Ekim anmasını yasaklama, 25 Kasım etkinliklerini yasaklama, 8 Mart için yapılacak etkinlikleri yasaklama... Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı diye bir haktan söz etmek, bu ülke için neredeyse imkânsız. Ayrıca her yerde yasak; Kadıköy Kaymakamlığı da yasaklıyor, Kartal Kaymakamlığı da yasaklıyor, Hatay Valiliği de yasaklıyor, Kürt illerinin tamamında yasak var; Van'da bin beş yüz gündür her tür etkinlik yasak, toplantı ve gösteri yürüyüşü değil, her tür etkinlik; stant bile açamazsınız Van'da, bildiri bile dağıtamazsınız; genel durum bu.

Daha dramatik olan şeyler var, zamanımı dikkatli kullanmaya çalışacağım. Bakın, biz “Herkes için adalet” kampanyası başlattık, bu kampanyanın startını 8 Şubatta verdik, bir lansmanla kampanyayı başlattık; Eş Genel Başkanlarımız amacını açıkladı, Grup Başkan Vekillerimiz bu konuda konuşma yaptı, sözcülerimiz yaptı. Bunun için şöyle afişler hazırladık billboardlara asmak için “Herkes için özgürlük, herkes için adalet” “Herkes için eşitlik, herkes için adalet” “Herkes için iş aş, herkes için adalet” bunları billboardlara asmak için valiliklere başvurduk.

Batman Valiliği ne yaptı biliyor musunuz? Batman Valiliği bunu bile yasakladı, billboardlara “Herkes için iş, herkes için aş” dememizi, “Herkes için adalet” dememizi yasakladı. Vali efendi diyor ki: “Siz böyle bir afiş asarsanız, ülkemizde adalet yokmuş gibi anlaşılabilir, bu yüzden böyle bir kampanya yürütmeyin.” Siyaset yapmak için AKP'den icazet almadık, AKP'den izin almadık, bu kampanyayı da dört ay boyunca yürüteceğim diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamayı İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 25 Şubat 2021 Perşembe gününe bırakıyorum.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır. Alınan karar gereğince Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boşalacak olan 1 üyelik için seçim yapılması ve gündemin genel görüşme ve Meclis araştırması yapılmasına dair ön görüşmeler kısmında yer alan işlerin görüşmelerin yapılması için 25 Şubat 2021 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.27

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- *Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Antalya Lara'da bulunan PTT'nin sosyal tesislerinin satışa çıkarılmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40405)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci ile TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 20/01/2021

Saygılarımla

Hasan SUBAŞI
Antalya Milletvekili

2017 yılından önce her sene kar ve katma değer üreten ülkemizin eski ve köklü kurumlarından PTT, Varlık Fonu'na devredildiği 2017 yılından bugüne her sene zarar etmiş, kasasında bulunan nakitleri ve varlıkları yok olmuştur.

Hal böyle iken Antalya'nın en güzel ve değerli sahillerinden Lara'da bulunan PTT Tesislerinin kaplı teklif açık artırma usulüyle satışa çıkarıldığı basına yansımıştır.

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığım döneminde İdare Mahkemelerinde açtığımız ve Danıştay tarafından kesin hükme bağlanan kazandığımız davalar neticesinde bu alanların turizm tahsis kararnamesinin iptal edilmesini sağlamıştık.

Lara Plajının tüm Antalya halkının kullanımına açılması ve kent planı çerçevesinde Lara sahilinin bütüncül bir planlama ile erişilebilir ve yaşanabilir bir kent olmak ve kent hakkını korumak ve için Bakanlığınızın bu konuda gereken adımları yerel yönetimle birlikte atmasında kamu yararı olduğuna inanıyorum.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Lara'da bulunan PTT Tesislerinin satışa çıkarılma kararını hangi idari makam ne hangi gerekçe ile almıştır?
- 2- Bu tesislerin satılması yerine, Antalya halkının kullanımına açılması amacıyla yerel yönetime devredilmesi ya da halka açılması düşünülmekte midir? Bu konuda bir çalışmanız var mıdır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-10249

23.02.2021

Konu : Antalya Milletvekili Sayın Hasan
SUBAŞI'nın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.774122 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Sayın Hasan SUBAŞI'nın 7/40405 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN HASAN SUBAŞI'NIN
7/40405 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

PTT A.Ş. Genel Müdürlüğüne ait Lara Eğitim ve Dinlenme Tesisinin satışına ilişkin ihale; şartnamenin “İhale Gününden Önce İhalenin İptal Edilmesinde PTT'nin Serbestliği” başlıklı 11'inci maddesinin (a) bendi gereğince, 19.01.2021 tarihinde iptal edilmiştir.

2.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Yiğitler Barajı Projesi için yapılan harcama tutarına ve projenin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40566)

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI'NA**

Aşağıdaki sorularımın, T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 26.01.2021

Bedri SERTER
İzmir Milletvekili

Geçtiğimiz günlerde yayınlanan 2021 yatırım programında da görüldüğü gibi, Bakanlığımızın “Tarım Sulama” sektörü çerçevesinde de etüd ve proje çalışmalarından sorumlu olduğunuz ve İzmir Kemalpaşa ilçesinde yapımı devam eden Yiğitler Barajına dair 2021’de de yatırım planları devam etmektedir. Toplam proje bedeli 322.360.000 TL olan ve 2011’de başlayıp 2026 yılında sona ereceği yatırım programları çerçevesinde de belirlenen bu barajın çalışmaları için 2020 yılında yapılmış görünen kümülatif harcama tutarı 34.431.179 TL olarak görünmektedir. 2021 için ise bu yatırım bedeli 11.000.000 TL olarak açıklanmıştır. Bu çerçevede son 2 yıl için Merkezi bütçeden yapılan ve yapılacak harcama toplamı 45.431.179 TL olarak gerçekleşecektir ve projenin bitimi için Ocak 2021 itibariyle 5 yıllık bir süre kalmıştır.

- Yiğitler Barajı projesine 2011-2020 arasında harcanan toplam bedel ne kadar olmuştur?
- 2021 Ocak ayı itibariyle 2026 sonuna kadar proje için harcanacak ne kadar tutar kalmıştır?
- Projenin yüzde kaç bugüne kadar tamamlanmıştır?
- Proje için bugüne kadar Bakanlığınızın genel ve özel bütçesinden harcanan rakam ne kadar olmuştur?
- Bu projenin, özellikle sanayi bölgesi olan Kemalpaşa ilçesi için önemi de göz önüne alınırsa 2026 öncesi bitirilmesi için Bakanlığınızın bir takvimi söz konusu mudur?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-10228

23.02.2021

Konu : İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER'in
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 08.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.774469 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER'in 7/40566 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BEDRİ SERTER'İN
7/40566 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Soru önergesinde belirtilen hususların Bakanlığımız görev alanına girmemesi nedeniyle, konuya iliŖkin bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığı ile Devlet Su İŖleri Genel Müdürlüğünden alınmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

3.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2021 yılında Bakanlığın deniz yolları için kullanılmak üzere ayırdığı bütçeye,

İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ankara-İzmir hızlı tren hattının güzergahında obruk oluşmasına ve bölgede yapılan altyapı çalışmalarına,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40569), (7/40570)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Bedri SERTER
İzmir Milletvekili

7/37427 sayılı yazılı soru önergesine zamanı içinde cevap verilmediği için önergeyi yeniliyorum.

Son 17 yılda, deniz yollarına Bakanlık olarak ayırdığınız pay ne yazık ki toplam bütçe içinde yüzde 1,1'miş. 7000 kilometreden fazla kıyı hattı olan bir ülkede Deniz yollarına ayrılan bütçe son derece azdır.

- 2021 yılında toplam bütçeden deniz yollarına, deniz yollarının gelişmesi için ne kadar bütçe ayırdınız?

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI'NA**

Aşağıdaki sorularımın, T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Bedri SERTER
İzmir Milletvekili

7/37428 sayılı yazılı soru önergesine zamanı içinde cevap verilmediği için önergeyi yeniliyorum.

Jeoloji Mühendisleri Odası'nın İzmir-Ankara hızlı tren hattına ilişkin bölgeye dair analizleri de içeren raporları bulunmaktadır. Jeoloji Mühendisleri Odası Genel Merkezi'nin verilerine göre Ankara-İzmir Hızlı Tren hattı güzergahında 40'a yakın obruk oluşumu olduğu bilgisi ve analizi mevcuttur.

-Bakanlığınızın bürokratları ve projenin konsorsiyumuna dahil olan şirketlerin bu raporları yazan uzmanlarla ortak çalışmaları söz konusu mudur?

- Bakanlığınızın hattın güzergahına dair yaptığı altyapı çalışmaları var mıdır? Bu projenin bugüne kadar gerçekleşen fizibilite çalışmalarında elde edilen bulgular nelerdir?

- Hattın güzergahlarının değişmesi noktasında proje içerisinde düzenlemeye gidilmesi düşünülmekte midir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-10438

23.02.2021

Konu : İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER'in
yazılı soru önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.774469 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER'in 7/40569 ile 7/40570 esas sayılı yazılı soru önergelerinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BEDRİ SERTER'İN
7/40569 ve 7/40570 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGELERİNİN CEVABI**

Bahse konu soru önergelerinde belirtilen; 7/37427 esas no.lu yazılı soru önergesi 21.01.2021 tarihli ve 72455 sayılı yazımızla, 7/37428 esas no.lu yazılı soru önergesi ise, 04.02.2021 tarihli ve 4237 sayılı yazımızla cevaplandırılmıştır.

4.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'dan Eskişehir ile Bozüyük Tren Garlarına ulaşımın sağlanabilmesine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40574)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 25.01.2021

Saygılarımla.

Ali Fazıl KASAP
Kütahya Milletvekili

2011 yılında Kütahya'ya vaat edilen Yüksek Hızlı Tren projesi hala hayata geçirilemediği için Kütahya'da yaşayan vatandaşlarımız Ankara'ya, İstanbul'a ve Bursa'ya Yüksek Hızlı Trenle gitmek için Eskişehir'e ya da Bilecik Bozüyük'e gitmek zorunda kaldıklarından dolayı Kütahya ile Eskişehir Tren Garı ya da Bozüyük Tren Garı arasında herhangi bir sefer bulunmadığı için vatandaşlarımız mağdur olmaktadır.

Bu bağlamda:

- 1) Kütahya'dan Eskişehir Tren Garı ile Bozüyük Tren Garı arasına ulaşım için neden sefer koyulmamaktadır?
- 2) Vatandaşlarımızın mağdur olmaması ve Hızlı Tren seferlerini kaçırmaması için her iki Tren Garı içinde Kütahya'dan ulaşım konusunda sabit ve belli saatleri içermek koşuluyla sefer koyulması konusunda bir adım atmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : E-44697349-610-10436

23.02.2021

Konu : Kütahya Milletvekili Sayın Ali Fazıl
KASAP'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi : 08.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.774469 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Sayın Ali Fazıl KASAP'ın 7/40574 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOğLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ FAZIL KASAP'IN
7/40574 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

2009 yılından itibaren Kütahya Tren Garı ile EskiŖehir Tren Garı arasında konvansiyonel trenler ile Konya, İstanbul ve Ankara Yüksek Hızlı Trenlerine (YHT) bağlantı sağlanmaktadır. Bozüyük ve EskiŖehir istasyonlarının her ikisi de Konya-İstanbul, Ankara-İstanbul YHT tren güzergâhı üzerindedir. EskiŖehir Gar'ın Kütahya'ya daha yakın olması nedeniyle, aktarmalar EskiŖehir üzerinden yapılmaktadır.

Diğer yandan; Covid-19 pandemisine bağlı olarak; virüs yayılmasının engellenmesi ve toplum sağlığının korunması amacıyla yolcu taŖımacılıđına getirilen kısıtlamalar kapsamında 28 Mart 2020 tarihinden itibaren anahat ve bölgesel trenler seferleri ikinci bir bildirimde kadar iptal edilmiŖ olup, söz konusu seferlere pandeminin seyri ve Sağlık Bilim Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda güncellenecek tedbirlere uygun olarak tekrar baŖlanacaktır.

5.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, TCDD yönetimi tarafından bazı demiryolu işçilerine haksız tayin ve atama yapıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40646)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

4688 sayılı yasa kapsamında ulaştırma işkolunda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, TCDD ve ortaklıkları TCDD Taşımacılık A.Ş. ve DHMİ Genel Müdürlüğünde faaliyet yürüten Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu'na (KESK) bağlı Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası'nın (BTS) sendikal faaliyetlerin engellendiği ve üyelerine yönelik ayrımcı uygulamalar basına yansımıştır. Bununla birlikte TCDD yönetiminin uyguladığı sözlü sınavda hukuksuzlukların siyasi kadrolaşmaya sebebiyet verildiği iddia edilmektedir. BTS'nin tabi olduğu 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 18. maddesinde “*kamu görevlileri iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tabi tutulamaz ve görevlerine son verilemez*” denilmektedir. Aynı madde de “*kamu işvereni, işyeri sendika temsilcisi, sendika işyeri temsilcisi, sendika il ve ilçe temsilcisi ile sendika ve sendika şube yöneticilerinin işyerini sebebini açık ve kesin şekilde belirtmedikçe değiştiremez*” denilmektedir.

BTS tarafından TCDD yönetiminin 11 Mayıs 2020 tarihinde 89 demiryolu çalışanını çeşitli illerdeki işyerlerine görevlendirildiği, 89 demiryolu çalışanı içerisinde olan Ulaştırma Memur Sen (UÇMS) üyesi kişilere yönelik keyfi tayin ve atama yapıldığı, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası (BTS) İzmir Şube Başkanı da dâhil olmak üzere 13 BTS üyesinin içerisinde olduğu 29 demiryolu emekçisinin hiçbir gerekçe gösterilmeksizin sürgün edildiği raporlaştırılmıştır. Bu sürgünlerle eş zamanlı olarak UÇMS üyesi 53 çalışan ise yönetmelik dışı bir şekilde bir üst göreve atanmışlardır. TCDD yönetiminin personel istihdamı ile tayin ve atamasındaki hukuksuzluklar sebebiyle büyük tren kazalarının arttığı iddia edilmektedir. BTS'nin tabi olduğu kanun maddesine istinaden yaşanan hukuksuzluklara son verilmesi ve haksız atama ve tayinlerin iptal edilmesi gerektiği açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- KESK’e bağlı BTS üyelerine yönelik iddia edilen haksız atama ve tayin uygulamaları Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’nın bilgisi dâhilinde midir? Bu uygulamalar hangi gerekçe ile yapılmıştır?
- 2- Bakanlık, bu uygulamalara yönelik herhangi bir işlem başlatacak mıdır?
- 3- Ulaştırma Memur Sen üyelerine keyfi tayin ve atama yapıldığı iddiası doğru mudur? Bu keyfi uygulamalara karşı bakanlığın bir çalışması var mıdır?
- 4- Bakanlığa bağlı TCDD yönetiminin uyguladığı sözlü sınav hangi koşullarda ve nasıl gerçekleştirilmektedir?
- 5- TCDD yönetiminin uyguladığı sözlü sınavın siyasi kadrolaşmaya sebebiyet verdiği iddiaları bakanlığınızca araştırılacak mıdır?
- 6- Bakanlığın emekçilere yönelik ayrımcı uygulamalar karşı bir çalışma yürütmekte midir?
- 7- Türkiye’de bugüne kadar ne kadar tren kazası yaşanmıştır? Bunların ne kadarı ihmalden dolayıdır? Haksız atama ve tayin uygulamaların büyük tren kazalarına sebebiyet verdiği iddialarına yönelik bakanlığınızca işlem başlatılacak mıdır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-10338

23.02.2021

Konu : Diyarbakır Milletvekili Sayın Remziye
TOSUN'un yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 09.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.774785 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Remziye TOSUN'un 7/40646 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN REMZİYE TOSUN'UN
7/40646 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

TCDD çalışanları ile ilgili olarak yapılan işlemler; yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde uygulanmakta olup, personele sürgün ve baskı politikası uygulanması gibi bir durum olmadığı gibi Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası yöneticilerine herhangi bir baskı ve mobbing uygulaması da söz konusu değildir.

6.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı bölge müdürlüklerinde işçilere farklı skalalar üzerinden ücret verilmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40744)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil KARAİSMALOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 26.01.2021

Av. Uğur BAYRAKTUTAN

Artvin Milletvekili

Karayolları Genel Müdürlüğü ve bağlı Bölge Müdürlüklerinde çalışan işçilerin aynı işi yaptığı halde farklı ücretler 05.07.2005 tarihi öncesi işe girenler 1. Skala (263.16 TL), 15.07.2005 tarihinden sonra işe girenler 2. Skala (178.78 TL), 29.04.2015 tarihinden sonra protokolle işe girenler 3. Skala (142.94 TL) üzerinden ücretlendirilmektedirler.

Ücret farklılığı nedeniyle mağduriyet yaşayan personellerin 1. Skalada 6 bin, 2. Skalada 4 bin kişi ve 3. Skalada ise 10 bin kişi bulunmaktadır.

İlgili uygulama Anayasanın 10. Maddesi ve 4857 Sayılı İş Kanunun 5. Maddesine aykırıdır. Anayasanın 10. Maddesine göre devletin, çalışanlarının yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Ayrıca 4857 Sayılı İş Kanununun 5. Maddesine göre ise "İşveren, esaslı; sebepler olmadıkça tam süreli çalışan işçi karşısında kısmi süreli çalışan işçiye, belirsiz süreli çalışan işçi karşısında belirli süreli çalışan işçiye farklı işlem yapamaz."

Bu uygulamanın kaldırılarak binlerce işçinin mağduriyetinin giderilmesi adına gerekli düzenlemeler ivedilikle hayata geçirilmelidir.

Bu bağlamda;

- 1- Karayolları Genel Müdürlüğü bağlı Bölge Müdürlüklerinde farklı skalalar üzerinden ücretlendirme yapılan personel sayısı kaçtır? İlgili ücret farklılıklar nedeniyle Bakanlığınız nezdinde tarafınıza ulaşan herhangi bir şikayet mevcut mudur?
- 2- Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hangi gerekçe ilse 3 farklı skalada ücretlendirme yapmaktadır?
- 3- Binlerce işçinin mağduriyetinin giderilmesi adına ilgili uygulamanın kaldırılması için gerekli düzenlemeler ne zaman yapılacaktır? Bir takvim açıklar mısınız?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-10120

24.02.2021

Konu : Artvin Milletvekili Sayın Av. Uğur
BAYRAKTUTAN'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.775093 sayılı yazınız.

Artvin Milletvekili Sayın Av. Uğur BAYRAKTUTAN'ın 7/40744 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**ARTVİN MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. UĞUR BAYRAKTUTAN'IN
7/40744 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi statüsünde toplam 19.969 kadrolu işçi istihdam edilmekte olup, çalışan personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenlemeler; Karayolları Genel Müdürlüğü'nün üyesi bulunduğu Türk Ağır Sanayi ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası (TÜHİS) ile Türkiye Yol, Yapı İnşaat İşçileri Sendikası (YOL-İŞ) arasında imzalanan ve 01.03.2019-28.02.2021 tarihlerini kapsayan 18. Dönem Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine göre belirlenmekte olup, tüm iş ve işlemler, bu hükümlere uygun olarak yapılmaktadır.

Yeni dönem toplu iş sözleşmesi çalışmalarında işçilerin durumlarının iyileştirilmesi hususu ele alınacaktır.

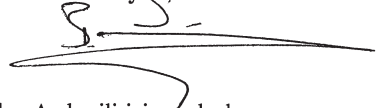
7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2021 yılında Bakanlık bütçesinden Aydın için ayrılan paya ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/40745)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA,

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Süleyman BÜLBÜL

Aydın Milletvekili

- 1) 2021 yılında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesinden Aydın ili için ne kadar pay ayrılmıştır?
- 2) Aydın'da 2021 yılında Bakanlığınız tarafından hangi yatırımların yapılması planlanmaktadır?
- 3) Aydın'da Bakanlığınızın önceki yıllarda başlayan ve devam eden projeleri var mıdır? Var ise bu projelere 2021 yılında ne kadarlık bir bütçe ayrılmıştır?
- 4) Hangi kurumlara ne oranda pay ayrılmıştır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610[610.01]-10443

24.02.2021

Konu : Aydın Milletvekili Sayın Süleyman
BÜLBÜL'ün yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.775093 sayılı yazınız.

Aydın Milletvekili Sayın Süleyman BÜLBÜL'ün 7/40745 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN SÜLEYMAN BÜLBÜL'ÜN
7/40745 YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Bakanlığımız ile bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlarımız tarafından, illerimize yapılan yatırımlara ilişkin bilgilere, Bakanlığımızın resmi web sayfası <https://www.uab.gov.tr/sehirler> adresinden ulaşılabilmektedir.

Diğer taraftan; “2021 Yılı Yatırım Programının Kabulü ve Uygulamaya Dair Karar”ın yürürlüğe konulmasına dair Cumhurbaşkanı Kararı, 15.01.2021 tarihli ve 31365 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

51'İNCİ BİRLEŞİM

24 ŞUBAT 2021 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 24, 25 Şubat 2021 Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 26.01.2021 tarihli 41’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

24 Şubat 2021 Çarşamba günkü Birleşiminde 54 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

25 Şubat 2021 Perşembe günkü Birleşiminde Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boşalacak olan bir üyelik için seçim yapılması ve bu Birleşiminde 204 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16.02.2021 tarihli 47’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

***Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

24.02.2021 Çarşamba - Saat: 14.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

51'İNCİ BİRLEŞİM

24 ŞUBAT 2021 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 234) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.10.2020) (X)

2.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

3.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 140) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokol ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2274) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

5.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

6.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

9.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

10.- (S. Sayısı: 166) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2222) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

11.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- (S. Sayısı: 195) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

13.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

16.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

20.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

21.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullandılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

25.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

26.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

27.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

28.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 60) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 67) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 89) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadamı Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 97) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 101) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

46.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

47.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Gine Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

48.- (S. Sayısı: 121) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

49.- (S. Sayısı: 124) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayınlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2218) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

50.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

51.- (S. Sayısı: 126) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün 5.4.1.10 Maddesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2224) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

52.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

53.- (S. Sayısı: 137) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kendi Sınırları Dahilinde ve Ötesinde Tarifeli Hava Hizmetlerine İlişkin İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2027) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

54.- (S. Sayısı: 138) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Nikaragua Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2028) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

55.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

56.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

57.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

58.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1779) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

59.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

60.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

61.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

62.- (S. Sayısı: 167) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1583) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

63.- (S. Sayısı: 168) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1795) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

64.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

65.- (S. Sayısı: 170) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşması'na Ek Altıncı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

66.- (S. Sayısı: 171) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

67.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

68.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

69.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

70.- (S. Sayısı: 180) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

71.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

72.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

73.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

74.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

75.- (S. Sayısı: 185) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2221) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

76.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

77.- (S. Sayısı: 187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

78.- (S. Sayısı: 188) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

79.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

80.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

81.- (S. Sayısı: 193) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

82.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

83.- (S. Sayısı: 201) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

84.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

85.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

86.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

87.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

88.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

89.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

90.- (S. Sayısı: 210) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

91.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

92.- (S. Sayısı: 220) Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.07.2020)

93.- (S. Sayısı: 233) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2819) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.10.2020) (X)

94.- (S. Sayısı: 241) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

95.- (S. Sayısı: 243) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

96.- (S. Sayısı: 244) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Karadağ Arasında Karadağ Vatandaşlarına Konsolosluk Yardımı Sunulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2983) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 234

**Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un
Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası
Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler
Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2981) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2981 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 9

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 9

• Konvansiyon Metni 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 664112 evrak numaralı “Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonu”nun onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2981)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Birleşmiş Milletler (BM) Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu tarafından hazırlanan “Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonu” (Singapur Konvansiyonu) 20 Aralık 2018 tarihinde BM Genel Kurulunun 73/198 sayılı Kararıyla kabul edilmiştir.

7 Ağustos 2019 tarihinde Singapur’da imzaya açılan Konvansiyon ülkemiz dâhil olmak üzere 46 ülke tarafından imzalanmıştır. Bu tarihten sonra Konvansiyonu imzalayan ülke sayısı 52’ye ulaşmış olup Konvansiyon 4 devlet tarafından onaylanmıştır. Konvansiyonun 12 Eylül 2020 tarihinde yürürlüğe gireceği BM Genel Sekreterinin depoziter bildirimiyle duyurulmuştur.

BM Singapur Konvansiyonu, arabuluculuk usulünü değil, Konvansiyona taraf bir ülkede gerçekleşen arabuluculuk sonucunda yapılan sulh anlaşmalarının diğer taraf ülkelerde nasıl hukuki sonuç doğuracağını düzenlemektedir.

Konvansiyon, yalnızca milletlerarası ticari nitelikli uyuşmazlıklara ilişkin arabuluculuk sonucu yapılan sulh anlaşmalarını kapsamaktadır. Bununla birlikte, milletlerarası ticarete ilişkin olsa bile mahkeme içi sulh anlaşmaları, mahkeme kararı gibi yerine getirilecek sulh anlaşmaları, hakem kararı gibi tenfiz edilecek sulh anlaşmaları Konvansiyonun uygulama alanı dışında bırakılmıştır.

Arabuluculuğun uluslararası alanda kullanımının yaygınlaşmasını amaçlayan Konvansiyon ile ticari arabuluculuk sonucunda taraflar arasında imzalanan sulh anlaşmalarının milletlerarası alanda icra edilmesi sağlanacaktır.

Ülkemizde 2013 yılında uygulanmaya başlanan ve uyuşmazlıkların daha az masrafla ve daha kısa sürede çözülmesini sağlayan bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olan arabuluculuğa ilişkin farkındalık son yıllarda artmış ve arabuluculuğun kullanımı yaygınlaşmıştır.

2018 yılında bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda; 2019 yılında ise konusu bir miktar paranın ödenmesi olan ticari uyuşmazlıklarda dava şartı arabuluculuk sistemine geçilmiştir. Mevcut durumda bir milyonun üzerinde uyuşmazlıkta arabuluculuk yoluna başvurulmuştur.

Ülkemizin Konvansiyona taraf olmasının arabuluculuk alanında son yıllarda kaydettiği ilerlemeyle uyumlu olacağı ve ticari arabuluculuk sonucunda imzalanan sulh anlaşmalarının icra edilebilirliği bakımından uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 90666677-599-21507

16 Haziran 2020

Konu: BM Singapur Konvansiyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti adına 7 Ağustos 2019 tarihinde Singapur’da imzalanan “Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonu”nu Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

22/10/2020

Esas No: 2/2981

Karar No: 157

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 16/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonu”, 23/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 24/6/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilen 2/2981 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 7/10/2020 tarihli 23’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, ticari arabuluculuk sonucunda taraflar arasında imzalanan sulh anlaşmalarının milletlerarası alanda icra edilmesinin sağlanmasını öngören Birleşmiş Milletler Konvansiyonu’nun onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dünya ticaret hacminin gelişen teknolojik imkânların da etkisiyle her yıl artmaya devam ettiği, 2019’da dünya hizmet ihracatının 6 trilyon, mal ihracatının ise yaklaşık 19 trilyon dolar seviyesinde olduğu, ülkemizin de 2002’de 87 milyar dolar olan dış ticaret hacminin 2019’da yaklaşık 370 milyar dolar seviyesine yükseldiği,

Bu yıl korona virüs salgını nedeniyle dünya ticaret hacminde bir daralma yaşanıyor olsa da salgın sonrası düzende bu yükselişin devam edeceği, bu durumun dünya genelinde yeni ticaret imkânları da doğuracağı, üretim, ticaret ve lojistik avantajlarımızın salgın sonrasında dünya ekonomisindeki yerimizin daha da güçlü olacağına işaret ettiği,

Ülkemizin dış pazarlarda artan ekonomik, ticari ve mali mevcudiyetinin iş insanlarımızın ve şirketlerimizin çok çeşitli coğrafyalarda ve farklı hukuk düzenlerinde faaliyet göstermesini elzem kıldığı, mevzuat farklılıklarının ticari ve ekonomik çıkarlarımız için barındırdığı risklerin bertaraf edilmesinin hızlı, standart ve uygulanabilir çözümlere bağlı olduğu,

Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Komisyonunun bu alandaki çerçevenin uyumlaştırılması ve modernleştirilmesi için ticaret hukuku alanında yasal mevzuat çalışmaları yürüttüğü,

Görüşülmekte olan Sözleşme’nin de 20 Aralık 2018 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda oy birliğiyle kabul edildiği, hazırlanmasına Singapur tarafından öncülük edilmesi nedeniyle Singapur Sözleşmesi olarak da adlandırılan metni hâlihazırda 53 ülkenin imzaladığı, Sözleşme’yi ülkemizin 7 Ağustos 2019’da Singapur’da imzaladığı,

Uluslararası ticari ihtilaflarda arabuluculuk yöntemiyle varılan sulh anlaşmalarının maliyet, zaman ve emek tasarrufu ve varılan anlaşmaların tarafların iradesini yansıtmayı yönleriyle mahkeme ve tahkim yoluyla varılan çözümlere göre daha avantajlı olduğu, Milletlerarası Ticaret Odası verilerine göre 25 milyon dolarlık uyuşmazlık davasında uluslararası tahkime gidilirse yaklaşık 2,9 milyon dolarlık bir masrafın ortaya çıktığı; aynı uyuşmazlığın arabuluculuk yoluyla çözümünde ise maliyetin 120 bin dolara düştüğü,

Arbuluculuk yönteminin, bu konudaki yasal yükümlülükleri düzenleyen bağlayıcı bir metnin olmaması nedeniyle bugüne kadar ihtilafların çözümünde diğer yöntemlerin gerisinde kaldığı,

Sözleşme'nin bu ihtiyaç temelinde tarafların arabuluculuk yoluyla vardığı anlaşmalara icra kabiliyeti kazandırmayı hedeflediği, arabuluculuk süreci sonucunda imzalanan sulh anlaşmalarına uluslararası hakem kararlarının sahip olduğu statüye benzer bir statü tanındığı, böylece arabuluculuk yönteminin bu tür ihtilaflarda daha fazla kullanılabileceği ve varılan sulh anlaşmalarının diğer devletler nezdinde hukuki sonuç doğurabileceği,

İcra edilebilir durumda olan mahkeme ve tahkim kararlarının ise sözleşmenin kapsamı dışında kaldığı, Sözleşme hükümlerinin yalnızca uluslararası nitelikteki ticari uyuşmazlıkları arabuluculuk yoluyla çözüme kavuşturan ve taraflarca yazılı olarak yapılan sulh anlaşmalarına uygulanacağı,

Sözleşmeyle sulh anlaşmalarının mahkeme veya hakem kararına ihtiyaç olmadan tatbik edilmesinin uluslararası arabuluculuğun cazibesini de önemli ölçüde artıracığı, bu sayede tarafların arabuluculuk sonrasında mahkemeye ya da tahkime yaptıkları başvuruların sayısının azalacağı,

Ülkemizin arabuluculuk sisteminin avantajını esasen bir süredir tecrübe ettiği ve bu alanda belirli ölçüde ilerleme sağladığı, hukuk sistemimizde 2018 yılında iş uyuşmazlıklarında, 2019'da ticari uyuşmazlıklarda ve son olarak bu yıl tüketici uyuşmazlıklarında dava şartı olarak arabuluculuk sisteminin getirildiği, hâlihazırda 1 milyonun üzerinde uyuşmazlıkta arabuluculuk yönteminin kullanıldığı,

Singapur Sözleşmesi'nin uluslararası ticari ilişkilerde ahenk ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri bakımından da olumlu etkilerinin olacağı,

Arbuluculuk sürecinin ülkemizde 14 Kasım 2013 tarihinde başladığı, hâlihazırda 1 milyon 612 bin dosyanın arabuluculuk sürecine girdiği, arabuluculuk sürecindeki başarımızın diğer ülkeler tarafından takip edildiği,

Singapur Konvansiyonu'nun 12 Eylül 2020 tarihinde Singapur, Fiji, Katar'ın iç hukuk onay sürecini tamamlamasıyla birlikte yürürlüğe girdiği, şu anda Konvansiyon'un yürürlükte olduğu, Suudi Arabistan, Belarus ve Ekvator'un iç hukuk onay sürecini tamamlayan diğer ülkeler oldukları, Konvansiyon'u imzalayan 53 ülke arasında Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Hindistan, Katar, İran, İsrail, Güney Kore gibi çok fazla ticaret yaptığımız ülkelerin yer aldığı,

Ülkemizin gerek 1958 tarihli New York Konvansiyonu'na, gerekse Singapur Konvansiyonu'na taraf olmasının yabancı yatırımcılar açısından Türkiye'nin güvenli bir liman olmasını sağlayacağı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	İstanbul	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Hişyar Özsoy</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>
Diyarbakır	Erzurum	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>Derya Bakkak</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Yunus Emre</i>	<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Turan</i>	<i>Serpil Kemalbay Pekgözeği</i>	<i>Niyazi Güneş</i>
İstanbul	İzmir	Karabük
		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>İsmail Özdemir</i>	
	Kayseri	

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP’UN
TEKLİFİ

**ARABULUCULUK SONUCUNDA YAPILAN
MİLLETLERARASI SULH ANLAŞMALARI
HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
KONVANSİYONUNUN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 7 Ağustos 2019 tarihinde Singapur’da imzalanan “Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvansiyonu”nun onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**ARABULUCULUK SONUCUNDA YAPILAN
MİLLETLERARASI SULH ANLAŞMALARI
HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
KONVANSİYONUNUN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

ARABULUCULUK SONUCUNDA YAPILAN MİLLETLERARASI SULH ANLAŞMALARI HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KONVANSİYONU

Dibace

Bu Konvansiyona Taraf Devletler,

İhtilaf halinde olan tarafların uyuşmazlığı dostane bir şekilde çözme çabalarında kendilerine yardımcı olmak için üçüncü kişi veya kişilerin yardımını talep ettiği bir ticari uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak uluslararası ticarete arabuluculuğun değerini *kabul ederek,*

Arabuluculuğun ulusal ve uluslararası ticaret uygulamasında yargılamaya alternatif olarak giderek daha fazla kullanıldığını *belirterek,*

Arabuluculuğun kullanılmasının, uyuşmazlığın ticari bir ilişkinin sona ermesine yol açtığı durumları azaltmak, uluslararası ticari işlemlerin taraflarca yönetilmesini kolaylaştırmak ve devletlerin adalet yönetiminde tasarruf sağlamak gibi önemli faydalar sağladığını *dikkate alarak,*

Arabuluculuk sonucu yapılan milletlerarası sulh anlaşmaları için farklı hukuki, sosyal ve ekonomik sisteme sahip devletler tarafından kabul edilebilir bir çerçevenin oluşturulmasının ahenkli uluslararası ekonomik ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunacağına *ikna olarak,*

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

Madde 1- Uygulama Alanı

1. Bu Konvansiyon, bir ticari uyuşmazlığın çözümü için arabuluculuk sonucunda taraflarca yazılı olarak yapılan ve yapıldığı sırada aşağıdaki şartlarla milletlerarası nitelik taşıyan anlaşmaya ("sulh anlaşması"na) uygulanır:
 - (a) Sulh anlaşmasının en az iki tarafının iş yerlerinin farklı devletlerde olması; veya
 - (b) Sulh anlaşmasının taraflarının iş yerlerinin bulunduğu devletin:
 - (i) Sulh anlaşmasından doğan borcun esaslı bir kısmının ifa edileceği devletten; veya
 - (ii) Sulh anlaşmasının konusunun en sıkı ilişkili olduğu devletten farklı olması.
2. Bu Konvansiyon
 - (a) taraflarından birinin (tüketici olarak) şahsı veya ailesi veya evi için yaptığı işlemlere ilişkin uyuşmazlıkların çözümü için yapılan;
 - (b) Aile, miras ve iş hukukuna ilişkin olan sulh anlaşmalarına uygulanmaz.
3. Konvansiyon, aynı zamanda aşağıdaki sulh anlaşmalarına uygulanmaz:
 - (a) (i) Mahkemece tasdik edilen veya mahkeme yargılaması sırasında yapılan; ve
 - (ii) Mahkemenin bulunduğu devlette mahkeme kararı olarak yerine getirilen sulh anlaşmaları;
 - (b) Hakem kararı olarak kaydedilen ve yerine getirilen sulh anlaşmaları.

Madde 2- Tanımlar

1. maddenin 1. fıkrasının amaçları açısından:
 - (a) Eğer taraflardan birinin birden fazla işyeri varsa, ilgili işyeri, sulh anlaşması yapıldığı sırada taraflarca bilinen veya öngörülen haller dikkate alınarak sulh anlaşmasıyla çözümlenen uyuşmazlıkla en sıkı ilişkiye sahip olan iş yeridir;
 - (b) Eğer taraflardan biri herhangi bir işyerine sahip değilse iş yeri ibaresi mutad meskeni olarak kabul edilecektir.
2. Sulh anlaşması, içeriğinin herhangi bir şekilde kayda alınması halinde yazılı olarak yapılmış sayılır. Elektronik ortamda yapılan sulh anlaşmasının yazılı olması şartı, içeriğindeki bilginin sonraki başvurular için kullanılacak şekilde erişilebilir olması halinde yerine getirilmiş sayılır.
3. "Arabuluculuk", kullanılan ibarelere veya yürütülen usule bakılmaksızın, tarafların, aralarındaki uyuşmazlığı, uyuşmazlığın taraflarına bir çözüm dayatma yetkisine sahip olmayan üçüncü kişi veya kişilerin ("arabulucu"nın) yardımıyla dostane bir çözüme kavuşturmaya çalıştıkları bir işlemdir.

Madde 3- Genel İlkeler

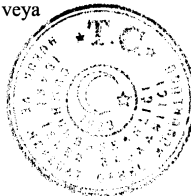
1. Konvansiyona taraf devletler, kendi usul kuralları ve Konvansiyonda yer alan şartlarla sulh anlaşmasını yerine getireceklerdir.
2. Sulh anlaşmasıyla hâlihazırda çözülmüş olan bir hususta bir tarafın iddiası üzerine uyuşmazlık ortaya çıkarsa, Konvansiyona taraf olan bir devlet, söz konusu hususun zaten çözümlenmiş olduğunu kendi usul kuralları ve Konvansiyon'da yer alan şartlara uygun olarak ispatlaması için diğer tarafın, sulh anlaşmasını dayanak göstermesine izin verir.

Madde 4- Sulh Anlaşmasına Dayanılması İçin Gerekli Şartlar

1. Bu Konvansiyon uyarınca sulh anlaşmasına dayanmak isteyen taraf, hukuki yollara başvurduğu diğer Akit Devletin yetkili makamına aşağıdaki belgeleri ibraz edecektir:
 - (a) Taraflarca imzalanmış sulh anlaşmasını;
 - (b) Sulh anlaşmasının arabuluculuk sonucu yapıldığını gösteren delilleri, örneğin;
 - (i) Sulh anlaşması üzerindeki arabulucunun imzasını;
 - (ii) Arabuluculuğun yapıldığına ilişkin arabulucu tarafından imzalanan belgeyi;
 - (iii) Arabuluculuğun bünyesinde yapıldığı kurum tarafından düzenlenen belgeyi; veya
 - (iv) (i), (ii) veya (iii) bentlerdeki belgelerin yokluğu halinde, yetkili makamca kabul edilebilir herhangi bir delili.
2. Elektronik iletişim açısından sulh anlaşmasının taraflarca veya uygulanabilir olduğu durumlarda, arabulucu tarafından imzalanması şartı, eğer aşağıdaki koşullar gerçekleşmişse yerine gelmiş olur:
 - (a) Tarafların veya arabulucunun teşhis edilmesi ve tarafların veya arabulucunun elektronik iletişimde yer alan bilgiye ilişkin niyetlerinin anlaşılmasını sağlayan bir yöntem kullanılmışsa;
 - ve
 - (b) Kullanılan yöntem aşağıdaki yöntemlerden herhangi biri olabilir:
 - (i) İlgili herhangi bir anlaşma da dahil olmak üzere tüm koşullar göz önüne alındığında elektronik haberleşmenin meydana gelme veya yapılma amacının uygun olduğu kadar güvenli olmasını sağlayan; veya
 - (ii) Bizzat veya diğer delillerle birlikte yukarıda (a) bendinde belirtilen işlevleri yerine getirdiğini ispatlayan yöntem.
3. Eğer sulh anlaşması, ülkesinde hukuki yola başvuru için Âkit Devletin resmî dilinde değilse, söz konusu Âkit Devletin yetkili makamı, sulh anlaşmasının kendi diline tercüme edilmesini isteyebilir.
4. Yetkili makam, Konvansiyon'da öngörülen şartların yerine getirildiğini teyit eden gerekli herhangi bir belgeyi talep edebilir.
5. Başvurulan hukuki yolu inceleyen yetkili makam, ivedi hareket eder.

Madde 5- Hukuki Yollara Başvurunun Reddi Sebepleri

1. Konvansiyona taraf bir devletin yetkili makamı, 4. madde uyarınca hukuki yola başvurulması halinde aleyhine hukuki yola başvuru tarafın istemi üzerine ve aşağıdaki hususları ispatlaması kaydıyla, talebi reddedebilir:
 - (a) Sulh anlaşmasının taraflarından birinin ehliyetsiz olması;
 - (b) Dayanılan sulh anlaşmasının:
 - (i) taraflarca tabi kılındığı hukuka veya taraflarca tabi kılınan bir hukuk yoksa 4. madde uyarınca talebin yapıldığı yetkili makamın ait olduğu devletin hukukuna göre sulh anlaşmasının geçersiz ve hükümsüz olması veya işlerlik kazanmamış olması veya ifa edilebilir olmaması;
 - (ii) hükümlerine göre bağlayıcı veya nihai olmaması; veya
 - (iii) sonradan tadil edilmesi.
 - (c) Sulh anlaşmasına konu borcun:

- (i) ifa edilmiş olması; veya
 - (ii) açık veya anlaşılabilir olmaması;
 - (d) Talebin kabul edilmesinin sulh anlaşmasının hükümlerine aykırı olması;
 - (e) Arabulucuya veya arabuluculuğa uygulanabilir standartların arabulucu tarafından ciddi şekilde ihlal edilmesi ve bu ihlal olmasaydı söz konusu tarafın sulh anlaşmasını yapmayacak olması; veya
 - (f) Arabulucunun tarafsızlığına veya bağımsızlığına ilişkin haklı şüphe uyandıracak durumları arabulucunun, taraflara ifşa etmemesi ve bu ifşayı yapmamasının taraf üzerinde önemli veya haksız bir etki oluşturması öyle ki, bu kusur olmasaydı söz konusu tarafın sulh anlaşmasını yapmayacak olması.
2. 4. madde uyarınca hukuki yola başvurunun yapıldığı bir Âkit Devletin yetkili makamı aynı zamanda aşağıdaki hususlardan birini tespit ederse talebi reddedebilir:
- (a) Talebin, başvuru devletinin kamu düzenine aykırı olması; veya
 - (b) Uyuşmazlığın konusunun başvuru devletinin hukukuna göre arabuluculuk yoluyla çözümüne elverişli olmaması.

Madde 6- Paralel Başvurular veya İddialar

Eğer 4. madde uyarınca yapılan talebi etkileyebilecek şekilde sulh anlaşmasına ilişkin bir iddia veya talep mahkemeye, hakem heyetine veya yetkili diğer bir makama yapılmışsa, başvurunun yapıldığı Âkit Devletin yetkili makamı, uygun görürse, karar vermeyi erteleyebilir ve talep üzerine diğer tarafın uygun bir teminat yatırmasına da karar verebilir.

Madde 7- Diğer Yasal Düzenlemeler veya Antlaşmalar

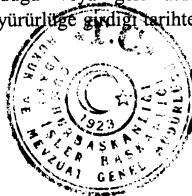
Bu Konvansiyon, ilgili taraflardan hiçbirini, sulh anlaşmasının ülkesinde sonuç doğurmasının talep edildiği Âkit Devletin hukukunun veya bu devletin taraf olduğu diğer milletlerarası anlaşmaların izin verdiği şekilde ve ölçüde sulh anlaşması uyarınca sahip olduğu hakları kullanmasından yoksun bırakmaz.

Madde 8- Çekinceler

1. Konvansiyona taraf olan bir devlet:
 - (a) Konvansiyonu, kendisinin veya çekinceye belirttiği devlet kurumlarının veya bir devlet kurumu adına hareket eden kişilerin taraf olduğu sulh anlaşmalarına uygulanmayacağını beyan edebilir;
 - (b) Konvansiyonu, yalnızca sulh anlaşmasının taraflarının Konvansiyonun uygulanmasını kararlaştırdıkları hallerde uygulayacağını beyan edebilir.
2. Bu maddede açıkça belirtilenler hariç başka çekincelere izin verilmez.
3. Bir Âkit Devlet tarafından çekince her zaman konulabilir. İmza sırasında konulan çekince, onay, kabul ve tasdik aşamasında teyide tabidir. Çekinceler, çekince koyan devlette Konvansiyon'un yürürlüğe girmesiyle aynı anda işlerlik kazanır. Konvansiyon'un kabulü, onayı veya tasdiki anında veya Konvansiyona katılım veya 13. madde uyarınca beyanların yapıldığı esnada konulan çekinceler söz konusu devlette Konvansiyon'un yürürlüğe girmesiyle aynı anda geçerli olur. Konvansiyon'un yürürlüğe girmesinden sonra bir Âkit Devlet tarafından konulan çekinceler, çekincenin depozite edilmesinden altı ay sonra yürürlüğe girer.
4. Çekinceler ve tasdikleri depozitere tevdi edilmelidir.
5. Konvansiyona çekince koyan her Âkit Devlet koyduğu çekinceleri her zaman geri alabilir. Geri alınmaz depozitere tevdi edilmesi gerekir ve tevdiinden altı ay sonra sonuç doğurmaya başlar.

Madde 9- Sulh Anlaşmalarına Etki

Her Âkit Devlet, Konvansiyonu ve Konvansiyona koyduğu veya geri aldığı çekinceleri, Konvansiyon'un, çekincelerin veya çekincelerin geri alınmasının yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan sulh anlaşmalarına uygulayacaktır.

Madde 10- Depoziter

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, işbu Konvansiyon'un depoziteri olarak tayin edilmiştir.

Madde 11- İmza, Onay, Kabul, Tasdik, Katılım

1. Bu Konvansiyon 7 Ağustos 2019 tarihinde Singapur'da ve ardından Birleşmiş Milletlerin New York'taki Genel Merkezi'nde bütün devletlerin imzasına açılacaktır.
2. Bu Konvansiyon, imzacı devletlerin onayına, kabulüne veya tasdikine tabidir.
3. Bu Konvansiyon, imzaya açıldığı tarihte Konvansiyonu imzalamamış olan bütün devletlerin katılımına açıktır.
4. Onay, kabul, tasdik veya katılım belgeleri depozitere tevdi edilecektir.

Madde 12- Bölgesel Ekonomik Entegrasyon Kuruluşlarının Katılımı

1. Egemen devletler tarafından kurulan ve bu Konvansiyon'da düzenlenen bazı hususlarda görevli olan bir bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşu, aynı şekilde Konvansiyonu imzalayabilir, onaylayabilir, tasdik edebilir veya Konvansiyona katılabilir. Bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşu bu durumda, Konvansiyon kapsamına giren konularda görevli olduğu ölçüde, Konvansiyona taraf olanların haklarına ve yükümlüklerine sahiptir. Konvansiyon uyarınca, Konvansiyona taraf devletlerin sayısı ile ilgili olduğu ölçüde bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşu, Konvansiyona taraf olan üyesi olan devletlere ilave olarak Konvansiyona taraf devlet gibi hesaba katılmayacaktır.
2. Bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşu, imza, onay, kabul, tasdik veya katılım anında, Konvansiyonun kapsamına giren konulardan hangileri açısından üye devletler tarafından kuruluşun görevlendirildiğini depozitere bildirebilir. Bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşu, yeni verilen görevler de dahil bu paragraf uyarınca yapılan beyanda belirtilen görevlerinde bir değişiklik olursa derhal depoziteri bilgilendirir.
3. İşbu Konvansiyonda "Konvansiyona taraf devlet", "Konvansiyona taraf devletler", "devlet" veya "devletler"e yapılan atıflar, içeriği gerekli kıldıkça, eşit olarak bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşlarına da uygulanır.
4. İşbu Konvansiyon, kendisinden önce veya sonra kabul edilen veya yürürlüğe giren, bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşlarının kuralları ile çatışma halinde ise, aşağıdaki hallerde Konvansiyon hükümlerine üstünlük tanınmayacaktır:
 - (a) Eğer bu tür bir kuruluşu üye devlette 4. madde uyarınca hukuki yola başvuru yapılmışsa ve 1. maddenin 1. fıkrasında sözü edilen bütün devletler söz konusu kuruluşu üye ise; veya
 - (b) Bu tür bir kuruluşun üyesi olan devletler arasında mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi ile ilgiliyse.

Madde 13- Birleştirilmemiş Hukuk Sistemleri

1. Eğer Konvansiyona taraf olan bir devlet, Konvansiyon'un kapsamına giren konulara ilişkin olarak farklı hukuk sistemlerinin uygulandığı iki veya daha fazla bölgesel birimden oluşuyorsa, imza, onay, kabul, tasdik veya katılım anında Konvansiyon'un bütün veya bir veya birden fazla bölgesel birimlerde uygulanacağını beyan edebilir ve her zaman yapacağı bir beyanla bu beyanını değiştirebilir.
2. Bu beyanlar depozitere tevdi edilmelidir ve Konvansiyon'un teşmil edildiği bölgesel birimler açıkça ifade edilmelidir.
3. Eğer Konvansiyona taraf olan bir devlet, Konvansiyon'un kapsamına giren konulara ilişkin olarak farklı hukuk sistemlerinin uygulandığı iki veya daha fazla bölgesel birime sahipse:
 - (a) Bir devletin hukukuna veya usul kurallarına yapılan her atf, uygun olduğu ölçüde, ilgili bölgesel birimin yürürlükteki hukukuna veya usul kurallarına yapılmış gibi yorumlanacaktır;
 - (b) Bir devletteki iş yerine yapılan her atf, uygun olduğu ölçüde, ilgili bölgesel birimdeki işyerine yapılmış gibi yorumlanacaktır;

- (c) Bir devletin yetkili makamına yapılan her atıf, uygun olduğu ölçüde, ilgili bölgesel birimdeki yetkili makama yapılmış gibi yorumlanacaktır.
4. Eğer Konvansiyona taraf bir devlet bu maddenin 1. fıkrası uyarınca herhangi bir bildirimde bulunmazsa, Konvansiyon söz konusu devletin bütün topraklarına teşmil edilecektir.

Madde 14- Yürürlüğe Giriş

1. Bu Konvansiyon, üçüncü onay, kabul, tasdik veya katılım belgesinin tevdi edilmesinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir.
2. Üçüncü onay, kabul, tasdik veya katılım belgesinin tevdiinden sonra bir devlet Konvansiyonu onaylar, kabul eder, tasdik eder veya katılırsa işbu Konvansiyon bu devlet açısından onay, kabul, tasdik veya katılım belgesinin tevdi edildiği tarihten 6 ay sonra yürürlüğe girer. Konvansiyon, 13. madde uyarınca işbu Konvansiyon'un teşmil edildiği bölgesel birimlerde bu maddede belirtilen beyanın bildiriminden altı ay sonra yürürlüğe girer.

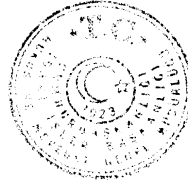
Madde 15- Değişiklik

1. Herhangi bir Akit Taraf, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne Konvansiyon'da değişiklik yapılmasını teklif edebilir. Genel Sekreter, önerilen değişiklik teklifini Konvansiyona taraf bütün devletlere göndererek Akit Devletler Konferansı yapılmasını ve bu konferansta teklifin oylanmasını isteyip istemediklerini belirtmelerini talep eder. Bu bildirimden itibaren dört ay içinde Konvansiyona taraf olan devletlerin en az üçte birinin konferans lehine olması halinde Genel Sekreter, Birleşmiş Milletler himayesinde bir konferans düzenler.
2. Akit Devletler Konferansı, her bir değişiklik konusunda fikir birliğinin sağlanması için gerekli çabayı gösterecektir. Eğer fikirbirliği için tüm çabalar tüketilmiş ve fikirbirliği sağlanamamışsa, değişikliğin, en son yol olarak, konvansiyona taraf devletlerden konferansta mevcut ve oy kullananların üçte iki çoğunluğuyla kabul edilmesini gerektirir.
3. Kabul edilen değişiklik, depoziter tarafından, onay, kabul veya tasdik için bütün akit devletlere gönderilir.
4. Kabul edilen değişiklik, üçüncü onay, kabul veya tasdik belgesinin depozitere tevdi edildiği tarihten altı ay sonra yürürlüğe girer. Değişiklik, yürürlüğe girdiği anda bağlayıcılığına rıza gösteren Konvansiyona taraf olan devletler için bağlayıcı hale gelir.
5. Üçüncü onay, kabul veya tasdik belgesinin depozitere tevdiini takiben Konvansiyona taraf bir devlet, değişikliği onaylarsa, kabul ederse veya tasdik ederse, değişiklik, Konvansiyona taraf söz konusu devlet için onay, kabul veya tasdik belgesinin tevdi edildiği tarihten altı ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 16- Konvansiyondan Çekilme

1. Konvansiyona taraf olan bir devlet, depozitere yazılı bildirimde bulunarak Konvansiyondan çekilebilir. Çekilme bu Konvansiyonun uygulandığı birleştirilmemiş hukuk sistemine sahip bölgesel birimlerden bazılarıyla sınırlanabilir.
2. Çekilme, depoziter tarafından bildirimin alınmasından 12 ay sonra etkili olur. Bildirimde çekilmenin daha uzun süre sonra etkili olacağını belirtildiği hallerde depoziter tarafından bildirimin alınmasından sonra belirtilen uzun sürenin sona ermesiyle çekilme etkili olur. Konvansiyon, çekilmenin sonuç doğurmaya başlayacağı andan önce yapılan sulh anlaşmaları açısından uygulanmaya devam eder.

Bir orijinal olmak üzere Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde hazırlanan metinler eşit derecede geçerlidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 120

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ
Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye
Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal
Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma
İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik
Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796)
ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1796 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışışleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 8

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin 8

• Anlaşma Metni 9

• Notalar 14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 456079 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması” ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

26/04/2019

Mustafa Şentop

Tekirdağ

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1796)	
ESAS	Dışışleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması” 26 Nisan 2017 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma ile 2011 yılından itibaren Somali’de program, proje ve faaliyetlerini sürdüren Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) Program Koordinasyon Ofisinin Somali’de faaliyet gösteren diğer uluslararası kalkınma işbirliği kuruluşlarına tanınan diplomatik hak ve ayrıcalıklardan yararlanması ve iki ülke arasındaki kalkınma işbirliğinin daha etkili ve verimli bir biçimde sürdürülmesi hedeflenmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-66216

12 Nisan 2019

Konu: Anlaşma ve Notalar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26 Nisan 2017 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması” ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair Notaları Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

25/10/2019

Esas No: 2/1796

Karar No: 87

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 12/4/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar”, 26/4/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 8/5/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 2/1796 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 23/10/2019 tarihli 13’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti arasında 26 Nisan 2017 tarihinde Ankara’da imzalanan Anlaşma ve Anlaşmada değişiklik yapan Notalar ile iki ülke arasındaki kalkınma işbirliğinin yasal ve kurumsal çerçevesinin belirlenmesinin amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Somali’nin Afrika ortaklık politikamızın en önemli merkezlerinden biri olarak 1 milyar doları aşan yardımıyla Türkiye’nin en büyük kalkınma yardımında bulunduğu bir ülke olduğu,

Hem finansal anlamda hem kapasite geliştirilmesi anlamında hem de tecrübe paylaşımı anlamında bu ülkeyle önemli iş birliğimizin mevcut bulunduğu,

Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının bu amaçlarla 2017 tarihinde Ankara’da imzalandığı,

Anlaşma imzalandığında TİKA’nın Başbakanlığa bağlı iken Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlandığı; hem bu değişikliğin dercedilmesi hem de TİKA’nın diplomatik statü kazanması amacıyla bu Anlaşma ve Anlaşmada değişiklik yapan Notaların onaylanmasının önemli olduğu,

Anlaşmayla 2011 yılından itibaren Somali’de program, proje ve faaliyetlerini sürdüren TİKA Program Koordinasyon Ofisi program koordinatörü ve program koordinatör yardımcılarının 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesinde diplomatik misyon ve diplomatik ajanlara tanınan ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanacağı, Program Koordinasyon Ofisinin Somali’de herhangi bir vergi veya döviz kısıtlamasına tabi olmayan döviz hesapları açma ve bunları işletme ehliyetine sahip olacağı, program koordinatörü, koordinatör yardımcıları ve bunların ailelerine oturma ve çalışma izinlerinin gecikmeksizin ve ücretsiz olarak verileceği,

Anlaşmanın TİKA Program Koordinasyon Ofisinin Türk uyruklu personel ve aileleriyle diğer yabancı uzmanların Somali’deki güvenliğinin teminat altına alacağı, gerektiğinde bunların Türkiye’ye dönüşlerini kolaylaştıracağı,

Kalkınma iş birliği proje ve programlarının uygulanması için Türkiye’den gönderilen uzmanlara ve diğer personele görevlerini ifa etmeleri hususunda gerekli kolaylıkların sağlanacağı ve gerçekleştirilmesi onaylanmış projeler için ihtiyaç duyulan ilgili dokümantasyon ve bilgilerin iletilmesinin kolaylaşacağı,

Ülkelerimiz arasındaki mevcut dostane ilişkiler ve saygı çerçevesinde karşılıklı bağlarımızı güçlendirme ve verimli bir kalkınma amacıyla iş birliğimizin daha etkili ve verimli bir biçimde sürdürülmesi noktasında bu Anlaşmanın kabulünün önemsendiği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Maddelerin oylamasından sonra Teklifin tümü oya sunulmuş ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Ankara	Balıkesir
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Ali Şahin</i>
Bursa	Erzurum	Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>
İstanbul	Karabük	Kayseri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP’UN TEKLİFİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA KALKINMA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI VE ANLAŞMADA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA KALKINMA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI VE ANLAŞMADA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 26 Nisan 2017 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması” ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

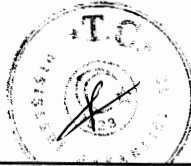
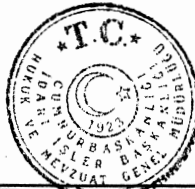
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ

İLE

SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ

ARASINDA

KALKINMA İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASI

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KALKINMA İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra birlikte "Taraflar" olarak anılacaktır);

İki ülke arasında mevcut dostane ilişkiler ve karşılıklı saygı çerçevesinde, karşılıklı bağları güçlendirme ve verimli bir kalkınma işbirliği ümidiyle, bu işbirliğinin Tarafların sosyal ve ekonomik kalkınmasına sağladığı katkıyı kabul ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır;

**MADDE 1
AMAÇLAR**

İşbu Anlaşma'nın öncelikli amacı Türkiye Cumhuriyeti ile Somali Federal Cumhuriyeti arasındaki kalkınma işbirliğinin yasal ve kurumsal çerçevesini belirlemektir.

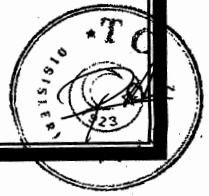
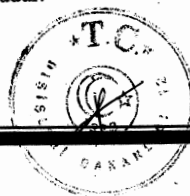
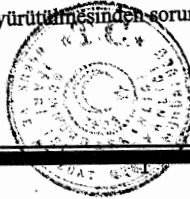
Taraflar işbu Anlaşma gereğince, kalkınma işbirliği proje ve programlarını mümkün kılmak için ilave uygulama anlaşmaları imzalayabilirler.

**MADDE 2
UYGULAYICI KURUMLAR**

1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Başbakanlığa bağlı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (Bundan böyle "TİKA" olarak anılacaktır) işbu Anlaşma'nın yürütülmesinden sorumludur.

TİKA, Somali Federal Cumhuriyeti'nde TİKA Program Koordinasyon Ofisi'nce temsil edilir. (Bundan sonra "PKO" olarak anılacaktır.) Ofis başkent Mogadişu'da yerleşiktir ve ihtiyaç duyulması halinde Somali'nin başka şehirlerinde de müteakip Program Koordinasyon Ofisleri açılabilir. PKO'larda yerel personel hariç bir Program Koordinatörü ve yeterli sayıda Koordinatör Yardımcısı görevlendirilir.

2) Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti adına Planlama ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı işbu Anlaşma'nın yürütülmesinden sorumludur.

MADDE 3 ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

Taraflar, aşağıda sayılan alanlara özel önem atfeder;

1. Tarım, tarım endüstrisi ve gıda işleme sanayisi,
2. Kırsal ve kentsel kalkınma plan ve programları,
3. Sağlık,
4. Yoksulluğun azaltılması,
5. Su, hijyen, orman ve jeoloji,
6. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi,
7. Altyapı,
8. Enerji,
9. Taşımacılık,
10. Kültür ve turizm,
11. Eğitim, öğretim ve bilimsel araştırma,
12. Sivil toplum örgütleri, dernekler, işveren birlikleri ve sendikalar, üniversiteler dâhil olmak üzere kamu ve özel idari yapıların desteklenmesi ve güçlendirilmesi,
13. Restorasyon,
14. İnsani Yardım.

MADDE 4 İMTİYAZLAR VE MUAFİYETLER

1) PKO, Program Koordinatörü ve Program Koordinatör Yardımcıları 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi'nde diplomatik misyon ve diplomatik ajanlara tanınan ayrıcalık ve bağışlıklardan yararlanır.

2) Program Koordinatörü ve Koordinatör Yardımcıları ile bunların aile fertlerinin, kişisel kullanımları için tahsis edilen eşya (profesyonel ve kişisel ekipman ve aksesuarlar da dahil ev eşyaları ve taşıtlar) Somali'deki her türlü gümrük vergisi ve KDV'den muafır.

3) Program Koordinatörü ve Koordinatör Yardımcılarına TİKA tarafından ödenecek maaş, ücret ve primler, Somali'deki her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

4) Somali'deki tüm TİKA çalışanları vatandaşları bulundukları ülkenin iş hukukuna ve sosyal güvenlik sistemine tabi olacaktır.

5) PKO'da yararlanmak amacıyla ve/veya bu Anlaşma kapsamında ya da bu Anlaşmaya dayanan özel bir anlaşma kapsamında gerçekleştirilecek her türlü program, proje ve faaliyetlerle ilgili olarak ithal edilen veya yerel tedarikçilerden satın alınan her türlü taşınır veya taşınmaz mal ve ekipman (geçici olarak ithal edilenler dahil) ile inşaat işleri ve hizmet alımlarına ilişkin tüm para transferleri Somali'deki gümrük vergileri ile diğer her türlü vergi (KDV dahil), harç ve masraflardan muaf olur. Daha önce ithal edilmiş (geçici ithalatlar dâhil) malzemelerin tekrar ihrac edilmesi aynı koşullara tabidir.

6) Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti, PKO'ya, tescil işlemleri ile PKO hizmet binası için elektrik, su, haberleşme (telefon, faks, internet) vb. temel hizmetlerin sağlanmasında kolaylık sağlar. Bu işlemler tüm vergi, resim ve harçlardan muaf tutulur.

7) PKO Somali'de herhangi bir vergi veya döviz kısıtlamasına tabii olmayan döviz hesapları açma ve bunları işletme ehliyetini haizdir.

8) Proje ve programların farklı aşamalarının uygulanması için gerekli olan resmi ruhsat ve izinler her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olarak ve gecikmeksizin yerel makamlarca düzenlenecektir.

9) Program Koordinatörü, Koordinatör Yardımcıları ve bunların ailelerinin oturma ve çalışma izinleri gecikmeksizin ve ücretsiz olarak düzenlenir.

10) TİKA PKO'nun, Türk uyruklu personel ve aileleri ile diğer yabancı uzmanların Somali'deki güvenliği teminat altına alınır ve gerektiğinde bunların Türkiye'ye dönüşleri kolaylaştırılır.

11) Kalkınma işbirliği proje ve programlarının uygulanması için Türkiye'den gönderilen uzmanlara ve diğer personele görevlerini ifa etmeleri hususunda yardım edilir ve gerçekleştirilmesi onaylanmış projeler için ihtiyaç duyulan ilgili dokümantasyon ve bilgi kendilerine sağlanır.

MADDE 5

DEĞİŞİKLİKLER VE ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu Anlaşma Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu Anlaşma'nın 6. maddesinde belirtilen hukuki sürece uygun olarak yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma'nın uygulanması ve yorumlanmasından doğabilecek uyuşmazlıklar Taraflar arasında yapılacak müzakereler yoluyla dostane bir şekilde çözüme kavuşturulur ve Taraflar bu tür uyuşmazlıkları uluslararası tahkime götürmemek konusunda anlaşmışlardır.

MADDE 6

SON HÜKÜMLER

Bu Anlaşma, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesiyle, 17 Nisan 2009 tarihinde imzalanan *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşması* hükümsüz kalacaktır.

Bu Anlaşma'nın hükümleri, iki taraf arasında karşılıklı mutabık kalınan proje ve programlar için uygulanır.

Her iki tarafın rıza göstermesi halinde, bu Anlaşma hükümleri, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden önce başlatılmış olan proje ve programlara da uygulanabilir.

Taraflar, diğer kalkınma ortakları tarafından yürütülen proje ve programlar sebebi ile mükerrerliğin vuku bulmaması için eşgüdüm içerisinde çalışılacaklardır.

Bu Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıllık bir dönem için yürürlükte kalır ve bir tarafın diğer tarafa Anlaşma bitim tarihinden altı ay önce diplomatik kanallar aracılığı ile yazılı olarak işbu Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini bildirmediği takdirde birer yıllık dönemler halinde kendiliğinden yenilenir.

Bu Anlaşma'nın sona ermesi, sona erdiği vakitte yürütülmekte veya tamamlanmış olan projeleri ve aktiviteleri etkilemeyecektir.

Bu Anlaşma, altı ay önceden yazılı bir bildirimde bulunmak şartıyla, herhangi bir zamanda taraflarca feshedilebilir.

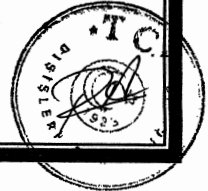
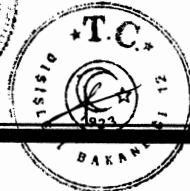
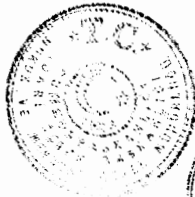
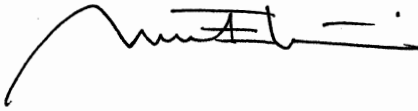
Bu Anlaşma tarafların yetkili temsilcileri tarafından 26 Nisan 2017 tarihinde, Ankara'da, Türkçe ve İngilizce dillerinde ikiye nüsha halinde, her iki metin de eşit derecede geçerli olacak şekilde imzalanmıştır. Yorum farklılığı durumunda İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Lütfi ELVAN
Kalkınma Bakanı

Yusuf Garaad OMAR
Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanı

2019/90414977-Mogadişu BE/22967600

Türkiye Cumhuriyeti Mogadişu Büyükelçiliği, Somali Federal Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı'na saygılarını sunar ve değerli Bakanlığa "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması"nın iç hukuk onay işlemlerinin tamamlanabilmesi için aşağıda sunulan düzeltmelerin yapılması gerektiğini bildirmekten onur duyar.

1. Anlaşmanın İngilizce metninde, 2. maddenin 1. fıkrasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA)'nın Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı yerine Başbakanlığa bağlı olduğu ifade edilmektedir. Söz konusu uyumsuzluk Anlaşmanın Türkçe versiyonunda da görülmektedir.

2. Bu çerçevede, metnin düzeltilerek standart hale getirilmesini teminen, "**Başbakanlığa** bağlı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (Bundan böyle "TİKA" olarak anılacaktır)" ifadesinin "**Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı'na** bağlı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (Bundan böyle "TİKA" olarak anılacaktır)" olarak her iki versiyonda değiştirilmesi gerekmektedir.

3. Söz konusu Anlaşma imzalandığı cihetle bahse konu değişiklikler Nota Teatisi yönetimiyle yürürlüğe girecektir. Bu bağlamda, Büyükelçilik işbu Notanın alındığına ve düzeltmelerin kabul edildiğine dair değerli Bakanlık tarafından bilgilendirilmekten memnuniyet duyar.

Türkiye Cumhuriyeti Mogadişu Büyükelçiliği, Somali Federal Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı'na bu vesileyle en derin saygılarını yineler.

4 Şubat 2019

Somali Federal Cumhuriyeti
Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı
Mogadişu

İşbu çevirinin aslına uygunluğu onaylanır.

Murat GÜZELLER
Ataşe

Somali Federal Cumhuriyeti

Dışışleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı

MFA/FRS/PS/1017/19

Somali Federal Cumhuriyeti Dışışleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti'nin Mogadişu Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Büyükelçiliğe aşağıdaki bilgileri vermekten onur duyar:

Büyükelçiliğin 04/2/2019 tarih ve 2019/90414977-Mogadişu BE/22967600 sayılı Notasına atıfla, Türkiye İşbirliği Koordinasyon Ajansı (TİKA)'nın Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı yerine Başbakanlığa bağlı olarak ifade edildiği görülmüştür.

Dışışleri Bakanlığı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması”nın onay sürecinin tamamlanması ve metnin düzeltilerek standart hale getirilmesi ihtiyacına ilişkin olarak Anlaşma'nın 2 maddesinin 1 fıkrasında yer alan ifadeyi “Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (Bundan böyle “TİKA” olarak anılacaktır)” şeklinde Anlaşma'nın her iki versiyonunda düzeltilmesinin Somali tarafınca onaylandığını bildirmekten onur duyar.

Somali Federal Cumhuriyeti Dışışleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı bu vesileyle Türkiye Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

Mogadişu, 13 Şubat 2019

Türkiye Cumhuriyeti Mogadişu Büyükelçiliği
Mogadişu

CC: Somali Federal Cumhuriyeti Büyükelçiliği
Ankara

İşbu çevirinin aslına uygunluğu onaylanır

Murat GÜZELLE
Ataşe

TBMM Basımevi - 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 54

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1542 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışışleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 8

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin 8

• Mutabakat Zaptı 9

• Notalar 16

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 413807 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı” ve Mutabakat Zaptında değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

15/01/2019

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1542)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Çevre Komisyonu

GENEL GEREKÇE

25 Aralık 2014 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı” ile, iki ülke halkları arasındaki dostane ilişkilerin güçlendirilmesinin yanı sıra su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanılmasında bilimsel, teknik ve hidrolojik şartlara göre su kaynaklarının mevcut durumunun ortak çalışmalarla tespit edilmesi, taşkınlar ve kuraklıktan korunma maksatlı planlama ve projelendirme çalışmaları yapılması ve baraj işletmesine dair konuların ele alınacağı ve tecrübelerin aktarılacağı eğitim programlarının düzenlenmesi gibi konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel ve teknik araştırmalar ile programlar yürütülmesi, su teknolojilerinin değişimi, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi, görevli, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-4879

11 Ocak 2019

Konu: Mutabakat Zaptı ve Notalar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25 Aralık 2014 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı” ve Mutabakat Zaptında değişiklik yapılmasına dair Notaları Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

21/02/2019

Esas No: 2/1542

Karar No: 31

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 11/01/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar” 15/01/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 16/01/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Çevre Komisyonuna havale edilen 2/1542 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 20/02/2019 tarihli 6’ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye ile Irak arasında dostane ilişkilerin güçlendirilmesi, su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı hedefleri doğrultusunda bu kaynakların bilimsel, teknik ve hidrolojik şartlara göre mevcut durumunun ortak çalışmalarla tespit edilmesi ve baraj işletmesine dair konuların yer alacağı eğitim konularının düzenlenmesi alanlarında iş birliği yapılmasını amaçlayan Mutabakat Zaptının ve Mutabakat Zaptında değişiklik yapılmasına dair Notaların onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

25 Aralık 2014 tarihinde Ankara’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı çerçevesinde iki ülke halkları arasındaki dostane ilişkilerin güçlendirilmesinin hedeflendiği,

Mutabakat Zaptı ile su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanılmasında bilimsel, teknik ve hidrolojik şartlara göre su kaynaklarının mevcut durumunun ortak çalışmalarla tespit edilmesi, taşkınlerden ve kuraklıktan korunma maksatlı planlama ve projelendirme çalışmaları yapılması ve baraj işletmesine dair konuların ele alınacağı ve tecrübelerin aktarılacağı eğitim programlarının düzenlenmesi gibi konularda iş birliği yapılmasının öngörüldüğü,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi

Çamlı, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Volkan Bozkır</i> İstanbul	Kâtip <i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Asuman Erdoğan</i> Ankara
Üye <i>Ahmet Haluk Koç</i> Ankara	Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir
Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul	Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük
Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	Üye <i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM’IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ORMAN
VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI İLE IRAK
CUMHURİYETİ SU KAYNAKLARI
BAKANLIĞI ARASINDA SU ALANINDA
MUTABAKAT ZAPTI VE MUTABAKAT
ZAPTINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 25 Aralık 2014 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı” ve Mutabakat Zaptında değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ORMAN
VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI İLE IRAK
CUMHURİYETİ SU KAYNAKLARI
BAKANLIĞI ARASINDA SU ALANINDA
MUTABAKAT ZAPTI VE MUTABAKAT
ZAPTINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ORMAN VE SU İŞLERİ
BAKANLIĞI
İLE
IRAK CUMHURİYETİ SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI
ARASINDA
SU ALANINDA MUTABAKAT ZAPTI**

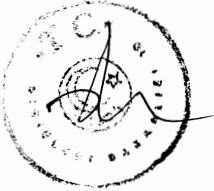
Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı;

Türk ve Irak halkları arasındaki dostane ilişkileri güçlendirme ve su konusunda işbirliğini geliştirme yolundaki isteklerini ifade ederek,

Bugünkü ve gelecek nesillerin sağlığı ve refahı için su kaynaklarının korunmasında, iyileştirilmesinde ve kullanılmasında sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek,

Doğal kaynaklar ve çevre korumanın bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan yakın işbirliğini gerektirdiğini akılda tutarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Su kaynaklarının korunması ve kullanılması için Taraflar eşitlik, müteakabiliyet ve karşılıklı fayda temelinde, bilgi, deneyim ve teknoloji transferi ile işbirliği yaparlar.

Madde 2

Taraflar aşağıdaki alanlarda işbirliği yaparlar:

- a) Fırat ve Dicle'de su kaynaklarının yönetimine ilişkin ortak projeler konusunda işbirliği daha da geliştirilecektir. Bu işbirliği su kaynaklarının ve su kullanımındaki artışın (tarım, sanayi, kullanma ve içme suyu) ve iklim değişikliğinin değerlendirmesini içerecektir. Türkiye nehir sularını hakça ve makul biçimde yukarıdaki değerlendirmeye göre Irak'a bırakacaktır.

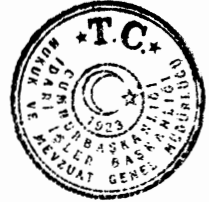
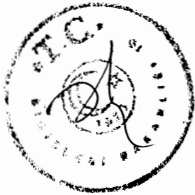
Ortak çalışmalar sırasında, Fırat ve Dicle'de meteorolojik ve hidrolojik şartlara göre su kaynaklarının mevcut durumu tespit edilecektir.

Kurak dönemlerde ortaya çıkabilecek sorunların giderilmesine yönelik mekanizmalar geliştirilecektir.

Su kaynaklarının kullanımının planlanmasına yönelik olarak yapılacak ulusal çalışmaların sonuçları paylaşılacak ve birlikte değerlendirilecektir.

Bütün bu hususlarda Suriye Tarafı ile de eşgüdüm ve işbirliği sağlanacaktır.

Her iki Taraf su konularının önemini müdriktir. Taraflar bu konularda iyi niyetle işbirliği yapmayı kararlaştırmışlardır.

- b) Mevcut sulama sistemlerinin modernizasyonu ile yeni kurulacak sulama şebekelerinde kapalı ve basınçlı sistemlerin kullanılması hususunda ortak çalışmalar yapılacaktır.

Türk Tarafı, talep edilmesi halinde, projenin planlanmasının ve hazırlanmasının yanı sıra sulama sistemlerinin modernizasyonu için gerekli teknik yardımı sağlayacaktır.

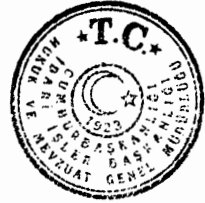
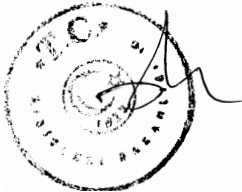
Sulama şebekelerinin inşasına yönelik Irak'ta ihale yoluyla yaptırılacak işlerde Türk şirketleri yer alabilecek ve gerekli müteahhitlik hizmetlerini, malzemeyi ve donanımı sağlayabileceklerdir. Türk Şirketleri bu maksatla açılacak ihalelere davet edileceklerdir.

- c) İçme suyu alanında kayıpların önlenmesi ve sağlıklı su temin edilebilmesi için ortak çalışmalar yapılacaktır.

İçme suyu şebekelerinin ve arıtma tesislerinin inşasına yönelik Irak'ta ihale yoluyla yaptırılacak işlerde Türk şirketleri yer alabilecek ve gerekli müteahhitlik hizmetlerini, malzemeyi ve donanımı sağlayabileceklerdir. Türk şirketleri bu maksatla açılacak ihalelere davet edileceklerdir.

Irak Su Kaynakları Bakanlığı içme suyu alanındaki işbirliğinde Irak Belediyeler Bakanlığı ve Başkent Belediye Başkanlığı ile gerekli eşgüdümü sağlayacaktır.

- d) Taşkınlardan korunma maksatlı etüt, planlama ve proje hazırlıkları yürütülecektir.
- e) Su ile ilgili konularda eğitim programları düzenlenecektir.
- f) Hidrolojik ve meteorolojik bilgi alışverişinde bulunulacak ve Suriye'nin de dâhil olacağı ortak bir veri tabanı oluşturulacaktır.

- g) Mevcut hidrolojik ölçüm istasyonları değerlendirilecek, kalibrasyonlarına yönelik çalışmalar yapılacak ve gerekli görülmesi durumunda yeni istasyonlar kurulacaktır.
- h) Suriye ile eşgüdüm halinde, üçlü ortak teknik komite toplantılarının sayısı artırılacak ve bu toplantıların sonuçları Bakanlara sunulacaktır. Gerekli görülmesi durumunda, Bakanlar düzeyinde üçlü toplantılar düzenlenecektir.
- i) Irak'taki sulama ve drenaj kanallarından rüsubatın temizlenmesine ve yabancı ot, çimen ve diğer bitkilerin uzaklaştırılmasına yönelik açılacak ihalelere, bu hususta bilgi ve deneyime sahip Türk şirketleri davet edilecektir.
- j) Düzenlenecek eğitim programlarında, baraj işletmesine dair konular ele alınacak ve tecrübeler aktarılacaktır.

Madde 3

Taraflar işbu Mutabakat Zaptı'nın 2. Maddesi'nde sıralanan konular üzerinde aşağıdaki şekilde işbirliği yaparlar:

- a) Ortak bilimsel - teknik araştırmalar / programlar,
- b) İşbirliği projelerinin geliştirilmesi,
- c) Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve en iyi meteorolojik yönetim uygulamalarına ilişkin bilimsel-teknik bilginin ve belgenin değişimi,
- d) Mevcut en iyi su teknolojilerinin değişimi,
- e) Görevlilerin, uzmanların ve araştırmacıların değişimi,
- f) Eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi,
- g) Taraflarca gerekli görülen diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 4

İşbirliğinin sağlanması amacıyla, iki Taraf uzlaşılan alanlarda, ulaşım masrafları gönderen tarafından ve konaklama masrafları ev sahibi tarafından karşılanmak üzere, uzman ve stajyer değişimi yapar.

Madde 5

Taraflar, resmi kuruluşları, akademik kurumları, özel firmaları ve hükümet dışı kuruluşları bu Mutabakat Zaptı çerçevesindeki işbirliği faaliyetlerine katılmaya davet edebilirler.

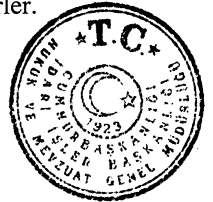
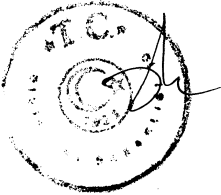
Madde 6

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesini takiben, her bir Taraf bu Mutabakat Zaptı kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin yönetiminden sorumlu olmak üzere bir Ulusal Koordinatör tayin eder.

Taraflar birbirine Ulusal Koordinatörlerinin ismini bildirirler. Taraflar, birbirlerine herhangi bir zamanda yazılı bildirimde bulunarak Ulusal Koordinatörün yerine bir vekil atayabilirler.

Tarafların Ulusal Koordinatörleri, işbu Mutabakat Zaptı'nın 2. Maddesi kapsamında öngörülen somut işbirliği faaliyetinin ele alınmasını içeren Yıllık Çalışma Programları hazırlarlar.

Karşılıklı fikir birliği ile, Ulusal Koordinatörler işbu Mutabakat Zaptı kapsamındaki faaliyetleri görüşmek veya su alanında işbirliğine ilişkin diğer konuları gözden geçirmek üzere herhangi bir zamanda toplanabilirler.

Madde 7

Karşılıklı mutabakatla, Taraflar işbirliği sonuçlarını ulusal mevzuatlarıyla uyumlu olarak, üçüncü Taraflar ile paylaşabilirler.

Madde 8

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında müzakere yolu ile çözülür.

Madde 9

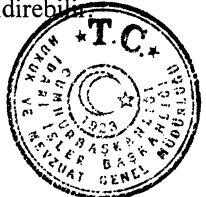
İşbu Mutabakat Zaptı, her iki Tarafın uluslararası hukuka göre yapılmış ve yürürlükte bulunan, taraf oldukları diğer anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 10

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 11

İşbu Mutabakat Zaptı, yürürlüğe girdiği günden itibaren 5 yıl süre ile yürürlükte kalır. Akit Taraflardan biri Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak 6 ay önce bildirebilir.

İşbu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesi, başlatılmış veya devam eden faaliyetleri ve projeleri etkilemez.

Madde 12

İşbu Mutabakat Zaptı, Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu Zaptın 10. Maddesi'nde belirtilen yasal usule uygun şekilde yürürlüğe girer.

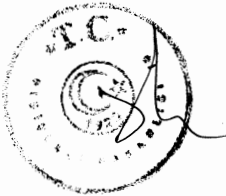
İşbu Mutabakat Zaptı, Ankara'da 25/12/2014 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde üç orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır. Aynı zamanda İngilizce yazışma dili olacaktır.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

Mohsin ASFOOR

Su Kaynakları Bakanı

2017/34258956-Bağdat BE/12719272

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği, Irak Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığına saygılarını sunar ve 25 Aralık 2014 tarihinde Ankara'da düzenlenen Türkiye-Irak Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği toplantısında yalnızca İngilizce dilinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı"nda aşağıda belirtilen değişikliklerin yapılmasını teklif etmekten şeref duyar.

- 11. maddenin ikinci cümlesi şu şekilde değiştirilecektir:

"İmzacı taraflardan herhangi biri, diplomatik kanallarda yapılacak yazışma ile yek diğerini, sözkonusu Mutabakat Zaptı'nı sonlandırma isteğinden haberdar edebilir. Sonlandırma, bildirim tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir."

- 12. maddenin son paragrafı şu şekilde değiştirilecektir:

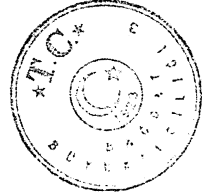
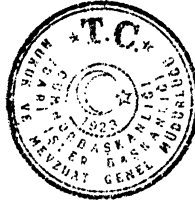
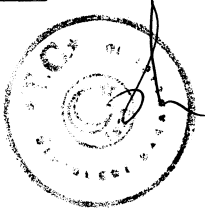
"25/12/2014 tarihinde Ankara'da İngilizce dilinde iki nüsha halinde imzalanmıştır. İngilizce dili aynı zamanda yazışma dili olacaktır."

Eğer yukarıdaki kayıtlar makbul ise, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, işbu Nota'nın ve saygıdeğer Bakanlığın müspet cevabi Nota'sının mekzur Mutabakat Zaptı'nın birer parçasını oluşturacağını, onay sürecine tabi olacağını ve 25/12/2014'te imzalanmış olan Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe gireceği tarihte yürürlüğe gireceğini bildirmekten ayrıca şeref duyar.

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği bu vesileyle Irak Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığına en derin saygılarını yineler.

Bağdat, 15 Ağustos 2017

Irak Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı
BAĞDAT

No: 10/2/16/217

Irak Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne saygılarını sunar ve Büyükelçiliğin, 25 Aralık 2014 tarihinde Ankara'da düzenlenen Irak-Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği toplantısında yalnızca İngilizce dilinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı"na ilişkin 15 Ağustos 2017 tarihli ve 2017/34258956-Bağdat BE/12719272 sayılı Nota'sına atıfla, aşağıdaki hususları bildirmekten şeref duyar:

Bakanlık, aşağıda belirtilen değişikliklerin yapılmasını onaylar:

- 11. maddenin ikinci cümlesi şu şekilde değiştirilecektir:

"İmzacı taraflardan herhangi biri, diplomatik kanallarda yapılacak yazışma ile yek diğerini, sözkonusu Mutabakat Zaptı'nı sonlandırma isteğinden haberdar edebilir. Sonlandırma, bildirim tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir."

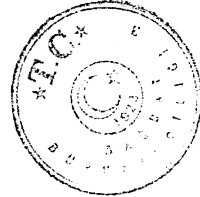
- 12. maddenin son paragrafı şu şekilde değiştirilecektir:

"25/12/2014 tarihinde Ankara'da İngilizce dilinde iki nüsha halinde imzalanmıştır. İngilizce dili aynı zamanda yazışma dili olacaktır."

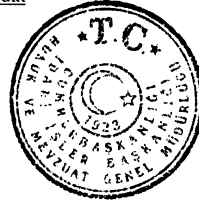
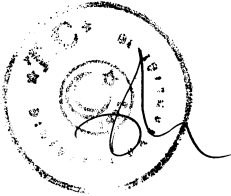
Bakanlık, Büyükelçiliğin 15 Ağustos 2017 tarihli ve 2017/34258956-Bağdat BE/12719272 sayılı Nota'sının ve işbu müspet Nota'nın mezkur Mutabakat Zaptı'nın birer parçasını oluşturmasını, onay sürecine tabi olmasını ve 25/12/2014'te imzalanmış olan Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe gireceği tarihte yürürlüğe girmesini onaylar.

Irak Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı bu vesileyle Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne en derin saygılarını yineler.

Bağdat, 31 Ocak 2018

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği / Bağdat

TBMM Basımevi - 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 195

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2499 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 6

• Dışişleri Komisyonu Raporu 7

• Teklif Metni 10

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 10

• Anlaşma Metni 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 591063 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2499)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkânını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye girişinin özendirilebilmesi için, yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmıştır.

Bu itibarla 19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartları oluşturmak.
2. Türkiye ve Gürcistan’da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek.
3. Her iki ülkede, taraf ülke yatırımcıları ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, taraf ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

19 Temmuz 2016 tarihinde imzalanan söz konusu Anlaşma yürürlüğe girdiğinde, iki ülke arasında 30 Temmuz 1992 tarihinde imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması yürürlükten kalkacaktır.

19 Temmuz 2016 tarihinde imzalanan Anlaşma, 30 Temmuz 1992 tarihli Anlaşmadan temel olarak aşağıdaki noktalarda farklılıklar içermektedir:

1. Anlaşma Türkçe, Gürcüce ve İngilizce dillerinde tüm metinler eşit derecede geçerli olacak şekilde ve yorumlamada farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınmak üzere imzalanmıştır.

2. 19 Temmuz 2016 tarihli Anlaşmaya, yatırımcılara uygulanan “en çok gözetilen ulus” ve “milli muamele” ilkelerinde gayrimenkul edinimine ilişkin olarak bu ilkelerin uygulanmasını zorunlu kılmayan şerh hükmü eklenmiştir.

3. Âkit Tarafların çevre, insan, hayvan ve bitki sağlığının yanı sıra canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasını sağlamak üzere ayrımcı olmayan düzenlemeler yapmasına ve hukuki tedbirler almasına imkân tanıyan hükümlere Anlaşmada yer verilmiştir.

4. Anlaşmanın uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümlerinde, uluslararası tahkim mekanizmasına başvurulmasına ilişkin istisnalar getirilmiştir. Söz konusu istisnalar uyarınca, yalnızca yabancı sermaye ile ilgili yürürlükteki mevzuat çerçevesinde izin verilmiş ve fiilen yatırım faaliyeti başlamış olan yatırımlardan kaynaklanan uyuşmazlıklar uluslararası tahkime sunulabilecektir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-212130

26 Aralık 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

27/02/2020

Esas No: 2/2499

Karar No: 143

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 26/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”, 31/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 06/01/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/2499 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 19/2/2020 tarihli 20’nci toplantısında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve yatırımlarla ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik iş birliği için uygun şartların oluşturulmasını, Türkiye ve Gürcistan’da yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirilmesini, her iki ülkede, taraf ülke yatırımcıları ile ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarının tespit edilmesini ve daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Stratejik ortağımız ve yakın komşumuz Gürcistan’la her alanda yoğun olan ilişkilerimizin geliştirilmesine büyük önem atfedildiği,

2002 yılında yaklaşık 240 milyon dolar olan ticaret hacmimizin 2019 yılında 1 milyar 600 milyon dolara ulaştığı, yine 2019’da ihracatımızın bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 8 oranında artarak 1,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği,

Türkiye’nin, Gürcistan’ın toplam ticaret hacminde yüzde 15’lik bir pay ile bu ülkenin birinci ticaret ortağı olduğu, yine ülkemizin 314 milyon dolarlık sermaye büyüklüğüyle Gürcistan’da en büyük 3’üncü yabancı yatırımcı durumunda olduğu, özellikle müteahhitlik firmalarımızın bu ülkede üstlendiği inşaat ve altyapı projelerinin önem taşıdığı,

Serbest Ticaret Anlaşması’nın imzalandığı 2007 yılından bugüne kadar Gürcistan’ın en büyük ticari ortağı konumumuzun da muhafaza edildiği,

Sınır kapılarımızdaki modernizasyon işlemlerinin ilişkilerimize ayrıca ivme kazandırdığı, 2018 yılına kıyasla 2019 yılında çıkış işlemlerinde yüzde 11, giriş işlemlerinde ise yüzde 14 oranında artış tespit edildiği,

Gürcistan’la karşılıklı yatırımlarımızın yanı sıra, Gürcistan ve Azerbaycan’la ortak gerçekleştirdiğimiz Bakü-Tiflis-Kars demiryolu, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı ve TANAP’ın bölgemiz için önemli stratejik projeler olduğu,

Turizm alanında da ilişkilerimizin oldukça iyi seviyede bulunduğu, 2018 yılında ülkemizi ziyaret eden Gürcülerin sayısının 2,1 milyon; 2019 yılı istatistiklerine göre, Gürcistan’ı ziyaret eden vatandaşlarımızın sayısının ise yaklaşık 1 milyon olduğu,

Dışişleri Bakanımızın 23 Aralık 2019 tarihli Tiflis ziyareti kapsamında Gürcistan Maarif Okulu’nun açılışını yaptığı,

Gürcistan ile ülkemiz arasında yatırımların teşviki ve korunmasına dair ilk anlaşmanın 30 Temmuz 1992 tarihinde imzalandığı ve üç yıl sonra yürürlüğe girdiği, görüşülen Anlaşma ile mevcut anlaşmanın günümüz şartlarına göre güncellendiği, esasen bu Anlaşma’nın yatırımcılarımızın bu ülkedeki faaliyetlerini kolaylaştırmak amacıyla talebimiz üzerine hayata geçirildiği,

Anlaşmayla, esas olarak, sermayeyle birlikte teknoloji, yönetim becerisi ve yeni pazar imkânlarını da beraberinde getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının hedeflendiği,

1992 anlaşmasından farklı olarak bu Anlaşma’da gayrimenkul alımında “en çok gözetilen ulus” ve “millî muamele” ilkelerinin uygulanmasını zorunlu kılmaya yönelik şerh hükmünün eklendiği,

Anlaşma ile tarafların çevre, insan, hayvan ve bitki sağlığının yanı sıra, canlı ve cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasını sağlamak üzere düzenlemeler yapmasına imkân tanındığı,

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma’nın, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken taraf ülkelere de herhangi bir yük getirmedeği,

Anlaşma’nın on yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalacağı ve taraflardan aksine bir niyet belirtilmedikçe ikişer yıllık sürelerle yenileneceği,

Anlaşma’nın Gürcistan tarafındaki onay sürecinin tamamlandığı,
ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Antalya	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>
Ankara	Ankara	Aydın

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ali Şahin</i>
Balıkesir	Bursa	Gaziantep
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Yunus Emre</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>	<i>Niyazi Güneş</i>
İstanbul	İzmir	Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>İsmail Özdemir</i>	
	Kayseri	

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE
KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN
KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti,

Özellikle bir Akit Tarafın yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımlarına ilişkin olarak, Akit Taraflar arasındaki ekonomik işbirliğini artırmayı arzu ederek;

Bu gibi yatırımlara tanınacak muameleye ilişkin bir anlaşmanın bir Akit Taraftan diğer Akit Tarafa sermaye ve teknoloji akımını teşvik edeceğini ve Akit Tarafların ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacağını kabul ederek;

Yatırımlara adil ve hakkaniyete uygun muamele edilmesinin; yatırımlar için istikrarlı bir ortamın idame ettirilmesi ile ekonomik kaynakların etkin kullanımının en üst düzeye çıkarılması ve yaşam standartlarının geliştirilmesi için arzu edilir olduğuna ilişkin mutabık kalarak; ve

Bu amaçlara sağlık, güvenlik ve çevreye ilişkin genel uygulama önlemleri yanında uluslararası kabul gören işçi haklarını zayıflatmadan ulaşılabileceğine ikna olarak;

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına ilişkin bir anlaşmanın yapılmasına karar vermiş olarak;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1
Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amacı bakımından:

1. "Yatırım" terimi; uzun süreli ekonomik ilişkiler kurmak amacıyla bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın mevzuatına uygun olarak diğer Akit Tarafın yatırımcıları tarafından edinilen her türlü malvarlığını ifade eder ve özellikle aşağıdakileri içerir:

- (a) taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra ipotek, rehin, kefalet gibi diğer haklar ve malvarlığı ülkesinde bulunan Akit Tarafın kanun ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanan diğer benzer haklar;
- (b) yeniden yatırılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar;
- (c) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer her türlü şekli;
- (d) patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler yanında ticari markalar, ticari itibar ve know-how gibi bir yatırımla ilgili fikri ve sınai mülkiyet hakları;
- (e) doğal kaynaklara ilişkin imtiyazlar da dahil olmak üzere, kanun veya sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından yatırım olarak nitelendirilmek için; bir malvarlığı, sermaye veya diğer kaynakların taahhüdü, düzenli gelir veya kar beklentisi, risk üstlenilmesi ve belirli bir süreye sahip olma gibi yatırım niteliklerini haiz olmalıdır.

Bir yatırıma ilişkin verilmiş olan tahkim kararları veya herhangi bir karar veya hüküm işbu Anlaşma'nın amaçları bakımından yatırım olarak değerlendirilmez.

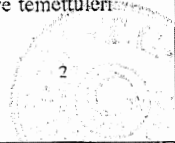
2. Bir Akit Tarafın "yatırımcısı" terimi:

Diğer Akit Tarafın ülkesinde bir yatırım yapmış olan;

- (a) mevzuatına göre, o Akit Tarafın vatandaşı olan bir gerçek kişiyi;
- (b) kayıtlı işyerleri ile birlikte esaslı iş faaliyetleri bir Akit Tarafın ülkesinde bulunan ve o Akit Tarafın yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş şirketleri, kuruluşları, firmaları veya iş ortaklıklarını içeren kar amacı güden bir tüzel kişiyi;

ifade eder.

3. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla sınırlı olmamakla beraber özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royaltiler, ücretler ve temettüleri içerir.

4. "Ülke" terimi:

(a) Türkiye Cumhuriyeti açısından; kara ülkesini, iç sularını, karasularını ve bunların üzerindeki hava sahasını, aynı zamanda, canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla Türkiye'nin uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde egemenlik hakları veya yargı yetkisine sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder.

(b) Gürcistan açısından; Gürcistan mevzuatına göre tanımlanmış kara, toprak altı ve bunların üzerindeki hava sahası, iç suları ve karasularını, deniz yatağı ve toprakaltı ile bunların üzerinde Gürcistan'ın egemenliğini kullandığı hava sahasını içeren alanı ve Gürcistan'ın uluslararası hukuka uygun olarak egemenlik hakkı ve/veya yargı yetkisini kullanabileceği karasularına bitişik alanı, münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığını ifade eder.

MADDE 2

Uygulama Kapsamı

İşbu Anlaşma, bir Akit Tarafın ülkesinde bu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Taraf yatırımcısı tarafından işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra yapılmış olan yatırımlara uygulanır. Bununla birlikte; işbu Anlaşma, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklara uygulanmaz.

MADDE 3

Yatırımların Teşviki, Kabulü ve Korunması

1. Her bir Akit Taraf, Akit Taraflar arasında yatırım fırsatlarına dair bilgi teatisi yolu dahil olmak üzere, kendi ülkesinde diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını teşvik eder ve bu gibi yatırımları kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak kabul eder.

2. Her bir Akit Taraf, kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak, lisans anlaşmalarının ve teknik, ticari veya idari desteğe yönelik sözleşmelerin uygulanmasına dair izinler dahil olmak üzere, bir yatırımla bağlantılı gerekli izinlerin verilmesi ile danışmanlar ve uzmanların faaliyetleri için gerekli olan izinlerin verilmesini kolaylaştırır.

3. Her bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde her zaman adil ve hakkaniyete uygun muamele ile tam koruma ve güvenlik de dâhil olmak üzere, uluslararası hukukun asgari muamele standartlarına uygun bir muameleye tabi tutulur. Akit Taraflardan hiçbirisi, makul olmayan veya ayrımcı tedbirlerle yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, işletilmesine, faydalanılmasına, genişletilmesine, satışına, tasfiyesine veya elden çıkarılmasına hiçbir şekilde engel olmaz.

MADDE 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının kurulmuş olan yatırımlarının yönetilmesi, sürdürülmesi, kullanımı, işletilmesi, faydalanılması, genişletilmesi, satışı, tasfiyesi veya elden çıkarılmasına ilişkin olarak, kendi yatırımcılarının yatırımları ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, bundan daha az elverişli olmayan bir muamelede bulunur.

2. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak bir Akit Tarafın ülkesine girmek isteyen diğer Akit Taraf vatandaşlarının girişini ve geçici ikametini kolaylaştırır.

3. (a) İşbu Maddenin hükümleri, bir Akit Tarafın tamamen ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenleme ile tanımuş olduğu bir muamelenin, tercihin veya ayrıcalığın sağladığı faydayı, diğer Akit Tarafın yatırımcılarına da sağlamakla yükümlü olduğu şeklinde yorumlanamaz.

(b) İşbu Anlaşmanın ayrımcılık yapmama, Ulusal Muamele ve En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi hükümleri, Akit Taraflardan herhangi birinin, bir gümrük birliği, ekonomik birlik veya parasal birliğe, bir ortak pazara veya serbest ticaret bölgesine üyeliğinden veya bunlarla ortaklığından kaynaklanan ve bu Akit Tarafın kendi vatandaşlarına ya da şirketlerine veya bu gibi bir birliğin, ortak pazarın ya da serbest ticaret bölgesinin üye devletlerinin vatandaşlarına veya şirketlerine veya herhangi bir üçüncü ülke vatandaşlarına veya şirketlerine tanımuş olduğu mevcut veya gelecekteki avantajlara uygulanmaz.

(c) 1. fıkrada belirtilen En Çok Gözetilen Ulus Muamelesi, işbu Anlaşma'nın tarafı olmayan bir ülkenin yatırımcıları ve bunların yatırımlarına, işbu Anlaşmada veya bir Akit Taraf ile işbu Anlaşma'nın tarafı olmayan bir ülke arasında akdedilmiş olan diğer uluslararası anlaşmalarda sağlanan yatırım uyumsuzluklarının çözümüne ilişkin hükümler yoluyla tanınan muameleyi içermez.

(d) Kesinliğin sağlanması açısından; 1. fıkrada belirtilen muamele, ilgili Akit Tarafça akdedilmiş olan diğer uluslararası anlaşmalarda sağlanan, ev sahibi Akit Tarafın akdi yükümlülüklerine ilişkin herhangi bir taahhüdü kapsamaz.

(e) İşbu Anlaşmanın 3. ve 4. Maddelerinin hükümleri, ev sahibi Akit Tarafı, toprak, gayrimenkul ve bunlar üzerindeki aynı hakların edinimi bakımından kendi yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muamelenin aynısını diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına uygulamakla yükümlü kılmaz.

MADDE 5
Genel İstisnalar ve Düzenleme Hakkı

1. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü, bir Akit Tarafın:

(a) insan, hayvan veya bitki hayatı veya sağlığının veya çevrenin korunması için düzenlenen ve uygulanan;

(b) canlı veya cansız tükenebilir doğal kaynakların korunmasıyla ilgili

ayırıcı olmayan herhangi bir hukuki önlemi almasına, sürdürmesine ya da uygulamasına engel olacak şekilde yorumlanamaz.

2. İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü:

(a) bir Akit Tarafın, açıklanmasını temel güvenlik çıkarlarına aykırı gördüğü herhangi bir bilgiyi açıklamasını veya böyle bir bilgiye erişime izin vermesini gerektirecek şekilde;

(b) hiçbir Akit Tarafın,

(i) silah, cephane ve savaş gereçleri ticareti ile bir askeri ya da diğer bir güvenlik kuruluşuna doğrudan veya dolaylı olarak diğer mal, teçhizat, hizmet ve teknoloji sağlama amacıyla yapılan ticaret ve işlemlere ilişkin,

(ii) savaş zamanında veya uluslararası ilişkilerle ilgili diğer acil durumlarda,

veya

(iii) nükleer silahların veya diğer patlayıcı nükleer cihazların yayılmasının önlenmesine ilişkin ulusal politikaların veya uluslararası anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili olarak

kendi temel güvenlik çıkarlarının korunması için gerekli gördüğü tedbirleri almasına engel olacak şekilde;

veya

(c) herhangi bir Akit Tarafı, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi için Birleşmiş Milletler Şartından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla harekete geçmekten alıkoyacak şekilde

yorumlanamaz.

3. İşbu önlemler; ayrımcı, keyfi veya gerekçesiz olarak uygulanmaması koşuluyla veya diğer bir Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarının örtülü olarak kısıtlanmasına neden olmayacak şekilde alınır, sürdürülür veya uygulanır.

MADDE 6

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yarar gözetilerek, ayrımcı olmayacak biçimde; anında, yeterli ve etkin tazminat ödenerek uygun hukuki usule göre yapılanlar hariç olmak üzere kamulaştırılmaz, devletleştirilemez veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirlere (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılamaz.

2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya kamulaştırma işleminin kamuoyuna duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olur. Tazminat gecikme olmaksızın ödenir ve 8. Maddede belirtildiği gibi serbestçe transfer edilebilir.

3. Tazminat serbestçe çevrilebilen bir para birimi ile ödenir ve ödenmesinde gecikme olması durumunda uygun bir oranda faiz içerir.

MADDE 7

Kayıpların Tazmini

1. Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, isyan, iç karışıklık veya diğer benzeri olaylar nedeniyle zarar gören her bir Akit Tarafın yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tazmin edici tedbirlere ilişkin olarak, kendi yatırımcılarına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına uyguladığı muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulur.

2. Bu Maddenin 1. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, anılan fıkarda belirtilen durumlardan herhangi birinde, bir Akit Taraf yatırımcılarının diğer Akit Tarafın ülkesinde:

(a) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya makamlarınca mallarına el konulması; veya

(b) diğer Akit Tarafın kuvvetleri veya makamlarınca mallarının çatışma halinde değilken ya da durum zorunlu kılmadığı halde tahrip edilmesi

sonucu ortaya çıkacak zararları karşılanır ya da tazminat ödenir; her iki telafi türü de yeterli, etkin olur ve makul bir sürede ödenir. Hasıl olan ödemeler başka bir para birimine serbestçe çevrilebilecektir.

MADDE 8
Ülkesine İade ve Transfer

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcısı tarafından yapılmış bir yatırıma ilişkin bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasını iyi niyetle garanti eder. Bu gibi transferler:

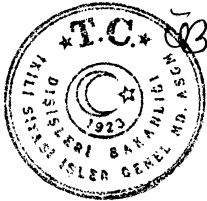
- (a) ana sermaye ve yatırımı sürdürmek veya artırmak amaçlı ek meblağlar;
- (b) gelirler;
- (c) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar;
- (d) 6. ve 7. Maddeler kapsamındaki tazminatlar;
- (e) yatırımlarla ilgili kredilerden kaynaklanan geri ödemeler ve faiz ödemeleri;
- (f) bir Akit Tarafın ülkesinde bir yatırımla ilgili, gerekli çalışma izinlerini almış olan diğer Akit Tarafın vatandaşlarının aldığı maaşlar, ücretler ve diğer ödemeler; ve
- (g) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeleri

içerir.

2. Yatırımcı ve ev sahibi Akit Tarafça aksi kararlaştırılmadıkça, transferler; yatırımın yapılmış olduğu serbestçe çevrilebilir para birimi veya herhangi bir serbestçe çevrilebilir para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan piyasa döviz kuru üzerinden yapılır.

3. Ödemeler ve sermaye hareketlerinin ödemeler dengesi üzerinde ciddi zorluklara sebep olduğu veya sebep olma riskini taşıdığı istisnai durumlarda, her bir Akit Taraf ayrımcılık yapmamak ve iyi niyeti esas almak kaydıyla geçici olarak transferleri kısıtlayabilir.

4. İşbu Maddenin 1. ve 2. fıkralarına bakılmaksızın, bir Akit Taraf, vergilere ilişkin yasal önlemlerin icrası, alacaklı haklarının korunması, adli ya da idari yargılama kararlarına veya hükümlerine ya da diğer yasa ve düzenlemelere uyulmasının sağlanmasına ilişkin hakkaniyete uygun, ayrımcı olmayan ve iyi niyet çerçevesinde transferlerin yapılmasını erteleyebilir ve/veya önleyebilir.

MADDE 9

Halefiyet

1. Akit Taraflardan biri yatırımcılarının yatırımlarını ticari olmayan risklere karşı korumak amacıyla kendi mevzuatı ile oluşturulan bir kamu sigortası veya garanti planına sahipse ve bu Akit Tarafın bir yatırımcısı bu sigortayı edinmiş veya plana katılmışsa, sigortalayanın yatırımcı ile sigortalayan arasındaki sigorta sözleşmesinin şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafa tanınır.
2. Sigortalayan halefiyetten dolayı yatırımcının haklarını kullanmaya ve taleplerini öne sürmeye yetkilidir ve yatırım ile ilgili yükümlülükleri üstlenir. Halef olunan haklar veya talepler yatırımcının asıl hak veya taleplerini aşamaz.
3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuşmazlıklar işbu Anlaşmanın 10. Maddesinin hükümlerine göre çözümlenir.

MADDE 10

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İşbu Madde, bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki, ev sahibi Akit Tarafın işbu Anlaşmadaki bir yükümlülüğünün, yatırımcıyı veya yatırımını kayıp veya zarara uğrattığı iddia olunan ihlaline ilişkin işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten sonra ortaya çıkmış olan uyuşmazlıklara uygulanır.
2. Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında bu yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan uyuşmazlıklar, yatırımcı tarafından yatırımın yapıldığı Akit Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilir. Mümkün olduğu ölçüde, yatırımcı ve ilgili Akit Taraf bu uyuşmazlıkları danışmalar ve müzakereler yoluyla iyi niyetle çözmeye gayret ederler.
3. Bu uyuşmazlıkların, 2. fıkrada belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı (6) ay içerisinde bu şekilde çözümlenememesi halinde, uyuşmazlıklar yatırımcının seçebileceği üzere:

(a) ülkesinde yatırım yapılmış olan Akit Tarafın yetkili mahkemesine;

veya

(b) İşbu Madde'nin 6. fıkrasında belirtilen şartlara bağlı olarak;

(i) "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi" ile kurulmuş Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID), veya

(ii) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun (UNCITRAL) Tahkim Usulü Kurallarının 2010'da revize edilmiş haline göre bu maksatla kurulacak bir ad hoc tahkim mahkemesine,

sunulabilir.

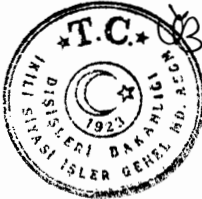
4. Yatırımcının uyuşmazlığı işbu Maddenin 3. fıkrasında belirtilen uyuşmazlık çözüm yollarından birine sunduğu andan itibaren, bu yollardan birinin seçimi nihaidir. Bu seçim, uyuşmazlığın taraflarınca aynı veya özdeş iddia konusuna ilişkin uyuşmazlıklar açısından diğer iki uyuşmazlık çözüm yolundan feragat olarak uygulanır.

5. Yatırımcının iddia olunan ihlali ve iddia olunan kayıp veya zarara uğradığını öğrendiği veya öğrenmiş olması gerektiği tarihten itibaren beş (5) sene geçmiş olması halinde hiçbir uyuşmazlık işbu Madde'nin 3. fıkrasında belirtilen tahkim çözümüne sunulamaz.

6. Sadece ev sahibi Akit Tarafın yabancı sermaye ile ilgili kanun ve düzenlemelerine uygun olarak yapılmış ve fiilen başlamış olan yatırım faaliyetlerinden doğrudan kaynaklanan uyuşmazlıklar, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'in (ICSID) veya işbu Maddenin 3. Fıkrası kapsamında Akit Tarafların üzerinde uzlaştıkları diğer herhangi bir uluslararası uyuşmazlık çözüm mekanizmasının yetkisine tabi olur.

7. Tahkim mahkemesi kararlarını, işbu Anlaşmanın hükümlerine, uyuşmazlığın tarafı olan ve ülkesinde yatırım yapıldığı Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine (kanunlar ihtilafına ilişkin kurallar da dâhil olmak üzere) ve her iki Akit Tarafça kabul edilen ilgili uluslararası hukuk ilkelerine uygun olarak alır.

8. Tahkim kararları uyuşmazlığın tüm tarafları için nihai ve bağlayıcıdır. Her bir Akit Taraf verilen kararları kendi ulusal kanunları çerçevesinde yerine getirir.

MADDE 11
Faydaların Reddi

1. Bir Akit Taraf işbu Anlaşma'dan kaynaklanan faydaların, diğer Akit Tarafın bir tüzel kişisi olan bir yatırımcısına ve bu gibi bir yatırımcının yatırımlarına uygulanmasını, söz konusu tüzel kişinin kanunları çerçevesinde kurulmuş olduğu Akit Tarafın ülkesinde önemli faaliyetlerinin olmaması ve işbu Anlaşmanın tarafı olmayan bir ülkenin yatırımcısının veya Anlaşmanın faydalarının uygulanmasını reddeden Akit Tarafın yatırımcılarının bu şirkete sahip olması ya da idare etmesi halinde reddedebilir.

2. Faydaların tanınmasını reddeden Akit Taraf, faydaların reddinden önce mümkün olduğu ölçüde diğer Akit Tarafı haberdar eder.

MADDE 12
Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili aralarında çıkan herhangi bir uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde hızlı ve hakkaniyete uygun bir çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Akit Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan ve anlamlı müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Akit Taraflar uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde yukarıda belirtilen yöntemler ile kendi aralarında bir anlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim mahkemesine sunulabilir.

2. Talebin alınmasından itibaren iki (2) ay içerisinde, her bir Akit Taraf bir hakem tayin eder. Tayin edilen bu iki hakem üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü hakemi Başkan olarak seçer. Akit Taraflardan herhangi birinin belirtilen süre içinde hakemi atayamaması halinde, diğer Akit Taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan atamayı yapmasını talep edebilir.

3. 2. fıkra kapsamında atanmış olan hakemlerin atanmalarından itibaren iki (2) ay içerisinde Başkan seçiminde anlaşmaya varamamaları durumunda, Başkan, Akit Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından atanır.

4. İşbu Madde'nin 2. ve 3. fıkralarında belirtilen durumlarda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı söz konusu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Başkan Vekili tarafından yapılacaktır ve Başkan Vekili de bu görevi yerine getirmekten alıkonursa ya da Başkan Vekili Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, atama Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılır.

5. Başkanın seçilme tarihten itibaren, işbu Anlaşmanın diğer hükümlerine uygun olacak şekilde usul kurallarına yönelik anlaşmaya varmak üzere Tahkim Mahkemesinin üç (3) ay süresi bulunur. Böyle bir anlaşmaya varılamaması halinde, Tahkim Mahkemesi, genel kabul gören uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak, usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep eder.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz (8) ay içerisinde tüm beyanlar yapılır, tüm duruşmalar tamamlanır ve Tahkim Mahkemesi, hangisi daha sonra gerçekleşirse, son beyanların sunulduğu veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki (2) ay içinde karara varır. Tahkim Mahkemesi, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alır. Tahkim Mahkemesi, kararlarını işbu Anlaşmayı temel alarak ve uluslararası hukuka uygun olarak alır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenir. Bununla birlikte, Tahkim Mahkemesi giderlerin daha yüksek bir oranının Akit Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. İşbu Madde, işbu Anlaşmanın 10. Maddesi kapsamında bir tahkim mahkemesine sunulmuş ve hala mahkeme önünde olan bir uyuşmazlığa uygulanmaz. Bu durum, her iki Akit Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluna başvurulmasını engellemez.

MADDE 13

Yürürlüğe Giriş

1. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmeye ilişkin gerekli iç yasal işlemlerin tamamlandığına dair diplomatik kanallarla yapılan yazılı bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girer.

2. İşbu Anlaşma on (10) yıllık bir dönem boyunca yürürlükte kalır ve bu Maddenin 4. fıkrasına göre sona erdirilmediği sürece birbirini takip eden ikişer (2) yıllık dönemler boyunca yürürlükte kalmaya devam eder.

3. Akit Tarafların karşılıklı rızası üzerine Anlaşmaya, ayrı bir belge şeklinde oluşturulacak ve işbu Madde'nin 1. fıkrası uyarınca yürürlüğe girecek olan ekler ve değişiklikler derç edilebilir. Bu şekilde oluşturulan belge, işbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil eder.

4. Akit Taraflardan her biri, altı (6) ay öncesinden diğer Akit Tarafa yazılı bir bildirimde bulunarak, ilk on yıllık dönemin sonunda veya bu tarihten sonra herhangi bir zamanda Anlaşmayı feshedebilir.

5. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya edinilen ve diğer bir şekilde işbu Anlaşmanın uygulandığı yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın diğer tüm Maddelerinin hükümleri Anlaşmanın sona erme tarihinden itibaren on (10) yıl daha geçerli olmaya devam eder.

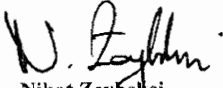
6. İşbu Anlaşma, 30 Temmuz 1992 tarihinde Tiflis’de imzalanan ve işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte sona erecek olan Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki Ve Korunması Anlaşması’nı (buradan sonra “önceki Anlaşma” olarak anılacaktır) ikame eder ve onun yerini alır. İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce tahkime sunulmuş olan uyuşmazlıklar önceki Anlaşmanın hükümleri uyarınca çözülür.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, işbu Anlaşmayı, Hükümetlerince yetkili kılınan ve aşağıda imzası bulunan temsilciler imzalamıştır.

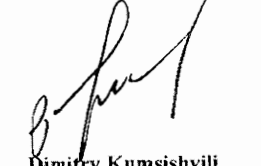
Ankara’da 19 Temmuz 2016 tarihinde iki nüsha olarak Türkçe, Gürcüce ve İngilizce dillerinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

İşbu Anlaşmanın yorumunda farklılık olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Nihat Zeybekci
Ekonomi Bakanı

GÜRCİSTAN HÜKÜMETİ ADINA

Dimitry Kumsishvili
Ekonomi ve Sürdürülebilir
Kalkınma Bakanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 204

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir
Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi
Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365)
ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”

internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1365 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışışleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 9

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin 9

• Anlaşma Metni 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 381381 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

27/11/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1365)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşması” 28 Şubat 2018 tarihinde Nuakşot’ta imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile;

1. Balıkçılık ve balık yetiştiriciliği alanlarında tarafların ilgili bilimsel kuruluşları ve kamu kurumları arasında uzman değişimi dâhil bilimsel ve teknik işbirliği ile bilgi ve tecrübe paylaşımı,
2. Moritanya balıkçılık ürünlerinin Türk pazarına girmesi ile iki ülkenin akreditasyon ve denetim sistemlerinin onaylanmasına yönelik işbirliği ve Moritanya balıkçılık ürünlerinin Türk pazarına girişinde tercih sebebi rejiminden yararlandırılması,
3. Balıkçılık, balık yetiştiriciliği ve balıkçılık endüstrisi ile deniz kaynaklarının verimli kullanımı ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında ortak projelerin uygulanması,
4. Balıkçılık ve balık yetiştiriciliği alanlarında özel kurumların ortak faaliyetlerinin çeşitlendirilmesinin ve geliştirilmesinin, özellikle balıkçılık ve balık yetiştiriciliği konularında faaliyet gösteren karma kurumların kurulmasının teşvik edilmesi,
5. Sürdürülebilir yönetim ilkeleri temelinde Moritanya balıkçılık bölgelerinde sorumlu balıkçılığın teşvik edilmesi,
6. Balıkçılık denetimi,
7. Moritanya İslam Cumhuriyeti balıkçılık bölgelerinde Türk gemilerinin balıkçılık faaliyetleri yürütmesi,

Konularında işbirliği amaçlanmaktadır. Ayrıca, Anlaşma hükümlerinin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek amacıyla Balıkçılık ve Balık Yetiştiriciliği Ortak Komisyonu kurulması öngörülmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-133678

9 Kasım 2018

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28 Şubat 2018 tarihinde Nuakşot'ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

2/4/2020

Esas No: 2/1365

Karar No: 151

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 9/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşması”, 27/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 30/11/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna havale edilen 2/1365 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 11/3/2020 tarihli 21’inci toplantısında Tarım ve Orman Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin gelişimine katkı sağlamak üzere balıkçılık, imalat sanayi, balıkçılık ürünlerinin değerlendirilmesi, balık yetiştiriciliği ile eğitim ve bilimsel araştırmalar alanlarında iş birliğinin geliştirilmesini ve Anlaşma hükümlerinin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek üzere Balıkçılık ve Balık Yetiştiriciliği Ortak Komisyonunun kurulmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran tarafından;

Arap Ligi, İslam İşbirliği Teşkilatı ve Afrika Birliği üyesi olan Moritanya ile hem bu örgütler içerisinde hem de ikili düzeyde ilişkilerimizin hızla geliştiği,

2002 yılında Moritanya ile ticaret hacmimiz 12 milyon dolar iken 2019 yılında 245 milyon dolar olduğu, Sayın Cumhurbaşkanımızın Moritanya’nın Ankara Büyükelçisi’nin geçen nisan ayındaki güven mektubu sunma töreninde ticaret hacmi hedefimizi 500 milyon dolara yükselttiği,

Bölgesinde Atlantik Okyanusu’na açılan en önemli ticaret limanlarından biri olan Moritanya’dan tüm bölge ülkelerine taşımacılık yapıldığı, balıkçılığın madencilikten sonra ülke ekonomisinin ikinci önemli kalemi olduğu, Türk balıkçı teknelerinin 2015 yılından itibaren ülkenin ekonomik merkezi olan Nouadhibou şehrinde faaliyete başladığı, balıkçı filomuzun kıyı sularında dip balık avcılığı da yaptığı,

Türk balıkçı gemilerinin Moritanya’da faaliyet göstermelerinin hem balıkçılarımız hem de iç su kaynaklarının korunması açısından önem arz ettiği,

Hâlihazırda Moritanya’da 50’ye yakın gemimizin avcılık yaptığı, dört firmamızın balık yağı ve balık unu üretim tesisi, bir firmamızın balık işleme fabrikası ve bir soğuk hava deposunun bulunduğu, bu fabrikaların Moritanya ekonomisine yaklaşık 26 milyon dolar katkı sağladığı, balıkçılarımızın yatırım tutarının toplamda 200 milyon doları aştığı,

Görüşülen Anlaşma’nın Türk girişimcilerin Moritanya’da kıyı balıkçılığı yapmasının hukuki zemine kavuşmasını sağlayacağı, balıkçılık, imalat sanayi, balık yetiştiriciliği ile eğitim ve bilimsel araştırmaların Anlaşmayla belirlenen iş birliği alanları olduğu,

Balıkçılarımızın elde ettiği ticari gelirin ülkemize aktarılmasında merkez bankalarının kullanılacağı, böylece balıkçılarımızın kazancının hem güvenli şekilde aktarılmasının hem de kayıt altına alınmasının sağlanacağı,

Anlaşma ile iki ülke arasında balıkçılık ve balık yetiştiriciliği ortak komisyonu mekanizmasının da kurulacağı,

Anlaşma'nın Moritanya tarafındaki onay işlemlerinin tamamlandığı,

Komisyon üyeleri tarafından Teklif ile ilgili olarak;

Türkiye'de balık çeşitliliğiyle ilgili çok ciddi sorunların bulunduğu, bu yıl ilk defa kültür balıkçılığının yabani balıkçılığı geçtiği, balıkçılık sektörünün karşı karşıya olduğu krize ilişkin çözümün balıkçılarımızı uzak denizlere göndermek olmadığı ifade edilmiş,

Anlaşma'nın balıkçılık piyasası ve denizlerimizdeki balıkçılık faaliyetleri bakımından beklenen etkilerinin neler olduğu, Tarım ve Orman Bakanlığından bir ruhsat alınmasının gerekip gerekmediği,

Anlaşma'nın 3'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Türk tarafı Moritanya'nın balıkçılık altyapısının geliştirilmesi için gerekli kaynağın sağlanmasına destek verecektir." hükmündeki "gerekli kaynak" ibaresinin maddi bir kaynak olup olmadığı, şayet maddi kaynak kast edildiyse bunun miktarıyla ilgili bir sınırlama olup olmadığı,

Denizlerimizdeki yabancı ve zararlı balıklar konusunda alınan tedbirlerin neler olduğu, hususlarında sorular yöneltilmiş,

Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ Atalay tarafından Komisyon üyelerinin görüş ve sorularına cevaben;

Türkiye'de balıkçılığın avcılık ve kültür balıkçılığı şeklinde ikiye ayrıldığı, doğal kaynaklardan elde edilen avcılığın yıldan yıla dalgalanmalar gösterebildiği, geçen sene hem iklim değişikliği hem çevre şartları bakımından bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çok iyi balıkçılık yapılamadığı,

Türkiye'deki avcılık kapasitesinin iç denizlerimizin kaldıramayacağı kadar büyük bir potansiyele sahip olduğu, her biri yaklaşık 40-45 metre boyunda olan balıkçı teknelerinin aslında okyanuslara göre yapılmış tekneler olduğu, bu açıdan, yurt dışına gönderilmelerinin Türkiye'nin avantajına bir durum oluşturduğu, balıkçılıkta gelişmiş ülkelerin filolarının da dünyanın pek çok yerinde denizlere yayılmış şekilde avcılık yaptıkları,

Dünyada artık yetiştiriciliğin alt kültür hâline geldiği için büyük hızla ilerlediği, güvenli, çevreyi koruyucu bir yetiştiricilik alt yapısıyla Türkiye'de de yetiştiricilik balıklarının piyasaya girmeye başladığı, dünyanın 82 ülkesine rahatlıkla satılabilen ürünler yetiştirildiği,

Bu tür balıkçılık faaliyetlerini daha iyi düzenleyebilmek için 2019 yılında TBMM tarafından 1971 tarihli Su Ürünleri Kanunu'nda güncelleme yapıldığı, anılan kanun değişikliği ile pek çok yeni düzenlemenin yapılmasına zemin oluştuğu,

Yurt dışına çıkan teknelere ruhsat verilip verilmediği sorusuna ilişkin olarak, yeni düzenlemeyle birlikte bu gemilerin izne tabi olacağı,

Türk balıkçıların Moritanya'daki faaliyetlerinden çok ciddi ekonomik kaynak sağladıkları,

Özellikle Ege kıyılarımızda balon balığı, aslan balığı gibi balıkların çoğalmasının tamamen iklim değişikliğiyle orantılı olduğu, sular ısındıkça balıkların kuzeye doğru çıktıklarının takip edildiği, balıkların balast sularıyla veya diğer gemilerle birlikte taşınma ihtimali mevcut olmakla beraber balon balığı ve aslan balığının geliş yolunun tamamen Süveyş Kanalı olduğu,

Konuyla ilgili olarak bu sene Tarım ve Orman Bakanlığınca bir destekleme kalemi oluşturulduğu, ticareti, hatta karaya çıkarılması yasak olan bu türün azaltılması için hem özel avcılık operasyonlarına izin verildiği, hem de bu balıkları yakalayarak kuyruğunu getiren vatandaşlara yönelik bir kampanya başlatılacağı,

Ayrıca henüz planlama aşamasında olmakla beraber, bir ilaç firmasının da balon balıklarının zehri için ülkemizle anlaşma yapmak üzere olduğu, ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü redaksiyon yetkisiyle birlikte aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya ve İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa
(Muhalfim)		
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>
Erzurum	Eskişehir	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Yunus Emre</i>	<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Zafer Sırakaya</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	
Karabük	Kayseri	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM’IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE MORİTANYA İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA BALIKÇILIK VE
DENİZ EKONOMİSİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 28 Şubat 2018 tarihinde Nuakşot’ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE MORİTANYA İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA BALIKÇILIK VE
DENİZ EKONOMİSİ ALANINDA İŞ BİRLİĞİ
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

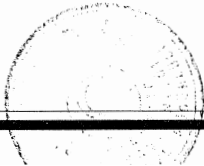
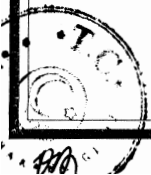
MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MORİTANYA İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
BALIKÇILIK VE DENİZ EKONOMİSİ ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaklardır),

- İki ülke arasındaki mevcut dostane ilişkileri kuvvetlendirmeyi ve balıkçılık ve deniz ekonomisi alanında ikili işbirliğini geliştirmeyi arzu ederek;
- Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) İlkelerine uyumlu olarak deniz kaynaklarının ve doğal ortamının sürdürülebilir kullanımını ve korunmasını garanti altına almayı arzulayarak;
- Eşitlik, ortak çıkarlar, mütekabiliyet ve yardımlaşma ilkelerine uyum sağlayarak,
- Balıkçılık, bilimsel ve teknik işbirliği sektöründe deniz kaynakları rezervlerinin korunmasını ve sürdürülebilir kullanımını teminat altına alarak,
- Deniz kaynaklarının ve ürünlerinin her iki ülkenin sanayi ve ekonomik gelişimindeki önemine işaret ederek,
- Balıkçılık ve balık yetiştiriciliği ile ilgili faaliyet alanlarında Tarafların özel sektörleri arasındaki yatırımları ve ekonomik işbirliğini geliştirme iradesini vurgulayarak,
- Moritanya'nın balıkçılık bölgelerinde faaliyetlerini yürüten Türk balıkçı gemilerinin faaliyetlerini yürürlükte olan yasalara uygun olarak gerçekleştirdiklerinden hareket ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

✓

19/11/2014

MADDE 1

Amaç

Bu Anlaşma'nın amacı, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri genel olarak gelişimine katkı sağlamak amacıyla, balıkçılık, imalat sanayi, balıkçılık ürünlerinin değerlendirilmesini, balık yetiştiriciliği, eğitim ve bilimsel araştırmalar alanlarında, Akit Taraflar arasındaki işbirliği alanlarını tanımlamaktır.

MADDE 2

İşbirliğinin Kapsamı

Akit Taraflar aşağıdaki alanlarda işbirliği yapmayı kararlaştırırlar:

1. Balıkçılık ve balık yetiştiriciliği alanlarında tarafların ilgili bilimsel kuruluşları ve kamu kurumları arasında uzman değişimi dâhil, bilimsel ve teknik işbirliği,
2. Moritanya balıkçılık ürünlerinin Türk pazarına girmesi ile iki ülkenin akreditasyon ve denetim sistemlerinin onaylanmasına yönelik işbirliği ile Moritanya balıkçılık ürünlerinin Türk pazarına girişinde tercih sebebi rejiminden yararlandırılması hususunda işbirliği,
3. Balıkçılık, balık yetiştiriciliği ve balıkçılık endüstrisi ile deniz kaynaklarının verimli kullanımı ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında ortak projelerin uygulanması,
4. Balıkçılık ve balık yetiştiriciliği alanlarında özel kurumların ortak faaliyetlerinin çeşitlendirilmesinin ve geliştirilmesinin, özellikle balıkçılık, balık yetiştiriciliği ve bunlara bağlı alt faaliyetler konularında faaliyet gösteren karma kurumların kurulmasının teşvik edilmesi,
5. Sürdürülebilir yönetim ilkeleri temelinde Moritanya balıkçılık bölgelerinde sorumlu balıkçılığın teşvik edilmesi,
6. Balıkçılık denetimi alanında işbirliği,

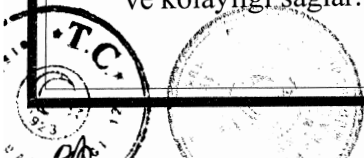
7. Balıkçılık ve balık yetiştiriciliği alanında bilgi ve tecrübe paylaşımı ile bu alanlarda eğitimlerin düzenlenmesi,
8. Moritanya İslam Cumhuriyeti balıkçılık bölgelerinde Türk gemilerinin balıkçılık faaliyetlerini, başta balıkçılıkla ilgili yasalar olmak üzere, Moritanya yasaları uyarınca yürütmesi.

MADDE 3

Avcılık Faaliyetlerine Yönelik Yükümlülükler

Taraflar bu Anlaşma'nın 2. maddesinin 8. bendinde yer alan su kaynakları alanlarında işbirliğinin sağlanmasına yönelik olarak aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

1. Moritanya'ya bağlı münhasır ekonomik bölgede avcılık yapacak Türk balıkçı gemilerinin Türkiye'de Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan geçerli bir ruhsat almış olması gerekir.
2. Moritanya İslam Cumhuriyeti, Türk Hükümetinden izin alan Türk balıkçı gemilerine, Moritanya balıkçılık bölgelerinde faaliyetlerini yürütme izni verir. Moritanya İslam Cumhuriyeti Moritanya yasaları, deniz kaynaklarının korunması ve ürünün kalitesiyle ilgili ıslah planları ve bilimsel tavsiyeler uyarınca Türk balıkçı teknelerine izin verir.
3. Taraflar Moritanya'ya liman yapımı hususunda yeni bir memorandum hazırlanması hususunda kararlılıklarını ortaya koyar. Türk tarafı Moritanya'nın balıkçılık altyapısının geliştirilmesi için gerekli kaynağın sağlanmasına destek verecektir.
4. Taraflar, Moritanya balıkçılık bölgelerinde gerçekleştirilen avcılık faaliyetlerine yönelik istatistiksel veriler, yapılan ihlaller ve uygulanan yaptırımlar konusunda bilgi paylaşımı gerçekleştirirler.
5. Moritanya İslam Cumhuriyeti, Türk gemileri tarafından tutulan balık yüklerinin boşaltılması dâhil limanlarında her türlü hizmet ve kolaylığı sağlar.

6. Moritanya İslam Cumhuriyeti, Türk balıkçı gemilerinin ve çalışanlarının güvenliğini sağlamayı taahhüt eder. Balıkçılık faaliyeti sona erdirilen, sona eren veya faaliyetine son veren Türk balıkçı gemisinin masrafları kendisi tarafından karşılanmak üzere geri dönmesine de izin verilecektir.
7. Taraflar, BCM'nin (Moritanya Merkez Bankası) usullerine ve Moritanya'da yürürlükte olan kambiyo mevzuatına uygun olarak şirketler aracılığıyla yapılacak balıkçılık faaliyetlerine ilişkin para transferlerinin kolaylaştırılması için çalışırlar.

MADDE 4

İcra Organı

Tarafların bu Anlaşma'nın uygulanmasından sorumlu icra organları şunlardır:

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı;
2. Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti adına, Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Bakanlığı

MADDE 5

Balıkçılık ve Balık Yetiştiriciliği Ortak Komisyonu

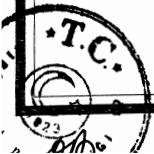
Taraflar, bu Anlaşma'nın hükümlerinin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek amacıyla, bir Balıkçılık ve Balık Yetiştiriciliği Ortak Komisyonun (bundan böyle "Ortak Komisyon" olarak anılacaktır) kurulmasında mutabık kalmışlardır.

Bu Komisyon, iki tarafın atadığı temsilcilerden oluşur.

Komisyon, yılda bir kez olağan oturumda ve gerektiğinde taraflardan birinin talebi üzerine olağanüstü oturumda toplanır. Toplantılar iki ülkede dönüşümlü olarak gerçekleştirilir.

1/1 M.

X

MADDE 6

Komisyonun Sorumlulukları

Komisyonun temel sorumlulukları aşağıdaki gibidir:

1. Anlaşma'nın 2. maddesinde belirlenen tarafların arzu ettiği işbirliği çerçevesini tanımlamak ve işbirliğinin hayata geçirilmesini sağlamak;
2. İhtiyaç olması halinde bu Anlaşma'ya getirilecek olan değişikliklere ilişkin öneriler sunmak,
3. Bu Anlaşma'nın anlaşılması veya yorumlanması çerçevesinde ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümüne yönelik uygun önlemler almak.
4. Ortak Komisyonun çalışmaları, iki ülke temsilcileri tarafından imzalanmış olan tutanaklar biçiminde muhafaza edilir.

MADDE 7

Uyuşmazlıkların Çözümü

Bu Anlaşma'nın hükümlerinin uygulanması veya yorumlanması sırasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklar, Taraflarca mutabakata varılarak veya müzakereler yoluyla çözülür.

MADDE 8

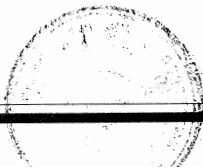
Diğer İki Taraflı veya Çok Taraflı Anlaşmalardan Doğan Haklar ve Yükümlülükler

Bu Anlaşma Tarafların, Türkiye Cumhuriyeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti tarafından akdedilen ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerine helal getirmez.

MADDE 9

Yürürlüğe Girme

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

X

1A kum v:

MADDE 10 **Değişiklikler**

Taraflar, ortak komisyon çerçevesinde bu Anlaşma'da değişiklikler veya eklemeler yapabilir. Bu değişiklikler ve eklemeler, 9. maddede belirtilen aynı usullerle yürürlüğe girer ve akabinde bunlar Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilir.

MADDE 11 **Anlaşma'nın Geçerlilik Süresi**

Bu Anlaşma 4 (dört) yıl süre ile yürürlükte kalır ve Taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa 6 ay önceden diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmediği takdirde, müteakip aynı süreler için kendiliğinden uzar.

Taraflar aksini kararlaştırmadığı müddetçe bu Anlaşma'nın sonlandırılması ya da süresinin sona ermesi, Anlaşma çerçevesindeki mevcut faaliyet ya da projelerin tamamlanmasını etkilemez.

Bu Anlaşma Nuakşot'ta 28 Şubat 2018 tarihinde, her biri eşit derecede geçerli olan iki nüsha halinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Yorumlamada farklılıklar olması durumunda, İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

MORİTANYA İSLAM
CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Ahmet Eşref Fakıba

Nani Ould Chroug

AHMET EŞREF FAKİBABA
Gıda, Tarım ve Hayvancılık
Bakanı

NANİ OULD CHROUGHA
Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi
Bakanı

TBMM Basımevi - 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 192

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti
Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair
Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1413 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 8

• Anlaşma Metni 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 395071 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

10/12/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1413)	
ESAS	Dışışleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

24 Ocak 2015 tarihinde Cibuti’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması” ile iki ülke arasındaki denizcilik ilişkilerinin düzenlenmesi ve bu alandaki ikili işbirliğinin eşitlik, mütekabiliyet, karşılıklı yarar ve yardım ilkeleri çerçevesinde geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu Anlaşma ile deniz ticareti alanında işbirliğinin güçlendirilmesi, seyir emniyeti ve güvenliğinin artırılması ve iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Anlaşmanın, iki ülke arasındaki siyasi ilişkilerin geliştirilmesine de katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-148823

6 Aralık 2018

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24 Ocak 2015 tarihinde Cibuti’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No: 2/1413

Karar No: 142

27/02/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 07/12/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması”, 10/12/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 11/12/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilen 2/1413 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 19/2/2020 tarihli 20’nci toplantısında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye ile Cibuti arasında deniz ticareti alanındaki iş birliğinin güçlendirilmesi, seyir emniyeti ve güvenliğinin artırılması ve iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Cibuti’yle büyükelçiliklerimizin karşılıklı olarak 2012 ve 2013’te açılmasıyla ikili ticaret hacmimizin önemli ölçüde arttığı, 2000’li yıllarda 3 milyon dolarlar düzeyinde olan ticaret hacmimizin geçtiğimiz yıl 252 milyon dolar olarak gerçekleştiği,

4’üncü Dönem Karma Ekonomik Komisyon toplantısının hâlihazırda Ankara’da gerçekleştirilmekte olduğu, KEK Eş Başkanı sıfatıyla Cibuti Dışışleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanı ile Cibuti Ekonomi ve Maliye Bakanının da yer aldığı geniş bir heyetin ülkemizde bulunduğu, Dışışleri Bakanımızın da Cibutili mevkidaşıyla bir araya geldiği ve arsa takasına dair önemli bir anlaşmanın karşılıklı olarak imzalandığı,

İkili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin gelişmesinde deniz taşımacılığının son derece önemli olduğu, dünyanın en yoğun deniz yollarından biri olan Bab’ül Mendep Boğazı’nın girişini tutan Cibuti’nin Afrika’da stratejik bir konumda bulunduğu, aynı zamanda geniş hinterlandı sebebiyle deniz açılımı olmayan Afrika ülkeleri için bir liman niteliği taşıdığı,

24 Ocak 2015’te imzalanan ve deniz ticareti için altyapı desteği sunan bu Anlaşma’nın, Afrika ve Hint Okyanusu ülkeleriyle ticaretimizin ve taşıma kapasitemizin artırılmasında önemli rol oynayacağı,

Anlaşma’nın, bölgede deniz mahsulleri üretme ve işletme tesisleri kurmamıza da imkân vereceği,

Cibuti’yle 2018 yılında yaklaşık 194 bin ton olan deniz taşımacılığı rakamının 2019’da 3 kattan fazla artarak 545 bine çıktığı,

Anlaşmayla, Ulaştırma Bakanlığımızın Cibutili personele deniz emniyeti ve güvenliği, deniz kirliliğinin önlenmesi, liman ve filo yönetimi, gemi inşası, bakımı, onarımı gibi konularda eğitimler verebileceği, böylece Cibuti limanlarından daha etkin bir şekilde yükleme yapılacağı ve daha geniş hizmet almamıza imkân sağlanacağı,

Anlaşma ile gemilerin limanlarda bekleme sürelerinin kısaltılması için de tedbirler alınacağı, limandaki idari işlemler ile gümrük ve sağlık işlemlerinin basitleştirileceği,

Cibuti'yle deniz taşımacılığının düzenlendiği bu Anlaşma'nın, getireceği lojistik kolaylıklar sayesinde bölgedeki diğer ülkelerle ticaretimize de önemli katkılar sağlayacağı, ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Antalya	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>
Ankara	Ankara	Aydın
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Ali Şahin</i>
Balıkesir	Bursa	Gaziantep
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Yunus Emre</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>	<i>Niyazi Güneş</i>
İstanbul	İzmir	Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>İsmail Özdemir</i>	
	Kayseri	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM’IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
CİBUTİ CUMHURİYETİ ARASINDA
DENİZCİLİK ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 24 Ocak 2015 tarihinde Cibuti’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
CİBUTİ CUMHURİYETİ ARASINDA
DENİZCİLİK ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

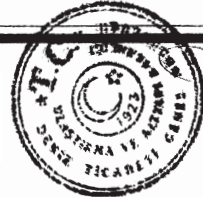
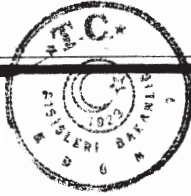
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

CİBUTİ CUMHURİYETİ

ARASINDA

DENİZCİLİK ANLAŞMASI

Bundan sonra taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti

İki devlet arasındaki ilişkileri geliştirmeyi ve denizcilik alanındaki işbirliğini, eşitlik ve karşılıklı yarar ilkeleri çerçevesinde arttırmayı hedefleyerek,

Eşitlik, karşılıklı yarar, yardım ve mütekabiliyet ilkelerine uygun olarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

Madde 1

İşbu Anlaşmanın amaçları;

İki devlet arasında denizcilik alanındaki ilişkilerin düzenlenmesi ve geliştirilmesi;

Deniz ticareti alanında eşgüdümün geliştirilmesi ve seyir emniyeti ile güvenliğinin artırılması;

İki devlet arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine genel olarak katkıda bulunulmasıdır.

Madde 2

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından;

"Bir Tarafın Gemisi" terimi, Taraflardan birinin gemi siciline kayıtlı bulunan ve o devletin mevzuatına uygun olarak bayrağını taşıyan herhangi bir gemi anlamına gelmektedir.

Bununla birlikte bu terim aşağıdakileri içermez:

- Savaş gemileri ve ticari amaçlar dışında kullanılan diğer devlet gemileri,
- Balıkçı gemileri,
- Hidrografik, oşinografik ve bilimsel araştırma gemileri,
- Spor ve gezinti tekneleri.
- Tehlikeli atık taşıyan gemiler

"Mürettebat" terimi, mürettebat listesine dâhil olan ve sefer esnasında hizmet vermek veya geminin çalıştırılması amacıyla istihdam edilmiş kaptan veya diğer herhangi bir kişi anlamına gelmektedir.

"Bir tarafın Limanı" terimi; uluslararası deniz taşımacılığının yapıldığının ilân edildiği malların ve/veya yolcuların yüklenmesi, boşaltılması veya transit taşınması için limanın karasularında bulunan deniz limanını ifade eder.

"Yetkili makamlar" terimi;

- Türkiye Cumhuriyeti tarafında; "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı"nı;
- Cibuti Cumhuriyeti tarafında; "Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı"nı" ifade eder.

Taraflar; yetkili makamlarda değişiklik olması durumunda birbirlerine diplomatik kanallardan yazılı bildirimde bulunacaklardır.

Madde 3

1. Her iki tarafın karşılıklı limanlarına ilişkin kurallar ve düzenlemeler doğrultusunda her bir Taraf, diğer Tarafın gemilerine, mütakabiliyet şartı ile limanlarına serbest giriş, rıhtımlarda yer tahsisi ve yükleme ve boşaltma, gemiden gemiye nakil, yolcu iniş ve binışı için liman imkânlarının kullanımı, seyrüsefere yönelik hizmetlerin kullanımı konularında, uluslararası deniz taşımacılığı yapan kendi gemilerine yaptığı muamelenin aynısını yapacaktır.

2. İşbu maddenin 1. paragrafında yer alan hükümler;

- (a) Yabancı gemilerin girişine açık olmayan limanlara uygulanmayacaktır.
- (b) Denizde kabotaj taşımacılığına ve her bir Tarafça saklı tutulan diğer faaliyetlere uygulanmayacaktır.
- (c) Taraflardan birinin, kendi gemilerine verdiği zorunlu kılavuz alma gereklerinden muafiyetlerin diğer taraf gemilerine teşmil edilmesini zorunlu kılmayacaktır.

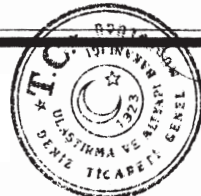
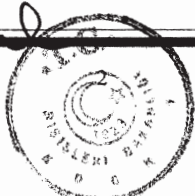
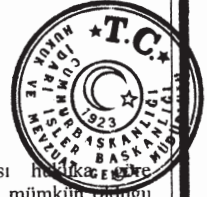
Madde 4

Taraflar aşağıda belirtilen konularda işbirliği yapacak, tecrübe ve görüş paylaşımında bulunacak ve denizcilik alanında faaliyet gösteren özel ve kamu şirketlerinin bu işbirliği mekanizmasına dahil olmasını teşvik edeceklerdir:

- (a) Limanların inşası ve geliştirilmesi,
 - Liman yönetimi ve/veya işletilmesinde iş ortaklıklarının kurulması
- (b) Gemi ve yat inşası, gemi bakım-onarım, gemi geri dönüşümü ve tersane inşaatı,
 - Gemi inşası ve yat inşası, gemi bakım onarımı, gemi geri dönüşümü ve modern teknolojilerin oluşturulması/uygulanması,
 - Taraf ülkelerdeki tersanelerin inşa ve modernizasyonu
- (c) Mesleki eğitim alanında,
 - Deniz emniyeti ve güvenliği
 - Deniz kirliliğinin önlenmesi
 - Liman ve filo yönetimi
 - Gemi inşası, gemi bakımı, onarımı ve gemi geri dönüşümü.
- (d) Taraflar arasında çokmodlu taşımacılığın geliştirilmesi.

Madde 5

Taraflar, kendi mevzuatları, liman düzenlemeleri ve uluslararası hukuka göre yükümlülükleri çerçevesinde, gemilerin limanlarda bekleme sürelerinin mümkün olduğu

ölçüde kısaltılması için uygun tedbirleri alacaklar ve bu limanlarda yürürlükte bulunan idari, gümrük ve sağlık işlemlerinin basitleştirilmesini sağlayacaklardır.

Madde 6

1. Bir Tarafın ilgili uluslararası düzenlemeler ve kendi ulusal mevzuatı uyarınca düzenlediği ya da tanıdığı, gemilerin uyruğunu gösteren belgelerle gemilere ait diğer belgeler, diğer Tarafça tanınacaktır.
2. Her bir Tarafın, 1969 Gemilerin Tonajını Ölçme Uluslararası Sözleşmesi uyarınca düzenlenmiş uluslararası tonaj belgesine sahip gemileri, diğer Taraf Devletin limanlarında yeniden ölçüme tabi tutulmayacaktır.
3. Taraflardan birinin, 24 metrenin altındaki gemiler için kendi Devletin mevzuatı uyarınca düzenlediği tonaj sertifikaları, diğer Tarafça tanınacaktır.

Madde 7

Her bir Taraf, diğer Tarafın yetkili makamları tarafından ilgili uluslararası düzenlemeler ve kendi Devletin mevzuatına uygun olarak verilmiş olan gemi adamları kimlik belgelerini taşıyacak ve bu belgeleri taşıyanlara bu Anlaşmanın 8. ve 9. Maddelerinde belirtilen hakları bu maddelerde öngörülen şartlarda sağlayacaktır.

Söz konusu kimlik belgeleri:

- Türkiye Cumhuriyeti tarafında - Gemiadamı Cüzdanı ve/veya Gemiadamları Belgesi;
- Cibuti Cumhuriyeti tarafında - Gemiadamı Cüzdanı veya Gemiadamı Kimlik Belgesi.

Madde 8

1. Bir Tarafın gemisinin bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen bir kimlik belgesini taşıyan mürettebatı, kaptanın mürettebat listesini yetkili yerel idarelere vermiş olması şartıyla, geminin diğer Tarafın limanında bulunduğu süre zarfında vize almaksızın kıyıya çıkabilir ve geçici olarak kıyıda kalabilir.
2. Bu kişiler, karaya çıkarken ve gemiye dönerken, mevcut ulusal mevzuata, hudut ve gümrük kontrollerine riayet edeceklerdir.

Madde 9

1. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen kimlik belgelerinin sahipleri, kullanılabilecekleri aracına bakılmaksızın, gemilerine katılmak, diğer bir gemiye aktarmak, kendi Devletlerine dönmek veya diğer Tarafın idareleri tarafından onaylanan diğer geçişler için amaç doğrultusunda seyahat etmek amacıyla, söz konusu Tarafın giriş ve çıkış işlemleriyle uygun şekilde yerine getirmek koşuluyla diğer Tarafın Devletin ülkesine giriş veya ülkesinden transit geçiş yapma hakkına sahip olacaklardır.

Söz konusu bu durumlarda, ilgili Tarafın Devletin mevzuatına göre vize gerekliği ve vize türleri mümkün olan en kısa sürede verilecektir.

2. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen kimlik belgesinin sahipleri her iki Taraf Devletin uyruğunda da değil ise, bu maddenin 1. paragrafında belirtilen vizeler, belge sahiplerine gemiadamı kimlik belgesini düzenleyen Tarafın Devletin ülkesine dönülmesinin garanti edilmesi şartıyla verilecektir.

3. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen kimlik belgesini taşıyan bir mürettebat, sağlık sebepleri veya ilgili idareler tarafından geçerli sayılan diğer nedenlerle Taraf Devletin bir limanına indirildiğinde, sözkonusu Taraf Devlet bu kişinin ülkede kalmasına ve kendi ülkesine dönmesine veya herhangi bir ulaşım aracı ile başka bir limana götürülmesine izin verecektir.

4. Bu Anlaşmanın 7. Maddesi ve bu maddenin 1-3. paragraflarındaki hükümlere hâlel getirmeksizin, Taraf Devletlerin ülkelerinde yabancıların giriş, kalma ve ayrılmalarına ilişkin olarak yürürlükte olan hükümler geçerli olmaya devam edecektir.

5. Her bir Taraf, yukarıda tanımlanan gemiadamı kimlik belgesine sahip olan şahıslardan uygun bulmadıklarının ülkesine girişini reddetme hakkını saklı tutar.

Madde 10

1. Taraflardan birinin gemisi, diğer tarafın karasuları veya iç sularında enkaz haline gelir, karaya oturur, terk edilir veya başka herhangi bir kaza geçirirse; gemi, kazanın geçirildiği Tarafın, ülkesinde ulusal gemilere uyguladığı muamelelerin aynısından yararlanacaktır.

2. Bu maddenin 1. paragrafında belirtilen bir gemide bulunan mürettebata, yolculara veya yüke, her zaman ulusal bir gemi ile aynı ölçüde yardım ve destek sağlanacaktır.

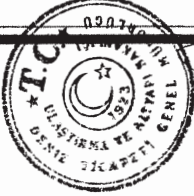
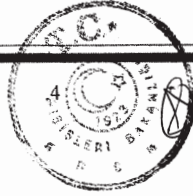
3. Bu maddenin 1. paragrafında belirtilen gemiden boşaltılan ya da kurtarılan yük ve eşyalar, diğer Tarafın ülkesinde kullanılmadığı ya datüketilmediği sürece herhangi bir gümrük vergisine tabi tutulmayacaktır.

Madde 11

1-Her bir Tarafın gemileri, diğer Taraf devletin karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde çevresel tahribatın önlenmesi için, ilgili uluslararası düzenlemelere ve diğer Tarafın mevzuatına göre gerekli olan tüm tedbirleri alacaktır.

2-Her bir Akit tarafın gemileri diğer tarafın karasularında bulunduğu diğer Akit tarafın yürürlükte olan çevrenin korunması alanındaki kanunlarına göre sorumlu olacaktır.

3- Her bir akit tarafın karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde diğer Akit tarafın gemisi tarafından çevresel kirlilikten oluşan bir hasarın ortaya çıkması durumunda, kirlüten gemi, ilgili uluslararası sözleşmeler ve Akit tarafın kanunlarına göre sorumlu olacaktır.

Madde 12

Akit Taraflar, iş bu anlaşmanın sonuçlarının ve çıktılarının değerlendirilmesi için 5 yıllık süreleri geçmemek kaydıyla düzenli toplantılar organize edilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde 13

1. Taraflar, Taraflardan birinin gemilerinin, diğer Tarafın limanları ile üçüncü ülke limanları arasında yapılacak deniz ticaretine katılmalarına; Taraf devletlerin mevzuatlarına, teamüllerine ve politikalarına uygun olmak kaydıyla engel olmayacaklardır.

2. Bu maddenin hükümleri, üçüncü ülkelerin gemilerinin her iki Taraf devletin limanları arasındaki deniz ticaretine katılma haklarını, Taraf devletlerin mevzuatlarına, teamüllerine ve politikalarına uygun olması koşuluyla etkilemeyecektir.

3. Taraflar, ikili ticarete, her iki Tarafın gemilerinin yük taşımacılığına katılmalarını destekleyecekler ve özellikle karşılıklı menfaat ilkesine uygun olacak şekilde her iki ülke limanları arasında düzenli deniz hatları kurulmasını teşvik edeceklerdir.

4. Taraflar, 3. Paragraf 'da belirtilen düzenli hatların kurulması için maksimum çabayı göstereceklerdir. Bu çerçevede, Taraflar, 3. paragrafın uygulanması için ilgili paydaşlarında katılımıyla geçici çalışma grupları kuracaklardır.

Madde 14

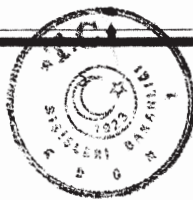
Taraflar, kendi mevzuatının sınırları dâhilinde, deniz taşımacılığı ve gemi inşa alanında faaliyet gösteren ticari kuruluşlar ile klas kuruluşları ve bu kuruluşların yetkili makamları arasındaki işbirliğini geliştirmek konusunda gayret göstereceklerdir.

Madde 15

Taraflar, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, diğer Tarafın denizcilik kuruluşlarının kendi ülkelerinde deniz taşımacılığı alanında faaliyet gösteren ortak teşebbüsler ve ticari faaliyetlerle uğraşmayan temsilcilikler kurmasını destekleyeceklerdir. Bu tür ortak teşebbüslerin ve temsilciliklerin kurulması ve faaliyetleri, ev sahibi devletin mevzuatına tabi olacaktır.

Madde 16

İşbu Anlaşmanın hükümleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Cibuti Cumhuriyeti'ni taraflar ve diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkilemez.

Madde 17

İşbu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık, Tarafların yetkili makamları arasında yapılacak doğrudan müzakerelerle karşılıklı anlayış içerisinde çözümlenecektir. Söz konusu makamların bir anlaşmaya varamaması halinde, uyuşmazlık diplomatik yollardan giderilecektir.

Madde 18

İşbu Anlaşma, tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma, tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler 18.maddenin 1. Fıkrasında belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma, 5 yıl yürürlükte kalacaktır. Taraflardan biri, Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini herhangi bir zamanda diğer Tarafa diplomatik yollardan yazılı olarak 6 (altı) ay önceden bildirebilir.

Taraflardan biri, Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini, anlaşmanın yürürlük süresi dolmadan 6 (altı) ay önce karşı Tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmediği sürece, Anlaşma 5 yıllık süreler halinde otomatik olarak yenilenecektir.

Bu Anlaşma, Cibuti şehrinde, 24 Ocak 2015 tarihinde Türkçe, İngilizce ve Fransızca dillerinde, hepsi aynı derecede geçerli olmak üzere iki orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. Yorumlamada farklılık olduğu takdirde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

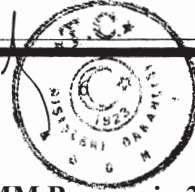
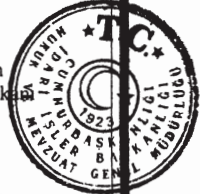

Mevlüt Çavuşoğlu
Dışişleri Bakanı

Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Moussa Ahmed Hassan
Altyapı ve Ulaştırma Bakanı

TBMM Basımevi - 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 34

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir
Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında
Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1245 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışışleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 8

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin 8

• Anlaşma Metni 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6/11/2018 tarihli Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 374745 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

06/11/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1245)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması’nda ticari hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticari hakların ikili sözleşmeler yolu ile düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye gerek diğer devletler, 11 Şubat 1946 tarihinde ABD ve İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşması’na dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Ülkemizin coğrafi durumu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarlar göz önünde tutularak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kaldırmak amacı ile bugüne kadar birçok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalanmıştır. Türkiye’nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşma niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu itibarla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması” 7 Aralık 2017 tarihinde Kolombo’da imzalanmıştır.

Türkiye ile Şili arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesi ile imzalanan Anlaşma, hava trafiği ile ilgili ulusal kanun ve nizamla uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Söz konusu Anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomi, kültür ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlaması bakımından faydalı bulunmaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-128595

31 Ekim 2018

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7 Aralık 2017 tarihinde Kolombo’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

07/12/2018

Esas No: 2/1245

Karar No: 20

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 31/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”, 06/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 09/11/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilen 2/1245 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 06/12/2018 tarihli 4’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; hava trafiğiyle ilgili ulusal kanun ve nizamla uyulmak şartıyla Türkiye ile Şili arasındaki hava seferlerinin yapılmasını teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

2003 yılında 81 olan hava ulaştırma anlaşması yapılan ülke sayısının son on beş yılda yüzde 109 oranında artarak 2017 yılı sonunda 169’a ulaştığı, taşıyıcılarımızın 2018 Eylül ayı itibarıyla 122 ülkede 302 şehir ve 316 noktaya sefer düzenlediği,

Bu çerçevede, Şili ile akdedilen Hava Ulaştırma Anlaşmasının sivil havacılık ilişkilerimizde ahdi temel teşkil etmek suretiyle anılan ülkeyle ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki ilişkilerimizin gelişimine katkı sağlayacağı,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Volkan Bozkır
İstanbul

Başkanvekili
Ahmet Yıldız
Denizli

Üye
Tulay Hatunoğulları Oruç
Adana

Üye
Asuman Erdoğan
Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Atilla Ödünç
Bursa

Üye
Mehmet Güzelmansur
Hatay

Üye
Niyazi Güneş
Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Ahmet Haluk Koç
Ankara

Üye
Utku Çakırözer
Eskişehir

Üye
Ahmet Berat Çonkar
İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
İsmail Özdemir
Kayseri

Üye
Aydın Adnan Sezgin
Aydın

Üye
Ali Şahin
Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Ümit Özdağ
İstanbul

Üye
Radiye Sezer Katırcıoğlu
Kocaeli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM’IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE ŞİLİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞ-
MASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 7 Aralık 2017 tarihinde Kolombo’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

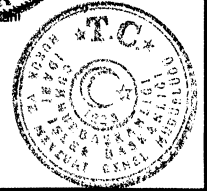
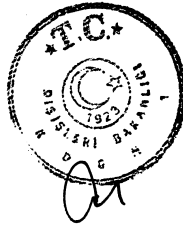
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE ŞİLİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞ-
MASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
ŞİLİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Bundan böyle "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti;

Piyasadaki havayolları arasında rekabete dayanan ve hükümetlerin asgari düzeyde müdahale ettiği ve düzenlediği bir hava taşımacılığı sistemini teşvik etmek isteyerek;

Uluslararası hava taşımacılığına ilişkin fırsatların genişletilmesini kolaylaştırmak isteyerek;

Havayollarının hava yoluyla seyahat etmek ve sevkiyat yapmak isteyen kişilere, çeşitli hizmet seçeneklerini ayırmacı olmayan ve piyasadaki hâkim konumun suiistimaline imkan vermeyecek en düşük fiyatlarla sunmalarına olanak sağlamak ve münferit havayollarını yenilikler ve rekabet edebilecek ücretler uygulamaya teşvik etmek isteyerek;

Hava araçlarının güvenliğine karşı yapılan ve can ve mal güvenliğini tehlikeye atan, hava taşımacılığı operasyonlarını olumsuz etkileyen ve sivil havacılığın emniyeti konusunda halkın güvenliğini zedeleyen fiiller ve tehditler konusundaki ciddi endişelerini teyit ederek ve uluslararası hava taşımacılığında en üst seviyede emniyet ve güvenliği sağlamak isteyerek;

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin tarafları olarak;

Aşağıdaki maddelerde anlaşmışlardır:

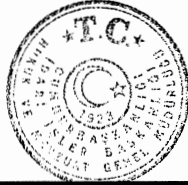
MADDE 1

TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amacı doğrultusunda, metin içeriği aksini gerektirmediği takdirde:

"Havacılık Otoriteleri" terimi, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü (SHGM), Şili Cumhuriyeti Hükümeti için Sivil Havacılık Kurulunu veya söz konusu kurumların halefi olan herhangi bir kuruluşu veya kuruluşları ifade etmektedir;

- a. "Anlaşma" terimi, bu Anlaşmayı ve bu Anlaşmada yapılacak herhangi bir değişikliği ifade etmektedir;
- b. "Akit Taraf" terimi, bu Anlaşmaya tabi olmayı resmi olarak kabul etmiş bulunan Devlet anlamına gelmektedir;
- c. "Hava Taşımacılığı" terimi, yolcuların, bagaj, kargo ve postanın ücret veya kira karşılığında veya herhangi başka şekilde, birlikte veya birbirinden ayrı olarak, hava aracı ile toplu olarak taşınmasını ifade etmektedir;

- d. "Sözleşme" terimi, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ni ifade etmekte ve
- i) Sözleşmenin 94(a) maddesi kapsamında yürürlüğe konan ve her iki Akit Tarafça onaylanan değişiklikleri ve
- ii) her iki Akit Tarafça belirlenen tarihte yürürlüğe konması koşuluyla, Sözleşmenin 90. maddesi kapsamında kabul edilen tüm Ekleri veya söz konusu Eklerdeki değişiklikleri içermektedir;
- e. "ICAO" terimi, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü ifade etmektedir;
- f. "Mutabık Kalınan Hizmetler" terimi, belirlenen hatlarda bu Anlaşma hükümlerine göre sunulabilecek uluslararası hava hizmetlerini ifade etmektedir;
- g. "Tayin edilen havayolu" terimi, bu Anlaşmanın 3. maddesi uyarınca tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş herhangi bir havayolunu veya havayollarını ifade etmektedir;
- h. "Ücret Tarifesi" terimi, postanın taşınmasına ilişkin ücretler ve diğer koşullar hariç tutulmak kaydıyla, yolcuların, bagaj ve kargonun taşınması için ödenecek ücretleri ve bu ücretlerin tabi olduğu koşulları ifade etmektedir;
- i. "Uluslararası hava hizmeti" terimi, Sözleşmenin 96. maddesi kapsamında, birden fazla Devletin ülkesi üzerindeki hava sahasından geçen hava taşımacılığı anlamına gelmektedir;
- j. "Ülke" terimi, Sözleşmenin 2. maddesinde verilen anlamı haizdir;
- k. "Kullanıcı ücreti" terimi, havalimanı, hava seyrüsefer veya havacılık güvenliği mallarının, kolaylıklarının ve hizmetlerinin sunumu için havayollarına uygulanan ücret anlamına gelmektedir.
- l. "Kod paylaşımı" terimi, her iki Akit Tarafın tayin edilen havayolları ve/veya üçüncü ülke havayolları arasındaki, söz konusu havayollarının yolcuların, kargonun ve postanın taşınması için biri işletici ve pazarlamacı diğeri ise pazarlamacı olarak belirli bir hattı müştereken işlettikleri ve katılan havayollarının her birinin trafik haklarına sahip olduğu bir ticari düzenleme anlamına gelmektedir.

MADDE 2

HAKLARIN TANINMASI

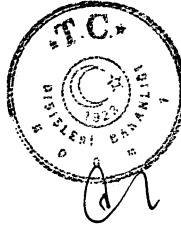
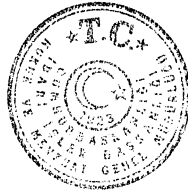
1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayollarının hava hizmetlerini icra edebilmeleri için diğer Akit Tarafa aşağıda belirtilen hakları tanıır:
- a. ülkesi üzerinden iniş yapmaksızın uçuşa hakkı;
- b. ticari amaçlar için ülkesinde duraklama hakkı ve ticari olmayan amaçlar için ülkesinde duraklama hakkı ve

ASLI GİBİDİR

- c. söz konusu havayolunu tayin eden Tarafın ülkesinin ardındaki noktalardan söz konusu Tarafın ülkesi ve ara noktalar boyunca söz konusu hakkı vermiş bulunan Tarafın ülkesindeki herhangi bir noktaya tam üçüncü, dördüncü ve beşinci trafik haklarıyla, kendisine ait olabilecek, kiralanmış veya charter edilmiş olabilecek uygun olduğunu düşündükleri uçuş ekipmanları ve frekans sayısı, ayrı ayrı veya kombine halde, tarifeli ve tarifesiz uluslararası yolcu, kargo ve posta hava taşımacılığı seferleri ve özel tarifeli ve tarifesiz kargo seferleri sunma hakkı;
2. Akit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolları, diğer Akit Tarafın ülkesindeki tüm hava yollarını, havalimanlarını ve diğer kolaylıkları ayrımcılık olmaksızın kullanma hakkına sahip olur.
3. Her bir tayin edilen havayolu, herhangi bir seferde veya tüm seferlerde kendi tercihi doğrultusunda;
- a. herhangi bir veya her iki yönde seferler gerçekleştirebilir;
- b. farklı sefer sayılarını tek bir hava aracı operasyonunda birleştirebilir;
- c. art, ara ve öte noktalarda ve Tarafların ülkelerindeki noktalarda, hatlarda istediği herhangi bir kombinasyonda ve herhangi bir sırada hizmet verebilir;
- d. herhangi bir nokta veya noktalardaki duraklamaları yapmayabilir;
- e. hatlardaki herhangi bir noktada hava araçlarından herhangi birinden trafiği diğer herhangi bir hava aracına, yolcu, kargo ve posta trafiğini veya sadece bir hava aracından kargo trafiğini farklı bir hava aracına veya böyle bir duraklama öncesinde aynı hat üzerinde kullanılan hava araçlarından bir dizi hava aracına (bu hava aracı/hava araçları ister kendi hava aracı/hava araçları ister 8. madde kapsamında belirtilmekte olan usullerin herhangi bir kapsamında işletilmekte olsun) devredebilir;
- f. hava aracı veya sefer sayısı değişikliği olmadan, kendi ülkesindeki herhangi bir noktanın ardındaki noktalara hizmet verebilir ve bu hizmetleri kamuya doğrudan hizmetler olarak sunabilir ve reklamını yapabilir.
4. Bu maddenin hükümleri, Taraflardan herhangi birinin tayin edilen havayoluna, diğer Tarafın ülkesinde ve diğer Tarafın ülkesindeki herhangi bir noktaya ücret karşılığında yolcu, kargo ve posta taşıma hakkına ilişkin yetki hakkı olarak değerlendirilir.

ASLI GİBİDİR

Serkan ÇETİNKAYA
Hava Ulaştırma Genel Müdürlüğü

MADDE 3

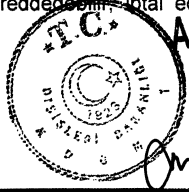
TAYİN ve YETKİLENDİRME

1. Akit Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya uygun olarak hava taşımacılığı gerçekleştirmek üzere dilediği sayıda havayolu tayin etme ve bu tayinleri geri alma veya değiştirme hakkına sahip olur. Bu tayinler, diğer Akit Tarafa diplomatik kanallar vasıtasıyla yazılı olarak bildirilir.
2. Bu tayin bildiriminin ve tayin edilen havayolundan (havayollarından) başvuruların tesellümüne müteakiben, diğer Akit Tarafın havacılık otoriteleri, bu maddenin 3. ve 4. fıkralarının hükümlerine tabi olarak, bu maddenin 1. fıkrasına uygun olarak asgari gecikmeyle uygun yetkilendirmeleri ve izinleri verirler.
3. Akit Taraflardan herhangi birinin havacılık otoriteleri, diğer Akit Tarafça tayin edilen havayolunun, hava taşımacılığı operasyonu için normalde ve makul olarak uygulanmakta olan ulusal kanunlar ve düzenlemeler tarafından belirlenen koşulları karşılamak üzere yeterlilik göstermesini talep edebilir.
4. Akit Taraflardan her biri, söz konusu havayolunun mülkiyetinin esasen söz konusu havayolunu tayin eden Akit Tarafın uyruklarına ait olmaması veya söz konusu havayolunun söz konusu Akit Tarafın ülkesinde kurulu bulunmaması veya söz konusu havayolunun söz konusu Akit Tarafın ülkesinde ticari merkeze sahip olmaması halinde, bu maddenin 2. fıkrası kapsamında belirtilen tayini kabul etmeme veya herhangi bir havayolu için bu Anlaşmanın 2. maddesi kapsamında belirtilen hakların tatbiki için gerekli görülen koşulları uygulama hakkına sahip olur.
5. Bu şekilde tayin edilen ve yetkilendirilen havayolu, bu Anlaşmanın ilgili hükümlerine uygun olarak ve asgari gecikmeyle, mutabık kalınan hizmetleri gerçekleştirmeye başlayabilir.

MADDE 4

YETKİLENDİRMENİN İPTALİ, ASKIYA ALINMASI veya SINIRLANDIRILMASI

1. Akit Taraflardan her biri, söz konusu taşıyıcının (doğrudan veya çoğunluk hisselerinin mülkiyeti dolayısıyla) Akit Taraflardan herhangi birinin iki taraflı hava ulaştırma anlaşmasının bulunmadığı üçüncü bir Devlete ve/veya üçüncü bir Devletin uyruklarına ait olması ve söz konusu Devlete ilişkin gerekli trafik haklarının mütekabiliyet esasına dayalı olarak mevcut olmaması halinde veya tayin edilen havayolu taşıyıcısının bu Anlaşmanın 5. maddesi (Kanunların Uygulanması) kapsamında atıfta bulunulmakta olan kanunlara ve düzenlemelere riayet etmemiş olması veya söz konusu Akit Tarafın ülkesinde ticari merkeze sahip olmaması halinde, diğer Akit Tarafça tayin edilen herhangi bir havayolu taşıyıcısının yetkilendirmelerini veya izinlerini reddedebilir, iptal edebilir, askıya alabilir veya sınırlandırabilir.

ASLI GİBİDİR

Serkan O.
Hava Ulaştırma D.

2. İptal, askıya alma işlemi veya bu maddenin (1) fıkrasında belirtilen şartların derhal uygulanması kanunların ve düzenlemelerin ihlalinin devam etmesini önlemek açısından zaruri değilse, sözü geçen hak, ancak diğer Akit Taraf Devletin havacılık otoriteleri ile istişare edildikten sonra kullanılabilir. Bu durumda istişarelerin, herhangi bir Akit Tarafın istişarede bulunmayı talep ettiği tarihten itibaren altmış (60) günlük bir süre içerisinde başlaması gerekmektedir.
3. Bu madde, Akit Taraflardan herhangi birinin 6. madde (Havacılık Güvenliği) hükümlerine uygun olarak hava taşımacılığına ilişkin şartlar koyma, askıya alma veya sınırlandırma haklarını sınırlandırmaz.

MADDE 5

KANUNLARIN UYGULANMASI

1. Akit Taraflardan herhangi birinin hava taşımacılığı ile iştigal eden hava araçlarının ülkeye girişini, ülke dâhilinde kalmasını ve ülkeden ayrılmasını düzenleyen kanunları ve düzenlemeleri ile göç, gümrük ve sağlık tedbirlerini düzenleyen kanunları ve düzenlemeleri de söz konusu ülke dâhilinde diğer Akit Tarafça tayin edilen şirketin operasyonları için geçerli olacaktır. Bu uygulama üçüncü ülkeler için ayrımcı nitelikte olmayacaktır.
2. Akit Taraflardan herhangi birinin istatistiki bilgilerin sunulmasını düzenleyen kanunlarına ve düzenlemelerine diğer Akit Tarafın havayolları tarafından riayet edilir.

MADDE 6

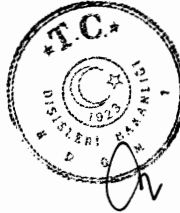
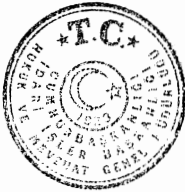
HAVACILIK GÜVENLİĞİ

1. Uluslararası Hukuk kapsamındaki haklarına ve yükümlülüklerine uygun olarak, Akit Taraflar, sivil havacılığın güvenliğinin yasa dışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyit ederler.
2. Akit Taraflar, birbirlerinin talebi üzerine, hava araçlarının yasa dışı yollarla ele geçirilmesine yönelik eylemlerin ve yolcuların, mürettebatın, hava araçlarının, havalimanlarının ve hava seyrüsefer kolaylıklarının emniyetine karşı olan yasa dışı eylemlerin önlenmesi ve sivil hava seyrüsefere yönelik diğer tehditlerin belirlenmesi için gerekli tüm yardım ve desteği sunarlar.
3. Akit Tarafların her ikisinin de söz konusu Sözleşmelere ve her iki Tarafça da onaylanmış sivil havacılık güvenliğine ilişkin diğer Sözleşmelere ve Protokollere Taraf olması koşuluyla, Akit Taraflar, Uluslararası Hukuk kapsamında sahip oldukları haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini sınırlandırmaksızın, 14 Eylül 1963 tarihinde Tokyo'da imzalanan Hava Araçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Sözleşme'nin, 16 Aralık 1978 tarihinde Lahey'de imzalanan

Hava Araçlarının Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Sözleşme'nin, 23 Eylül 1971 tarihinde Montreal'de imzalanan Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine ilişkin Sözleşme'nin ve 24 Şubat 1988 tarihinde Montreal'de imzalanan Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Limanlarında Yasadışı Şiddet Eylemlerinin Önlenmesine ilişkin Protokol'ün hükümlerine uygun olarak hareket ederler.

4. Akit Taraflar, karşılıklı ilişkilerinde, söz konusu düzenlemelerin Akit Taraflar için geçerli olması kaydıyla, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü tarafından tesis edilen ve Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine Ek olarak kabul edilen havacılık güvenliği hükümlerine uygun olarak hareket ederler. Akit Taraflar, kendi sicillerindeki hava aracı işleticilerinin, ticari merkezi veya daimi ikametgâhı kendi ülkelerinde bulunan hava aracı işleticilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işleticilerinin bu tür havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini öngörürler.
5. Akit Tarafların her biri, söz konusu hava aracı işleticilerinin, diğer Akit Tarafça söz konusu Akit Tarafın ülkesine giriş, ülkesinden çıkış ve ülkesinde kalış için gerekli görülen havacılık güvenliği hükümlerine riayet etmelerinin gerekli görülebileceğini kabul eder. Akit Tarafların her biri, hava araçlarına binış veya yükleme öncesinde ve sırasında yolcuların, mürettebatın, el bagajlarının, kargonun ve hava aracı ikmal malzemelerinin incelenmesine ve hava araçlarının korunmasına yönelik olarak kendi ülkesi içerisinde yeterli tedbirlerin uygulanmasını sağlar. Akit Tarafların her biri, belirli bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Akit Tarafın özel güvenlik tedbirleri alınmasına yönelik taleplerini olumlu şekilde dikkate alır.
6. Sivil hava araçlarının yasa dışı yollarla ele geçirilmesi olayının veya yolcuların, mürettebatın, hava araçlarının, havalimanlarının veya hava seyrüsefer kolaylıklarının emniyetine karşı diğer yasa dışı eylemlerin veya bu tür tehdidin vuku bulduğu hallerde, Akit Taraflar, haberleşmede kolaylık sağlayarak ve bu tür bir olayın veya tehdidin hızlı ve emniyetli bir şekilde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirleri alarak birbirlerine yardımcı olurlar.
7. Akit Taraflardan herhangi birinin diğer Akit Tarafın işbu Maddenin havacılık güvenliğine ilişkin hükümlerine uygun davranmadığına kanaat getirmesini sağlayacak makul nedenlere sebep olduğu hallerde, söz konusu Akit Tarafın havacılık otoriteleri, diğer Akit Tarafın havacılık otoriteleriyle görüşmek için derhal istişare talebinde bulunabilir. Böyle bir talepte bulunulan tarihten itibaren 15 gün içerisinde söz konusu hususlara ilişkin olarak tatminkâr bir mutabakata varılamaması, söz konusu Akit Tarafın herhangi bir havayolunun veya havayollarının işletme izninin ve teknik izinlerinin geri alınmasına, iptal edilmesine, sınırlandırılmasına veya bunlara ilişkin koşullar getirilmesinde dayanak teşkil eder. Acil durumda gerektiğinde, Akit Taraflardan herhangi biri tarafından söz konusu 15 günlük sürenin sona ermesi öncesinde geçici bir tedbir alınabilir.

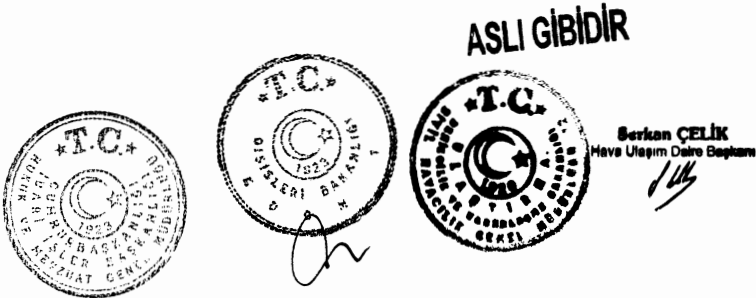

Serkan ÇELİK
Hava Ulaştırma Daire Başkanı

146

denetimi icra eden Akit Taraf Sözleşmenin 33. Maddesine göre, ilgili hava aracının veya ilgili hava aracının mürettebatın sertifika ve lisanslarının tanzimine veya geçerli kılınmasına veya hava aracının işletilmesine esas koşulların, Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara eşit seviyede veya daha üst seviyede olmadığı sonucunu çıkarmakta serbest olur.

5. Bir Akit Tarafça tayin edilmiş olan bir havayolu tarafından işletilen bir hava aracına yukarıdaki (3.) fıkra uyarınca, rampa denetimi uygulanmasına söz konusu havayolunun temsilcisi tarafından müsaade edilmemesi durumunda, diğer Akit Taraf bu maddenin (4.) fıkrasında belirtilen ciddi kaygıların olduğu sonucuna varabilir ve söz konusu fıkarda belirtilen sonuçları çıkarabilir.
6. Herhangi bir Akit Tarafın, bir rampa denetimi sonucunda, bir veya bir dizi rampa denetiminin engellenmesi sonucunda, işareler sonrasında ya da sair nedenlerle, havayolunun operasyonlarının emniyeti açısından derhal bir tedbir alınması gerektiği sonucuna varması durumunda, söz konusu Akit Taraf diğer Akit Tarafın havayolunun işletme yetkilerini derhal askıya alma veya tadil etme hakkına sahip olur.
7. Akit Taraflardan herhangi birinin bu maddenin (2.) veya (6.) fıkraları uyarınca aldığı tedbirler, bu tedbirin alınmasını gerektiren durumun ortadan kalkmasıyla sona erdirilir.
8. Bu Anlaşma kapsamında öngörülen hava taşımacılığının gerçekleştirilmesi için, Akit Tarafların her biri, diğer Tarafça düzenlenen veya onaylanan yürürlükteki uçuşa elverişlilik sertifikalarını, yeterlilik sertifikalarını ve lisanslarını geçerli kabul eder.
9. Akit Taraflardan herhangi birinin tayin edilen havayolları, ulusal şirketler veya diğer uluslararası şirketlerle kıyasla şartları ayırmacı nitelikte olmayacak olan Havacılık İşletme Ruhsatı'nın (AOC) onaylanmasına ve verilmesine ilişkin diğer Tarafın teknik standartlarına riayet eder.
10. Taraflardan herhangi birinin herhangi bir havayolu tarafından veya adına işletilen ve diğer Tarafın ülkesine veya ülkesinden hizmetler sağlayan hava araçları, diğer Tarafın ülkesinde bulunduğu sırada, böyle bir incelemenin hava aracı operasyonunda gereksiz gecikmelere sebebiyet vermemesi koşuluyla, diğer Tarafın yetkili temsilcileri tarafından incelemeye tabi tutulur.

MADDE 8

TİCARİ FIRSATLAR

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, diğer Akit Tarafın ülkesinde hava taşımacılığı tanıtım ve satış ofisleri açma hakkına sahip olur.
2. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, diğer Akit Tarafın ülkeye girişe, ülkede ikamete ve istihdama ilişkin kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak hava taşımacılığının sunulması için gerekli olan kendi idari, satış, teknik, operasyonel ve diğer uzman personelini ulusal mevzuata uygun olarak diğer Akit Tarafın ülkesine getirme ve ülkesinde bulundurma hakkına sahip olur.
3. Her bir tayin edilen havayolu, her iki Akit Tarafın ulusal kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Akit Tarafın ülkesinde kendi yer hizmetlerini sunma (bundan böyle "Havayolunun Kendi Sunmuş Olduğu Yer Hizmetleri" olarak anılacaktır) veya kendi tercihi doğrultusunda bu hizmetleri vermeye yetkili temsilci kuruluşlar seçme hakkına sahiptir. Bu hizmetler sadece havalimanı emniyetine yönelik mülahazalardan kaynaklanan fiziki kısıtlara tabi olur. Bu tür mülahazaların Havayolunun Kendi Sunmuş Olduğu Yer Hizmetlerine engel olduğu hallerde, yer hizmetleri tüm havayolları için eşit esasta sunulur; ücretler sunulan hizmetlerin maliyetlerine dayalı olur ve söz konusu hizmetler, havayolunun kendi sunmuş olduğu yer hizmetlerinin türü ve kalitesiyle kıyaslanabilir nitelikte olur.
4. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu, diğer Akit Tarafın ülkesinde doğrudan ve ilgili havayolunun tercihi doğrultusunda acenteleri vasıtasıyla hava taşımacılığı hizmetlerinin satışı ile iştigal edebilir. Her bir tayin edilen havayolu, söz konusu taşımacılık hizmetini, o ülkenin para biriminde veya her bir Akit Tarafın güncel döviz kuruna ilişkin hükümlerine tabi olarak serbestçe dönüştürülebilir döviz cinsinden satma hakkına sahip olur ve şahıslar da söz konusu taşımacılık hizmetini aynı şekilde satın almakta serbest olur.
5. Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayollarına, yerel olarak ödenen tutarları aşan, diğer Akit Tarafın ülkesinde elde edilen yerel gelirleri kendi ticari merkezine havale etme hakkı verir. Dönüştürme ve havale işlemleri, dönüştürme ve havale tarihindeki cari işlemler ve havale işlemleri için uygulanmakta olan cari döviz kurundan gecikmeden gerçekleştirilir.
6. Belirlenen hatlarda onaylanan hizmetlerin gerçekleştirilmesinde veya sunulmasında, her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, (i) bu tür düzenlemelerdeki havayollarının ilgili hava trafik haklarına sahip olmaları ve (ii) havayolu biletlerinde ve hava taşımacılığına ilişkin koşullara ilişkin diğer belgelerde ve/veya havayolu taşıma senetlerinde söz konusu hizmetin alıcısının veya kullanıcısının, söz konusu hizmetin her bir segmentini gerçekte gerçekleştirecek olan havayolunun ve ticari akdi ilişkiye girecek havayolunun açık bir şekilde belirlenmesi koşuluyla, Akit Taraflardan herhangi birinin tayin edilen havayolları

Serkan ÇELİK
Hava Ulaştırma Daire Başkanı

ve/veya herhangi bir üçüncü tarafın herhangi bir havayolu veya havayolları ile Bloke Yer ve Kod Paylaşımı gibi ortak pazarlama düzenlemelerine girebilirler.

Mutabık kalınan hizmetlerin belirtildiği şekilde gerçekleştirilmesinde, bu operasyonlar üçüncü ülkelerin şirketleri ile yapılmadığı sürece, işletmeci olmayan tayin edilen havayollarınca kullanılan frekanslar izin verilen kapasiteden düşülmez.

7. Belirlenen hatlarda onaylanan hizmetlerin gerçekleştirilmesinde veya sunulmasında, Akit Taraflardan herhangi birinin herhangi bir tayin edilen havayolu, Akit Taraflardan herhangi birinin tayin edilen havayolları ve/veya herhangi bir üçüncü ülkenin herhangi bir havayolu veya havayolları ile Sigorta ve Bakım içersin veya içermesin, bu Anlaşma kapsamında atıfta bulunulmakta olan operasyonel hükümlere ve havacılık güvenliği hükümlerine tabi olarak hava aracı değişimi, Dry Lease Usulüyle Kiralamalar, Hava Aracı Alt Kiralamaları, Aktarma/Takas veya saatlik kiralama, Wet Lease Usulüyle Kiralamalar gibi ticari düzenlemelere de girebilir.

MADDE 9

GÜMRÜK HARÇLARI

1. Beraberindeki olağan teçhizat, yedek parçalar, yakıt ve yağlayıcılar ve hava aracı ikmal malzemeleri (yiyecek ve içecek kalemleri de dâhil) de dâhil olmak üzere, Akit Tarafların tayin edilen havayolları tarafından uluslararası hava taşımacılığında işletilen hava araçları, söz konusu teçhizatın ve ikmal malzemelerinin yeniden ihraç edilinceye değin söz konusu hava aracında kalması koşuluyla tüm gümrük harçlarından muaf tutulur.
2. Sunulan hizmetin maliyetine dayalı ücretler hariç olmak üzere aşağıdaki ücretler de gümrük harçlarından muaf tutulur:
 - a. söz konusu Akit Tarafın yetkili otoriteleri tarafından belirlenen limitler dahilinde kalmak ve diğer Akit Tarafça kabul edilen hizmetlere müdahil olan hava araçlarında kullanılmak üzere, Akit Taraflardan herhangi birinin ülkesinde hava aracının içerisinde alınan hava aracı ikmal malzemeleri;
 - b. mutabık kalınan hizmetlerde diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayolları tarafından işletilen hava araçlarının servis veya onarım işlemleri için Akit Taraflardan herhangi birinin ülkesine sokulan yedek parçalar;
 - c. hava aracına alındıkları Akit Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşların bir kısmında kullanılacak olsalar dahi, diğer Akit Tarafça tayin edilen havayolu tarafından uluslararası hizmetlerde işletilen hava aracına tedarik edilen yakıt ve yağlar (hidrolik sıvılar da dâhil olmak üzere),
 - d. Herhangi bir Akit Tarafın tayin etmiş olduğu havayolunun amblemini taşıyan başlı bilet stokları, havayolu kabinetleri ve sair başlı materyaller ile tayin

Serkan ÇELİK
Yeni Ulaştırma Daire Başkanı

edilen havayolu tarafından yeniden ihraç edilene kadar, uluslararası hizmetlerde kullanmak için ücretsiz dağıtılan mutat tanıtım materyalleri,

Yukarıdaki (a) ve (b) fıkralarında atıfta bulunulan teçhizat ve ikmal malzemelerinin gümrük makamlarının gözetimi ve kontrolü altında tutulması gerekli görülebilir.

3. Standart hava aracı teçhizatının yanı sıra, Akit Taraflardan herhangi birinin hava aracının içerisindeki malzemeler ve ikmal malzemeleri, diğer Akit Tarafın ülkesinde ancak diğer Akit Tarafın gümrük makamlarının izni sonrasında boşaltılabilir. Bu durumda, yeniden ihraç edilinceye değin veya gümrük düzenlemelerine uygun olarak elden çıkarılıncaya değin bunların söz konusu makamların gözetimi altında tutulması gerekli görülebilir.

MADDE 10

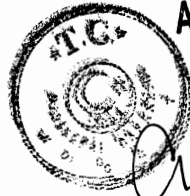
KULLANICI ÜCRETLERİ

1. Diğer Akit Tarafın tayin edilen havayollarına tarh etmeye yetkili kurumlarca tarh edilen kullanıcı ücretleri, adil ve makul olur ve haksız yere ayrımcı nitelikte olmaz.
2. Her bir Akit Taraf, ülkedeki tarh etmeye yetkili kurumlar ve hizmetleri ve kolaylıkları kullanan havayolları arasında gerçekleştirilecek istişareleri teşvik eder ve tarh etmeye yetkili kurumları ve havayollarını, söz konusu ücretlerin makulluğuna yönelik tutarlı bir gözden geçirmeye imkân verilmesi için gerekli olabilecek şekilde bilgi alışverişinde bulunmaya teşvik eder.

MADDE 11

HAVAYOLLARI ARASINDA REKABET

1. Her bir Akit Taraf, her iki Akit Tarafın tayin edilen havayollarına bu Anlaşma tarafından düzenlenen uluslararası hava taşımacılığının sunulmasında rekabet edebilmeleri için adil ve eşit düzeyde fırsat sunar.
2. Tayin edilen havayolları tarafından sunulan uluslararası hava taşımacılığı kapasitesi tayin edilen havayollarının her biri tarafından serbestçe belirlenir.
3. Akit Taraflardan hiç biri, Sözleşmenin 15. Maddesine uygun olarak yeknesak koşullar altında ve sürekli olarak ayrımcı olmayan bir esasa dayalı olmak üzere, gümrük, teknik, operasyonel veya çevresel nedenler gerektirmediği sürece diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolları tarafından işletilen hava aracı tipini veya tiplerini, trafik hacmini, hizmet frekansını veya düzenliliğini tek tarafı olarak sınırlandıramaz.

ASLI GİBİDİR

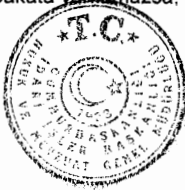
Burhan ÇELİK
Hava Ulaştırma ve Havacılık Bakanlığı

4. Her iki Akit Taraf, diğer Akit Tarafın havayollarının rekabetçiliğine etki eden herhangi bir türden ayrımcılığı veya haksız rekabeti engellemek üzere kendi yargı yetki bölgesinde gerekli görülen biçimle tedbirleri alır.
5. Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayollarına yönelik başvuru şartlarına ve usullerine yönelik idari külfetleri en aza indirir ve bu tür külfetlerin ve usullerin ayrımcı olmayan bir esasta uygulanmasını sağlar.

MADDE 12

FİYATLANDIRMA

1. Her bir tayin edilen havayolu, hava taşımacılığına ilişkin fiyatları belirler, Taraflarca müdahale aşağıdakilerle sınırlı olur;
 - a. gayrimakul ayrımcı ücretlerin veya uygulamaların önlenmesi;
 - b. hakim konumun kötüye kullanılması sebebiyle gayrimakul derecede yüksek veya kısıtlayıcı olan ücret tarifeleri karşısında tüketicilerin korunması ve
 - c. havayollarının doğrudan veya dolaylı devlet sübvansiyonundan veya desteğinden kaynaklanan yapay derecede düşük fiyatlar karşısında korunması.
2. Bu Maddenin 3. ve 4. fıkraları kapsamında düzenlenmesi hariç olmak üzere, Akit Tarafların havacılık otoriteleri, herhangi bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu tarafından ücretlendirilmesi teklif edilen veya ücretlendirilen herhangi bir fiyatın uygulanması yönünde tek taraflı işlemde bulunamaz.
3. Diğer Akit Tarafın havayolları tarafından kendi ülkesine veya kendi ülkesinden ücretlendirilecek fiyatlar, bildirim veya tescil için her bir Akit Tarafın havacılık otoritelerine veya ilgili kuruluşlarına sunulur.
4. Akit Tarafların havacılık otoritelerinden herhangi birinin teklif edilen veya uygulanan fiyatın bu Maddenin (1.) fıkrası kapsamında belirtilen hususlara uygun olmadığını düşünmesi halinde, söz konusu havacılık otoritesi, mümkün olan en kısa süre içerisinde diğer Tarafı memnuniyetsizliği ile ilgili olarak haberdar eder. Her iki Akit Tarafın Havacılık Otoriteleri, meseleyi kendi aralarında çözüme kavuşturmak için ellerinden gelen gayreti sarf ederler. Akit Tarafların her biri istişare talebinde bulunabilir. Bu istişareler, söz konusu talebin alınmasından sonraki en geç 30 gün içerisinde gerçekleştirilir ve Akit Taraflar, meselenin gerekçeli olarak çözüme kavuşturulması için gerekli olan bilgilerin emniyete alınmasında işbirliği yaparlar. Akit Tarafların, memnuniyetsizlik bildiriminde bulunulan herhangi bir ücret tarifesine ilişkin olarak mutabakata varmaları halinde, Akit Tarafların her biri söz konusu mutabakatı uygulamaya koymada elinden gayreti sarf eder. Böyle bir karşılıklı mutabakata varılmazsa, söz konusu ücret tarifi geçerli olmaya devam eder.

MADDE 13

UÇUŞ PROGRAMLARININ SUNULMASI

1. Akit Tarafların her birinin tayin edilen havayolu (havayolları), öngördüğü uçuş tarife programlarını, mutabık kalınan hizmetlerin başlatılmasından en az otuz (30) gün önce, her bir uçuş tarife programı dönemine (yaz ve kış) ilişkin olarak diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine sunar. Akit Taraflarca gerekli görüldüğü biçimde ilave seferler bildirilebilir.

MADDE 14

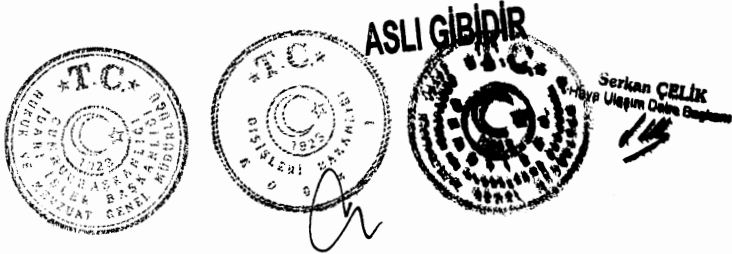
TRANSİT GEÇİŞ

Akit Tarafların her birinin kanunlarına ve düzenlemelerine tabi olmak üzere, Akit Taraflardan herhangi birinin ülkesinden transit geçen ve havalimanının bu amaç için ayrılan kısmından ayrılmayan yolcular, bagajlar, kargo ve posta, şiddete, hava korsanlığına, narkotik ve psikotrop madde kaçakçılığına karşı alınan güvenlik tedbirleri hariç olmak üzere, sadece oldukça basitleştirilmiş bir kontrole tabi tutulurlar. Bu bagaj, kargo ve posta, gümrük harçlarından, özel tüketim vergilerinden ve varışta sunulan hizmetlerin maliyetine dayalı olmayan benzer vergilerden, ücretlerden ve harçlardan muaf olur.

MADDE 15

SİGARA YASAĞI

1. Her bir Akit Taraf, Akit Tarafların ülkeleri arasında kendi havayolları tarafından işletilen ve yolcu taşıyan tüm uçuşlarda sigara içilmesini yasaklar veya kendi havayollarının yasaklamasını sağlar. Bu yasak, hava aracının tüm bölümlerinde uygulanır ve yolcular uçağa alınmaya başladığı andan, yolcuların uçaktan indirilmesinin tamamlandığı ana kadar geçerli olur.
2. Akit Tarafların her biri, riayetsizlik halinde uygun cezaların uygulanması dâhil olmak üzere, havayolları ve yolcuları ve mürettebatı tarafından bu Maddenin hükümlerine riayet edilmesini güvence altına almak üzere makul olarak değerlendirdiği tüm tedbirleri alır.

MADDE 16

ÇEVRENİN KORUNMASI

Akit Taraflar, havacılığın sürdürülebilir gelişimini teşvik ederek çevrenin korunması ihtiyacını desteklerler. Akit Taraflar, ilgili ülkeleri arasındaki operasyonlara ilişkin olarak Ek kapsamındaki ICAO Standartlarına ve Tavsiye Edilen Uygulamalarına (SARP'ler) ve çevrenin korunmasına ilişkin mevcut ICAO politikasına ve kılavuz bilgilerine riayet etmeyi kabul ederler.

MADDE 17

İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER

1. Akit Tarafların her biri, bu Anlaşmaya ilişkin olarak dilediği zaman istişare gerçekleştirme talebinde bulunabilir. Bu istişareler, aksi kararlaştırılmadığı sürece, talebin diğer Akit Tarafça tesellüm edildiği tarihten itibaren 45 günden geç olmamak üzere, mümkün olan en yakın tarihte başlar.
2. Bu Anlaşmada yapılacak değişiklikler, iki Akit Tarafın birbirlerini kendi ulusal mevzuatlarıncı gerekli görülen formaliteleri tamamlamış olduklarına dair haberdar ettikleri Notaların teatisine müteakiben yürürlüğe girer.

MADDE 18

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Akit Taraflar arasında işbu Anlaşmanın yorumlanmasına veya uygulanmasına ilişkin olarak doğan uyuşmazlıklar öncelikle Akit Taraflarca çözüme kavuşturulur. İstişare yoluyla çözüme varamamaları halinde, Akit Taraflar, söz konusu uyuşmazlığın tahkim heyetine havale edilmesini kararlaştırabilirler.
2. Söz konusu tahkim heyeti aşağıdaki şekilde belirlenecek üç üyeden oluşur:
 - a. Akit Tarafların her biri, tahkim talebinin tesellüm edilmesinden sonraki otuz (30) gün içerisinde bir hakem tayin eder. İki hakemin tayin edilmesinden sonraki altmış (60) gün içerisinde, söz konusu hakemlerce, karşılıklı mutabakatla, tahkim heyetinin Başkanı olarak hareket edecek üçüncü hakem tayin edilir.
 - b. Akit Taraflardan herhangi biri tarafından hakem tayin edilmemesi veya a) bendi kapsamında belirtilen şekilde üçüncü hakemin tayin edilmemesi halinde, hakem veya hakemler, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Konseyi Başkanı tarafından otuz (30) gün içerisinde tayin edilir. Konsey Başkanı, Akit Taraflardan herhangi

Serkan ÇELİK
Hava Ulaştırma Daire Başkanı

birinin uyuşundan olması halinde, söz konusu tayin, Akit Tarafların herhangi birinin uyuşundan olmayan en yaşlı Başkan Yardımcısı tarafından gerçekleştirilir.

3. Akit Taraflar, Tahkim Heyeti tarafından belirlenen usule, kararlara ve hükme riayet etmeyi taahhüt ederler. Bu Maddenin 2. ve 3. fıkralarına uygun olarak verilen kararlara Akit Taraflardan herhangi biri veya Akit Tarafların herhangi birinin tayin edilen havayolları tarafından riayet edilmemesi halinde, diğer Akit Taraf, söz konusu kararlara riayet edilmediği sürece, riayet etmeyen diğer Akit Tarafa işbu Anlaşma uyarınca tanınan herhangi bir hakkı veya imtiyazı sınırlandırılabilir, engelleyebilir veya iptal edebilir.
4. Tahkim Heyeti neticesinde altına girilen giderler Taraflarca eşit tutarlarda üstlenilir.

MADDE 19

SONA ERME

1. Akit Tarafların her biri, bu Anlaşmayı feshetme kararına ilişkin olarak diğer Akit Tarafa dilediği zaman diplomatik kanallar vasıtasıyla yazılı olarak bildirimde bulunabilir. Bu bildirim, eş zamanlı olarak Uluslararası Sivil Havacılık rgtne de gönderilir. Söz konusu bildirim Akit Tarafların karşılıklı mutabakatıyla mezkur sürenin sona ermesi öncesinde geri çekilmediği sürece, işbu Anlaşma, ilgili bildirimin diğer Akit Tarafça teslim dilmesinden on iki ay sonra sona erer.
2. Akit Tarafın fesih bildirimini teslim ettiğini bildirmemesi halinde, söz konusu bildirimin ICAO tarafından teslimnn kabulünden on dört (14) gün sonra teslim dilmiş olduğu addedilir.

MADDE 20

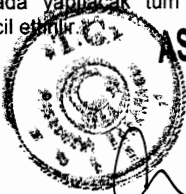
ÇOK TARAFLI ANLAşMA

Bu Anlaşma kapsamında atıfta bulunulan herhangi bir hususa ilişkin olarak Akit Tarafların her ikisi tarafından kabul edilen herhangi bir çok taraflı anlaşmanın yürürlüğe girmesi halinde, bu Anlaşma, söz konusu çok taraflı anlaşmanın hükümlerine uyumlu hale getirilir.

MADDE 21

ICAO NEZDİNDE TESCİL

Bu Anlaşma ile, bu Anlaşmada yapılacak tüm değişiklikler Uluslararası Sivil Havacılık rgn nezdinde tescil edilir.

Serkan ÇELİK
Ulaşım Daire Bağkanı

MADDE 22

AYRIMCILIK YAPILMAMASI

Akit Taraflar, Akit Tarafların her biri tarafından diğer Akit Tarafa, vergiler, ücret tarifeleri, fiyatlar, ticari fırsatlar, güvenlik, havalimanlarının kullanımı, slotların belirlenmesi veya bu Anlaşma kapsamında kararlaştırılan trafik haklarının tatbiki dâhil olmak, ancak bunlarla sınırlı kalmamak üzere, bilhassa bu Anlaşma kapsamında düzenlenen haklarına ve yükümlülüklerine ilişkin olarak her bir Akit Tarafça tayin edilen havayollarına dair eşitlikçi, eşit ayırım yapılmayan muamelede bulunulacak olması bakımından bu Anlaşmanın Karşılıklı Ayırım Yapmama İlkesine dayalı olduğunu kabul ve idrak ederler.

MADDE 23

BİLGİSAYARLI REZERVASYON SİSTEMLERİ (CRS)

1. Akit Taraflar, CRS'lerin aşağıdakiler için entegre birincil ekranları olacağını kabul ederler:

(i) bu hizmetlerdeki bağlantıların oluşturulması da dâhil olmak üzere, uluslararası hava hizmetlerine ilişkin bilgiler, havayolundan veya piyasadaki kimliğinden doğrudan veya dolaylı olarak tesir görmeyen, ayırım yapmayan ve objektif kriterlere dayalı olarak düzenlenir ve gösterilir. Bu kriterler tüm katılımcı havayollarına eşit oranda uygulanır.

(ii) CRS veri tabanları mümkün olduğunca kapsamlı olur.

(iii) CRS sağlayıcıları, katılımcı havayolları tarafından sunulan bilgileri silmezler; bu bilgiler doğru ve şeffaftır; örneğin, kod paylaşımı ve uçak değişimli seferler ile duraklamalı seferlerin bu özelliklere sahip oldukları açık bir şekilde belirtilir.

(iv) Taraflardan herhangi birinin ülkesinde seyahat eden kişilere havayolu hizmetleri hakkında doğrudan bilgi dağıtımını yapan seyahat acentelerine erişilebilir olan tüm CRS'ler; yalnızca, söz konusu CRS'nin kullanıldığı ülkede geçerli olan CRS kurallarına uygun olarak çalışmakla yükümlü olmayıp, aynı zamanda bu şekilde çalışabilir olarak yetkilendirilmiş olur.

(v) Seyahat acenteleri tarafından mevcut ikincil ekranların kullanımına yönelik özel bir talepte bulunulduğu süreçte, ilgili seyahat acentesinin söz konusu mevcut ikincil ekranları CRS vasıtasıyla kullanımına izin verilir.

2. Akit Taraflar, kendi ülkelerinde faaliyet gösteren her bir CRS sağlayıcısı tarafından katılmak isteyen tüm havayollarına ayırım yapılmayan bir ücretin ödenmesi karşılığında kendi CRS'lerine katılmaya izninin verilmesini sağlar. Akit Taraflar,

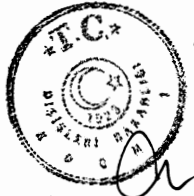

Serkan ÇELİK
Hava Ulaştırma Daire Başkanı

[Signature]

herhangi bir sistem sağlayıcısı tarafından sunulan tüm dağıtım imkânlarının katılımcı havayollarına ayırım yapılmayan bir esasta sunulmasını talep ederler. Akit Taraflar, CRS sağlayıcıları tarafından, bu hizmetleri satmak istedikleri tüm pazarlarda katılımcı havayollarının uluslararası hava hizmetleri hakkındaki bilgilerin ayırım yapılmadan, objektif, taşıyıcıdan bağımsız ve piyasadan bağımsız esasta gösterilmesini gerekli görürler. Talep üzerine, CRS sağlayıcıları, kendi veritabanı güncelleme ve saklama usullerine, bilgilerin düzenlenmesine ve sıralanmasına ilişkin kriterlerine, bu kriterlere verilen ağırlığa ve aktarma/bağlantı noktalarının seçimi ve aktarmalı/bağlantılı seferlerin seçimi için kullanılan kriterlere ilişkin bilgileri açıklar.

3. Akit Tarafların herhangi birinin ülkesinde faaliyet gösteren CRS sağlayıcıları, söz konusu CRS tarafından bu ülkelere riayet edilmesi halinde, kendi CRS'lerini, ana faaliyet alanı diğer Akit Tarafın ülkesinde seyahat ile ilgili ürünlerin dağıtımı olan seyahat şirketlerine veya seyahat acentelerine serbestçe kullandırma, kendi CRS'lerini diğer Akit Tarafın ülkesine sokma ve diğer Akit Tarafın ülkesinde bulundurma hakkına sahip olurlar.
4. Akit Tarafların hiçbirisi, kendi ülkesinde, diğer Akit Tarafın CRS sağlayıcıları için haberleşme imkanlarına erişime ve haberleşme imkanlarının kullanımına, teknik CRS donanımının ve yazılımının seçimine ve kullanımına ve CRS donanımının teknik kurulumuna ilişkin olarak kendi CRS sağlayıcıları için uygulanmakta olanlardan daha zorlayıcı gereklilikler öngöremez veya öngörülmesine müsaade edemez.
5. Akit Taraflardan hiçbirisi, kendi ülkesinde, diğer Akit Tarafın CRS sağlayıcıları için CRS ekranlarına (düzenleme ve gösterim parametreleri de dahil), kullanıma veya satışa ilişkin olarak kendi CRS sağlayıcıları için uygulanmakta olanlardan daha kısıtlayıcı gereklilikler öngöremez veya öngörülmesine müsaade edemez.
6. Akit Tarafların herhangi birinin ülkesinde kullanılmakta olan ve söz konusu ülkelere ve diğer ilgili ayırmacı nitelikte olmayan yasal, teknik standartlara ve güvenlik standartlarına uygun olan CRS'ler, diğer Akit Tarafın ülkesinde etkin ve bozulmamış erişimle yetkilendirilir. Bu hususa göre, tayin edilen havayolları bu sisteme, diğer Akit Tarafın ülkesindeki seyahat acentelerine sunulan herhangi bir sistemde olduğu gibi kendi anavatan ülkesinde tam olarak katılırlar. Akit Tarafların birinin CRS sahipleri/işleticileri, bu ülkelere uygun olan CRS'lere diğer Akit Tarafın ülkesinde söz konusu Akit Taraftaki CRS sahipleri/işleticileri gibi sahip olma ve bunları kullanma konusunda aynı imkâna sahip olurlar. Akit Taraflardan her biri, kendi havayollarının ve CRS sağlayıcılarının, diğer Akit Tarafın ülkesinde de kullanılmakta olan herhangi bir CRS'yi kullanmaları veya böyle bir CRS'ye sahip olmaları sebebiyle kendi anavatan ülkesindeki seyahat acenteleri için ayırım yapmalarını sağlar.

Serkan ÇELİK
Hava Ulaştırma Daire Başkanı

[Signature]

MADDE 24

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Tarafların diplomatik kanallar vasıtasıyla birbirlerini tüm gerekli iç prosedürlerinin yerine getirilmiş olduğuna dair haberdar ettikleri son yazılı bildirimin tesellüm edildiği tarihten sonraki 60. gün yürürlüğe girer.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, aşağıda imzaları bulunan ve ilgili Hükümetler tarafından bu yönde usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş tam yetkili temsilciler, yirmi dört (24) Maddeden ibaret olan bu Anlaşmayı imzalamış ve bu Anlaşmaya kendilerinin mühürlerini vaz etmişlerdir.

2017 yılının Aralık ayının 7. gününde Kolombo'da, her bir metin birbirine eşdeğer olmak üzere, Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde iki eş nüsha halinde düzenlenmiştir. Yürütmeye, yorumlamaya veya uygulamaya herhangi bir farklılığın oluşması halinde, İngilizce metin hâkim gelir ve geçerli olur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

ŞİLİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

Bahri Kesici

Genel Müdür V.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

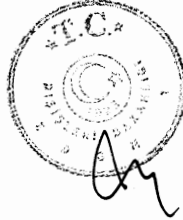
Jaime Binder

Genel Sekreter

Sivil Havacılık Kurulu

ASLI GİBİDİR

Serkan ÇELİK
Genel Sekreter

TBMM Basımevi - 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 30

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir
Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye
Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi
Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî
Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1367 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 8

• Anlaşma Metni 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 381391 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

27/11/2018

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1367)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

10 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması” ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı üzerine ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallar kapsamı dâhilinde ikili askerî ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması, Taraflar arasında askerî ve savunma işbirliğinin sağlanması ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu Anlaşma ile iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında askerî eğitim ve öğretim, tatbikat/ eğitimlere veya ortak tatbikatlara katılım sağlanması, mesleki gelişim amaçlı personel değişimi, savunma sanayi, askerî istihbarat bilgilerinin mübadelesi, lojistik iş birliği, hibe ve lojistik sistemler, askerî tıp ve sağlık hizmetleri, muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma, barışı koruma veya insani yardım gibi savaş haricindeki harekâtlar, askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi, haritacılık ve hidrografi, askerî, bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında bilgi ve tecrübe paylaşımı, mayın ve el yapımı patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi ile doğal afet yardım harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi gibi konularda iş birliğinin tesis edilmesi ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-133674

9 Kasım 2018

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nı Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

07/12/2018

Esas No: 2/1367

Karar No: 22

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 09/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması” 27/11/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 30/11/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen 2/1367 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 06/12/2018 tarihli 4’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; iki ülke arasında askeri ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulmasının, askeri ve savunma işbirliğinin sağlanmasının ve geliştirilmesinin amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Anlaşmanın, Burundi Genelkurmay Başkanı’nın ülkemizi ziyareti sırasında her iki ülke Genelkurmay Başkanlarınca 10 Ocak 2018 tarihinde imzalandığı,

Afrika ortaklık politikamız bağlamında, Burundi ile ikili ilişkilerimizin geliştirilmesine önem atfedildiği, bunun bir göstergesi olarak da Burundi’nin 2014 yılında ülkemizde bir büyükelçilik açmasına binaen tarafımızca da Burundi’de büyükelçilik açma kararı alındığı ve Bujumbura Büyükelçimizin Aralık ayı içinde göreve başlamasının beklendiği,

Anılan Anlaşmayla, ikili askerî ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulmasının, taraflar arasında askerî ve savunma alanlarında iş birliği sağlanmasının amaçlandığı,

Anlaşma neticesinde askerî eğitimden ortak tatbikatlara, savunma sanayisi ve silahlı kuvvetler arasında iş birliğinden istihbarat değişimi ve tecrübe paylaşımına kadar birçok alanda iş birliğinin geliştirilmesinin öngörüldüğü,

Burundi’nin ülkemize müzahir bir ülke olduğu, uluslararası adaylıklarımız ve uluslararası alandaki çeşitli girişimlerimizde somut destek verdiği,

Son dönemde çeşitli vesilelerle gerçekleştirilen üst düzey temasların iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkı sağladığı,

İfade edilmektedir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>
İstanbul	Denizli	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>
Ankara	Ankara	Aydın
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>
Bursa	Eskişehir	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Ümit Özdağ</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Karabük	Kayseri	Kocaeli
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI
İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM’IN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
İLE BURUNDİ CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
ARASINDA ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞ-
MASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 10 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

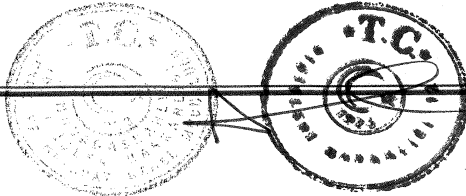
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
İLE BURUNDİ CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
ARASINDA ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞ-
MASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
İLE
BURUNDİ CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
ARASINDA
ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
BURUNDİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burundi Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle tekil olarak "Taraf" ve birlikte "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askerî alanlarda iş birliğinin, Tarafların ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Taraflar arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal kanunlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

**MADDE I
AMAÇ**

Bu Anlaşma'nın amacı, MADDE IV'de belirtilen alanlarda, Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve iş birliğini geliştirmektir.

**MADDE II
KAPSAM**

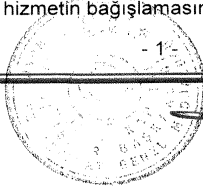
Bu Anlaşma, MADDE IV'de belirtilen alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe değişimi konularına uygulanır.

**MADDE III
TANIMLAR**

Bu Anlaşma'da kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

1. **Gönderen Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
2. **Kabul Eden Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Tarafa ait personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Tarafı ifade eder.
3. **Misafir Personel:** Taraflardan herhangi birinin bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla diğer Tarafa gönderdiği asker veya silahlı kuvvetler mensubu sivil şahısları ifade eder.
4. **Misafir Öğrenci:** Gönderen Tarafın Silahlı Kuvvetlerinde görevlendirilmek üzere, Gönderen Tarafça, Kabul Eden Tarafın askerî okullarına veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer öğretim kurumlarına eğitim almak için gönderilen öğrenciyi ifade eder.
5. **Yakınlar:** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
6. **Kıdemli Personel:** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askerî/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.
7. **Hibe:** Bir malzeme veya hizmetin bağışlanmasını veya bedelsiz devrini ifade eder.

40

Handwritten signature and stamp.

8. **Hizmet:** Taraflar arasındaki bu Anlaşmaya göre bir işin yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde olmak kaydıyla tahsis edilebilecek kara, deniz ve hava araç, gereç, silahları, bina ve araziyi ifade eder.
9. **Lojistik Destek;** ikmal maddeleri ve hizmetlerin satışı, hibesi, devri, tahsisi ve mübadelesini kapsar.
10. **Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme:** Ulusal güvenlik kapsamında koruma gerektiren resmî bilgi, belge ve malzemedir. Bu sebeple ulusal güvenlik sınıflandırması uygulaması ile düzenlenir. Bu bilgi sözlü, görsel, manyetik veya basılı şekilde olabilir veya fikri mülkiyet hakları kapsamında bilgi içeren teknolojik veya cihaz formunda olabilir.

MADDE IV ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsar:

1. Askerî eğitim ve öğretim;
 - a. Askerî okul, eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer eğitim kurumlarında verilen eğitim, öğretim ve kurslar,
 - b. Birlik, karargâh veya kurumlarda görev başı eğitimi,
 - c. Eğitim ve öğretim kurumları arasında karşılıklı/tek taraflı Misafir Personel, Misafir Öğrenci veya öğretim elemanı değişimi,
 - d. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı temas ziyaretleri ve bilgi alışverişi.
2. Tatbikat/eğitimlere veya ortak tatbikatlara katılım sağlanması,
3. Savunma sanayi,
4. Silahlı Kuvvetler arasında askerî iş birliği ve temas ziyaretleri,
5. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, askerî birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
6. Askerî istihbarat değişimi,
7. Lojistik iş birliği, hibe ve lojistik sistemler,
8. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,
9. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma,
10. Barışı koruma veya insani yardım gibi savaş haricindeki harekâtlar,
11. Terörizm ile mücadele konusunda tecrübe paylaşımı,
12. Askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi değişimi,
13. Haritacılık ve hidrografi,
14. Mesleki gelişim amaçlı personel değişimi,
15. Misafir Personel, danışman veya birlik değişimi,

46

- 2 -

16. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarına ilişkin bilgi ve tecrübe değişimi,
17. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
18. Mayın ve El Yapımı Patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi,
19. Doğal Afet Yardım Harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi,
20. Askerî tarih, arşiv, yayım ve müzecilik,

MADDE V **UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ESASLARI**

1. İş birliği, Tarafların kararına bağlı olarak aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilebilir:
 - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri;
 - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe değişimi;
 - c. Askerî birlik, karargâh veya kurumlarda ücretli, ücretsiz veya indirimli ücret karşılığında eğitim, öğretim ve kursların düzenlenmesi;
 - d. Benzer askerî kurumlar arasında irtibatlar;
 - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım;
 - f. Fiili atış uygulamalarını da içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, geçiş eğitimlerinin ve liman ziyaretlerinin icrası, müşterek tatbikatların düzenlenmesi;
 - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin değişimi,
 - h. Hibe olarak veya bedeli karşılığında karşılıklı lojistik destek temininde ve mühimmat, malzeme ve hizmet değişiminde bulunulması.
2. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Tarafların ulusal mevzuatlarında öngörülecek onay süreçlerine ve işbu Anlaşma hükümlerine uygun olan tamamlayıcı uygulama mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler akdedebilirler.
3. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütakabiliyet esasına göre gerçekleştirilir.
4. Tarafların bu Anlaşma, diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler uyarınca, hibe şeklinde veya bedeli mukabili birbirlerine verecekleri veya ortak üretecekleri malzemeler, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye devredilemez.
5. Kabul Eden Taraf, bu Anlaşma kapsamında kendisine hibe olarak verilecek malzemenin hizmet dışına çıkarılması halinde Gönderen Tarafa yazılı bildirimde bulunacaktır.

45
46

- 3 -

MADDE VI
YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına : Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı
Burundi Cumhuriyeti Hükümeti adına : Burundi Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı
2. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planları hazırlar. Yıllık Uygulama Planları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerir.
3. Taraflar arasındaki iş birliği, Yıllık Uygulama Planlarında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilir.

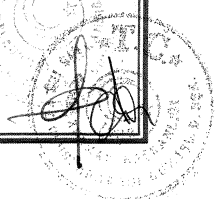
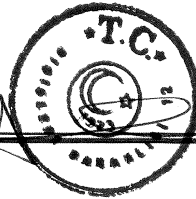
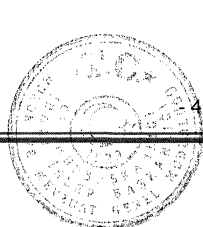
MADDE VII
GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikri mülkiyet hakları ile askerî malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve muhafaza edilir.
2. Taraflar ulusal mevzuatlarına uygun olarak, bu Anlaşmanın uygulanması veya ortak faaliyetlerin yerine getirilmesi kapsamında mübadele edilecek bilgi, doküman, malzeme ve teçhizata ait tüm bilgilerin korunmasını sağlar. Bu çerçevede, aynı derecede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için uygulanan önlemleri alır. Taraflar, mübadele edilen bilgilere aşağıda yer alan çizelgede belirtilen gizlilik derecelerinden uygun olanı verir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İçin		Burundi Cumhuriyeti Hükümeti İçin
Çok Gizli	Top Secret	Très Secret
Gizli	Secret	Secret
Özel	Confidential	Confidentiel
Hizmete Özel	Restricted	Restreint
Tasnif Dışı	Unclassified	Non classés

3. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön onayı olmadan ifşa edilmez ve üçüncü bir tarafla paylaşılmaz (veya üçüncü bir tarafa devredilmez).
4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya Taraflarca belirlenen güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
5. Taraflar, Anlaşma sona erdiğinde dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden sorumlu olmaya devam eder.

46

6. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası andlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma kapsamında oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar. Bu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stokholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Anlaşma'nın 2'nci maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.

7. İhtiyaç duyulması halinde; Taraflar arasında, MADDE IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.

8. Bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması sırasında elde edilen bilgi, Taraflardan biri tarafından diğer Tarafın veya üçüncü Tarafların çıkarları aleyhine kullanılamaz.

9. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personel tarafından yapılmasını sağlar.

10. Bu Anlaşma'nın uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.

MADDE VIII ASKERİ İSTİHBARAT

1. Bu madde, Tarafların karşılıklı menfaatlerine hanel getireceği düşünülen ve birlikte kararlaştırılacak ülkelerle ilgili, öncelik askeri faaliyetlerde olmak üzere, Tarafların Silahlı Kuvvetlerinin ilgi alanındaki gelişmeleri ve bu ülkelerin Türkiye ve Burundi'deki faaliyetleri ile ilgili askeri istihbarat bilgilerinin mübadelesini kapsar.

2. İstihbarat bilgi mübadelesi, aşağıda belirtilen vasıtalar aracılığıyla ve yöntemlere uygun olarak yapılır:

a. Her iki ülke Askeri İstihbarat Başkanları veya yetki verdikleri personel tarafından yılda bir defa, bir yıl Türkiye'de, bir yıl Burundi'de olmak üzere dönüşümlü olarak yapılacak ikili görüşmelerde her türlü koordinasyon konusu (mübadele konuları dâhil) taraflar arasında ilgili yıl içerisinde karşılıklı mutabakatla tespit edilir.

b. Ziyaret eden taraf, planlanan tarihten en az 15 (onbeş) gün önce heyetteki görevlilerin isim, rütbe, görev ve güvenlik kleranslarını Kabul Eden Tarafa bildirir.

c. Dokümanlar ve müzakerelerin dili İngilizce'dir. Talep edildiği takdirde, müzakereler tercüman aracılığı ile yapılabilir.

d. Mübadele edilebilecek bilgiler yazılı doküman olarak verilecektir. Konu ile ilgili varsa CD, DVD, film, fotoğraf, slayt, vb. dokümana eklenir.

e. Her iki taraf birbirlerinin bilgi isteklerine mümkün olan en kısa zamanda karşılıklı olarak kararlaştırılmış güvenli kanallardan cevap vermekte mutabıktır.

f. Askeri istihbarat bilgilerinin değişimine ilişkin talep, her bir durum temelinde değerlendirilecek ve taraflardan birinin ulusal egemenliğini ve güvenliğini tehlikeye atması veya ulusal/uluslararası çıkarlarıyla önemli ölçüde çelişmesi halinde reddedilebilir.

45

5 -

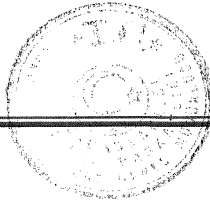
MADDE IX HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenci; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf ülkesinde bulundukları sürece Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidirler. Kabul Eden Tarafın yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Tarafın mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki devletin mevzuatında yer alan veya her iki devlet için uygun olan bir ceza türü uygulanır.
2. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin gözetimine alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
3. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin Kabul Eden Tarafta yasal bir soruşturmaya veya yargılanmaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahiptir.
4. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Öğrenci ve Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilir.
5. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, bulundukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyar.
6. Misafir Öğrenciler, disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın mevzuatına, Misafir Personel ise Gönderen Tarafın mevzuatına tabidir. Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.
7. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Misafir Personele disiplin tedbirlerini uygulamaya yetkilidir.
8. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrenciler, hiçbir siyasi faaliyet veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmaz.

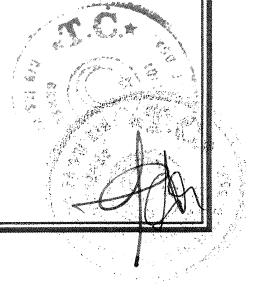
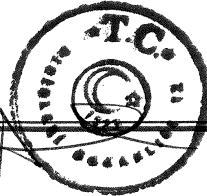
MADDE X TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanması esnasında, üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı geçerlidir.
2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/zıyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.
3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirler.

44

- 6 -

MADDE XI İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazlara sahip olmaz.
2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrenci ve Misafir Personele bu Anlaşma'da veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermez.
3. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabidir.
4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Tarafın askerî personeli kendi millî üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğunca Kabul Eden Taraf tarafından sağlanır. Ancak, Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı askerî üniformayı giymek zorundadırlar. Bu öğrenciler Gönderen Taraf tarafından verilen bir askerî sembolü tanınmaları için üniformalarına takabilirler.
5. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personeline geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafın böyle bir talep aldığı anda, geri çağırılan personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.
6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenir.
7. Misafir Personel ve Yakınları orduvevleri ve askerî kantinlerden Kabul Eden Tarafın düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.
8. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı durumdan haberdar eder, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakleder ve cenaze nakledilinceye kadar sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alır.
9. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin düzenlemelerine uyar.
10. Kabul Eden Taraf, faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinin, müteakibiyet ilkesi temelinde ve imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde ücreti mukabil/ücretsiz olarak teminine ilişkin nihai kararı verir.
11. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre verilir. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanların eğitim ve öğretim kurumları ile ilişkileri Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen esaslar çerçevesinde kesilir. Taraflarca gerekli görülmesi halinde hayati risk içeren ve uzmanlık gerektiren (uçuş eğitimi, atış eğitimleri, vb.) eğitimler için bu Anlaşma'ya dayanan protokoller yapılabilir.
12. Misafir Personel ile Misafir Öğrenci seçimi Kabul Eden Tarafın belirleyeceği kriterlere uygun olarak Gönderen Taraf tarafından yapılacaktır.

40

MADDE XII SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrenci, bu Anlaşma gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunmalıdır. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren sağlık raporunu talep edebilir.
2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre karşılanır. Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderleri Kabul Eden Taraf tarafından karşılanır.
3. Misafir Personel ile Yakınlarının acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri Kabul Eden Tarafça ücretsiz olarak karşılanır. Acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak yaptırılacak bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.
4. Misafir Personel ve yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderleri Kabul Eden Tarafça ücretsiz veya ücretli olarak karşılanabilir. Kabul Eden Tarafça ücretli verilmesine karar verilmesi durumunda Misafir Personel ve yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderleri Gönderen Devlet veya Misafir Personel tarafından karşılanır.

MADDE XIII MALİ HUSUSLAR

1. Bu Anlaşma kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin maaş/harçlık, iaşe, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.
2. Ancak, Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde; eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler için aşağıdaki hususların karşılanıp karşılanmayacağına ve karşılanma esaslarına Kabul Eden Taraf karar verir.

a. Misafir Personel için;

(1) Aylık maaş (esaslar ve miktar kursiyer subay ve astsubayların rütbelerine göre, Silahlı Kuvvetler mensubu sivil şahıslar ise statülerine göre Kabul Eden Taraf tarafından belirlenir),

(2) Eğitim ve öğretim masrafları (ücretli, tenzilatlı veya ücretsiz),

(3) Giyim-kuşam (esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(4) Uzmanlık eğitimi gören doktorlar için nöbet ücreti.

b. Misafir Öğrenciler için;

(1) İaşe,

(2) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenecek misafirhane veya tesiste),

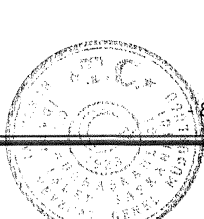
(3) Harçlık (esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(4) Eğitim-öğretim masrafları (ücretli, tenzilatlı veya ücretsiz),

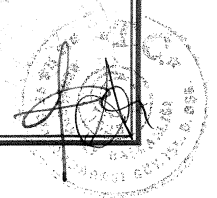
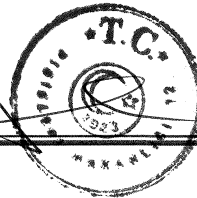
(5) Giyim-kuşam (esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(6) Tıp Fakültesi 6'ncı sınıf öğrencilerine intörn eğitimi döneminde ödenen ücretler.

44

8 -

3. Türkiye’de verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Burundi’de verilecek Fransızca lisan kursları ücretsizdir. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, dalgıç eğitimi, serbest çıkış kulesi eğitimi, vb.) tam ücretli olarak verilir.

4. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye edecektir. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Taraf tarafından ödenir.

5. Eğitim ve öğretim giderleri, Gönderen Taraf tarafından, her eğitim ve öğretim süresinin sonunda yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 60 (altmış) gün içinde (bir ay ve daha kısa süreli eğitimlerde peşin ödeme yapılır), Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka nezdinde açılan hesaba ABD doları cinsinden yatırılır.

6. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi hukukuna tabidir.

MADDE XIV GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde, Kabul Eden Tarafın yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabidir.
2. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarda bu Devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabidir. Ancak, Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

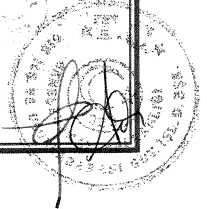
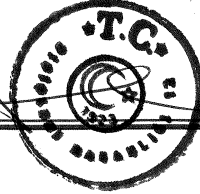
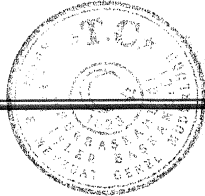
MADDE XV TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşma’nın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.

MADDE XVI UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşma’nın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilemez.
2. Uyuşmazlık meydana geldiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içinde çözülmemezse, Taraflar 30 (otuz) gün içinde görüşmelere başlar. Müteakip 60 (altmış) gün içinde çözüm sağlanmadığı takdirde, Taraflar bu Anlaşma’yı MADDE XVIII’de belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir.

45

MADDE XVII
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri gerektiğinde bu Anlaşma'nın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde görüşmeler başlar. 60 (altmış) gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflar bu Anlaşma'yı MADDE XVIII'de belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir. Üzerinde yazılı olarak mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girişini düzenleyen MADDE XIX'da belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE XVIII
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, 5 (beş) yıllık süre için yürürlükte kalır.
2. Bu Anlaşma, taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, birer yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Taraflardan biri Anlaşma'yı herhangi bir zamanda sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirebilir. Anlaşma'nın sona erdiğine ilişkin yapılan bildirimler, yapıldığı tarihten 90 (doksan) gün sonra hüküm doğurur.
4. Bu Anlaşma'nın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.

MADDE XIX
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE XX
METİN VE İMZA

Bu Anlaşma, Ankara'da, 10 Eylül 2018 tarihinde, Türkçe ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

İMZA :

İSİM : Orgeneral Yaşar GÜLER

UNVAN : Genelkurmay Başkanı

BURUNDİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

İMZA :

İSİM : Korgeneral Prime NIYONGABO

UNVAN : Genelkurmay Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 60

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili
Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve
Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri
Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1537 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni 8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 8

• Anlaşma Metni 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 410833 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

09.01.2019

Binali Yıldırım

İzmir

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1537)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz tarafından 2003 yılında uygulamaya konulan “Afrika Ülkeleri ile Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi” kapsamında, Afrika kıtasında yer alan ülkeler ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin hukuki altyapısının tahkim edilmesi öngörülmektedir. Bu itibarla, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması” 3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile esas olarak, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine yönelik her türlü önlemin alınması ve karşılıklı ticari münasebetlerin teşvik edilmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca, söz konusu Anlaşmanın başarılı bir şekilde uygulanması ve iki ülke arasında yeni işbirliği imkânlarının belirlenmesi için bakanlar düzeyinde Türkiye-Lesoto Karma Ekonomik Komisyonu kurulması öngörülmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-1443

4 Ocak 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

17/5/2019

Esas No: 2/1537

Karar No: 38

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 4/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması” 9/1/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım imzasıyla “ Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 14/1/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/1537 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/5/2019 tarihli 7’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti arasında 3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul’da imzalanan ve iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ile Türkiye - Lesoto Karma Ekonomik Komisyonu kurulmasını teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Afrika ortaklık politikamız çerçevesinde Lesoto Krallığı ile ilişkilerimizin geliştirilmesi ve bu doğrultuda hukuki altyapının güçlendirilmesine yönelik adımlardan biri olarak Afrika’daki diplomatik temsilcilik ağımızın genişletilmesi hedefi doğrultusunda Türkiye’nin Lesoto’nun başkenti Maseru’da, Lesoto’nun da Ankara’da büyükelçilik açma kararı aldığı,

Güney Afrika Cumhuriyeti’yle çevrelenmiş bir ülke olan Lesoto’yla ilişkilerimizi geliştirmemizin, Güney Afrika Cumhuriyeti’nde kuvvetli varlık gösteren FETÖ unsurlarının bu ülkeye yayılmasını önlemek bakımından da fayda sağlayacağı,

Ülkemize müzahir olan Lesoto’nun da son dönemde bakan düzeyinde gerçekleştirilen ziyaretler ile ilişkilerimizin geliştirilmesine ve potansiyel iş birliği alanlarının belirlenmesine katkı sağladığı; Lesoto’yla ticaret hacmimizin 2016 yılında 387 bin ABD doları iken 2018 yılında 2 milyon 900 bin ABD doları olarak gerçekleştiği,

Geçtiğimiz yıl Lesoto Dışışleri ve Uluslararası İş Birliği Bakanının ülkemizi ziyareti sırasında Lesoto tarafının özellikle altyapı yatırımları ve tekstil konusunda desteğe ihtiyaç duyduklarının bildirildiği,

Ayrıca, su kaynakları bakımından çok zengin bir ülke olan Lesoto’da hidroelektrik enerji alanında iş birliği potansiyelinin yüksek olduğu,

Türkiye Cumhuriyeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması ile bakanlar düzeyinde karma ekonomik komisyon kurulmasının sağlanacağı ve bu şekilde de Lesoto’yla ticari ve ekonomik ilişkilerin görüşüleceği bir platform oluşacağı,

Anılan Anlaşmayla esas olarak, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine yönelik her türlü önlemin alınmasının ve karşılıklı ticari münasebetlerin teşvik edilmesinin hedeflendiği,

Söz konusu Anlaşmanın onay sürecinin Lesoto tarafında devam ettiği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş ve İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Denizli	İzmir
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>
Bursa	Erzurum	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>	<i>Yunus Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i>
Karabük	Kayseri	Kocaeli
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI İZMİR MİLLETVEKİLİ
BİNALİ YILDIRIM’IN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE LESOTO KRALLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA TİCARET VE EKONOMİK
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 3 Kasım 2016 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE LESOTO KRALLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA TİCARET VE EKONOMİK
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
LESOTO KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA
TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Ekonomi Bakanlığı ile Lesoto Krallığı Hükümeti Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, (bundan böyle müştereken "Taraflar" ve münferiden "Taraf" olarak anılacaktır) eşitlik ve karşılıklı fayda esasına dayanarak

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Türkiye" olarak anılacaktır) ile Lesoto Krallığı (bundan böyle Lesoto olarak anılacaktır) arasındaki dostane ilişkileri daha da güçlendirme ve işbirliğini pekiştirme arzusu ile

Karşılıklı yarar temelinde ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi yönündeki ortak çıkarı göz önünde bulundurarak,

Her iki ülkenin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olduğunun bilincinde olarak,

aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

**MADDE I
TİCARI VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ**

Taraflar, kendi iç hukuklarına ve taraf oldukları uluslararası antlaşma, sözleşme ve anlaşmalardan doğan yükümlülüklerine uygun olarak, ülkeleri arasında ticari ve ekonomik işbirliğini uygun tedbirleri alarak teşvik etmek ve kolaylaştırmak hususundaki taahhütlerini teyit ederler.

Taraflar bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdaki alanlarda işbirliğini güçlendireceklerdir:

i. Ticareti Geliştirme

- a. Standardizasyon ve Kalite Kontrol
- b. Sevk öncesi kontrol
- c. Rekabet Politikası
- d. Ticaret Politikası ve müzakereleri
- e. Ticareti Destekleme

ii. Karşılıklı Yatırım

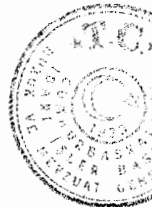
iii. Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi

- a. Balıkçılık ve Akuakültür
- b. Gıda İşleme
- c. Ticari Çiftçilik

iv. Enerji ve Mineral Kaynaklar

v. Sanayi ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme

- a. Sanayi Politikaları
- b. Sınai Mülkiyet Hakları

c. KOBİ'lerin Geliştirilmesi

vi. Bilim ve Teknoloji

- a. Teknoloji Transferi
- b. Tıbbi Araştırma
- c. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Transferi
- d. Eczacılık

vii. Hizmetler

- a. İnşaat ve Müteahhitlik
- b. Turizm

MADDE II
EN ÇOK KAYRILAN ÜLKE MUAMELESİ

Taraflar, GATT/DTÖ yükümlülükleri ve ulusal mevzuatları ile uyumlu olarak, iki ülke arasındaki mal ihracatı ve ithalatına konu gümrük vergileri, resim ve diğer harçlara ilişkin birbirlerine en çok kayırlan ülke statüsü vereceklerdir.

Bu madde hükmü, serbest ticaret alanı, gümrük birliği ve diğer bölgesel anlaşmalar kapsamında üçüncü ülkelere hâlihazırda tanınan ya da gelecekte sağlanacak ayrıcalık ve avantajlar ile gelişme yolundaki ülkeler ile yapılan özel anlaşmalar ve sınır ticareti konularına uygulanmayacaktır.

MADDE III
TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI

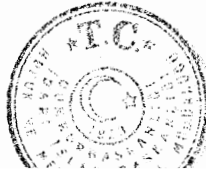
Taraflar, I. Madde altında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek ve ticaretin kolaylaştırılmasını sağlamak amacıyla ilgili firma ve kuruluşlarını, sergi, fuar ve diğer tanıtıcı faaliyetlere mümkün olduğu ölçüde katılmalarını ve iki ülke arasında ticaret heyeti organizasyonları ile özel sektör temaslarını teşvik edeceklerdir.

Taraflardan her biri, kendi ülkesinde diğer Tarafın gerçekleştireceği milli sergi organizasyonlarını mümkün olduğu ölçüde kolaylaştıracaktır.

İşbu Anlaşma çerçevesinde ekonomik ve ticari işbirliğine ilişkin üzerinde mutabık kalınan projelerin uygulanması, iki ülkenin ilgili özel sektör kuruluşları ve/veya kamu kurumları arasında imzalanacak sözleşmeler veya diğer düzenlemeler temelinde gerçekleştirilecektir.

MADDE IV
ÖDEME YÖNTEMİ

İki ülke arasında mübadele edilecek mal ve hizmetlere ilişkin tüm ödemeler, her iki ülkede yürürlükte bulunan kambiyo kanunları ve yönetmeliklere uygun olarak serbest konvertibl para birimleri üzerinden yapılacaktır.

MADDE V GEÇİCİ İTHALAT

Taraflar, ulusal mevzuatlarına uygun olarak, fuarlar, sergiler, heyetler ve seminerler gibi ticari tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere geçici olarak ithal edilen mal ve ekipmanların, ticari işlemlere tabi tutulmaması ve sergilendikten sonra tekrar ihraç edilmesi kaydıyla, gümrük vergileri, resim ve diğer harçlardan muaf tutulması konusunda mutabakatlarını teyit ederler.

MADDE VI BİLGİ TEATİSİ

Taraflar, aralarındaki ikili ticareti artırmak ve çeşitlendirmek ve iki ülke arasındaki ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla, başta mevzuatları ve ekonomik programları olmak üzere, ilgili alanlarda bilgi teatisini kolaylaştıracak ve hızlandıracaklardır.

MADDE VII KARMA EKONOMİK KOMİSYON

Taraflar, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması için Bakanlar düzeyinde Türkiye-Lesoto Karma Ekonomik Komisyonunu (Komisyon) bu Anlaşma ile kurarlar.

Komisyon, bu Anlaşmanın yerine getirilmesini denetleyecek, ikili ticaretin teşvik edilmesi ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi ve bu kapsamda ortaya çıkabilecek zorlukların ele alınması için gerekli teklifleri yapacaktır.

Komisyon, dönüşümlü olarak Türkiye ve Lesoto'da, Taraflardan birinin talebi üzerine toplanacaktır.

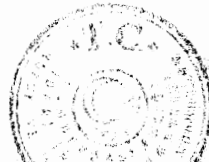
MADDE VIII ULUSLARASI YÜKÜMLÜKLÜKLER VE ULUSAL MEVZUAT İLE UYGUNLUK

Bu Anlaşma çerçevesinde Taraflar arasındaki işbirliği, her iki ülkede yürürlükte olan kanun, tüzük ve yönetmeliklere uygun olarak gerçekleştirilecek ve Tarafların uluslararası yükümlülükleri ile uyumlu olacaktır.

Bu Anlaşmadaki hiçbir şey, herhangi bir Tarafa, Anlaşmanın imzalandığı tarihte yürürlükte olan mevzuatını değiştirme yükümlülüğü getirecek şekilde yorumlanamayacaktır.

MADDE IX ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasına ilişkin olarak Taraflar arasında ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklar, makul olmayan bir gecikmeye mahal vermeksizin karşılıklı istişareler ve görüşmeler yoluyla dostane bir şekilde çözülecektir.

MADDE X DEĞİŞİKLİKLER

Bu Anlaşma üzerinde herhangi bir değişiklik ya da tadil diplomatik kanallardan yapılacak ve bu tadil veya değişiklik Tarafların sözkonusu değişiklik ya da tadilin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürlerin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptığı son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE XI YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE GEÇERLİLİK

İşbu Anlaşma, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürlerinin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptıkları son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma beş (5) yıl süre ile yürürlükte kalacaktır ve İşbu Anlaşmanın XII. Maddesi uyarınca feshedilmediği takdirde, Anlaşmanın geçerliliği bir (1) yıllık sürelerle kendiliğinden yenilenecektir.

MADDE XII ANLAŞMANIN FESHİ

Taraflardan biri Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa yazılı olarak altı (6) ay önce bildirmek kaydıyla İşbu Anlaşmayı feshedebilir.

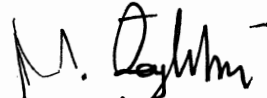
Taraflarca aksi kararlaştırılmadığı sürece, Anlaşmanın sona ermesi İşbu Anlaşmanın maddeleri veya ona bağlı olarak akdedilmiş ayrı bir protokol, akit ya da anlaşma maddeleri ile başlatılan ve hâlihazırda devam eden tamamlanmamış faaliyet ve projeleri etkilemeyecektir.

Kendi Hükümetleri tarafından usulüne uygun olarak yetkilendirilen aşağıdaki imza sahibi temsilciler tarafından İşbu Anlaşma Türkçe ve İngilizce dillerinde eşit derecede geçerli iki orijinal metin halinde imzalanmıştır.

İstanbul'da, 03 Kasım 2016 tarihinde düzenlenmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**LESOTO KRALLIĞI
HÜKÜMETİ ADINA**

**EKONOMİ BAKANİ
NİHAT ZEYBEKÇİ**

**TİCARET VE SANAYİ BAKANİ
JOSHUA SETIPA**

TBMM Basımevi - 2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(Sıra Sayısı: 60)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 67

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ
Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği
Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların
Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında
Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin
Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine
İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1782 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 6

• Dışişleri Komisyonu Raporu 7

• Teklif Metni 9

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 9

• Anlaşma Metni 10

• Protokol Metni 19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 445811 evrak numaralı “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ile “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol”ün onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04/04/2019

Mustafa Şentop

Tekirdağ

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1782)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yatırımların teşviki ve korunması anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş imkânını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Ülkemiz müteşebbisleri ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer alması, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasındadır. Bu çerçevede, ülkemizde yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının korunması ve daha fazla yabancı sermaye gelişinin özendirilebilmesi için yatırım ve ticaret ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu ilişkilerin gelişmesine yönelik potansiyele sahip olduğu düşünülen ülkelerle yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmalarının imzalanmasına 1962 yılında başlanmıştır. Ülkemizin sermaye ihraç eder hale gelmesi ile bu süreç hızlandırılmıştır.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üye ülkeleri arasında doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının teşvik edilmesi ve korunması yoluyla bölgede özel sektörün rolünün geliştirilmesi ve EİT ülkelerinin refahının artırılmasını hedefleyen 7 Temmuz 2005 tarihli “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülkelerde, diğer akit tarafların yatırımcıları tarafından gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun şartları oluşturmak.

2. Anlaşmaya taraf ülkelerde yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek.

3. Taraf ülkeler açısından, özel teşebbüsle ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek.

4. Taraf ülke yatırımcılarının elde ettiği kârların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

EİT üye ülkeleri arasında daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören söz konusu Anlaşma ile bölge ülkeleri arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken taraf ülkelere yeni bir yük getirmemektedir.

Diğer taraftan, Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturan 7 Nisan 2007 tarihli Protokol ile, Anlaşmanın bir akit taraf ile diğer akit taraf yatırımcıları arasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasının tadil edilmesi öngörülmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-51399

21 Mart 2019

Konu: Anlaşma ve Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ile “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol”ü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

17/5/2019

Esas No: 2/1782

Karar No: 37

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 21/3/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değıştirilmesine İlişkin Protokol” 5/4/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Sayın Mustafa Şentop imzasıyla “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değıştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 29/4/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/1782 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/5/2019 tarihli 7’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşölmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Ekonomik İşbirliği Teşkilatına üye ölkeler arasında doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının teşvik edilmesi ve korunması yoluyla bölgede özel sektörün rolünün geliştirilmesini ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ölkelerinin refahının artırılmasını hedefleyen Anlaşma ile Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturan 7 Nisan 2007 tarihli Protokol’ün 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasının tadil edilmesini teminen imzalanan Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görölmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Ekonomik İşbirliği Teşkilatının; Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel ekonomik iş birliğini geliştirmek amacıyla 1964 yılında oluşturulmuş olan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Teşkilatının devamı olarak 1985 yılında kurulduğu,

Sekretaryası Tahran’da bulunan Teşkilatın amaç ve hedefinin, üyeleri arasında ekonomik, teknik ve kültürel iş birliğini artırmak olduğu; 1992 yılında Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan’ın da katılımıyla üye sayısının 10’a yükseldiği, Teşkilatta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türk Konseyi’nin gözlemci üye sıfatını taşıdığı,

Büyük enerji kaynaklarından yüksek kaliteli endüstriyel ürönlere kadar, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyeleri arasında ticari faaliyetlerin artırılması için büyük bir potansiyelin olduğu; ancak, teşkilatın kuruluşundan bu yana arzu edilen ekonomik iş birliği seviyesine ulaşamadığı,

Türkiye ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ölkeler arasında ticaret hacminin 2018 yılında 10,4 milyar ABD doları seviyesinde olduğu; 2018 yılında toplam ticaret hacmimizin 4,8 milyar dolarlık kısmını ihracatımızın, 5,6 milyar dolarlık kısmını ise ithalatımızın oluşturduğu,

Türkiye’de 15 Mayıs 2019 tarihi itibarıyla 10.098 adet Ekonomik İşbirliği Teşkilatı üyesi ölkeler arasında bulunduğu ve bu firmalar yoluyla ölkemize gelen doğrudan yabancı yatırım tutarının ise 7,4 milyar dolar seviyesinde olduğu,

Ekonomik İşbirliği Teşkilatının kuruluş hedefi olan bölgesel iş birliği ve kalkınmanın üye ülkeler arasındaki ticaretin artırılarak gerçekleştirilebileceği ve üye ülkeler arasında daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmayla birlikte bölge ülkeleri arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesinin beklendiği,

Anlaşma ile yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verilirken ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirilmediği,

Ülkemiz müteşebbisleri ve sermayesinin dış ülkelere açılması, aynı zamanda yabancı yatırım ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yoluyla ekonomimizin küreselleşen dünya ekonomisi içinde etkin bir şekilde yer almasının genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında bulunduğu,

Ekonomik İşbirliği Teşkilatına “kurucu ülke” sıfatıyla üye olduğumuz göz önüne alınarak, ülkemizin söz konusu Anlaşmaya ilişkin onay sürecinin bir an evvel tamamlamasının önem arz ettiği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Volkan Bozkır</i> İstanbul	Başkanvekili <i>Ahmet Yıldız</i> Denizli	Kâtip <i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ahmet Haluk Koç</i> Ankara	Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir
Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul
Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	Üye <i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP’UN TEKLİFİ

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA’NIN 9/7’NCİ MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 7 Temmuz 2005 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma” ile 7 Nisan 2007 tarihinde Antalya’da imzalanan “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma’nın 9/7’nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA İLE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA’NIN 9/7’NCİ MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE DEVLETLERİ ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Giriş

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)'nin işbu Anlaşmanın imzacısı Üye Devletleri,

İzmir Anlaşması'nda ortaya konulan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın amaçları ile uyumlu olarak,

Anılan Anlaşmanın Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri arasındaki Ekonomik, Teknik ve Ticari İşbirliğine ilişkin hükümlerinin uygulanması amacıyla,

Üye Devletler arasındaki yakın işbirliği çerçevesi içinde, mevcut bulunan ekonomik kaynaklar ve olanaklardan faydalanmaya ve bunları en uygun şekilde harekete geçirmeye ve kullanmaya çaba harcayarak,

Ortak çıkar ve karşılıklı fayda temelinde ekonomik ve sosyal kalkınmayı canlandırmayı mümkün kılacak olan bu Devletler arasındaki ekonomik ilişkilerin temel alanlarından birinin Üye Devletler arasındaki yatırım alanındaki ilişkiler olduğuna ikna olarak,

Üye Devletlerin ekonomik kaynaklarının birbirleri arasında dolaşabileceği; böylelikle bu kaynakların Üye Devletlerin kalkınmasına hizmet edecek ve vatandaşlarının yaşam standartlarını yükseltecek bir şekilde en uygun kullanımını mümkün kılacak elverişli bir yatırım ortamını sağlamayı ve geliştirmeyi arzulayarak,

İşbu Anlaşmayı imzalamışlar,

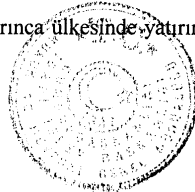
Ve Üye Devletlerden kaynaklanan sermaye ve yatırımlar ile ilgilenirken bu Anlaşmadaki mevcut hükümleri asgari olarak düşünmeyi kabul ederek,

İşbu Anlaşmayı madden ve ruhen yürürlüğe sokmaya tam olarak hazır olduklarını ve Anlaşmanın amaçlarını ve hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik her türlü çabayı göstermeye yönelik içten dileklerini ifade etmişlerdir.

Madde 1 Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından:

1. “Anlaşma”, EİT Üye Devletleri arasındaki Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması'nı ifade eder.
2. “Akit Taraflar”, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)'nin işbu Anlaşmayı imzalayan ve 12. Madde'de belirtildiği şekilde onaylayan Üye Devletlerini ifade eder.
3. “Ev Sahibi Devlet”, diğer Akit Tarafların yatırımcılarınca ülkesinde yatırım yapılması için izin verilen her bir Üye Devleti ifade eder.

4. “Yatırım” terimi, bir Akit Tarafın yatırımcılarınca diğer Akit Tarafın ülkesinde (bundan sonra ev sahibi Akit Taraf olarak anılacaktır), ev sahibi Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak yatırılmış her türlü malvarlığını ve özellikle, bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, aşağıdakileri içerir:

- (a) hisseler, hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri,
- (b) yeniden yatırımda kullanılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olan diğer haklar,
- (c) mülkün ülkesinde bulunduğu Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak tanımlanmış taşınır ve taşınmaz mallar yanında ipotek, haciz, rehin ve diğer benzeri haklar gibi bunlarla ilişkili haklar,
- (d) patentler, sınai tasarımlar, teknik süreçler gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları yanında ticari markalar, peştemaliye, know-how ve diğer benzer haklar,
- (e) doğal kaynaklarla ilgili olarak verilmiş imtiyazları da kapsayacak şekilde, ev sahibi devlet tarafından kanunla veya sözleşmeyle tanınan iş imtiyazları.

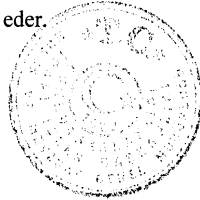
Anılan terim, ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak yapılan tüm doğrudan yatırımları ifade etmektedir. “Yatırım” terimi, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından bir Akit Tarafın ülkesinde yapılmış tüm yatırımları kapsar.

5. “Yatırımcı” terimi, her bir Akit Taraf ile ilgili olarak, diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan aşağıda sayılan kişileri ifade eder:

- (a) İlgili Akit Tarafın kanunlarına göre vatandaşı olarak kabul edilen gerçek kişiler;
- (b) Akit Taraflardan birinin yürürlükteki kanunlarına göre kurulmuş veya teşekkül etmiş ve yönetim merkezleri gerçek ekonomik faaliyetleri ile birlikte bu Akit Tarafın ülkesinde bulunan şirketleri, firmaları veya iş ortaklıkları.

Anlaşma’nın 1. Madde’sinin 4. alt paragrafında tanımlandığı şekilde yatırım getirmemiş herhangi bir yüklenici, yatırımcı olarak muamele görmeyecektir.

6. “Gelirler” terimi, bir yatırımdan elde edilen meblağları ifade eder ve bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla özellikle, kar, faiz, sermaye kazançları, royalti, ücretler ve temettüleri içerir.
7. Sekreteryâ, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Sekreteryâsı’nı ifade eder.
8. Genel Sekreter, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Sekreteri’ni ifade eder.
9. Teşkilat, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)’ni ifade eder.

Madde 2
Yatırımların Teşviki ve Korunması

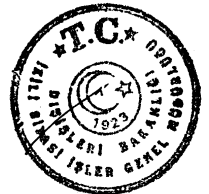
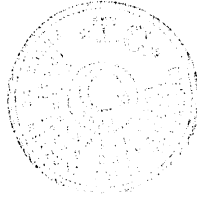
1. Akit Taraflar, kendi yatırımcılarını diğer Akit Tarafların ülkelerinde yatırım yapması için teşvik edecek ve uygun koşulları yaratacaktır.
2. Akit Taraflar, diğer Akit Tarafların yatırımcılarını kendi ülkelerinde yatırım yapması için teşvik edecek ve uygun koşullar yaratacaktır.
3. Akit Tarafların yatırımcılarının yatırımları, her zaman adil ve eşit bir muameleye tabi tutulacak ve diğer Akit Tarafların ülkelerinde tam korumadan yararlanacaktır. Hiç bir Akit Taraf bu gibi yatırımların yönetilmesine, sürdürülmesine, kullanımına, faydalanılmasına, genişletilmesine veya elden çıkarılmasına makul olmayan ve ayrımcı önlemler yoluyla hiç bir şekilde engel olmayacaktır.

Madde 3
Yatırımların Kabulü

1. Akit Taraflar, kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, diğer Akit Tarafların yatırımcılarını yatırım yapmak üzere ülkesine kabul edecektir.
2. Akit Taraflar, bir yatırımın kabulünün ardından, söz konusu yatırımın uygun şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak için kanunlarına ve düzenlemelerine göre gerekli olan tüm izinleri sağlayacaktır.
3. Akit Taraflar, kendi ulusal mevzuatları çerçevesinde, bir yatırımın yapılması ve sürdürülmesiyle ilgili olarak diğer Akit Tarafların ülkelerine girmek isteyen diğer bir Akit Tarafın vatandaşlarının geçici ikamet ve girişi için yapılan başvuruları iyi niyetle inceleyecektir; aynı iyi niyet bir yatırımla bağlantılı olarak diğer Akit Taraflardan birinin ülkesine girmek ve geçici ikamet etmek isteyen Akit Tarafların vatandaşlarına da gösterilecektir. Çalışma izinleri başvuruları da iyi niyetle incelenecektir.
4. Ev sahibi devletin ilgili kanununa göre yatırımların onaylanması için gereklilik mevcut ise, bu gibi bir gereklilik diğer Akit Tarafların yatırımcıları tarafından karşılanacaktır.

Madde 4
Yatırımlara Uygulanacak Muamele

1. Akit Taraflar, diğer Akit Tarafların yatırımcılarının kurulmuş yatırımlarına, hangisi elverişli ise, kendi yatırımcılarının yatırımlarına ya da herhangi bir üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda uyguladıkları muameleden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutacaklardır.
2. İşbu Anlaşmanın hükümleri Akit Taraflardan biri tarafından taraf olunan aşağıdaki anlaşmalar bakımından etki doğurmaz;

- (a) herhangi bir mevcut veya gelecekte kurulacak gümrük birliği, bölgesel ekonomik teşkilat veya benzer uluslararası anlaşmalar,
- (b) tamamen veya kısmen vergilendirme ile ilgili anlaşmalar, ve
- (c) işbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce imzalanmış veya yürürlüğe girmiş olan, herhangi bir üçüncü devlet ile yapılmış ikili veya çok taraflı anlaşmaların uyumsuzluk çözümüne yönelik hükümleri.
- (d) İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce bir Akit Tarafça bir sözleşme kapsamında herhangi bir üçüncü devlet yatırımcılarına verilmiş imtiyazlar.

Madde 5 **Kamulaştırma ve Tazminat**

1. Yatırımlar, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde ve anında, yeterli, etkin tazminat ödenerek, hukuki usule ve işbu Anlaşma'nın 4'üncü Maddesinde belirtilen genel muamele prensiplerine uygun olarak yapılanlar dışında kamulaştırılmayacak, devletleştirilmeyecek veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan uygulamalara (bundan sonra kamulaştırma olarak anılacaktır) maruz bırakılmayacaktır.
2. Tazminat, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya duyurulduğu tarihten önceki piyasa değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikme olmaksızın ödenecek ve 7'inci Maddenin 2'inci paragrafında belirtildiği şekilde serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

Madde 6 **Kayıplar**

Yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık, veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafın bu gibi kayıplar bakımından aldığı tedbirler ile ilgili olarak, kendi yatırımcılarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmamak üzere, hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulacaktır.

Madde 7 **Ülkesine İade ve Transfer**

1. Her bir Akit Taraf bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu gibi transferler aşağıdakileri içerir:

(a) gelirler,

(b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,

- (c) Madde 5 ve 6 çerçevesinde ödenecek tazminatlar,
 - (d) yatırımlarla ilgili kredilerden doğan ana para ve faiz ödemeleri,
 - (e) diğer Akit Tarafların ülkesinde, bir yatırım ile ilgili uygun çalışma izinlerini edinmiş olan bir Akit Taraf vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirler,
 - (f) bir yatırım uyumsuzluğundan kaynaklanan ödemeler.
2. Yatırımcı ve ev sahibi devlet tarafınca aksi kararlaştırılmadıkça, transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

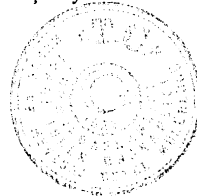
Madde 8 **Halefiyet**

Eğer bir Akit Taraf veya görevlendirilmiş acentası, bir yatırımcıya ticari olmayan risklere karşı, bir sigorta veya garanti anlaşması gereğince yapılan bir ödeme ile ilişkili olarak halef olursa;

- (a) bu halefiyet diğer Akit Tarafça kabul edilecektir;
- (b) halef, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında, herhangi bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır;
- (c) ev sahibi Akit Taraf ile halef arasında çıkabilecek uyumsuzluklar, işbu Anlaşma'nın 9. Maddesindeki hükümlere uygun olarak çözümlenecektir.

Madde 9 **Bir Akit Taraf İle Diğer Akit Taraf Yatırımcıları Arasında Çıkan** **Uyumsuzlukların Çözümü**

1. Ülkesinde yatırım yapılan bir Akit Taraf ile diğer Akit Taraflardan birinin bir veya daha fazla yatırımcısının yatırımları ile ilgili bir uyumsuzluk doğması halinde, ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf ve yatırımcı(lar) uyumsuzluğu, müzakere ve istişare yollarıyla dostça çözmeye gayret edeceklerdir.
2. Ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf ve yatırımcı(lar)ın uyumsuzluğu, bir Tarafın diğerine gönderdiği bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde çözememeleri halinde, uyumsuzlukların çözümü için, yatırımcının talebi üzerine;
 - (a) ülkesinde yatırımın yapıldığı Akit Tarafın yetkili mahkemelerine, veya
 - (b) aşağıdaki şekilde, bu maksatla kurulan üç üyeli bir tahkim kuruluna başvurulabilir:

Uyuşmazlığı tahkime götürmek isteyen taraf, diğer Tarafa göndereceği yazılı bir bildirim yoluyla bir hakem tayin edecektir. Diğer Taraf bahsi geçen bildirimin alındığı tarihten itibaren altmış gün içinde bir hakem tayin edecek ve tayin edilen hakemler son hakemin tayin tarihinden itibaren altmış gün içinde üçüncü bir hakemi Başkan olarak tayin edecektir. Taraflardan her birinin yukarıda belirtilen süre içerisinde kendi hakemini tayin edememesi veya tayin edilen hakemlerin başkan üzerinde uzlaşmaya varamaması durumunda, taraflardan her biri, duruma göre, hakem tayin edemeyen ülkenin hakemini veya başkanı tayin etmesi için Uluslararası Ticaret Odası'nın Uluslararası Tahkim Kurulu'na talepte bulunabilir. Her durumda da üçüncü hakem her iki Akit Taraf ile de diplomatik ilişkileri bulunan bir ülkenin vatandaşları arasından tayin edilecektir.

3. Tahkim, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nın tahkim kurallarına uygun olarak yürütülür.

4. Tarafların konu üzerinde anlaşmaları hali saklı kalmak üzere, öncelikle ülkesinde yatırım yapılan tarafın yetkili mahkemelerine götürülen uyuşmazlıklar için, dava devam ettiği sürece tahkim yoluna gidilemez ve nihaî kararın verilmesi durumunda tahkime götürülemez.

5. Ulusal mahkemelerin tahkime götürülen herhangi bir uyuşmazlık üzerinde yargı yetkisi olmayacaktır. Bununla birlikte, bu paragraftaki hükümler, kazanan tarafın ulusal mahkemelerin önünde, hakem kararlarının uygulanmasını talep etmesine engel teşkil etmez.

6. Tahkim Kurulu kararları uyuşmazlığın tarafları için nihaî ve bağlayıcıdır. Her bir Akit taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

7. Bir Akit Taraf veya bu Akit Tarafın bir kuruluşu ile diğer Akit Taraflardan birinin bir yatırımcısı arasındaki belirli bir yatırım sözleşmesi uluslararası tanınmışlığı olan bir tahkim mahkemesi altında uyuşmazlıkların çözümünü öngörüyorsa, yatırımcı bu Anlaşma altında uyuşmazlığı çözmeye çalışamaz.

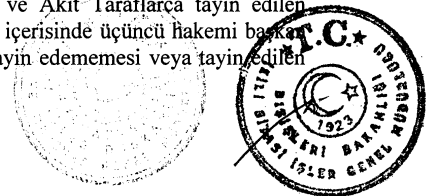
Bununla birlikte, eğer yukarıda belirtilen tahkim kararı ev sahibi Akit Tarafa veya onun bir kuruluşu tarafından yerine getirilmiyorsa, duruma göre, ancak o zaman yatırımcı işbu Madde altında yer alan uyuşmazlığın çözümü hükümlerinden yararlanabilir.

Madde 10

Akit Taraflar arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İşbu Anlaşma'nın yorumu ve uygulanması ile ilgili olarak, Akit Taraflar arasında doğacak bütün uyuşmazlıklar, öncelikle dostane istişareler yoluyla çözülecektir. Uyuşmazlık, uyuşmazlığın ortaya çıktığı tarihten itibaren 6 ay içinde istişareler yoluyla çözüme kavuşturulamazsa, Akit Tarafların her biri uyuşmazlığı, ikisi Akit Taraflarca tayin edilen hakemlerden ve bir başkandan oluşan, üç üyeli bir tahkim kuruluna diğer tarafa bir bildirim göndererek sunabilir.

Uyuşmazlığın tahkime sunulması halinde, Akit Tarafların her biri bildirimin alınışından itibaren altmış gün içerisinde bir hakem tayin edecektir ve Akit Taraflarca tayin edilen hakemler son hakemin tayin edilışinden itibaren altmış gün içerisinde üçüncü hakemi başkan olarak tayin edecektir. Akit Taraflardan herhangi birinin hakem tayin edememesi veya tayin edilen

hakemlerin yukarıda belirtilen süreler içinde başkanı tayin etme konusunda uzlaşmaya varamaması durumunda Akit Tarafların her biri Uluslararası Adalet Divanı'nın başkanından, duruma göre, hakem tayin edemeyen Tarafın hakemini ya da başkanı tayin etmesini isteyebilir. Bununla birlikte, başkan, tahkim sırasında uyuşmazlığın tarafları ile diplomatik ilişkileri olan bir ülkenin vatandaşı olmak zorundadır.

2. Başkanın Uluslararası Adalet Divanı'na atanması halinde, Uluslararası Adalet Divanı Başkanının söz konusu görevi yerine getirmesinde engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama Uluslararası Adalet Divanı Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır. Eğer Başkan Yardımcısının da söz konusu görevi yerine getirmesinde bir engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama sözü edilen Adalet Divanı'nın en kıdemli ve Taraflardan birinin vatandaşı olmayan bir üyesi tarafından yapılacaktır.

3. Akit Tarafların uzlaştığı diğer hükümlere uygun olarak, tahkim kurulu tahkimin yerini ve usulünü tespit edecektir. Tahkim usulü üzerinde böyle bir uzlaşma bulunmaması durumunda, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'in tahkim usullü kuralları uygulanabilir kurallar olarak kullanılacaktır.

4. Tahkim Kurulunun kararları Akit Taraflar açısından bağlayıcı olacaktır.

Madde 11

Uyuşmazlık Durumunda Anlaşmanın Devamlılığı

İşbu Anlaşma Akit Taraflar arasında herhangi bir türde uyuşmazlığın ortaya çıkması durumunda ve ilgili devletler arasında diplomatik ilişkilerin veya diğer herhangi bir şekildeki temsilciliğin mevcut olup olmamasına bakılmaksızın yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Madde 12

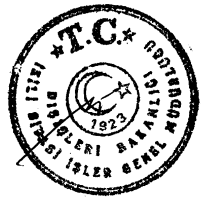
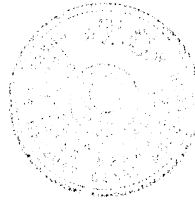
Yürürlüğe Girme

İşbu Anlaşma dördüncü Onay Belgesi'nin sunulmasından iki ay sonra yürürlüğe girecek ve Anlaşmaya katılacak her yeni devlet bakımından anılan devletin Onay Belgesini sunduğu tarihten bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 13

Anlaşmanın Tadili

Anlaşmanın tadiline ilişkin süreçler, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine başlatılabilir. Bununla birlikte, Anlaşma yalnızca Akit Tarafların görüş birliği ile değiştirilebilir.

Madde 14 **Danışmalar**

Akit Taraflar, içlerinden birinin talebi üzerine, işbu Anlaşma ile kapsanan yatırımlara veya Anlaşmanın uygulanmasını etkileyen herhangi bir konuya ilişkin olarak birbirleri ile danışmalarda bulunmayı kabul eder.

Madde 15 **Anlaşmadan Çekilme**

İşbu Anlaşma sınırsız bir süre yürürlükte kalacaktır. Akit Taraflar, Anlaşmanın kendileri açısından yürürlüğe girmesinin ardından beş yıl sonra, Genel Sekreter'e yazılı olarak verilen bir nota ile, çekilmenin notanın verildiği tarih üzerinden bir yıl geçmeden gerçekleşmemesi şartıyla, Anlaşmadan çekilebilirler. Bununla birlikte, Anlaşma yürürlükte iken yapılmış yatırımlara ilişkin olarak, Anlaşma hükümleri, çekilme tarihinden itibaren on yıllık bir süre daha geçerli olmaya devam edecektir.

Madde 16 **İkili Yatırım Anlaşmalarının Uygulanması**

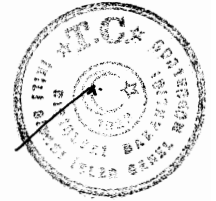
İşbu Anlaşma'nın hükümleri ile Akit Taraflar arasında imzalanmış İkili Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları'nın hükümleri arasında uyumsuzluk olması halinde, İkili Yatırım Anlaşmaları'nın hükümleri üstün gelecektir.

Madde 17 **Çeşitli Hükümler**

1. İşbu Anlaşma rezerv konularak imzalanamaz veya Anlaşma'ya onay sırasında rezerv konarak kabul edilemez.
2. İşbu Anlaşma, her bir Akit Tarafa Anlaşma'nın onaylı bir kopyasını ivedi olarak sağlayacak Genel Sekreter tarafından saklanacaktır.
3. Her bir Akit Taraf, Onay Belgesi'ni, her bir Akit Tarafı ivedi olarak bu Onay Belgesi'nin alındığından haberdar edecek olan Genel Sekreter'e verecektir.

Taraflarının huzurunda, Hükümetlerince uygun şekilde yetkilendirilmiş aşağıda imzaları bulunanlar İşbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

İstanbul'da, 7 Temmuz 2005 tarihinde, EİT Sekretaryası Genel Sekreteri tarafından muhafaza edilmek üzere İngilizce ve Rusça dillerinde iki asıl kopya olarak hazırlanmıştır. İngilizce ve Rusça metinler arasında bir uyumsuzluk halinde, İngilizce metin üstün gelecektir. Anlaşmanın saklayıcısı her bir Akit Tarafa onaylanmış kopyaları gönderecektir.

Afganistan İslam Cumhuriyeti adına

İmza

Azerbaycan Cumhuriyeti adına

İmza

İran İslam Cumhuriyeti adına

İmza

Kazakistan Cumhuriyeti adına

Kırgız Cumhuriyeti adına

Pakistan İslam Cumhuriyeti adına

İmza

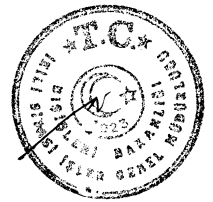
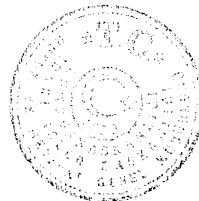
Tacikistan Cumhuriyeti adına

Türkiye Cumhuriyeti adına

İmza (Kürşad Tüzmen)

Türkmenistan adına

Özbekistan Cumhuriyeti adına

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol

5-7 Nisan 2007 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilen İkinci Maliye ve Ekonomi Bakanları Toplantısı'nda, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9. Maddesinin 7. Fıkrasının aşağıdaki şekilde tadil edilmesi onaylanmıştır:

“Bir Akit Taraf veya bu Akit Tarafın bir kuruluşu ile diğer Akit Taraflardan birinin bir yatırımcısı arasındaki belirli bir yatırım sözleşmesi uluslararası tanınmışlığı olan bir tahkim mahkemesi altında uyuşmazlıkların çözümünü öngörüyorsa, yatırımcı bu Anlaşma altında uyuşmazlığı çözmeye çalışamaz.

Yatırımcının devleti, ev sahibi Akit Taraf ya da bu Akit Tarafın kuruluşlarının kararın verildiği tarihten itibaren iki ay içerisinde kararı uygulamama durumu haricinde, işbu Anlaşma hükümleri altında tahkim kararının uygulanması için devreye giremez.”

2. İşbu Protokol, Anlaşma'nın 17/2'nci Maddesi uyarınca, EİT Sekreteryasınca muhafaza edilen asıl dokümana eklenecek ve onun ayrılmaz bir parçasını oluşturacaktır.

3. Antalya'da, 7 Nisan 2007 tarihinde, İngilizce ve Rusça dillerinde iki asıl kopya olarak yapılmıştır. İngilizce ve Rusça metinler arasında bir uyumsuzluk halinde, İngilizce metin üstün gelecektir. Anlaşmanın saklayıcısı her bir Akit Tarafa onaylanmış kopyaları gönderecektir.

Afganistan İslam Cumhuriyeti adına

İmza

Azerbaycan Cumhuriyeti adına

İran İslam Cumhuriyeti adına

İmza

Kazakistan Cumhuriyeti adına

Kırgız Cumhuriyeti adına

Pakistan İslam Cumhuriyeti adına

İmza

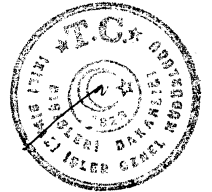
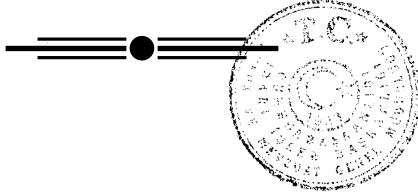
Tacikistan Cumhuriyeti adına

Türkiye Cumhuriyeti adına

İmza (Ümit Yardım)

Türkmenistan adına

Özbekistan Cumhuriyeti adına

TBMM Basımevi - 2019